

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich
Dział (opys) 1

360. Notata theologica XVIII w.

Львівська бібліотека
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Болв. 360

No 360.

Les Curiosités

VIII A 27

Minors

à Son Excellence
Madame la Comtesse

1773

~~77~~
~~27~~

1773

01

11

I N I S P E C I E D O M I N I A M E
T H E O L O G I A .

Theologia dicitur à Græco vocabulo Theos quod
est Deus, et logos quod est sermo. et definitur sic.
Est scientia de Deo includens investigationem et ex
Naturalis et Supernaturalis

Naturalis est scientia de rebus naturali in omnia con
siderans Deum sub diversis rationibus ut alibi horum
moderator orbis universi, deus et unus motor, et
est una causa universalis ipse et immensus sicut
ut ultimus finis.

Supernaturalis est scientia tractans de verita
tibus supernaturalibus atque divinis mysteriis que
excedunt intellectum humanum. Item est rebus

scriptas est scientia de Deo et rebus divinis recen
satis in scripturam.

Non scripta est scientia de Deo et rebus divinis
non recensitis in scripturis.

D E C O N S C I E N T I A

Quid est Regula morum

Est lumen naturale à Deo alicui in se in
sub hoc omni et secundu illud agit, et est pro
ponit intellectui ut secundum illa agit.

Quæ et quæ est Regula morum

Deus Lex et Conscientia.

Quæ est Regula morum.

Deus fit in se est illa que est formaliter intrinseca
in operante. Extrinseca est illa que se habet
se objective et dirigit agentem. Item est rebus
frequenter obligat et inquitur sicut prohibet.

Quid est Lex eterna

Est Ratio Divina, sapientia, et est directiva omni
actionum et motuum. In rebus divinis, sapientia

per quod explicat, & ac generica aliarum actionum. De Deo
 etiam ut distingvat a Providentia & edoceat Divina re-
 gula futuram & presentiam. De Deo eterna quae est abster-
 na, id est regula extrinseca, objectiva & universalis exten-
 dens se ad omnes actiones proximas & immediatas, ad
 istam enim voluntas & conscientia debet recurrere quid
 faciendum sit & omittendum.

Lex Divina coexistit in intellectu Dno & est centralis cum
 illo conjuncta.

Conscientia est regula interna et quo ad finem vult su-
 mmi & scientia cum relatione ad scientiam & ab aliis sci-
 entia dicitur. Quid est Conscientia.

Est dictamen rectae rationis applicatum ad opus v.

Est iudicium practicum mentis dictantis aliquid agere
 sicut est iudicium honestum & fugiendum est iudicium turpe.

Est iudicium practicum particulare deductum ex princi-
 pio practico universali dictans aliquid hinc et non
 faciendum ut bonum et omittendum ut malum.

De iudicio & dictamen per quod capitum quod convenit
 cum alio iudicio practico bene & sic & cum alio conscientia.

De practico ad differentiam speculativi quod iudicium est
 ex speculativo & practico.

Speculativum est quod deducit per discursum ex alio princi-
 pio universali speculativo & omne totum est magis nisi per.

Practicum est ipsa conclusio deducta ex principio univer-
 sali practico & omne malum est fugiendum & peccatum contra
 illud hoc fugiendum.

De particulari ad differentiam principii universalis pra-
 ctici. De deducto ex principio universali practico ad

differentiam scientiae ex principio universalis speculativi.

De dictans per quod capitum officium & finis.

De his et non quod capitum circumstantia.

Vel doni conscientia adhuc definit sic & proprie.

Est actus intellectus practici dictans nobis hinc
 et non aliquid agendum quod bonum et omittendum
 quod malum.

D C Differentia Synteresis a Conscientia.
Et definitur Synteresis sic: Te facultas cognoscendi
prima principia practica

Difertur a Conscientia qd Synteresis e habitus con-
scientia, vo adqz e de qd Synteresis e habitus cu principia uni-
versalia petitoru conscientia vo petitoru particulariu qd
qd Synteresis cognoscit conscientia vo operat, yto qd Syn-
teresis e causa universalis conscientia vo effectus

Am Synteresis definitur sic.
Est lumen habituale mente nostra a nga, ab authore
natura inditu. Est habitus pmore principia mora-
lia et petitoru dictans in genere qd bonu e facien-
du et qd malu fugiendu. Est e habitus naturaliter nobis
inditu q versat circa prima principia petitoru ut deus ite
tenendu, bonu facienda qd tibi h' vis alteri ne fecer-
is mala fugienda.

Difert conscientia a Synteresi
qd qd Synteresis pponet principia generalia
et universalia Conscientia vo pponit alia facienda
et fugienda hic et nunc in particulari qd nups a
audientia e hodie qd festu.

Quid s't Principia practica.
Sunt quoda Regulae Universales p se nota circa di-
rectione, actionu humanoru velut quoda luminaria
virtutu ut loquitur s. Aug.

Dublex e Conscientia
Sptea Recta, Erronca, Dubia, Probabilis, et crapula
Conscientia recta e certa e iudiciu intellectus practici
de particulari agibili neq bonu demonstrans neq ma-
lu dissuadens. Sca conscientia recta definitur sic.
Est iudiciu intellectus petici de particulari agibili in
forme recta ratione et certu principii fidei.
Conscientia erronea Est iudiciu intellectus petici fal-
sude particulari.

Conscientia Dubia Est hestatio intellectus practici de pa-
rticulari agibili neq bonu demonstrans neq malu dissuadens

Consuetudo probabilis Est iudicium intellectus practici de par-
 ticulari agibili firma ratione, p^{er} sententiam verorum comprobata
Consuetudo scrupulosa Est quaedam formidatio ex super-
 sitione orta q^{uod} animus exercitat an aliqua res sit licita
 an illicita q^{uod} sit inanis apprehensio et hinc oritur timor
 et anxietas alicubi esse peccatum ubi n^{on} est.

Quotuplex est Consuetudo Erronea.
 1^a Vincibilis et Invincibilis Vincibilis, culpa-
 bilis Est actus intellectus practici compunctus de errore
 q^{uod} vitari potuit et debuit q^{uod} vitatus n^{on} est.
 2^a Invincibilis est actus intellectus practici compunctus de
 errore qui vitari nec debuit nec potuit.

U^{bi} t^{em} consuetudo recta q^{uod} erronea obligat ad
 p^{er}secutionem. Consuetudo affirmativa est q^{uod} trahit peccat.

Quotuplex est Consuetudo Dubia.
 1^a Universalis et Particularis Universalis est h^{ab}itudo
 inter illos practici in genere de qua dubitatur v^{el} an
 liceat sic festo venari, piscari etc. Particularis est
 h^{ab}itudo intellectus practici de in particulari dubitatur
 v^{el} an in festo ch. ca. Lepori et Laeli liceat venari.

U^{bi} peccat q^{uod} cu^m Consuetudo practica dubia operatur,
 peccat et quidem peccato ej^{us}dem generis et speciei cu^m pe-
 cator de quo dubitatur v^{el} in consuetudo dubia si cogitatur de
 peccato, ut ne hoc peccatum mortale est veniale, tale est
 quod tibi materia et malicia proponit in se ipso. Hoc
 q^{uod} se exponit periculo peccati.

Quotuplex est Consuetudo Dubia.
 1^a Speculativa et Practica est Speculativa est tunc q^{uod}do
 dubitatur de aliqua veritate nihil querendo de ipsa p^{er} se
 v^{el} an vote miserim. Practica q^{uod}do immediate qua-
 rit de ipsa p^{er} actionem humanam.

2^a Rationabilis et Irrationabilis
Rationabilis querit ea ratione n^{on} fati Practica
 querit ea nulla presidente ratione.
 3^a Libera est Dubia.

De suspensio apensq circa objectu apprehensu hnd a putras
pote rones p habiles & suspensio p dicit i. intro duo contraria.
Quadruplex e Dubiu.

Dee Juris & facte Juris qndo dubitat de licentia actio
nis pones de obligatone legio. facte qndo dubitat de obligate.

Positiva e suspensio p dicit i. circa objectu apprehensu hnd
& utraq p tel rones p habiles Negativa qndo dicit i. p tel
p hnd rones aque p habiles manet suspensio p dicit i.

Ne e res speculativa, Universalis & portabilis Practica
speculativa, universalis e illud qd in generi dubitat ut
an contractu usurarius sit licitu. Particularis p dicit i.
qd dubitat an his circumstantiis ut dicit i. licit exari.

Quid e scrupulus.

Est pmissio apprehensio rei alicuius falsae, & est
vana pmissio inquietans & affligens anima

Unde orit scrupulus.

Ex pmissione memoriae & imbecillitate capitis ex animi imper
mutate ex incertitia & versatione in scrupulosis

Se sint duo pcepta foraria & debius si q de la supi q pcedit
Exgredia e dilia a pntibus viris & tutior pars eligenda
ex sigo adaret apud agrotu die poto n hnd modu audi
cadi mpsa si dubitatu agrotu brevi morituru tendi amitte
re sacrificiu mpsa & custodire spatu.

Quot & signa Conscientie scrupulose

Ex tunc pntendia p dicit i. p quas qd viliu dactore
n acquiescit edu frequens p dicit i. ex levi apparatu
mutatis. 3tu Extrazogantes reflexiones in pntiam
cerdentur tunc est illud qd pcedit ex eade quodam
do in internis actibus 4tu p mtere in oibz peccatis
ae cura p pntia & p p p. sape p dicit i. & inquietu
4tu si p dicit i. p pntia tunc scrupulosa.

Quot & qd repellit contra Conscientia scrupulosa
Novem Amu scrupulas tempera tra. illos agere nec
eos in cogitatione povere 2du p dicit i. Conspicui & ali
cujus viri docti ac pii acquiescere n recurrente ad

de die in singulis actibus gloriæ bonorum veteri & studio
 tunc regulam intueri etiam ad peccatum, sed ad regulas sententiam
 ad matrem et minus tunc totas etiam si peccatum quod debet peccatum
 ceterum a mortale nisi propter peccatum scilicet etiam nymoliorum
 ga scilicet implet fantasia cogitationibus, scrupulosus, implet
 sed non causas scrupulorum dicitur. Scrupulosus implet
 vilegia quod si tenet scrupulosus in opere adhibere
 examen et diligentia nisi valde melioris quod confessa
 rios non mittat optere et proponere scrupulosus si scilicet
 ad sacette audierit quod valeat parte scrupulorum dicitur.

Quotuplex est Conscientia in Communibus

1. Remota et laxa Remota est quod non est peccatum dicitur
 am et culpa timet et talis est remota dicitur et huius
 modis. Laxa quod dicitur mortalia peccata et solus dicitur
 vitandas.

2. Obligans et non obligans et promittens.

Obligans illa quod necessario obligat sub culpa et poena
Conscientia quod dicitur aliquid non necessario se agendum et omittendum
 propter melius est. Permittens quod dicitur aliquid huius
 modis et licet pro aliqua circumstantia et pro necessarios
 labores non est michi perpendendum.

Quotupliciter obligat Conscientia.

1. Positivus et negativus Positivus tunc quod tenemur nos
 illi conformari. Negativus quod non tenemur nos illi conformari.

Item et obligat per modum simplicis

proponis et castitatis servare. Per modum precepti et ab
 se de Ecclesia audire missa.

Quid est Conscientia perplexa.

Est intellectus iudicans peccatum in se utrum oppositum est
 in tali casu semper tunc magis malum est eligendum.

Quotupliciter est adhuc Conscientia dubia.

1. per se et facte per se est iudicium intellectus potest
 dubitatio et de obligatione aliquid bonis et de legibus per se
 tunc agendum et tunc de valore actus et dubitatio aliquid
 et tunc tunc a Potestate et non de publicatis obligat.
Conscientia dubia facte est quod dubitatio de valore per se.

Actus se heri inebriavit et percussit aliquem, dubitat ut ipse
occiderit. & hinc Petrus dubitat utrum ab solvo et Lautentia
sibi impuncta e. n.

Quid ex consuetudine dubia oritur. & Opinio
Opinio an deponit sua: Est iudicium incertum nitens motivo
de se fallibili & infallibili & Est opinio de terminans
ones alterius partis traditionis seu formidinis oppositi

Opinio e. v. Ab intrinseco & ab extrinseco.
Ab intrinseco e. illa cujus probabilitas habet de re cujus aliqua
sententia patet. Ab extrinseco q. ab auctoritate gravitate atq.
potestate doctorum patet.

Item opinio e. v. Probabilis et Improbabilis
Probabilis q. innititur alicuius sententiae. Improbabilis
q. nulla gravi re solidatur.

Item e. v. Communis et Singularis
Communis quae plures tenent aut habet. Singularis e. de
sententia alicuius auctoris.

Quae et q. conditiones ad opinionem referunt.
Voco amant iudicium aliqua re valida etiam si non sit
vera se tenentem. Ita ut non sit contraria sententia doctorum.

Opinio ab intrinseco e. v. Speculativa & Practica
Speculativa probabilis

Probabilis Speculativa e. q. ex fundamento magno mo-
mento dicitur in genere boni & liciti & illiciti q.
p. maximam caeteri prompti ut Baptismus et sit licitus
et aqua rosae rosata. Probabilis practica e. q. fun-
damento magno momento innititur dicitur hoc esse licitum
& n. ut Baptismus in aqua rosacea.

Opinio probabilis e. v. Vera et Dubia & Probabilis
Vera probabilis e. q. gravi merito fundamento. Du-
bia q. levi fundamento innititur.

Item opinio e. v. Circa valere et Honestate
Circa valere e. actus q. dubitamus ut aliquis actus sit
valens & invalens ut ut matrimonium clandestinum
sit & aliter. Circa honestate e. q. dubitamus ut
aliquis actus tali & tali modo exeat ut utrum sit vicium

domi Baptian

He Opinio e vera certo probabile et probabile probabile
Certa probabile e illa qua se admittunt se probabile d n
omnes docent.

Probabiliter probabile e illa qua neq omnes admittunt
neq omnes docent.

Notior e remota et tuta
Notior q remota omne periculo peccandi futa q remota
vet ordine et specie peccati.

Quid consequit Opinioni Q Formido.

Est Anxietas in operando e. Est quida mentis trepidatio
Formido e vera pntica et practica et theoretica et speculativa

practica et theoretica qm ipm operanti reddet anxiet et
erroneo iudicio in iudicio practico et tempore qd operant ita ut
nequaquam appere statuet qd licet esse hoc et illud licite
omittere possit.

Theoretica e speculativa qm operans quida e certus iudicio
practico tunc iudicio speculativo iudicat.

Quid opponit Formidini. R. Certitudo.

Quid e Certitudo.

Est firmitas Constantia aliquid rei
Certitudo e duplex Metaphysica et Physica, e et Moralis.

Metaphysica q nec divinitus aliter se habere potest qd e animi
Physica q divinitus aliter se habere potest sed habet nullatenus
via privatione ad habitum ad progressum.

Moralis q sine miraculo potest se aliter habere et secundum
omnem ordinem potest se aliter habere.

Quid e Apprehensio.

Est suspensio iudicii in intellectu.

Quid e Error.

Est assertio veri pro falso et falsi pro vero.

De Actibus humanis

De Actibus humanis.

Est tendentia potentia in obiectum e. Est actio suppo
siti mediantia potentia. e. Est actio volentis aliquid libere

et deliberato iudicio hinc procedens e. Est libera volentia
cujus hoc e dnm p nulli quod dicitur ut ad finem assigna
tum potest pervenire. e libera hinc operatio e suspensa

et libera e duplex Naturalis, humane et Divina

Naturalis e qualitas 1da insita unicuique a nate Humana e ten-
dentia potest in objecta q^{da} pt ab hinc libere operante sicut a ratione
eg velle sine pope accipiat Comenius e tendentia potentes in obje-
cto q^{da} pt ab hinc libere operante sine aivocentia q^{da} v^g sicut
impulsiva

Actus e duplex. Positivus, Negativus, Libertus, et Imperativus.
Positivus est ille q^{da} pt ab hinc libere et in advertentia intellectu
Negativus e ille q^{da} nec libere ab hinc nec in advertentia intellectu pt
Libertus e q^{da} in eitate pcedit a voluntate nulla quocumq^{da} potest
Imperativus e q^{da} in eitate d^{ct} ab et potentes exterioribus q^{da} pt.

Actus libertus e ex prosecutus et acceptivus.
Prosecutus e actus voluntatis tendens in obitu circa bonu aequu
Acceptivus e q^{da} tendit in obitu odii et versat circa mali

Actus humanus e duplex. Libere, Negativus, Moralis et immorales.
Libere e tendentia potentes in objecta q^{da} pt per se v^g velle
quid facere.

Necessarius e tendentia potentes in obitu q^{da} omnia debet per v^g amor
beneficulus in sanctis.

Moralis e tendentia potentes in obitu q^{da} pt ab hinc libere ope-
rante cu reflexione ad regula moru v^g pot q^{da} clamare
reflexione ad regula illa moru q^{da} tibi vis alteri fac.

Immoralis e tendentia potentes in obitu q^{da} pcedit ab hinc libere
operante sine reflexione ad Regula moru v^g Mater percutit
puero una manus vacare altera saltem digit quolibet
et sine reflexione.

Actus Moralis est rax Bonus et Malus
Bonus e actus dicitur conformis regulis moru v^g erroris
Malus e actus dicitur in conformis regulis moru v^g auidetia

Actus libera e rax Indifferens et Volontarius
Indifferens e ille q^{da} ex se nec e bonu nec malu v^g ambulare
Volontarius e is cu q^{da} pcedit e in ipso hinc cognoscant
singulas in quibus e actio.

Actus Indifferens quotuplex est considerari potest
1° et secundu speciem et e hinc Indivisius
2° et secundu speciem tunc dicitur q^{da} ab ipso sui nec bonu nec malu
licia hnt. 3° et secundu individuum dicitur hinc e nunc accidit
quidqua advertente rax.

Actus dicitur q^{da} imperatus unde sumit sua libertas et

et differentia. Quod si fine in quibus tendunt illi actus
 Quotiesque est objectum alteri humanorum
 species utile, delectabile, et honestum.

Quod et quae conditiones requirunt ad actum voluntarium
 suo modo ut procedat a principio intrinseco et ad ut fiat
 a principio cognoscente singula in quibus est actus
 Actus humani unde sua bonitate et malicia sumunt
 ab objecto, circumstantiis et fine.

Objectum id circa quod aliqua potentia et scientia et
 habitus versatur
 Circumstantiae sunt accidentia quae actui hinc adveniunt
 Finis est gratia cuius aliquid fit.

Quod et quae requiruntur ad actum morale
 tria voluntarium, liberum et morale

Quid est voluntarium
 Est principium proveniens ab intrinseco cum cognitione
 finis et modo boni

Voluntarium est esse liberum et mixtum
 Liberum est principium proveniens ab intrinseco de nullo
 habens repugnantiis adnatis et recreatione
 Mixtum est principium esse quod respectu et debita habet quod
 quae repugnantiis adnatis et recreatione

Respectu voluntarium est esse respectu et imperfectum
 Respectu est principium quod cum objecto et debita cognitione
 fit imperfectum et principium se quod sine objecto cognitione
 et advenientia fit.

Liberum est esse Naturale spontaneum et Proprius
 Naturales est principium esse quod procedit a principio hinc et eode
 ratione oppositum naturae ut est naturale lapidi tendere deorsum
 et spontaneum est principium proveniens ab intrinseco de se ipso
 ut ab antiqua cognitione saltem in objecto et sine quibus
 esset. Proprius est principium proveniens ab intrinseco
 cognoscente singula in quibus est actus et qui agit
 agit pro fine certum ut deat agere voluntarium.

Respectu voluntarium est esse liberum et imperatum
 Liberum est principium esse immediate procedens a veritate ut volens
 volens est imperatum est principium esse procedens a veritate a b
 ipsa veritate sed ab alio principio

Voluntariu³ Elicitu³ & 3 ptes Actuali, Virtuale, & Habituali
 Actuali e actus voluntatis in se perseverantis vtz sacerdos
 vult celebrare et celebrat de facto
 Virtuale e actus voluntatis steris qd in se d in sua verte
 perseverat vtz sacerdos volens celebrare cu n retractat sua vo
 luntate, Steris e voluntariu virtuale.

Habituali e actus voluntatis steris n quidi retractatus
 In nec in se nec in sua verte perseverans vtz sacerdos
 volens baptizare inebriatus.

Item e 2ae. Expressi et Tacitu³
 Expressi voluntariu e proceptu de expse in verbis in ne
 libz in signis facta sine ulla psumptione vtz cu monachy accepit
 pecunia cu consensu superioris. Tacitu e Principiu sine nec
 verbis nec signis nec ritebz factu d ex aliqua psumptione pec
 renis. vtz Monachus accepit sine superioris scitu pecunia
 psumens si sciret superior de facto consideret

Item voluntariu e 2ae. Directu et Indirectu³
 Directu e pceptu de qd in se e volutu vtz abrenu a psump
 Indirectu e pceptu de qd in se d in sua cas volutu vtz homi
 diu in consuetudine comitari

Item voluntariu e 2ae. Liberi et Noncepariu³
 Liberi e pceptu de a labora volante pcedens vtz viator
 pt amare deo v n Noncepariu e pceptu de qd a vo
 luntate n pt pcedere vtz amor beatificus in sanctis.

Item e 2ae. A voluntate propria et a voluntate impropria
 Voluntariu a voluntate propria e pceptu de qd a voluntate
 propria alicui actu positiva v suborniu pcedit vtz peccat
 qd mortalit v venialit qd peccatu n aliis attribuit volu isse
 qui peccavit Voluntariu a voluntate impropria e pceptu de qd n a
 propria voluntate d aliena hnce pcedit ita sicut q nobis im
 putat a via nostra voluntate vza alia peccatu.

Item e 2ae. ptes volutu actualit, Habitualit, & Virtualit
 Voluntariu volutu actualit e tunc da qd signat sui actu qd
 exeruntur e vtz sacerdos exeruntur habitus cu ita dicit ex lo
 consecrare hic actus vocat signat.

Voluntariu volutu virtualit e illud qd exerce velle volute

referunt ut remissio peccatorum & finis ultimus elemosina in eo
 finem collat

Mora finis est ex immediato et ultimus
 Immediatus est ille ad quem quod ita referunt ut ad ultimum finem referri
 possit et elemosina data pauperi in ordine ad obtinendam veniam
 peccatorum & finis immediatus quia ulterius ordinatur scilicet ad beatitudinem
 Ultimus finis per ille ad quem ea ita referunt ut ad alium referri
 non possint de eo obtinendo nihil quebeat agens in beatitudine finis
 ultimus hinc quia ultimus finis hinc est solus Deus quia in eo sola esse
 potest vera hinc beatitudo quod est summum bonum

Quid requiritur ut vere dicatur Voluntas

Voluntas, liberum, et spontanea natura

Quid est Voluntas

Est facultas ad ratiōem quae volumus et nolumus id quod ratio dicit ad

Voluntariū et cognoscit Positive et Negative

Positive quādo voluntas cogit ad agendum id quod vera est

Negative quādo voluntas cogit ad agendum id quod falsum est

Quid requiritur ad hoc ut voluntas libere operetur

Requiruntur propria advertentia, deliberatio id est ut voluntas

applicet intellectui ad considerationem convenientiam quod in quolibet

objecto appetibili exercitata invenitur

Voluntas potest ne cogi coactione absoluta

Quo ad actus dicitur non potest quia de actibus dicitur est volens, quod ad in-

peratos actus potest

Quid est liberum

Est id quod procedit a principio interno scilicet a ratione et electione dete-

minante et valente in lege et est id quod habet dominium sui quod est

sui finis et potestatis nisi et ideo proprie et simpliciter loquendo

voluntati actionibus liberis libere in operibus laborantur

Libertas est ex Morale et Naturale

Morale est illud quod est conforme et conforme regulis morum

Naturale est id quod procedit a principio interno cum cognitione

Quid est spontaneum

Est principium extrinsecum cum absoluta necessitate et amor

beatificus in patria est maxime spontaneus et est id quod

procedit a principio interno cum aliqua cognitione sine operibus

est materialis Quid est liberum Arbitrium

Est vis detersa id est ipsa est voluntas quod quia debet esse

ante et iudicio practico intellectus fit, si est eligere ut si est

ex alio principio practico iudicio potest eligere quod contra dicitur

Quo differunt inter se spontanea voluntas et liberum

Quod est spontaneum & incipit in ipso agente quale non est in hominibus & in brutis & in rebus in aere & in igne & in metallis & a gravitate & cursu moventur. Voluntarium est quod a voluntate procedit tamquam incipit inter se cum cognoscere seipsum et meditari libertatem quod ab actu voluntatis oritur et est indifferens ad agendum et non agendum.

Est facultas & potestas ad quod possit obij ad agendum recipere potest agere et non agere. Est facultas & potestas ut distinguitur ab actu, transcurrens ad quod possit obij recipere ad agendum et non agendum ut ab actu distinguitur potentia & necessitas ut agere ut ab actu & necessitate videtur.

Libertas est contra contradictionem & contrarietatem libertas traditionis est potentia indifferentia ad agendum hoc est illud ut amari. Non est Contradictio est potentia indifferentia ad agendum hoc est ipsi strantur ut amari. Deum est omnia libera.

Nam libertas est eorum a Coactione. Et a necessitate. Libertas a coactione est quod sponte agit aliquid et a necessitate in necessitate a necessitate est quod non sponte agit et ita libertas est potestas obij circumstantiis non potest agere.

Quid tollit libertatem? Physica necessitas moralis non est. Physica necessitas est status qui se aliter ac debet habere non potest est illud quod non potest esse aut absolute quod oportet soli Deo omnipotente aut deus potest quod per aliam necessitatem ad obtinendum actu ad finem.

Physica est eorum simpliciter et absolute aliter agere non potest supra et talis necessitas est quod beate amant Deum. Moralis eorum generat valeamus superare regnum superum hinc quod totus vire & minus ad habendum, unde strantur ea quod libere delectatione mereri laudis & voluptatis.

Nam necessitas est eorum Antecedens est Consequens Antecedens est illa quod omnem voluntatem hinc determinatione Consequens est sequitur voluntatem hinc determinatione.

Necessitas antecedens est eorum eterna & temporalis. eterna est statim quod ab aliquo incipit vel seorsum faciens retinere propria eterna eterna naturalis hinc abij quod agere.

Est ne hoc liber ad bonū & malū faciendū
Affirmative et hoc de fide ga ante hinc vltat mors bonū dora
flū qd placuerit dabitur illi

Quid ē necessitas
Est id quod se alitū ac alitū habere nō pt.
Duo simplex ē necessitas
Absolutū et Hypotheticū Absolutū ē illud qd nulla facta
hypotesi se alitū habere nō pt. v.g. Deus Hypotheticū qd facta
aliqua hypotesi alitū se habere pt.

Merū necessaria ē rax simplicitatis et secundū quid
simplicitatis. Illud sine quo finis obtineri nō pt. secundū
qd sine quo finis obtineri quidē pt. d. n. tam ambe.

Quid ē necessitas
Est Determinatio ad unum et cetera Violentia et pūri
Violentia Est Determinatio ad unū cū violentia et hoc dicitur
Inviolentia et Determinatio ad unū sine violentia qd cū
pūri necessitas

Quāplex potest tolli y minui Voluntas
Violentia Ignorantia Metu et Concupiscentia
Est id quod procedit a principia intrinseca nulla vim in
ferente passio.

Violentia ē rax Absoluta - simplicitatis et secundū quid
Violentia Absoluta - simplicitatis et actio procedens a prin
cipia extrinseca nil cogente passione
secundū quid et actio qua postm a passio intrinseca postm ab
extrinseca procedit, et consensus qui graui metū extorquet.

Quid ē Ignorantia
Est carentia scientia debita in subiecto eo pūri et defectus
notitia

Ignorantia ē 3 ptes Positiua Negatiua et Privatiua
Positiua ē error positivus et rax veritatis et talis error est
in hereticis et Negatiua ē carentia scientia de re aliqua quā
quis scire nō tenet. v.g. rusticus etia explicare et Privatiua
ē carentia scientia de re aliqua quā qd scire omnino tenet
v.g. Sacerdos Theologia

Mem Ignorantia ē rax Juris et Facti.
Juris ē quā lex y consuetudo occupans et prohibens aliquid
ignorat v.g. si quis nascat legē Bedawiastocā prohibere can
nium comestione de veneno Facti ē quā aliqua actio quā
ē lege y consuetudine prohibita ignorat v.g. si quis necessitat

26
carni e qua comedit & si n̄ advertat die veneris.

Nemo ignorantia & ecce Vincibilis & Invincibilis.

Vincibilis e q̄ facta morali silentia vincere potuit gadebuit
it̄ & audivit q̄ in contione q̄ hae septimana sit festum.

Abilitus comedit carnes n̄ interrogando alia an b̄t & non
Invincibilis e q̄ndo facta morali silentia vinci n̄ potuit
q̄ n̄ debuit v̄g Petrus occidit Aguliu intelligendo fera.

Item ignorantia ex ecce Affectata et Crassa.

Affectata e carentia scientia q̄ q̄ ex prope vult ignorare
aliquē autē ut liberius peccet v̄g Petrus ideo n̄ vadit ad
Ecclesia ut n̄ audiat penitē cē.

Crassa e carentia scientia qua q̄ n̄ vult ignorare ex pro
se nulla n̄ adhibet silentiam v̄d hoc adiciat v̄g Petrus
aspicit cē. fixum d̄ q̄ die n̄ vult rescire.

Nemo Ignorantia e duplex Antecedens Concomitans & sequens
Antecedens e antecedit omni actu voluntatis v̄g Petrus a

longe peccans e fera occidit suū amicu. Concomitans
e adus voluntatis q̄ comitat actu voluntatis v̄g Petrus ha

bens inimicu q̄ vult inebriari hoc fine it̄ illu occidit
torem a longe putans lignu & fera aliquē occidit

inimicu suū qua occidens erat. Consequens e aliquo
voluntaria e et voluntarii dicitur & involuntarie sequit

Quid est Metus.

Est trepidatio mentis pro veniens ex presenti & futuro periculo.

Quare dicitur Metus

Ideo quia impedit mentem ne libere operetur.

Metus est ex Gravis & Levis.

Gravis e trepidatio mentis ob grave periculu imminens
v̄g timendo morte Levis e trepidatio mentis ob leve pe
riculu imminens v̄g timendo culpa.

Qua est differentia agere ex metu et agere cu metu
Nōe q̄ agere ex metu e metu e causa actionis v̄g causa
cui obicit latro dicens si mihi n̄ dabis pecunia occidat te

Agere cum metu e metu e causa actionis d̄ solu sconi
tant libere se q̄ actione et cu tali metu ferit percu & alii

n̄ Nemo Metus a ecce Abstrinseco & Abstrinseco
Abstrinseco metus e q̄ n̄ peccat a caa libera d̄ ab appre
hensione alius causandi v̄g mercatori navi gontē per mo

re si occurrant peccata et ipse dicit sine si uada straha plate
 moris ad paupertate Metus ab extrinseco e g exercit ab aliqua
 caa libera distincta ad aliqd in ordine extrinseco uq Petrus tran
 sicens p uia uult ipse trucidare latro ut illi dicit pecunia
 Metus ab extrinseco e ree fuste in cupq et fuste in cupus
 fuste in cupus e ille q in qua a persona hnto legitima po
 tes tate in eutendi metu uq cu q a sponsalibz n hnto legite
 ma causa recedit a fudice metu afficit fuste in cupus
 q in pte in eut a persona n hnto legitima potes tate in
 eutendi metu uq pater de pube adens quicquid cu filia sua in
 dultoria dicit si n ducet illa tunc te dedit

Metus in pte in cupus e ree Absoluty et Res pectus
 Absoluty q constante uiru pt g turbare. Res pectus qui in
 inconstante pelive uiru capy

Metus e ree Reverentialis et Legalis
 Reverentialis ille dicit qd inferior timet superiore et talis
 e inro latre et filie dicit et terrore Legalis e q hnt accessu
 sibi minus uq si n rebus libe n datus tibi ad manducandu

Utr metus tollit Volentariu
 Negative Res e qd n tollit libertate
 Tollit ne ignorantia voluntariu

Affirmative Res e qd iure importat affectione ad peccatu
 Crapa vo mendit cognoscit ac probre ac proinde tollit volen
 Ignorantia Invincibilis tollit ne Volentariu
 Affirmative Res e qd tollit cognitione illud et voluntariu
 Ignorantia Invincibilis tollit cognitione et voluntariu

Quod et quae conditiones requirunt ad metu gravi
 Sed Ama ut illud malu qd inferit eib leve ead ut illud malu
 certari n possit Ita ut imperat a manu potente juridictio
 ne hnto ab Contractu cu metu gravi e libro uenat pty iure
 naturale e validus

Metus et obligat sic uq uita latroni promittit pecu
 nia ne occidat unde prope spiritus obligat ad ponda pecu
 nia

Quid e Concupiscentia
 Est pordinata propensio appetit sensitivi uq e appetitus
 pstatutis propensio boni qd a imaginatione opprobr
 su ut bonu in lchantasia qd a fugiens malu cognitu et
 metu Concupiscentia e ree Antecedens e Consequens
 Antecedens e illa q In intrinseca qd e voluntaria ante

antecedit actum et vehementer ira. Consequens e passio in ap-
petitu sensibili recepta ex scriptis voluntas et mater
irae in hetro ut ex inimico.

An concupiscentia consequens causat voluntarium
Affirmativum. Respondeo quod potest et a voluntate trahi a principio inter
seco cum cognitione finis.

An concupiscentia consequens auget voluntarium
Affirmativum. Respondeo quod concupiscentia representat voluntati ob-
jectum bonum boni magis convenientis et desiderabilis nam tali
representatione accendit et allicit voluntatem.

An concupiscentia antecedens tollit et minuit voluntarium
Non tollit et minuit Respondeo quod minuit cognitionem et finem
cuius finis.

Quae continentur in actibus humanis sunt exnumerata
Sequentia, Laeta, merita, deliberata, Modum, Amor, In-
dignitas, odium, furor, fuga, appetitus, ira, Differe-
tia, Indifferentia, Morale, moralitas, bonitas, malicia,
moralis Bonum morale, Iustitiam ac Regula morum
et cupiditas ac mos.

Quid est Laeta
Est reita de aliquo locutio.

Est opus bonum libere et gratia poenitens ad Deum spe-
ctans et cuius merces deditur aliquo modo.

Merita est reita de condigno et de congruo.

Merita de condigno est illud quod cuius merces accipitur sine
dignitate de congruo est illud quod ignis mercede ac sine
dignitate illud tamen ex decencia quod dicitur congrua deditur ut
penitentia in peccatore.

Ad meritum de condigno ex parte operantis quod respicitur
Status videlicet et Status Gratiae.

Status videlicet est consensus vitae presentis Status gratiae est con-
suetudo huius in gratia sanctae pietate per quam hoc fit de-
finitio amici dei Episcopi filius adoptivus et dignus vita eterna.
Quod est quod conditiones requirunt ad meritum de condigno.
Operans ut opus quod est, ut bonum, et dicitur bonum opus
hoc speciale, etiam ut sit libere, electum, etiam ut sit bonum
opus electum libere ab hinc viatore.

Potest hinc aliquid mereri a Deo.

Afirmative de de pde qd unuq; mercede ppa accipit. scilicet
labore suu. Quid e Deliberatio

Est Consultatio et ingessio mediu proportionato uin ordine
ad fine atterendum. Quid e m. d. u. y m. d. u.

Est id quod fit per fine

Est id qd dat ei qd da talis dat ei homine

Est appetitus concupiscibilis causans bonu sensibile ab
trahendo a p. s. e. y absento.

Quid e gaudium.

Est passio appetitus concupiscibilis circa bonu sensibile
p. u. t. bonu et casus. Quid e desideriu

Est passio appetitus concupiscibilis circa bonu stabile et
absens. Quid e Chaius.

Est passio appetitus concupiscibilis circa malisensibile
abstrahendo a p. s. e. y absento et e reu. Bonu et Malu

Bonu odit e cu boni superiores odio hnt fratres delinq
des Malu quod mali poent abra malis.

Item odit e reu Abominationis et inimicitia

Abominationis odit e tunc qdo alio exeret id qd reu
sa malis e Inimicitia qd aliquid bonu sequimur mo
leuo utilitates aut volent alio qui impedit nobis.

Quid e Timor

Est passio appetitus irascens circa malisensibile et qd
est p. s. e. y absento. Quid e Fuga

Est passio appetitus concupiscibilis circa malisensibile et qd
est p. s. e. y absento. Quid est appetitus

Est inclinatio in bonum y malum
Appetitus e 3 p. t. e. Malu et qd, sensitiu et intellectu

Malu et inclinatio in bonu sine ulla cognitione p. u. t.
qualis e in Deo. Sensitiu e inclinatio in bonu ex p. p. a
cognitione sensus qualis e in brutis. intellectu e inclinatio
in bonu ex p. p. a cognitione intellectu, qualis in se cogit.

Item est reu concupiscibilis et irascibilis
Concupiscibilis q. u. s. a. f. circa bonu sensibile n. p. p. t. a
one ordutu. Irascibilis q. u. s. a. f. circa bonu y malu ordutu

Quid e Ira.

Est passio appetitus irascens inuergens aduersus malum
Quid e Differentia

Est id quo d. s. e. singulas differunt.

Quid est Indifferentia
 Est facultas agendi & non agendi & Condictionis naturalis sui ipsius ad
 agendum et est res Activa et Passiva
 Activa est quae quis se determinat Divina Passiva est Determinatio
 ratio rei ab aliis ab extrinseco indeterminationibus.

Quid significat morale
 Id quod ad mores pertinet

Quid est Morale
 Est id quod a recta ratione est inerrabile

Est Conformitas et Disformatio regulis morum et Cordis, respectu
 huiusmodi actus ab regulam morum qualitate

Quid est bonitas
 Est conformitas regulis morum et est objectiva voluntatis
 Bonitas est res Naturalis et Moralis
 Naturalis est Typica et quae existit in integritate et aggrega-
 tione coram omnibus quae naturae ad entitatem istius actus re-
 quiritur Moralis est quae existit in integritate et aggregatio-
 ne coram omnibus quae videtur ad eum hinc ad rectitudinem veni-
 unt.

Quid est Mos.

Est longa consuetudo per actus humanos orta

Quid est Bonum Morale

Est id quod habet pro merito sui recta ratione
 Bonum est res Absoluta relativum
 Absolutum est in se bonum et pro se latet quod est bonum
 pro quo consistit bonum morale
 bonum in Objecto formali et causali et in actione practica

Quid est malicia Moralis

Est disformatio ad recta ratione ut est viciu

Est modus Quis est Taciturnitas

Est res aliqua quae opponitur creaturae intellectuali secundum
 quod ut agat bene si operatur male si disformatur

Regula morum recta est Principalis et minus principalis
 Principalis est res alterandi aliquid malum et prohibens vo-
 catum prima Principis Principalis est ea quae datur a deo habentis na-
 turam bonitatis Recta est res interna et externa
 Interna est concordia et Symplicitas externa licet accepta

De Legibus et Proceptis in genere

Quid est Lex

Est proceptum commune iustis, stabile, sufficiente, poenitentia
 ad bonum sine a gerente eorum bonitatis subditis impositum

tu v. est recta regula, mensura actuum humanorum et dicitur
 quod de bene et corde dirigimur et a malo abstinemus.
 Et ordinatio eius in bonum commune a persona publica
 habente curam civitatis promulgata. De ordinatio quae ordi-
 nat dirigat et servabit quod agenda quod omittendum. De iuris
 quae haec ordinas provenit a rursus de intellectu. De promulga-
 ta non hoc est commune preceptum publicum promulgatione in aucto-
 ritate. De in bonum commune quae finis legis est bonum commune.
De ab eo qui habet curam civitatis quae talis potestas requirit
 ad legem ut autem hostis publica illi et spiritus, habet curam
 civitatis. Vel alia definitiones leges possunt et tales.
 Est ligamen quoddam legans hinc ad sui observantiam
 et communem preceptum. De iuris videtur et peritibus deli-
 ctorum et constitutis populi quae ferens natura simul cupit
 aliquid facient. Unde dicitur Lex.
 Lex a ligando id est quod obligat ad sui observantiam. De
 a legendo ut a singulis legat. De derivat ab eligendo
 quae pro illa bona et honesta eligimus malum vero perimus.
 Lex est vox favorabilis et odiosa. Favorabilis est preceptum de quo legis lator dicit intendit se
 respiciat illorum quibus lex statuit. Odiosa est preceptum de quo le-
 gis lator existit intendit se punire. De
 Lex est duplex, Naturalis, humana, Divina, Aeterna, et Positiva.
 Naturalis est ipsa distantia recta ratio a deo nobis inditu quo cognoscimus
 quod sit facienda et bona et fugienda et mala. De
 et ordinatio eius ad bonum commune promulgata ab eo qui
 Civitatis preceptum cum intentione obligandi nobilitas. De
 et ordinatio eius ab ipso deo condita et habita, ad obser-
 vanda tradita. De et ratio. Unde sapientibus quibus cum
 ratione et motu est directiva et ratio. Et volentes hic quod
 verum ordinacione servare iubet, perhiberi videtur. De
 et ordinatio eius in bonum commune a legibus dei et humana voluntate
 constituta. De dicitur Lex Naturalis et Positiva.
 Lex naturalis est invariabilis. De et variabilis
 Lex humana est vox affirmativa et Negativa
 Affirmativa est ordinatio eius ad bonum commune ab eo qui pro

Comonente cu intentione aliqd imperandi totius. Negativa
 est ordinata omnia ad bonu omne promulgata ab eo qd p eot
 omunite cu intentione aliqd prohibendi subditis

Lex humana est ree Precepte et Consilie
Precepte est ordinata omnia ad bonu omne promulgata ab eo qd
 omunite cu intentione aliqd cog. Consilie est ordinata
 omnia ad bonu omne ab eo qd p eot omunite cu intentione aliqd subditis servandi

Lex humana est ree Eccllesiastica et Civilis
Eccllesiastica est ordinata omnia ad bonu omne promulgata
 cu promulgata a persona habente potestate Eccllesiastica, sp
 ritu ali cu intentione obligandi personas Eccllesiasticas
 et spirituales Civilis est ordinata omnia ad bonu ordine promul
 gata ab eo qd p eot omunite civili cu intentione obligandi civi

Lex humana est ree Generalis Provincialis et Dis
 cesis Generalis est ordinata omnia ad bonu omne promul
 gata ab eo qd p eot omunite cu intentione obligandi cu
 et angulos. Provincialis est ordinata omnia ad bonu omne
 ne promulgata ab eo qd p eot omunite cu intentione obligandi
 obligandi tota provincia Discesis est ordinata omnia ad
 bonu omne promulgata ab eo qd p eot omunite cu intentione
 ne obligandi ree Discesis

Lex Divina est ree Novalegis et Veteris legis
Lex veteris legis est ree Moysaica et illa qd a Deo p angelu Mo
 si lata et promulgata est Novalegis est ree Evangelica et illa
 qd a Deo in Evangelio et libro novi testamenti

Lex Moysaica est ree Ceremonialis Judicialis et Moralis
Ceremonialis est illa qd mo ritibz et sacrificiis cu erat a Deo
 sancita Judicialis est illa qd prohibebat intempestivz qd judiciz
 periret et ebrietate. Moralis est illa qd mores coxi dirigebat

Lex Evangelica est ree Gratia et Sacramentorum
Gratia est illa qd nobis dedit gratia servandi ad servandi natura
 imper mille Sacramentorum est qd in vultu dei et mortis illa
 est nobis regulas ostendendi omnia Sacramenta

Lex Evangelica est ree Fidei et Morum
Fidei est illa qd nobis dedit gratia servandi ad servandi natura
 imper mille Morum est illa qd nobis dedit regulas ostendendi
 omnia Sacramenta Lex naturalis est illa qd a Deo dedit
 ut servandz lex naturalis inquit a Deo legis latore

Et idem de re iurative hoc est ut exordium in huiusmodi dicitur.

Lex Positiva est reus (Activa et Passiva)
Activa est quod aliquid precepit et pena exprobrat, v. scilicet, statuta a legibus la-
tore, v. g. preceptis clericis parati communicacionis. Passiva est quod precepit
et peccator non habet penam infligendam a iudice seculari et a Deo, et huiusmodi
aliis factis positivis.

Lex Passiva est reus, Activa coactione interna et coactione externa.
Activa coactione interna est ea quod precepit aliquid sub pena inconvener-
da ante sententiam iudicis, v. g. preceptis clericis ipsos factis excommunicat.
Activa coactione externa est ea quod precepit aliquid sub pena post
sententiam iudicis, v. g. non communicare de parochia.

Lex dicitur Lex Passiva a Derivativa.
Et quod coactiva obligat tam in conscientia quam sub pena inconvenerda.
Derivativa vero solum obligat in conscientia, non sub pena.

Lex dicitur Lex Humana est reus Moralis et Rationalis.
Moralis est quod mores solum dirigit et obligat ad aliter faciendum, v. g.
mittendum nulla pena imponenda. Rationalis est quod prohibet et prece-
pit aliquid sub pena transgrediendum.

Lex dicitur Lex est reus spiritualis, temporalis et Corporalis.
spiritualis est excommunicatio. Temporalis est confiscatio
bonorum. Corporalis est incarcerationis.

Lex dicitur Dispensare in lege aliqua.
Est cavere unum, v. g. paucos ab observacione legis.

Lex dicitur Lex humana dispensare in lege aliqua.
Non potest Ratio quia inferior non potest dispensare in lege superiori.

Lex dicitur Dispensatio.
Est peris communis relaxatio facta in causa iuxta et modum ab eo qui potest
habere dispensandi. Unde dicitur origine Dispensatio.

Lex dicitur Dispensatio est transgrediendum tamen preceptum
et pena. Aliquid inventa est Dispensatio.

Ut dicitur pars probabilis distributio.

Lex dicitur sunt causae moventes ad dispensationem.
Nulla potest in persona, necessitas, levi, Episcopalis, v. g.
talis, Ecclesiastica, status, Cardinalis, majoris boni, publici, misericordie
eius, et Religionis. Dispensatio est reus Ordinaria et Delegata.

Ordinaria est coactis aliquo persona ab observancia precepti
ab eo qui habet legitimum potestatem dispensandi. Delegata est coactis
cujusdam persone ab observancia precepti ab eo qui habet com-
mune potestatem ab ordinario.

Lex dicitur Dispensatio est reus Publica et Privata.
Publica est coactis aliquo persona ab observancia precepti a Summo
Pontifice. Privata est coactis aliquo persona ab observancia

procepti a quo curam d'accedote
 In oi lege seculari in omni lege ut d' suspendere.
 An in lege naturali ut Deus suspendat
 Non hoc e qd Deus immutabilis. et lex naturalis e ijsa trans
 gressio legis sine

Quod dupliciter lex humana potest considerari.
 1° ut lex prout e in se 2do prout e in legislatore 3ta prout
 e in subditis 4ta ut e in alijs signis externalibus et scriptis, vobis.

Proprietates legis sunt sex sequentes
 1^a ut sit propterea 2^a ut sit honesta 3^a ut sit possibilis
 4^a ut sit necessaria 5^a ut sit utilis 6^a ut sit propria
 boni publici et communis.

Duplicatio horum 6. proprietate legis.
 1° dicitur e honesta hoc e ne sit repugnans naturali et divi
 nationis et ne sit supra vires subditis imposita 2° debet
 e necessaria hoc e ut sit cu rationali causa. 3° debet e
 possibilis hoc e ut non debeat natura moris hominum
 consuetudines latere 4° debet e utilis hoc e ut sit sub
 ditis opponi debet quia illorum restringit libertate 5° de
 bet e pro bono publico et communi hoc e ut non re
 spectu peccati omni.

Non est ne decentia ut lex promulget
 Non. sed tantum conditio sine qua non.
 Quid e Promulgatio legis
 Es publica denuntiatio facta sine principio per qua sub
 ditis innotescere pot.

Quomodo fit Promulgatio
 Vel voce praconis, et affixione legis scriptae in loco pu
 blico et quovis alio modo.

Quid e interpretatio legis.
 E explicatio sensus legis et verborum contentis in aliud clarum
 Interpretatio legis e duplex Authentica, Novalis et Doctrinaria
 Authentica e ea qd fit per ipsum legis latorem et eius superiores et au
 thoritate et promissis ab ipso constitutis habente potestate
 lege conseruari et explicandi in illo sensu in quo vult lege
 seruari. Novalis qua potest esse omni uou, na conseruari
 do Coartima legu ante pres. Doctrinaria e ea qd fit per hunc
 doctos ac peritos.

Non interpretatio e vox simplicis et per equitate

Simplex e qd explicat ambiguitas legis Lex sequitur qd in
stat casibus aliquis particularis si comprehendit in lege et hoc
dicitur Epiphora David e Epiphora
Est designata et rationabilis interpretatio casu aliquo parti
culari qd ob suas circumstantias n pnt comprehendi lege qd in pa
verba generalia sit lata.

Ultra lectu e uti Epiphora
His dicitur casibus licet Lex qd sic nape secundu verba genera
lia legis agendo pt aliqd contra veta vni e bona cōmune
edo qndo videtur e n pape seruari lege sine gravi damno.
Alio in dubio qndo subit aliquis casus n pnt comprehendendi
in lege debet consulti superior.

In quo consistit lex.
si hoc ut prodiat honesta et prohibeat inhonesta.
Quod lex eterna promulgat
Tunc qndo et legis humana qd ha ab eterna dependent.
Quot et quod concurrunt ad lege eterna et Naturalem
S. ista. Amo concurrunt dicuntur cepta ut foris si bene edo crea
tura ratione. Alio peduntur intellectus. qd actus voluntatis qd
decarit de obligatione id fieri n fieri.

Quid e abrogatio Legis.
Est abrogatio Legis in totum.
Est abrogatio Legis in parte.
Quid e Consuetudo Legis.
Est per diurnis moribus et tacite populi consensu introducta.

Consuetudo est ex facte et feris
Facte actus palam frequentatq sine obligatione vj orandi ante
misa feris e per quoddam moribus instituta qd pro lege
subcipitur qd dicitur lex vj abrogata et nly d debet
rogatoru.

Quot et quod condiciones requiruntur consuetudo vim legis habeat.
Sequentes qd. Amo. ut consuetudo sit rationabilis et bona vni
lio edo ut dicitur lege ty pome stia ut legislato saltem tacite
consentiat qd ut vlla consuetudine populus accipit et seruit

Quid e perpetuitas Legis.
Est duratio feris p pmo natura sua inmutabilis.
Perpetuitas e ex Positiua et Negatiua
Positiua e ea quod constat in hoc ut lex sit lata ut sit ca
natura sua irrevocabilis et necessaria. Negatiua qd consistit
in eo ut lex ferat in distanter qd ad ad tempus h dco que
tam diu durat donec revocet e per expresse y tacite legis
latoris voluntatem. Lex est ne van quod p d dicitur

Non imo qd. leges Divinae resident in intellectu lex vobis in
voluntate. 2do. leges Divinae recipiuntur lex vobis rei gubernandae.

Imo qui populum sunt leges Ecclesiasticas.
Imo Papa pro tota Ecclesia & Synodus Concilium generale. 2do. Con-
cilia nationale pro tota natione, et Provincialia pro tota Pro-
vincia etc. Episcopus pro sua Diocesi licet non sit con-
secratus modo sit confirmatus. Ita qui habet jurisdictionem
nem quasi episcopalem at auctoritatem pro locis sibi subje-
ctis. Ita Ordines religiosi in capitulo generali.

Imo qui populum sunt leges Civiles. Sanctorum.
Imo Imperator pro tota Imperio. 2do. Rex & quivis Prin-
ceps ac Republica superiorum non agnoscens pro suis
Subditibus. Quod est subjectionem Legibus

Est quilibet adultus et usum rationis habens
Imo qui recipiunt, ab obligatione Legis
Utrum. Mentiri ad leges observandas obligant
Affirmative. Hoc qd. sunt subditi Deo & Ecclesiae quia
vires sunt rationales.
Imo penitentibus obligant legibus locorum quae transcurrunt
Negativum non obligant, ne non officij circumstantiae quos obligant.

Quod est Praeceptum.
Est recta agendi & omittendi regula & est subiecta imperi-
oive faciendi & omittendi aliquid & est actus voluntatis superi-
oris percipientis vis subditi aliquid faciendi & omittendi.
Praeceptum est recte. Universale et Particulare.
Universale generale. Est actus voluntatis superioris per-
cipientis totam communem aliquid faciendi & omittendi. Par-
ticulare & singulare. Est actus voluntatis superioris per-
cipientis privatae personae & familiae aliquid faciendi
& omittendi. Praeceptum est recte. Affirmativum & Negativum

Affirmativum est illud quod aliquid fieri debet. Negativum est aliquid
prohiberi. Quae sunt Praeceptum affirmativum & Negativum
Quae affirmativum obligat siquidem non pro semper. Negativum
non semper est pro semper.

Primum Praeceptum est recte. Naturale & Positivum
Naturale est dictum recte vis quod cognoscimus aliquid
faciendum, ut bonum vitandum ut videtur. Positivum est illud
quod est libera Dei & hominum voluntas.

Quod est Praeceptum Positivum & Negativum
Cognoscitur mutatur et variatur. Negativum vero semper manet.

Precepta positiva eadē Novales et Veteris legis
 Novales illa q̄ continent in se precepta fidei et sacramenta
 Veteris legis illa q̄ continent precepta Criminalia
 Item hoc positivum est eadē spiritus sui et spiritus humani
 juris Divini illud eadē Pa. Teotratu eadē spiritus humani qd ab hinc.

Quo differit Lex a Precepto
 Lex patet a stabili et alia communiter imponit Preceptum
 vocē transiens et omni et personā potest imponi eadē qd Lex
 in ablatō absentes Preceptum obligat ab eis totum.
 Ut satisfaciat aliquis Precepto Negativo requiritur aliqua intentio
 Negativa hoc eadē qd per tale Preceptum n̄ capiat actus aut omniā ali
 quos d. vlt. p̄ h̄ actus humani vlt. v̄ ne quis perit.

Ut satisfaciat Precepto affirmativo requiritur aliqua intentio
 Non requiritur intentio expressa d. sufficit implicita eadē in
 prelativa Lex accionē a transgrediente Precepto
 Ignorantia, Metus, et Dispensatio et Impotentia

Quid est Impotentia
 Est Impotentia adimplendi Preceptum
 Impotentia eadē Physica et Moralis
 Physica Est inhabilitas proveniens ex defectu viriū natu
 Est Moralis inhabilitas proveniens ex exortatione homi
 et inhabilitas facendi aliquid juxta opinionē femininū
 Item Impotentia eadē in toto et in parte
 Est inhabilitas adimplendi aliquid in parte Precepti
 Est facultas adimplendi aliquid in quibusdā casibz
 In quatuor materia Dispensationes et gratia Sacramēta
 restant et aīdē concedi solent.

Quid est Vacua Conscientia
 Est facultas adimplendi aliquid in quibusdā casibz
 In quatuor materia Dispensationes et gratia Sacramēta
 restant et aīdē concedi solent.
 In 3plici s̄mari in vatis ut v̄ vatis Religionis obsequiū
 Parentū et patrū ex causa licet differre eadē in impedi
 mentis Matrimoni occurrentibz si v̄ ea sint in p̄dictione t̄
 vice. Am dirimentia illa in variis censentur ut ex communi
 cationibz et Suspensionibz irregularitatibz.

De Preceptis Virtutū Theologicarū

Quid est Virtus
 Est bona qualitas mentis, melians hinc ad actus bonos
 exercendos. et Obhibens propensionē spiritū in p̄dictionem
 et ad bonā operationē melians. Vcl

Virtus eadē p̄dictionis et Voluntatis

Est bona q̄lltas mentis qua rectē vivit et qua nemo malitē

Intellectus & bona qualitas, mentis inclinatio hinc ad actus
 bonos exercendos intellectu habili reddens et ad verum actu inclinans.
 Voluntas & bona qualitas mentis inclinans voluntate ad veritas
 & conformes Regulis morum operationes

Meru Virtus & res infusa et acquisita
 Infusa & bona qualitas mentis a Deo immediate infusa, p
 re actus frequentatis Acquisita & bona qualitas mentis a Deo
 n infusa d nostra industria nostrisq; virtutibus comparata
 mensurans potentia ad similes actus exercendos.

Meru virtus & optima Theologica, Cardinalis et Moralis
 Theologica & bona qualitas mentis a Deo infusa cujus
 principalis actus tendit in Deum. Inqum obiectu iudicatur
 Cardinalis & bona se in qua cetera virtutes pendunt, in
 qm in cordibus Moralis & bona qualitas mentis quae

versat circa bonos mores atq; iuxta dictamen rectae ratio
 dirigit Virtus infusa & res quo ad substantiam et quoad modum
 duo ad substantiam & bona qualitas mentis q se sua sua n
 pot acquiri per actus frequentatis d a solo Deo infundit

ut ex spu p dco habetur duo ad modum & bona qualitas
 mentis q se sua sua licet potest acquiri p actus frequ
 tatis, tñ p sciam bonitatis dā infundit, sine illis actibus
 frequentatis

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas
 Obiectus virtutis moralis et honestas

Et donū ac lumen supernaturale q̄ illustrat hōc p̄
 m̄tr apertiter iis ob̄ q̄ Deus revelavit q̄ Apostolos &
 per Ecclesia credenda nobis proposuit. sive illa sint
 scripta sive n̄. Vel ē apertus supraalis & firmissimū
 datus reb̄ a Deo revelatio propriā Dei aut hostie. vel est
 substantia verū sperandā ac argumentū n̄ apparente
 ū vel est virtus theologica inclinās ad credendū ea quā
 Deus revelavit imēdiate p̄ se. et mediate p̄ Ecclesia credenda
 proposuit. vel ē habitus mentis quo inhōat vita eterna in
 nobis faciens intellectū apertū n̄ apparentib̄ vel est
 virtus theologica q̄ Deū c̄ credit, Deo credit, & Revelatio
 et in Deū credit idē amore fert in Deū.

Fides ē res Divina et Humana
 Divina ē apertus propter aut hostie Dei loquentis
 Humana ē apertus propter aut hostie hominis decentis.

Fides ē res Actualis et Habitualis
 Actualis ē donū ac lumen supernaturale quo credimus ali
 quid actu propter Divina revelationē Habitualis ē qualitas
 infusa a Deo permanens et movens hōc ad obediendū os actus
 fidei.

Modi ē res Implicita et explicita
 Implicita ē donū ac lumen supernaturale q̄ credimus ea ad
 intentionē Ecclesia Explicita ē donū ac lumen super
 naturale quo ex prope et unparticulari aliqd credimus

Modi ē res Formata et Informis et motiva
 Formata ē donū ac lumen supernaturale cū gratia sanctifi
 cante et Charitate conjunctū Informis ē donū ac lumen su
 pernaturale n̄ conjunctū cū gratia sanctificante et Charitate

Modi ē res Interna et Externa
 Interna ē apertus mentalis p̄m̄us sola mente factus
 nullis verbis et signis exteriorib̄ ea p̄cipus. Externa ē p̄cipus
 vis fidei ore facta

Modi ē res Historica et Dogmatica
 Historica ē donū ac lumen supernaturale quo credimus ea q̄
 et necessaria necesse p̄cepta Dogmatica ē donū ac lumen
 supernaturale quo credimus ea q̄ et necessaria necesse m̄ra

Necesse in materia fidei ē res Precepta et M̄ra

Affirmative quod deus credimus esse unum in centro et trinum
 in personis, et scimus eundem esse quod devenimus ex effectibus.
 Objectum male fidei si ea a deo revelata quod sola substantia
 tate infallibili. Objectum male fidei, deus bene veritate
 in cendo quod virtus theologica, et pro objecto patri deo et
 cui fides residet in intellectu respectu deo bene veritate
 hinc quod veritas in cendo et objectum male fidei est deus bene
 veritate in cendo.

Obiectum male quod fidei est revelatio divina testificans nos cre-
 dendas. Nam Mat 23 per Beatus Hieronymus quod caro non ve-
 lavit tibi sed Pater se et obiectum male fidei quod cruciatum
 subiectum fidei est omnia nos videtur vel Angliano.

De modo quo fides deus vocat ad fidem
 Vocat humane herede interiori, vocat etiam exteriori per
 quod Apostolos

Quam firme debet esse fides
 Adeo firma, ut nulla vacillatione admitat.

Quasi requisita ad actum fidei actus intellectus et voluntatis
 Actus intellectus, iudicium circa veritatem et donum ac lumina
 super naturale quod predicant aliquid objectum a nobis esse credendum

Actus voluntatis, pia affectio et donum ac lumina supra naturale
 quod volumus credere et quod voluntas imperat intellectui

ut credat, dicitur fidei
 Preceptum fidei est obligat per se et peccatum ut obicit

Catholici actus fidei
 Per se hinc in primo instanto usque ratio ideo ut in pa-

per totam vitam deorsum dicent actus fidei etiam ut probati
 fuis et maxime in articulo mortis actus fidei dicent

Per accidens hinc quod tenet clicere continentem, etiam quod
 quod suscipit sacramenta etiam cum quod in urgente necessitate

ne cesset contra fidei etiam si per se etiam per se
 ne cesset contra fidei etiam si per se etiam per se

Preceptum de credendo fidei est divinum
 Quomodo obligat Preceptum hinc credere fidei articulo

sub amissione salutis oblige
 Quod est doctrina ad aliquid explicitum credendum

Quod est doctrina ad aliquid explicitum credendum
 Quod est doctrina ad aliquid explicitum credendum

Est ultimae resolutionis conclusio fidei divina
 Quod est Revelatio divina

Est locutio divina quod deus manifestat preceptum sui creature
 de aliquo objecto. Hinc Revelatio est ex Actibus et Lapicis

Actus est ipse actus et interioris et interioris deo revelat

lanti tenens se ex parte Dei lapsiva & signu aliq crea
tu et externu des p p se manifestata & revelas divina.

An Infantes Baptizati credunt.
Et violento spe de n censant quid e actus credunt tm poten
tia et hoc qm in baptizato receperunt fidei habituale

Quid Consequit fidem
Coadiuvantia et Deit as.

Est apparenzia Quid e Coadiuvantia
valde receptans. Quid e veritas

Est conformitas ad qm obiectu sive clare sive obscure pperato
Veritas in Deo e splor In opendo in Cognoscendo et Secunda
In opendo rno cupit der veru Deus in e hanc Deit per qm
a falsis diis oblingua In cognoscendo rno cupit Deo
omnia cognoscit et in rntibus rei cognoscione falli p t.
In dicendo rno cupit nemine fallere p sicut rno iud
imperito sapientia a nemine falli potest

Affirmativa fidei e rea Affirmativa et Negativa
preceptas Negativa qo prohibet a fidei Denegari et de
Ma de qui me negavit cora hntib; negabo et ego cu

Quot sunt Vicia opposita fidei
Infidelitas, Apostasia, Schisma, et Blasph
Et idca dicunt vicia qd sicut vitia et habitus ita etm
et vicia st habitua.

Quid est Infidelitas

Est error oppositus fidei tm in toto qm in parte vel e error
perpetuus intellectus in eo qui non fide suscepit.

Infidelitas e splor Negativa, Privativa, et Contradictoria
Negativa e ignorantia inculpabilis fidei vel e carentia fi
dei in eo qui aut pami aut nihil audivit de fide Privativa
e ignorantia culpabilis fidei e carentia fidei qui potuit
et debuit d nescit audivit de fide Contradictoria e carentia fidei
in eo cui fides satis proposita fuit d credere noluit.

Meru Infidelitas e rea Materialis et Formalis

Materialis que insurrecte y insurrectu fidei adversat y e ea
que vinci n pt tm ad h bnta dilectio examine et hoc pcc
laminosa. Formalis e qd directe e secunde adversat fidei et hanc
d th grao pimi peccata vocat.

Quid est Infidelis

Est ille qui n hnt certitudinē fidei vel e illa persona qua
non servat fidei e que pangi pcc Deo & hominibus.

Infidelis Quadrupliciter consideratur
 Inobediens & habens fidem illam, 2do cum negat fidem quam professus
 est in Baptismo, 3to cum machinatur in Regem sui principis & ne
 gat obedientiam ipse cum aliquid promittit et postea non adimplet
 et pargit faberem & fidem

Infidelitas Contraria et Privata qualem est peccatum
 Mortale et Rati qd Max. infirmo per qd nescit deinde odemnat
 Nulla Rati na ad Rom. de sac. quoda. ordinet ei quia n. autem
 Duo sunt species Infidelitatis

1. Lazarismus, 2. Haeresis, et 3. Haeresis.
 Lazarismus est carentia fidei in subjecta incerta et est infidelitas
 quae quae quis oppugnat fidem cum non sit suscepta et tradita.
 Haeresis est species infidelitatis fidei contraria recepta quae
 si sub umbra et perfidia
 Haeresis est species infidelitatis resistens fidei non in illa sed tan-
 tum in parte vel est error huius baptisati voluntarius circa
 aliquos articulos fidei cum pertinacia et obstinatio.

Haeresis est 3pla Mentalis Exterior et Mixta
 Mentalis est species infidelitatis q. nullo signo exteriori mani-
 festat Exterior est illa qd ha. resim ore profert et struim corde
 sentit Mixta est illa qd contra fidem cum pertinacia conjuncta
 consurgens illa corde sentit, ore autem profert.

Quid requirit ad Haeresim
 1. errore ut putet se sibi licita q. n. e. 2do errore tantum
 parte 3to ut error sit huius baptisati ipse ut error sit
 cum pertinacia. Quid est Pertinacia
 Est voluntarius desensus ab eo qd sedes credit et ore
 sentit a fidelibus proponit

Quot et quae propositiones Contrariae fidei
 1. Haeresis propositio haeretica q. est error contrarius Manifeste
 2. Haeresis Catholicae doctrinae 2do q. proa damna bilis q. est falsa aliqua
 opinio peccationi censura digna 3to q. proa erronea q. est
 quae pugnat tra. omni. Theologorum sententia ipse Capite ha-
 resim q. repugnat conclusioni ex principio fidei deducta
 ac p. inde aut e. proponit aut intuat haeresim 5ta. Haeresis
 6ta. q. in mea gravi doctrinae contrarium unum affirmat
 sine fundamento ex falsis doctoribus 6ta. Haeresis scandalosa q.
 praebet mandata fidelibus circa mores non circa fidem
 blasphemias q. tenet contumelia Dei et sanctorum et. etc.

saeculo et haec calvini dea Schismatica q̄ scindit Ecclesiam
 am et conditiones in unum Ecclesia excusat.

Quales s̄ Lana contra Haereticos
 spiritualis ut ē excommunicatio, privatio jurisdictiois unde
 n̄ pot̄ absolvi a peccatis & t̄ temporalis ut ē confiscatio bono-
 rum infamias, inhabilitas ad publica officia ad testificandu-
 se afflictiones et p̄carcerationes.

Non dubius in fide est Haereticus.
 Quod de veritate aliqua ab Ecclesia proposita & revelata du-
 bitat sollicitus publicans illa est incerta et p̄p̄e a pa-
 tra et patris haereticus.

Ille qui n̄ credit articulos fidei nec illos impugnat
 Quid est Apostasia.
 Est voluntarius receptus a vera fide penitus ea respu-
 endo et aliena scilicet adherendo. vel est error contrarius
 fidei Christianae. vel ē susceptio a fide suscepta.

Apostasia ē duplex Ab obedientia Religionis et Ab ordine
 Ab obedientia apostasia ē cū quis publico p̄ceptis superioris
 sui suorum respuōit et obviare recusat. Apostasia a Re-
 ligatione ē receptus a statu Religioso ad statum civilem
 secularis demisso habitu religionis et canonico n̄ redien-
 do s̄ Ab Ordine cū q̄ sacro ordine iniciatus deserit h̄i-
 tus Clericali ut more laici vivat.

Princeps s̄ Apostat̄ qualem penam incurrit
 Amittit Dominium in subditos et incurrit excommunicationem
 lata sententia. Quid est Schisma
 Est illicitus receptus ab anione Ecclesia vel error et mutua-
 tio Baptisati, q̄ se exiunt ab obedientia Summi Pontificis
 et Ecclesia Unde dicit Schisma

A recipiura q̄ per Schisma scindit unio Ecclesia
 Quod differt Apostasia et Haeresi.
 Ea quia haereticus circa aliquos tantum articulos fidei errat
 Apostasia vero contra fidem in Baptismo suscepta

Quid est Schismaticeus.
 Est ille qui contra Ecclesiam caedit et qui consolat̄ sibi
 alium Papam & Episcopum verum delinquendo

Quae Sacramenta possunt recipi ab Haereticis
 Baptismus et Penitentia
 Ordines ab aliis per Episcopum Schismaticum valent ne
 Non valent in talibus qui suscipit ordines ab Episcopo
 Schismatico scienter suspensus et excommunicatus manet.
 An omnis qui errat in fide est Haereticus.

Si putat se non errare et paratus est corrigere non est talis
 Errare in tanta fide propria est ne heresis
 Non est heresis et apostasia haec quia heretici non negant ta-
 la fide et tenent aliquos articulos fidei
 Crimen heresis ad quod forte pertinet
 Est fori ecclesiastici et pertinet volu ad inquisitores hereticos
 ad pravitas

Si episcopus commiserit crimen heresis coram quo se iudice
 debet optare. Quod coram summo Pontifice

Quo differt hereticus a schismatico
 Quia hereticus opponit fidei, schismaticus vero Christi
 et unioni ecclesiae.

Episcopus negligens in persequendo hereticos quod pena
 puniatur. Privatus seu removit a dignitate

Quid est blasphemia
 Est vitium verbi religioni oppositum per defectum quod quod
 quid detrahit de bonitate et excellentia divina sed est quod
 tam maledictio contra Deum et eius sanctos ad male
 voluntatis affectu.

Blasphemia est realis interna cordis externa vero
 interna vero est vitium sequi quod detrahit de excellentia
 et bonitate divina in affectu interna vero est vitium se quod
 quod detrahit de excellentia et bonitate divina signis exterioribus
 verbis et aliis rebus ut per se in ea loquitur

Non blasphemia est non immediata et mediata.

Immediata est vitium sequi quod detrahit de excellentia et bo-
 nitate divina vivo in re impio est Deus in capite
 est vitium se quod quod detrahit de excellentia se divina impio
 est illa in creaturis ut in angelis, imaginibus operibus.

Non est 3plex. Enumerativa, imprecativa et dehonesta.
 Enumerativa est vitium se quod quod detrahit de excellentia et
 bonitate divina affirmans et negans aliquid deo optere
 quod circa non respicit ut Deus est credidit immutari con-
 imprecativa est vitium se quod quod detrahit de bonitate et excellentia
 dei imprecando illi malum. Dehonestativa est vitium se
 quod quod detrahit de bonitate et excellentia dei cum intentione
 in dehonestatis divina ut maledicendo membra illius.

Blasphemia dehonestativa est realis et simplex et media
 simplex est vitium se quod quod detrahit cum intentione in hanc
 status non in ita pertinaciter tenendo et credendo. Media
 est heresi junctis est vitium se quod quod detrahit de bonitate et
 excellentia dei cum intentione in dehonestatis et pertinaciter

ita tenendo et credendo.

Quale e' Eccate? Blasphemia Mortale, nec omittit parvitas materia, nec metus excusat nisi defectus actus interni et inadvertentia et ex causa aliquando.

De Secunda Verbe Theologica q' e' Spes

Quid est Spes.

Est desiderium boni absentis et est virtus supernaturalis qua fides certat cum fiducia salute ex parte et vite eterna bona promissa vel e' inderatio de futura beatitudine. Et auxilio consequentia vel e' virtus q' voluntas in deum fert et e' nostra beatitudo.

Actualis e' ipse actus desiderii applicatio futura q' licet optenta sit ardua et difficilis tunc tamen in certis scopis quibus Habitudo e' qualitas quales perveniens ex imperio naturali inclinans hunc ad consequenda a vita eterna p' merita etc. hui

Quod e' materia et forma. Materiale e' id q' e' materia occupanda beatitudinis honeste amari pot' uti et auxilia sua opera pia parte q' partem e' deus partem ovis beatifica.

Quot et quibus requiruntur condiciones ad Spem. Quot una ut noverit bonum ad sperandum et ad sperandum tunc aut fante obtenta id n' sperat de desiderio et tunc ut sit abens q' sperat, na' q' present' illud sperari n' debet sed tantu' gaudeat q' sit illud. q' ut res que sperari pot' possibilis in possibili em' sperari n' debent.

Quos effectus in nobis producit spes. uno dat viam ad occurrenda a via. Et edo consolationem miranda in afflictione et hoc tollit omne anxietate in morte

Unde oritur spes Ex promissione, sicut p' hoc ex de reventione. Quod triplex e' conceptus spei. 1. Affirmativa et Negativa. Negativa q' e' habet affirmativa q' precepit

Ut licet collocare spem in hominibus tanquam in casu perati e' licet, tunc in casu da in instrumentalibus licet. In divina potentia per illos ad ea vari' populus. Bona q' e' deo operanda. In romipis peccator. Idem auxilia hunc ad obtinenda beatitudinis. In fine q' dicitur q' e' deo. Non solus ad.

Quid est Actus Spei
Est sperare in Domino Deo
Quotuplex est actus Spei

1° Proximitatis et Super Proximitatis, est virtus vult naturalis quae sequitur bonum spei promissum ut amor. Super est virtus supernaturalis quae cavet malum id est ut bonum promissum non omittat. Quotuplex est Subjectus spei
2° Proximum, quo est Remotum, quod est Subjectus spei proximum scilicet Evolutio et Conole, quod est hoc videtur, sicut Angelus illi est Spei a Fide et Charitate sit distincta.

3° omnino distincta haec quae in in sacra Scriptura Cor. 13. Per vine am manet Fides, Spei, Charitas tria haec major am horum Charitas. Finis spei est Beatitude

Quid est Beatitude

Est status in bonorum aggregatione perfectissimus vel est videre dei facie de facie Tamare illi in perpetuum
Beatitude est 2° Objectiva et Formalis
Objectiva est volens deus supernaturaliter attingibilis et claritate visionis et amore beatificum palis 3° passiva in beatitudine visio dei et amor beatificus

Quid est Beatitude Celestis

Est consecutio et possessio eterni boni in perfecta quiete et plena sacralitate appetitus ratiis. Per quiete perfectam quiete et sacralitate quae per hoc differt a consecutione bonorum creatorum quae bona sunt imperfecta et fallacia ut herosae quibus modis hinc asperunt Celestem Beatitude
Aliqui ex solis merito illi boni ut et infantes baptizati aliqui volunt ex merito illi boni in requirunt propria merita et bona opera supernaturalia secundo illud. Nam ex his ad vitam ingredi serva mandata et tales et ad vitam habentes illa omnia

Beatitude palis in q^o et q^o actibus consistit. In duobus int. Mentis et volentes scilicet clara dei visione et fructuane ejusdem per amore amicitiae

Quotupliciter obligat conceptus Spei

1° et 2° in articulo mortis id est cum datus resurget et Resurrexerit

Quot sunt Vicia Opposta Spei

1° Desperatio et 2° Presumptio

Quid est Desperatio

Est receptus voluntatis a Beatitude vel a Diffidentia in misericordia dei de remissione peccatorum vivam de te

Est spes illa palis Desiderium quod desideramus bona a deo habere per gratia dona. palis quae speramus ea nos esse obtenturos a deo per meritum xpi.

liberata est & sufficientia de operibus beatitudinis & p[er]venit
 ex defectu suavis gratia & p[ro]p[ri]a meritorum in gratia p[ro]p[ri]a
 rorū.

Desperatio est sex Locus et Mixta.
 Locus est illa q[ue] fit absq[ue] ullo errore int[er] intellectus hoc in
 heresi, sine infidelitate et cu[m] q[uo]d desperando int[er] se dicit
 Deu[m] sibi n[on] paraturu[m] aut se n[on] bene acturu[m] Mixta
 est q[ue] fit cu[m] errore intellectu, cu[m] infidelitate et cu[m] quis
 desperando dicit Deu[m] n[on] esse eterna[m] beatitudine[m] n[on] esse

Mentale est p[ro]p[ri]a Mentalis Realis et Verbalis
 Mentalis est q[ue] solum existit in ip[s]a voluntate Verbalis q[ue]
 p[er] verba plate foras p[ro]cipit. qualis habet p[ro]p[ri]a cu[m] di
 cent major est iniquitas mea q[uam] ut veniam merear &
 alio est q[ue] factis et operibus malis se p[ro]p[ri]a in aperta et talia
 p[ro]p[ri]a in fidei qui leges se n[on] p[ro]p[ri]a.

Desperatio est p[ro]p[ri]a obiecte Divina et
 Locus in desperatio[n]e veritate sequenda q[ue] p[ro]p[ri]a in fidei
 et Gain[us] r[ati]o in desperatione vult in melius concludenda
 et p[ro]p[ri]a v[er]itate atq[ue] in grad[us] sequenda. Desperatio in des
peratione eterna[m] beatitudinis ad p[ro]p[ri]a.

Quot sunt modi ex quibus aliquid in desperatio[n]e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 Locus Locus cu[m] q[uo]d n[on] dicit secul[um] abente consolatione cu[m] q[uo]d illud
 in sp[irit]u eterna[m] beatitudinis exigere p[ro]p[ri]a ut q[uo]d p[ro]p[ri]a
 est bonus m[er]itorum et in om[n]ib[us] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 est nimia sollicitudo de rebus terrenis et recuperatio
 h[ab]itus vite Desperatio cu[m] q[uo]d ab orandi dicit et p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a ideo q[uo]d n[on] statim impetrat a Deo q[uo]d p[ro]p[ri]a
 cu[m] q[uo]d p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a in multitudine ac con
 m[er]itu[m] boni p[ro]p[ri]a incipit desperando illud omnia
 Locus cu[m] q[uo]d ab infirmitate r[ati]o et ab difficultate orandi r[ati]o
 man[us] dicit desperat de vita. r[ati]o con[tra] dicit
 Cuius r[ati]o r[ati]o r[ati]o Deu[m] esse regni aspira[n]s, severu[m] et
 ideo et ideo r[ati]o de adp[ro]p[ri]a eterna[m] beatitudinis
 illud ut omnia p[ro]p[ri]a consequenda abiciat.

Quot sunt modi p[ro]p[ri]a a desperatione
 Locus con[tra] est cont[ra] p[ro]p[ri]a abente et ap[er]ta bonita
 tis misericordie et p[ro]p[ri]a dicitur r[ati]o ut sit
 int[er]p[ro]p[ri]a sollicitudo corde in rebus terrenis procurandis

Quis ut desit studii orationis et in eo perseverantia. ipse ut per
em cogitatione suscipiamus deum et Dei misericordiam. Quis
et in maximo peccatore remissione. Quis et confidens
De auxilio gratia. De qd illa adjuvante vita in melius mitige
populum etas ut curat. Ambros. boni et misericordie. De cetero
in ois eos qui ad eum misericordiam sperant cogitemus.

Quotupliciter quis potest desperare
2to Ex parte voluntatis et intellectus. Desperare ex parte
voluntas e contemnere. si honestissima desperare ex parte
intellectus e credere se non fore salvandum. Desperatio ex
genere suo e peccatum mortale.

Quid est Presumptio.
Pr falsa et inanis opinio p qua qd non ex merito. sed Dei d' ex
proprio peccat se obtinere d' visionem beatificam vel corpus ablu
meriti ad ea gratia et gloria et reliqua bona spiritualia in de
nate.

Presumptio 2to Contingit
1mo si quis salute consequi proprio salutat merito 2do si quis
ca sine cooperatione peccat et quidem ex bene na dei salute
volentis voluntate accipere attemptet 3tio si quis frustra ad va
lutis consecutione auxilium speret specialit' 4to si quis nimium
penitentia differat sperans in verbis corporis Presumptio
ex genere suo e peccatum mortale. teste Beato Gregorio dicente. vi
de Presumptione cordis eorum quia mala erant.

Presumptio 2do habet subiectum.
1mo qd innitit' Dea qd e illud qd aliquis de misericordia dei
sumit. et tale obiectum Presumptionis erat in Lutero et Gal
vino qd Deo sumebant qd illis graa sine penitentia
et vita eterna sine meritis propriis sit salutus 2do vero qd
innitit' proprio virtuti et e tunc quia qd peccatis virtutibus
sumit qd per illorum conatu et remissione peccatorum
et beatitudine sit adepturus et tale obiectum subiecto
laborant. Relaxari qui negabant gratia ad salute
e necessaria d' sufficere dicebant conatu virtutis naturalium.
Mortis Presumptionis Presumptione potest e Gratia

Quid e Vocatio
1to Mortis in Deo elevatio vel e petitio decentis. mediate et
immediate facta et e voc. Mentalis et Vocalis
Mentalis e petitio se solo mentis actu interna facta Vocalis e
petitio se in terminu actu occurrente exprimens
In ex precepta tenent hunc Vocare.

Affirmative testat eum sacra scriptura Math 7. Sicco potest
ascipitatio Quis potest et debet orare

Omnis ille qui est in statu via

Ad que dicitur Virgini Oratio

Ad deum impetrat et impetretur auctoritate et causa propale in bonis

Non tantum pro nobis sed etiam pro his quos tenemur ex caritate

deligere si enim in oratione dicitur Domine datus est nobis dominus noster

Oh pro domo domus, peccatis et sanctis sit orandum

Negative pariter ja st in terminis sternitibus a quo si possunt

moocri. Habent et quod dicitur in iura facti martyri qui orat

pro martyre. Sed modo est orandum

Cum omni devotione et attentione

Quid est attentio

Est sensus animi applicatio ad opus quod peragitur

Attentio est duplex actualis Ontualis et Habitualis

Actualis est sensus animi applicatio ad opus quod peragitur

Ontualis est sensus animi applicatio ad opus moraliter in momento

in operante causa actuali Habitualis est applicatio orientis causa

usui operis frequentis

Quod nam in oratione est postulanda

Ex omnia licite et meritorie a deo possunt postulari quae

ad salute sunt necessariae et bona aeterna in quibus ipsa bene

felicitate consistit.

De Tertia Virtute Theologica quae Charitas

Quod est Principium Charitatis

Est omnis hoc baptisane

Quid est Charitas

Est virtus super naturalis Theologica quae deum diligimus super omnia

quae sunt in mundo propter deum per virtutem super naturalis generis naturalem

acquiruntur per Theologiam quae per abstracta dicitur et invidente habet

deum Charitas est eorum actualis et Habitudo

Actualis est virtus super naturalis quae deum omnino actualiter, ipso actu

Habitudo est virtus super naturalis inclinatio nos ad diligendum

Quid est Amor.
Est appetitus concupiscibilis circa bonum sensibile abstractum
Dicitur Essentia et abstracta vel affectus voluntatis quod volumus bonum
propter ut bonum est.

Amor est esse Appetitativus et Intensivus
Appetitativus est actus consistens in determinatione dignitatis in
natura dei intensivus est actus consistens in vehementi affe-
ctu et tenetudine erga deum

Quid est amorem tenemur Dei Amare
Tenemur scilicet appetitativo per scilicet quod licet concupiscibilis
contempnimus sit amorem Dei amore intensivo, nullum tamen conceptum
de hoc amorem

Præceptum Charitatis est affirmativum et negativum
Affirmativum est mandatum quod debet amare obligamur aliquid scilicet
nostro negativum commandatum quod prohibet id quod est contra
Dei dilectionem

Quotuplicata Charitas sumit
Est una pro amore honesto gratuito inter eos qui peccant
et recipiunt redimantur etc in divinis centralitate deus enim pro
pria et centralitate sua Charitas est naturaliter in divinis
ut sciat sua personam subiecti operatur scilicet in se velate
in ordine ad creaturas quibus deus sua Charitate importat
Est in significatione rerum quibus deus Charitate procedunt ut
Plurimasque

Quot sunt gradus Charitatis.
Sunt tria principia Proficientibus et Perfectorum principia
in actibus consistens in recepta a statu peccati mortalis et
transitu ad statum gratie et Charitatis Proficientibus est actus
quo hunc ambulat de veritate in veritate et bonarum operum
exercitium Charitatis roborant Perfectorum est actus quo hoc
unum principia intendit ut sub deo inherere et tunc per

Quid est causa efficiens Charitatis
Principalis est primitiva Spiritus Sanctus per se illud ad effectum
Charitatis in se deo nostro Idem seu deo

Quid est Subiectum Charitatis
Efficiente est voluntas originativa et intellectus.

Quid est objectum Charitatis
Objectum generale est deus ut in se et bonus et objectum speciale
est proximus, et inimici peccatores secundum naturam et culpa
inimici et Angeli deus et homines.

Quot sunt Proximitates Charitatis
Sunt ut Charitas sit patientia et benignitas, haec ut scilicet
Charitatis omnes imperios ab aliis sibi illatas libenter ac
patienter propter deum superat etc ne Charitas emuldet et
agat per se hanc benevolentiam de omnibus moribus omni
asperitatis mansuetudinis deversus proximum de peccatis et iniquitatibus

nullo timore & invidia ex alienis donis 3ta ne in p[ro]p[ri]o, it ne
 sit ambitiosa hoc ne agat q[ui]d conculcetur patulan
 tr incostante leviter et ne in re spores et contumelias
 requerat q[ui]d suast, hoc est ut ea bona sua in p[ro]p[ri]o salute
 et utilitate libenter ac p[ro]p[ri]e distribuatur. It[er]o op[er]at 5ta ne in
 v[er]bo et ne cogit[ur] male, hoc est ut ab ira se sustineat et
 p[ro]p[ri]o maxima patenti injuria et ne de ulla malum cogi
 tet nec timore ad vindictam teneat. 6ta ne gaudat supra
 iniquitate congaudeat cum v[er]itate, hoc est ne ea injuria il
 latus et malo alicui letet, et ut credat facile ob[er]at et
 p[ro]p[ri]o cunctas caritatis et ne supponat q[ui]d mali ce doli.

An Fidei tutebantur Charitas langvescat
 affirmatio hanc q[ui]d si q[ui]d a fide receperit a charitate et
 p[ro]p[ri]o ut recedat n[on] impi[us] id diligere q[ui]d ce n[on] credit.

Quo tempore obligamur erga Deum
 et q[ui]d quis vult p[ro]p[ri]o de peccatis et contritione elicere cor
 p[ro]p[ri]o am p[ro]p[ri]o inclinat amore 2da in causa p[ro]p[ri]o in
 habita et cohabitanda.

Quid extinguat Charitate
 Peccata mortalia et veniale q[ui]d transit in veniale mortale
 Ultra curamini amore sui et parentes prosequi debent
 Negative et longe fore debet p[ro]p[ri]o illa verba illi t[er]m[in]i qui am
 Charit[er] matris magis quam me n[on] e[st] indignus

Quali modo Virtutes p[ro]p[ri]o augescunt
 Meditatio symboli apostolici orationis b[e]n[e]d[i]ctio q[ui]d p[ro]p[ri]o
 Quot et quo sit vicia opposita Charitate Dubit
 Dico Odium et Contemptus

Quid est Odium
 Est aversio a subiecto amando.
 Abominatio e[st] e[st] abominatio et inimicitia
 Abominatio e[st] aversio subiecti q[ui]d quis odit n[on] q[ui]d ip[s]u[m] De
 um et despicit q[ui]d quis sub alijs e[st] contraria intentione
 q[ui]d p[ro]p[ri]o inimicitia e[st] aversio b[e]n[e]d[i]cti q[ui]d improbus ip[s]u[m] Deu[m] odit et
 talis odit dat in barnabae.

Quid est Peccatum odium Dei
 Opere seu intentione erga Deu[m] e[st] peccatum omnium gravissimu[m]
 hanc q[ui]d p[ro]p[ri]o immediate deest et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o a Deo.

Quid est peccatum odium proximi
 Odium inimicitia erga proxima q[ui]d p[ro]p[ri]o e[st] peccatum mor
 tale p[ro]p[ri]o illud Iam s[ed] qui n[on] diligit manet in morte p[ro]p[ri]o

ei veniale quod leve materia ut si ea levi dupliciter personam
 leve malum optat. Quid est Contemptus
 est vicium Religionis oppositum videlicet vilis aestimatio alicuius rei
 contemptus est rex fratris et protoplastus
 fratris vicium oppositum Religionis. Dicitur quod directe stemmat, hoc
 non est Dei et dignitate eius. Interpretatur est vicium oppositum Reli-
 gioni quod quod non stemmat, quod est deum et in tali actu non facit quod
 stemmat in se contemptus Dei.

Utrum contemptus sit peccatum mortale.
 Inter peccata est peccatum gravius quod est peccatum quod peccat capite
 videlicet stemmare scriptura Dei sequitur et ipsa dicit.

Utrum post Deum in terris diligere debemus
 nosmet ipsos et nostri proximos.

Quid est diligere proximum.
 Est illi bene velle optare et ita ut bene vivat sicut nobis met ipsis.

Quomodo nos et proximos diligere debemus
 secundum bona spiritualia et corporalia. 2do bona spiritualia
 sunt bona persequendo salutem aeternam 2do in nulla casu non
 verendo se esse peccatum veniale quia hoc ipso velle malum
 in bona spiritualia 2do bona corporalia debemus nos dilige-
 re conservando corporis sanitatem.

Quomodo proximos debemus diligere
 Maxime nosmet ipsos hoc est in edum bona spiritualia quod est
 2do bona corporalia.

Quid sunt bona spiritualia
 sunt ea quae anima concernunt et sine quibus non salvari non potest.

Quid est Estare bona spiritualia proximo
 1mo dubitantibus in materia peccati salutem recte considerari. 2do
 proximo iuxta cathedram bonorum danti peccantes corrigere
 et hoc fraterno manere. 3to pro salute proximi Deum orare
 et consolari in tristitia et afflicto. 4to bene accipere illis quod orat.

Quid sunt bona corporalia
 sunt opera misericordiae quae concernunt corpus.

Quid est Estare bona corporalia proximo
 1mo esurientes pascere, 2do operire nudos, 3to captivos re-
 dimere et 4to peregrinos in domo sua suscipere. 5to mortuos
 sepelire. Quod non sub peccato mortali tenemur succurrere
 proximo.

In necessitate communis, gravi et extrema Accipere Communis est
 hoc quod dicitur aequaliter habere non potest quod laborant triviales et hoc
 propter pauperes gravis qui aequaliter habere non potest quod pa-
 uerum illi et in periculo et gravi mali ut captivitas iacta
 et bonorum extrema est status qui non aequaliter habere non potest. Ita

quo iminet periculum vite aut duntaxat morbi.
 Quis e contra inter Proximos quibus succurrere debemus
 Alii quia sunt bonos magis proximos quam malos deligere debemus
 Quia quia boni magis et competere ad objecta Charitatis et de Parentes
 magis quam fratres et de benefactores amicos postremo inimicos
 Quasi amore tenentur - Deligere inimicos
 Amore interno et aeterno etc. et de bona spiritualia ac corporalia
 et alia ac omnia ea quae alii proximo inimico ea habere tenentur
 non est inimici et proximi et deligendi et ea deo
 excepto Quot et quae vicia opponunt Charitati Proximi
 per invidia, et Gaudium, Bellum, et Duellum.

Quid est Invidia
 Est tristitia de alterius bono ut diminutio alterius caritatis
 Quod dicitur Invidia et Charitatis
 Amore quia Charitas est veritas invidia vero vitium et peccatum et de
 quia Charitas optat bona proximo et gaudet de successu
 quod est invidia vero invidet ad tristitia de successu bono
 proximi

Quid est Scandalum
 Est dicitur et factum per bono occasione spiritualis ruina proximo
 et bonum est esse Activum et Passivum
 Activum est dicitur et factum minus recte Lapsum et ipsa ruina
 et peccata proximi ex occasione facti et dicitur suspitionis de
 veritate commissa

Scandalum Passivum est re dicitur et Acceptatum
 Dicitur et factum per proximo ex auto et Acceptatum et
 Dicitur et factum per proximo ex auto et Acceptatum et
 Notandum Scandalum in re gravi est peccatum mortale si
 ex eo ibi sequatur activum sive passivum et scandalum non
 tenet bonum acceptum quare qui resolutus quod abstinet re
 succedendo scandalum aut ad promotionem vite statu

Scandalum Activum est re dicitur et hoc accidens
 re et dicitur et factum per bono occasione spiritualis ruina
 inde dicitur hoc accidens dicitur et factum per bono occasio
 ne spiritualis ruina indirecte

Quid est Bellum
 Est discordia hostium nulla vi bi arma inferentium et est
 armorum conflictus de hoc dicitur et videtur armis partem
 adversam nocere et iniuriis reducere vel et multitudine
 militum contra hostes
 Bellum est re Offensivum et Defensivum

Offensiva factis qd. publica auctoritate armis et aliis instru-
mentis bellicis alteri provincia vis inferat. Offensiva factis qd.
publica auctoritate vbi ibata beneq. Provincia ab exteriori
partibz per papiones

Modo bellu e esse. Justu et Injustu
Justu factis e pt ab hntate aut heretice sufficienti causa iusta
et intentione et regla p iustos factis qd pt n ab hntate qul ho
rellu sufficienti necessitate iusta et intentione recta.

Quid est Duellum
Est singulari certamen extra duos ex conventione spontanea
cu detur nonne loci et temporis usq ad diffusionem sanguinis
alterius partis

Quot et qua conditiones requirunt ad Duellu.
Otres una ut sit pugna inter duos aut saltem n multos
2da ut fiat ex conventione utriusq partis 3ia ut fi-
at cu probabili mutilationis periculo.

Quot et ad huc vicia opposita Charitati Proximi
per discordia, contentio Rixa et vilita.

Quid est discordia
Est assensio voluntatis a voluntate alteri in iis quod quis tenet velle extra-
nitte Dei et proximi.

Quale e peccatu dis cordia.
Ex gre quo e peccatu mortale iuxta illud: Prover. 6to. Deo detestaf su, qui
semind. in. 8. dicitur. discordias.

Quid e insentia.
Est alter ad verborz qbz inordinat quis alteri contradic.

Quid e irita.
Est pugna manuum et verborz inter privatos cum scilicet aliqui ex ira in-vi-
ce se percutiunt auctoritate privata.

Quid reditio.
Est bellu aggressiva unig partis rei su adversz alia e adversz principi-
pe sua. Quotuplices et effectus Charitatis?

Duplices Interni e externi. Interni st. tres gaudiu, pax, et miseri-
cordia. Externi Tres: Elemosina, beneficentia, et correctio fraterna.

Gaudiu est adz quida appetituz quo quis tendit in bonu e qui esset in
vto. Pax. e dilectio ad unu uniu vsq inter adu rationale e sensitivu.

Misericordia e consilio. alteri misericordiz; elemosina. e bonu opz qd ad
sublevandum miseria proximi, dat postea amorem Dei

Elemosina e 3pt. bona melior, optima. Bona. e auxiliu indigent
proximo dari ex bonis superfluis. Melior. e auxiliu proximo indigenti da-
tu ex bonis necessariis. Optima. est auxiliu proximo indigenti da-
tum

à paupero & placens ipsi Deo.
Quid Beneficentia?

Est voluntas largiendi aliquid ex propriis bonis.
Quo differt Almosina à Beneficentia?

Co: qd almosina est tm adq. Beneficentia vò & adq & psoa.

Est: motus Charitativa proximi ad emendandu & impediend. eij peccatu.
Quis est finis correctionis Fraternalis?

Est emendatio & luctum agrimè fratris.

Utrū fides spes Charitas dat. existens in peccato mortali?
Habitualis sine dubio dat. actualis vò non.

Unde cognoscit quid amamus Deum? ex dilectione proximi.
Quid est dilectio? Charitatem Beator. & parentis, vtil?

Hic: qd Charitas est parentis vtil. libeta. Beator. vò coada.

Quotplex est correctio Fraternalis?
Duplex. Una iustitiae & iudicialis; altera Charitativa. iudicialis est adq Charitatis excludit, quo qd movet proximu à malo. Spirituales, accusando & deferendo seu ad iudicem. Charitativa est adq quo quis removet proximu à malo puse ut emendat.

De praeceptis Decalogi.

Quid est preceptum. Est Lex aut heritae Superioris instituta in bonum imune. Quotplex est Praecepta?

Quadruplicia. Legis, Gratul, Legis Canonice, Legis naturae, & Legis Scriptae. Quot sunt precepta Legis Gratul?

Quot diliges Dominum Deum tuum ex toto ex tota & ex totis viribus tuis. 2du proximu sicut te ipsum.

Quot sunt precepta Legis Canonice?
Communiter numerantur quing. De quibus intra.

Quot sunt precepta Legis naturae?
Quot tm. Quod tibi non vis fieri ne feceris. 2du. qd tibi vis alteri fac. Quot sunt precepta Legis Scriptae?

Decem. Unde dicitur Decalogus. à numero Denario praepceptorum & sic Decalogus Decalogus idem est. qd volumen sacru dicitur in se. Decem precepta moralia his verbis ptena.

Unum crede Deum nec iures vana per ipsum.

Subdha sanctifices & habeas in honore Parentes.

Non vis occider, mech, fur testis iniquus.

Alterius sponsam, neq rem supias alienam.

Quid est Decalogus?

Est compendium seu summa cum Legum in ordine ad nostros mores spectandum. Quotuplicia sunt precepta Decalogi?

Duplicia Primum Tabule & 2da. Quid precepta Primum Tabule?

Et ea que respiciunt amorem, cultum & honorem Dei.

Quot sunt precepta secundae Tabule?

Sunt tria. Primum. Non habebis Deos alienos contra me. 2du. Non assumes Dei tui iuramentum. Tertium. Memento diem Sabathi sanctificare.

Quid sunt precepta 2da Tabule?

Sunt ea que pertinent ad modum & utilitatem ad securitatem proximi.

Quot sunt precepta 2da Tabule?

Reliqua septem. Primum. Honora Patrem & matrem tuam. 2du. Non occides. 3tu. Non furtum facies. 4tu. Non malitiam habebis. 5tu. Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium. 6tu. Non concupisces, domum proximi tui. 7tu. Non desiderabis uxorem eius, nec servum nec ancillam nec bovem nec asinum, nec omnia que illis sunt.

Quare precepta Decalogi dicuntur esse prima 2da Tabule? Ideo quia in duabus Tabulis lapideis, hinc precepta tradita erant ut constat. Deuteronomio. Cap. 10. In prima tria tantum scripta id est ea precepta, quae nos ad Deum ordinant. In 2da vero reliqua septem.

Tenebantur Christiani precepta memoriter scire. Tenebant. scilicet quos ad substantiam quam in ista Regula continetur in Baptismo confitetur. Scilicet Christiani ea observare.

Affirmative habere in Ceremoniis & iudiciis & in rebus aliis quibus et plenius explicata legis naturalis, si ergo hanc legem debet. Ut populi debent ad observanda precepta Decalogi gravia sunt.

Quae requiruntur ad observanda precepta secundae Tabule. Haec tria sunt Fidelitas Reverentia & Tamulatio. Fidelitas Communi subiectioni in omnibus quae ad Deum pertinent Reverentia Ergo summi utique sacra auctoritas Dei Tamulatio Commandata Dei capite.

Quae est materia preceptorum Decalogi & est status Religionis.

Quid est Religio? Religio est status quo homo utitur quibus in principio cultus debetur deo quod non ex habet. Per cultum intelligitur sacrificia & caeremoniae quibus sub speciebus nostras erga Deum.

Ut Religio est status philosophicus. Non sed moralis. Haec quae habet pro obiecto namque actus quibus homo est pro se ipso ut speciale honeste & iuste in splendore cultus Dei debite observandi quod excellenter.

Quid est Divina Excellentia
Est utique, raris et quae honesta est istam Dea cultu submissu

Inter duo Adoratio et Oratio Adoratio est actus quo quis inferiori alteri se submittit illi honorum in recognitione valensq; excellendia
Quotupliciter sumit Adoratio

1. Late et Stricta Adoratio late sumpta, actus quo testificamur alterius excellentia et nostra erga illum submissioe ob quos in ceteris. Stricta sumpta, actus latere, cultus soli Deo habitus consistens in actu quo testificamur increatae ac infinitae Dei excellentia et nostra summa submissioe erga illum agnoscimusq; submissioe quo in res omnes obminuit.

Qualiter Latere Adoratio et Cultus
Deo debet per ipsam excellentiam Hyperdulia est cultus nec quod Dei pro quo Angelis et talis debet Thymotheuta quae sumpta quae sumpta, ut dicitur sub cultu latere, cultu Hyperdulia debet item B. V. M. Dulis est cultus nec quod Hyperdulia et talis debet sanctis

Per quid deum ascendit sunt quod dicitur Cultus
Per sola introitu: parte introitu, omnis enim adoratio ceteris est indifferens ut Deo fiat et huius.

Item Cultus Deo absolute et respectives
Absolute Ergo aliis et aliis honorat pro se et pro sua signum respectus quo aliis et aliis adorati a pro se et pro se dignitate alterius quae ipse perit aut representat Deorane vide superius

Quotupliciter et actus Religionis
Ecces interni et interni Internus est omni submissio quae sumpta Dei excellentia veneramus. Externus est omni submissio quae ab intra obsequium nostrum testamur utiq; oratio benedictio

De Primo Praecepto Decalogi.

Quid est amia precepta Decalogi
Non habebis Deos alienos contra me.

Quid hoc adhaerent pro habet.
Nullum facientium servitute esse adoretur.

Quid sunt vicia opposita huius precepta
Unum nimirum superstitio adhaerentia

Quid est superstitio
Est falsa religio seu cultus illegitimus, veri et falsi Numinis.

Quid est falsus cultus
Est ex parte rei cultus qui inordinatus ac vitiosus, falsi Numinis vero ex parte modi colendi est cultus quo verus Deus inordinato modo colitur

colit & dicit culty vitiosy veri Dei.

Septem. Quot species supstititionis
Dololatria divinae vana, obervantia, maleficiu, magia, Simo-
nia & bendatio Dei. Quid e Dololatria?
Est Supremy ac Diviny Culty Creaturae exhibitio; Vel. e ady quo culty de-
gremy e soli Deo debz tribuit Creatura. Vg. oblatio sacrificij fida S.
Dolo. Dololatria e 3px. Perfeda, ming pfe da & Simulda.
Perfeda. e ady quo quis Divinu honorem Dolo refert, ga fido quid
est Deum. Ming pfe da e ady quo qd Creatura Cultu externu soli Deo
debitu defert non credens divinitatem, d ex parvo affectu. Vg. ex odio
veri Dei, & ex cupiditate aliquid, a Diabolo aliave Creatura obtinendi
Simulda. e ady quo quis bone existimatione Divinitatis, n ex ter-
no affectu colendy, Dolo ex metu mortis, supremy cultu Creaturae
extery solu exhibit.

Quale est peccatu Dololatria.
Mortale ex gre. Dolo e. ga stinet grave injuria ac irreverentia in
Deum defendendo Creaturae honore externu soli Deo debitu.

Quid e Divinatio?
Est occultorum v futurorum cognitio ope Demonis. Dr occultor
hoc e cor qud ab ab hinc p pta industria cognosci nequeunt.
Vel. e significatio v inquisitio occultor ope Demonis expressa
facite invocari. Divinas e 2px expressa, & tacita.
Expressa. e inquisitio Demonis signis exterioribz manifestata.
Tacita. e inquisitio per media ad cognitione rerum qud nulla
hnt cognitione in dicant.

Quotuplici? Divinatio expressa appellat & accipit.
Nulla rone dno p d stitue ut qndo quis a Demone per somnu re-
sponsum expedit. Vdo Necromantia. qndo a mortuis responsio pelt
qui soli n possunt respondere, d Demones accipio Corpore mor-
tui respondent. 3tia Feromantia. si ex lapide v aqua noticia per-
tat. 4ta Hydromantia. si ex aere. 5ta actomantia. si gre aviu.

Divinatio tacita quot habet species?
Dres. Auguria. qd definit e vox v gaudy an liu v aviu. Mathosim.
qud e siderat ex sideribz naturalis hominu et auspiciu. qd e id
qd st per inspectiones avium.

Quot species divinationis?
Dres. Consultoria et illa, in qbz judicium a Demone operat. Divi-
soria et qud committunt ad cognoscen quid cui opet. & Divinoria
quibz inquirunt res futura v occultay. Vg. si quis ex taxelloru pfectione
operet. et tenenturiam.
Locus Consultoria et ne atigndo licid?

Sunt licite tunc, quando necessitas exigit, dum modo fiant cum Invocatione Spiritus Sancti & de cetero exspectent a solo Deo.

Sortes Divinatorie sūt licite.

In tribus sūt licite. 1° si nō fiant contra bonū-Pubi 2° si nō sūt contra justitiam. 3° si nō sint de bonis Ecclesiasticis.

Sortes Divinatorie sūt-ne aliqūdo licite?

Numquā. & semper illicitū cū peccato si observent. q̄a videntur includere pactū cū Demone saltem implicitum.

Quid ē vana Observantia?

Est species superstitiosis, ad effectum aliquū obtinendū prebens media mala & disproportionata.

Quis differt Divinatio à vana observantia?

Cō. q̄a Divinatio intendit scire occulta, vana observantia intendit utilitates & immoderatas.

Vana Observantia ē. 1^a Expressa & tacita?

Expressa ē invocatio Demonis verbis. Tacita vō ē quod operat sine operatione Demonis ad aliqūd obtinendū per disproportionata media & inutilia.

Species vana observantia sūt tres. 1^a ars notoria. ē illa quæ sine labore suam, infusa pollicetur. 2^a Thomam certis ex quælibet & per junis. 3^a observantia sanctorum. quæ ē Administratio variorum & instrumentalium mediōrum ad obtinendā sanctorum v.g. dum Chertis in Vigilia S. Joannis Baptistæ sanatur dixer, & quælibet. 3^a ē futurorum eventuum observantia. quæ ē consilia matorum futurorum sibi & aliis ex præminentia v. si quis dilat unam diem feliciorē alterā.

Quid ē magia?

Est ratio efficiendi. 1^a Naturalis & superstitiosa. Naturalis est ratio efficiendi mira industria humana absq̄ Demonis ope. Superstitiosa ē ratio efficiendi mira ope Demonis.

Quid ē licita magia? Naturalis an Superstitiosa?

Naturalis. Rāo. q̄a sine ope Demonis fit.

Quale ē peccatum Divinatio vana observantia & magia?

Mortale. juxta d. Seripturam. Can. 10. Nolo vos socios fieri demoniorum.

Quid ē ars magica?

Est ars qua demonium invocato utendo certis cantilenis, & variis appositionibus ut hominum oculos perstringat & eos fallat perducendo illis occulta. Quis dicit magus proprie?

Sō qui arte Demonis turbat sensus externos & internos hominū & deinde seculū excitatq̄ tempestates.

Quid dicitur proprie magia?

Illā mulier quæ sumptis aliq̄ibus rebus animatis & inanimatis

u factis figuris ex certa dicendo u non dicendo aliqua verba appo-
plicat tales res ad amorem u odium alicuj rei sps ad sanitatem
u infirmitatem.

Magi possunt dvertere hñem in animal? uq in equu u capra.
vera e iccaliter n pnt leri aliqndo id apparet knibz eorum p fan-
tasia e lsa. Quid e maleficium?
Est ras nocendi ope d demonis stinens in se decem maliciam sc. d
tra Religionem, Charitatem & Justitiam.

Quo difert maleficium a magia?
Co. na magia intendit mirabilia e insolita facere. maleficium vo in-
tendit nocere. Maleficium e 2px. Veneficium e amatorium?
Veneficium. Est ras nocendi. qua alicui in propria Persona u a-
nimilibz damnum intext ug mortis doloris, mortis Ec. Amatorium
e gratis nocendi q adhibet ad carnale amorem u odium cuiusda
Personae humora e Phantasia omovate.

Quot et qui bus malis maleficium ut tolli
tribus uno exorcismo, oratione, penitentia, jejuniis d alia
peltis operibus. Ita remediis cur medicina peltis, oleo dexte-
rione u combustione signoru qbus annexi e pactu cu demo-
ne et commentu obporent qd ppsolent omnia signa d umbra
menta artis magiae.

Chirographu datur Demoni est ne recipiendum
Non e necessaria ut recipiat, na ad opus destructione suffi-
et penitentia Maleficium quid significat

Multitudine facinorosi qd e qd efficit majora mala qm
alii malefactoris.

Crimen Malefactoru cupis fore id.
Partim Celestia impu declarat, tale e maleficium per
tum dicitur impu pena a jure statuta maleficio accipit

Quot pena puniuntur Maleficium.
Daponendus est, et si carceris mo nocentia datur datus.

Quid est Tyrannia.
Est vendit rei p dicitur aut p virtuali annexa pntia te-
porali u Eternitosa voluntas emendi u vendendi pntate
porali aliquid u p pntate vel p pntate annexa. In ore
ho teporali qd intelligit pecunia u res ois pecunia d ditiona-
bilis In Eternitosa voluntate uno sc volute d ditiona ac libera
de vendendi u vendendi hoc e omni d ditiona pntate teporalis u
d gratis vendi aut accipiendi d ditiona pntate teporalis
pntate teporali u pntate. De res u alia d ditiona u d ditiona

animus specialiter ordinata In spirituali annexu p qd in
Telligit id qd ad spiritualia ordinat

Symonia duplex Mentalis, Conventionalis, Realis facta et operanda
Mentalis et habitus rei spiritualis pro temporalis sine pacto ex
necesse d tantu mente intentu Conventionalis e conventio fa
cta ad dandi aliqd temporale p spirituali q nru exercata
castrag pte Realis e actualis traditio rei temporalis pro spi
rituali facta omissione et conventione facta. Facta e con
ventio facta dandi re temporalis p spirituali cu intentione
ad implendi Confidentialis e remuneratio parmatata aut
resignatis beneficii sine licentia superioris sub compen
tia rei temporalis accipienda.

Symonia Conventionalis est eca dura et flecta.
Dura qndo inibi est pactu in ea neutra parte facta e tra
ditio flecta e qndo una pars dedit pntem et altera n tradi
dit rem spirituale e contra

Symonia est eca juris Divini et Human
juris Divini corruptio et venditio virtualis rei aut actio
nis sacre e. e. calpnis e venditio actionis sacre aut vir
tutis rei que e ab intrinseca et ex sua natura mala juris
humani e pactio aut mutatio aut acceptio q ex sua na
tura hnt malitia Symonia d solui ea phibitione sedisie
facta ea molis religionis e venditio alicujus rei cu hoc
nata qd ab ecclesia phibita sit.

Quod tripliciter e phibit Symonia cu
duplex dicitur manens q manens a lingua, et ab obsequio
Dicitur manens a manibus e pecunia et ois res ad mobilia
pecunia sive mobilis sive immobilis a lingua e facer pa
trocinu, laus, et viluperiu ab obsequio e ministrari ali
quid in rebus temporalibus

Duo sunt Symoniae Prohibita.
Naturalis pure Divina et pure Humana.
Quod tripliciter Symoniacus peccat.
1. qd dno qd vendit qd n e bonale, edo qd vendit qd suum
non est. 2. qd quia pnt contra origine rei e spiritualia
3. qd modis Comellis Symonia
q modis rem q accepit ut cu status velens alicui per
dote inopari procurare beneficiu illud comest altm

ca conditione, ut quam proximè capere fueris illud accipias. Quod
ingressu cu quo beneficiu sibi capere ante captu e ipso p se pceptione
alteri resignat cu pacto ut illud postea ingrediatur si est memorat
e simplo unus sit. Lex recepta cu qd beneficiu n se p se ppu
alteri resignat ca conditione, ut pte sibi e alteri cu benefi
cii resignatoris sit eveniente tempore. qto si psonatus resignas
conferens se pacoat ex pceptu tacite et pensio e pars p
cui beneficii sibi e alteri dci.

Quibus casibus committit Symonia Juris Divini
Dicitur. Amo dare e accipere temporale e virtualibus supnalibus
et donat peritus sancti de rebo dare e accipere temporale e Be
neficiis ecclesiasticis itm simplici et soli quo de ius pceptione
et fructus temporales. Alia cu sic translatio in beneficiis
e aliis rebz spiritualibz sit dispensare cu re pmi temporali
li, na tunc spiritualia emulatur cu temporalibus dare e acci
ere temporale et soli p reptione e administratione ad religi
one d atq e sustentatione ingredientis religione quod
bona monasterii sufficiunt. Et e videtur p d. d. honoratus

Quibus casibus committit Symonia Juris Humanii
Bona dno permutatione beneficii sine auctoritate pla
ti nulla interveniente pte rebo venditione officium ut
laicis economis procuratoris ecclesie se. s. p. acceptis
ne muneru lsi medicoru sponte ac gratis oblatione ex occa
sione exanimis ad parochiam.

An symonia reus e q tempore p spirituali pmetit sine animo
implendi. q affirmative et hoc e na talis hbt voluntate
acquirendi Beneficiu q aliquid temporale promissu.

Quale est peccatu Symoniae

Symonia Juris Divini qd se seipm peccatu mortale.
An est Symonia vendere sepulturam
Est Symonia Juris Divini si vendat locus sepulturae alienus
E sacer sine benedictione, na si spiritatus e aliqd dicitur

An Symonia dare e accipere pro empitione castus et pntis pntis
Affirmative. qas si empio dicitur, censetur pcedere ad po
tente supnalit e dicitur, effectus moralit

An Symonia conferre e presentare ad beneficiu ob carmen
Patris n. annu. Affirmative si favor humong pceptu dicitur
coincidentat. qas qd talis favor pntis ad emulabilis e. s. r.

An accepta per Symoniam restitui debent.

Beneficia dignitates officia et alia ejusmodi symoniacè acce-
ptata non pot in concussione retineri, sed demittenda debent ut omni-
bus justitibus ante omnem sententiam.

et non mentalis Symonia ad restitutionem obligat
Negotium hoc quod sola injustitia cetera inducit obligat
que restitutionem, Symonia aut mentalis nulla est injusti-
tia cetera et solus affectus.

Ante symoniam solum mentalis suscipere ordines cadit ca-
sa ut Beneficium obtineat principaliter ab episcopo redditus
Episcopus hoc quod in re spirituali sibi ubi parat ad be-
nificium temporale principaliter intentum.

Pro rebus spiritualibus et illis annexis Symonia
duplex de causa pot fieri pecunia sive tunc Symonia
Lunibus quod modo pot fieri per modum sustentationis ministerii vel
per spiritualium quod modo Symonia, quod modo ab latronibus
que fit deo in suo ministro per modum liberalitatis, per
tandem donationis et gratitudinis quod modo laudabilis
consuetudinis

Episcopus potest ne absolute subditis a Symonia
occulta h. h. h. h. in. im. im omni symoniacum modo non
est symoniacus in ordine et beneficio.

Realis Symonia inducit ne ipso facto panas juris
inducit et quod est in Beneficiis solis Religionis in presen-
tia ordinis.

Quas panas incurrit conferens ordines Symoniacè
ipso facto et communicatus, suspensus a collatione cupio
quo ordinis et ante tonsuram

Quia panam incurrit ad ordines Symoniacè proluo
ipso facto et communicatus et suspensus ab ecclesia
ne ordinis et ante susceptionem.

Symoniacè ordinato est ne suspensio perpetua
Temporalis id est de decennio et ut per annum Symoniacè
ordinatus excommunicatus et suspensus

Procurator Symoniacè ad beneficium qui panam in-
currit. De praxi ordinaria quod illa vice procedit a
tione potest et collatio ad Episcopum devolvit ac ipso
facto et communicatus per papam matrem in articulo
mortis absolvend.

Obtinent Beneficium Symoniacè praxi et ipso facto
Revocatur et ad primum si aliquos potest restituere.

tenet p[er]petuo ad ea et quaecumq[ue] alia Beneficia Eccl[esi]e
si alicui oblatenda inhabilia.

Beneficia obtinere beneficiis in foro conscientie tenet admittere
illud. Tenet ad fructus perceptos et a confessoris n[on] debet
absolvi nisi velit demittere.

Beneficia Synonice cu[m] fructib[us] cui restitui debent
Eccl[esi]a et pauperibus R[ati]o q[uod] quid dedit pecunia a mis[er]icordiis cap[er]e
tur p[er] se.

Beneficia ne vendi reu sacra sine labo Synonice
Beneficia cu[m] vendunt r[ati]o materid[em] n[on] v[er]one benedictionis.

Beneficia fori Eximion Synonice et q[uod] p[er] talionibus indiget
fori spiritualibus et p[ro]p[ri]et[ar]iis testis ac alia documenta solio p[ro]p[ri]et[ar]i
p[ro]p[ri]et[ar]ias dabit p[ro]p[ri]ari.

Quid est Tentatio Dei:

Est dicitur et factu[m] q[uod] quis explorat an deus sit potens, sapie[n]s
et p[ro]p[ri]et[ar]ius. Et, e[st] 2° Formalis et p[ro]p[ri]et[ar]ia.

Tentatio formalis e[st] dicitur et factu[m] q[uod] q[ui]s facit actione[m] explicita[m]
in tentatione cogendi Deu[m] ad p[ro]dunda[m] miracula[m] et si q[ui]s
substante[m] de p[ro]p[ri]et[ar]ia Dei circa quoslibet h[ab]it et sic
valendo experiri an deus in deo, nihil curaret experiri an deo
tantu[m] p[ro]p[ri]et[ar]ia Dei talis tentatio Dei e[st] formalis et p[ro]p[ri]et[ar]ia.
Interpretativa e[st] dicitur et factu[m] q[uod] q[ui]s tale[m] solu[m] faceret actio[n]e[m]
one[m] quod deus est cogitativa[m] miracula[m] et si q[ui]s experiri an deo
supra aquas vellet transire p[ro]p[ri]et[ar]ia ad unu[m] deo[n]e[m]
Dixi Raymundi.

Quid est Peccatu[m] Tentatio Dei:

Ex genere suo e[st] peccatu[m] Mortale R[ati]o e[st] q[uod] includit aliquo
Dei contemptu[m] p[er] ista[m] parte[m] sacra[m] scriptura[m] ubi p[ro]p[ri]et[ar]ia
Occultatione[m] e[st] Mat[th]. Non tentabo Dominu[m] Deu[m] meu[m] n[on] e[st]
h[ab]it in e[st] veniale e[st] one[m] in deliberationis vel cu[m] p[ro]p[ri]et[ar]ia
tis materid[em].

Oppositorne aliqd adhuc vicium huius Precepti
Oppositorne scilicet Irreligiositas et quidam p[ro] defectu[m]

Quid est Irreligiositas:

Est vitiu[m] tendens ad p[ro]p[ri]et[ar]ia[m] Dei vel e[st] vitiu[m] quod p[ro]p[ri]et[ar]ia
in se et in rebus aut personas ip[s]is inhonorat.

Quas h[ab]et species Irreligiositas

Quas Unas que tendunt directe contra p[ro]p[ri]et[ar]ia[m] et al
tu[m] Dei ut est Athey[sm] et al[ia] que tendunt contra erro[r]e[m]
rentia[m] r[ati]o[n]is acram[en]ta[m] et e[st] Irreligiositas.
Quid est Athey[sm].

Est violentia ac executio mentis proveniens ex peccato gravius nulla religione admittens in quo non
 Deo negans.

Quid est Sacrilegium
 est Violatio & indigna tractatio Rei sacrae hoc est rei
 Deo dicatae.

Sacrilegium est 3plex.
 Personale est indigna tractatio personae sacrae ut
 Clerici & Religiosi. Locale est violatio loci sacri
 ut Templi & Cimiterii. Reale est indigna tractatio
 rei sacrae distincta a persona & loco ut si sa-
 cramenta in peccato administrantur & suscipi-
 antur & si ipsa sacra profanentur. Sic est 2ca

Negative est laesio quae rei sacrae debitis cultus de-
 trahit. Positive est laesio quae rei sacrae debitis cultus de-
 trahit. Quot modis fit Sacrilegium Personale

1° Imo iniuste percussendo personam sacra aut
 impletur auctore contumeliosa & violento in eandem
 iniuste exercendo. 2do Persona sacra subvertendo
 vel unati debentari. 3to imponendo pondus sa-
 crae tributa & onera publica sine legitima au-
 thoritate 4to omne peccatum contra castitatem & Re-
 giosum & Clericis sacro ordine insignitis impu-

1° Imo effractione, spoliatione, incursione bene-
 dictae & consecratione altaris. 2do Homicidio effusione
 illicita sanguinis aut seminis humani & violenta
 rixa & pullerum communicati non tolerati aut non
 putio de 3to non profano Ecclesiae inquam vulgario
 loci aut rei in cassione negotiatis opes, caeretia
 iudicio re seculari 4to extratione violenta rei
 in loco sacro. 5to furto sive rei sacrae sive rei profane
 in loco sacro quibus ibi non deposita ut og sacramentum
 occulta abscondit.

DE SECUNDO PRaecepto

Quod est secundum Praeceptum Decalogi

Non asumes nomen Domini Dei tui Invanum.

Quid hoc Praeceptum prohibet

Blasphemia et falsum iuramentum de Blasphemia superius

Quid est iuramentum
est invocatio tacita v. expressa Dei in testimonio dicitur ve
ritatis vel e affirmatio v. negatio rei vera a parte que dat
testatione formata

Ad iuramentum licite quid requiritur
Veritas iudicialis et iudicium hoc i. non ut res a iuramento pro
banda sit vera sed ut facta de re licite et honeste alio sit
sit assignata a iudice ex gravi necessitate.

Quid est iurare in Veritate
Cum qd re dicit a parte rei se habere auctoritate pro ut hic se
iudice in mente accipit et iuramento operatur.

Quid est iurare in iudiciali
Est re vera et licite approbare illicita cum iuramento formate
requerent

Quid est in iudicio iurare.
Est iudex obere eis ob qd de qbz interrogat. Et quo recte pro
eas oblige tale crimen perpetrare cu necessitate patet
aut communitate exigat

Qualis e iuris iuramentum an stricte an large.
Stricte et absolute utroque tandem ppr periculum animae
iuramentum e simplex verbale e invocatio Dei se in te
stimonie veritate. Qualis e invocatio Dei se facta aliquo
actione v. possessione digitorum in Crace flante e invo
catio Dei se in testimonio facta tu verbis tu actione
tu et talis iuramentum dicit corporale flante re
iuramentum e invocatio Dei in testimonio qd Deus pro
testis invocatur ex secratorum e invocatio Dei se in testi
monio qd alius promittit aliquid mali inimico v. cui
pax alteri facere v. si hoc n fecerit hoc agat at plla
mors.

Meru est simplex iuramentum
Apterior e affirmatio rei si e v. n e a. rom porum e
affectio promittentis petura sup formatorum e invoc
tio Dei se in testimonio qd res se ita e. n aliter ha
beret approbatur. Meru e simplex iuramentum

Est clandestinum e conventionalis e sup quod partes adversae vo
luntaria convenient. Notarii qd qd iurat re v. dicit a
pud alios ea sua v. letras habet proprie quae ei aliqua
parte ablatas e et postea eade pro inde videt apud hanc
v. letras dicit paucis ut hanc pro inde ei re dat quam
letras reddet in vult letras vero perat q q quis sit
calumniosus e affectio contraria in scilicet malis v.

Retrosu jurat se calumniose d' tentare tale Gargariu Cof.
firmatio rei p' juramentu p'rogano quicquid n' commissu ta
le delictu. Juramentu quide dicitur adimpleri.

Jure quid potest sine dispendio orizus et nisi adimpler
eo quis peccat et facit h'ra, p'ntela

Dicitur et h'oc quia persona obligat
juramentu civit' benignu phibet ne fiat sine justa causa

Propter periculum p'p'ri et ne onus aliqd patiat' d'ntu
mentu

Qui secul' juravit obedientia phalo tenet' et iteru neq'
si quis perare

Non q' in d'no juramenta includit' fidelitas ejus ac
cep'tari se'q'anda

Juramenta promissoria et obliget quae et q' debet habere
conditiones

1° Inta ut fiat salvo jure superioris et da observatio
fidei ab qua jurat' et ut id in ejus gratia juramen
tu comp' obligatio ne remittat. et si omnia eod' mo
state p'manserint neq' notabilis mutatio supervenerit.

An juramenta p't' ignorari
Affirmative n' id in ejus gratia factu obligatio ne re
mittat ad qua erit atq' n' n' necesseo regard' juri

ris d'ctis et l'ca d'ctica d' sufficiat si h'beat' p'iodictio
in ca re ob qua juramentu emittit

Quis potest absolvere a juramenta
Solu' Papa et Episcopus.

In absoluteone et relaxatio ne juramenta q' p'ced' op' cono.
L'colatus h'oc e' q' juramentu cu sit' res sacra p'tinet
ad persona' Eccl'ias'tica.

Quis e' juramentu p' Papam Episcopi et in dignitate Eccl'ia
stica constituti faciunt

Imo quod erit fidelis Eccl'ia et Pontifici et q' servabit
coratu' sibi a Papa comp' et q' dependit' Papa et idem

apostolica et q' veniet ad Synod' u' vocatus si n' h'uerit
legitima causa et q' legiti' Papa honorabit et d'ombit

Qui frangit licite juramentu q' p'ora punit'
sit peribus et ejicit' ab Eccl'ia qui n' accipit' d' vident' a
ta frangit est infamis.

Si quis facit duo juramenta in re eadem qd e servandum
Nobis omnino et sint omni diebus servandum in quibus per juramentum

Non licet ne jurare pure mentali re tere tenen
Non licet hoc e qua regeret gravi vili perno dei.

Quid est restrictio.
Est id quo n lata oratio et si talis unus qd est dege aliqua
Et si decipit audiens vq si quis dicitur nq carnis carnis
Et retinet in mente haec die venenit nq per hanc detensi
one in mente decipit audiens et iudicabit qd omni die
debet comedere carnes. Et e restr. et restrictio

Cur mentalis e qndo illud qd retinet in mente nullo signa
exteriori manifesta e et ex multis circumstantiis cognosc
n pt. Non pure mentalis e qndo id qd retinet in mente
potest ex signis exterioris cognosci e hoc alio circumstantiis

Quot et quid vitia opponuntur huic Exceptis.
Duo Mendacium et Perjurium

Quid est mendacium.
Est dicta tra mente molatu ad decipiendum vel e falsa scilicet
voci cu intentione fallendi dicendi falsu e e optea
focosa e falsa significatio voci facta qd aliqua delectati
one et tale mendaciu e veniale peccatu. Officiosu e falsu
significatio voci nulli nocui alicui vs officiu. Perjurium
e falsa significatio voci cu intentione fallendi e alicuius
iuramenti ha perna. Item e restr. Mendaciu

Judiciale e falsa significatio voci in iudicio facta cu inten
tione deponendi falsi testimonii a Testib; sive interrogat
tis a iudice sive sponte deponentib; et iurantib; falsitate
e Perjudiciale e falsa significatio voci facta extra
iudicium idq detrahendo et buurrando extra formam et
honore pmi e falsu e memoria iudicanda de pri
me nullo suspensio fundamentu hbert d Alexi e restr.

Materialis e falsa significatio voci e formans aliqd tale
qd in se e falsu aliqua ex pte existens illud e restr.
Formale e falsa significatio voci cu intentione fallendi
e dicendi falsu et talis mendaciu vocat in omni malitia
mendaciu. Item restr. mendaciu e ead

Perjurium p exceptu qd alio vocat perantia e falsa signi
ficatio voci qd quis foris officiat qm in rei veri tate

Mendacium vo p defectu qd aliter vocat Ironia e qd alia significat
vocio qd quis nova pphentit p dicat qd laudabitur qd int negat

Jaletantia qualis e de se peccatum

Mortale hoc qd continet in se malicia mendacii & vana gloria

Jaletantia in quo t casibus e peccatu mortale

In ecc amo cu quicquid se jactat cu dei imperio tribuendo

sibi qd dei e ut peccat hoc dicit de qd der & fides qd dicitur dy

ego hu et levatu e cor tuu idco morte mereris in interitla

begioru 2do cu qd se jactat cu injuria proximi ut jactat

charivus contemnendo publicanus dicens. 3to qd se jactat

tra fit cu animo detrahendi aut nocendi aliis sicut ac

cipiendi pecunias in pestu aut exponendi se gravis no

cu inerti periculo scilicet tra proximos ut dicitur appia dicit

dele medicu aut doctore. 4to qd se jactantia pcedit exone

mo inordinato superbia mortifero ut dicit qd p superbia

jactat se de donis dei qui illis sit dignus. 5to cu qd tunc addi

ty jactantia ut pro ea paratq sit peccatu mortiferu

committere tto dicit de opere malo se jactat qd e peccatu

mortiferu qd vob illud approbore.

Quid est Perjurium.

Est dictu qd jactu mendacis confirmatur.

Mortale hoc e qd pilleu injuria dco primo tibi infer

Quod est juramentu ab adperatione.

Est actus qd in dicitur psona ad faciendu aliqd qd omitt

tendu invocatione dei y alicujus rei

Quo t modis fit Adperatio

2by scilicet pcedendo t imperando.

Quid e Adperatio facta debilis modis.

Est actus Adperationis qd utitur exorcista ad expellendo de

mones ab energumenis y alijs loco.

Qui peccant contra hoc lndceptu

Et n tam implentes volumus.

Quid est Votum

Est promissio deliberata soli deo facta de aliquo meliori bo

no et pppibili. Per promissio ut distingvat o simplicis.

proposito voluntatis aliqd faciendi. De deliberata qd votu e
 actus intellectus, qd qd scientia deliberat. et cognoscit casu qd mittit
 esse qd votu e. De electis leges et inducit obligatione p[ro]cedit
 debet deliberate p[er]it. De solidis facta qd votu e. ut cellu
 laria ideo solidis debet n[on] sanctis nec Beatisime V. Maria
De de bono qd ma[ior]i voti debet esse honesta valida et bona
De de bono meliori qd votu e. bono p[er] omittit in malig
 us cu[m] qd loca cerearii quas vovit dare dat calice aureo et
 argenteo. De de possibili qd ad impossibilitatem obligat
 et hoc ma[ior]i voti debet esse possibile. Valid e esse

Commune e promissio deliberata se q[ui] tota communitate facta
 est quale erat Ministorum p[er]p[et]uum Pontificum e promissio
 deliberata se facta ab una persona v[el] leg[is] vovit p[er] se stem
 m[en]sing[er] et Stem e esse.

Absolute e promissio se facta sine ulla conditione in de
 et vovit vestire luvina Apostoloru[m]. Conditionate
 e promissio se facta cu[m] aliqua conditione v[el] si carex
 fuerit p[er]p[et]uo. Stem e esse.

Simplex e promissio nuda et ab ecclesia n[on] acceptata
 et privatim facta et sine solemnitatib[us] et solemnitate
 promissio se aut horum ecclesia instituta et ab illa ac
 ceptata et q[ui]da[m] certis solemnitatib[us]. Vel e promissio
 publice in ecclesia cora[m] p[re]s[bi]tero et superiore visibili
 gerente cu[m] aliq[ui]b[us] conditionib[us] p[re]scriptis. Ad hoc e esse.

Explicita e promissio se verbis p[re]cipis et distinctis
 manifestata. Tacite e promissio se nullis signis vote
 riorib[us] manifestata sed susceptis ordinariis cora[m]
 p[re]s[bi]teris tacite votu[m] p[re]s[bi]terii solemniter votu[m] esse
 castitatis annexu[m] sacris ordinib[us] e promissio se facta
 in suscipiendis sacris ordinib[us] ut vovendo castitatis
 Co[m]p[er]p[et]u[m] Religiosa e promissio se professione app[re]s[en]tata.
Stem e votu[m] esse p[re]s[bi]terii

Personale e promissio se q[ui] id qd persona vovendo
 agitur p[er]mittit v[el] d[er]egenerat. Hierosolyma et votu[m]
 p[er]p[et]uum reale e promissio se q[ui] res aliqua deo p[re]mit
 tatur v[el] elemosina, Cereus. Nullu[m] e promissio se qua[m]

utrumq[ue] p[ro]mittit ut v[er]o p[er]grinatio de Glemasina
 Qua e[st] differentia intr[um] votu[m] Personale & Reale
 hoc q[uo]d personale votu[m] v[er]o filio[rum] Later[an]ensiu[m] usq[ue] ad 24 annu[m]
 p[ot]est irritare n[on] v[er]o p[ot]est reale aut[em] usq[ue] ad annu[m] 24 inclusiv[um]
 v[er]o n[on] t[er]m[in]at. Ad q[uo]d vota reali p[ro]mittit aliq[ui]s de
 bonis q[ui] n[on] e[st] in illiq[ue] potestate nec p[ro]p[ri]o h[ab]et liberam
 dispositione[m] usq[ue] ad 24 annu[m] in qua state liberat[ur]
 a Laterana potestate et p[ot]est sui juris s[er]vare e[ss]e votu[m]
Temporale e[st] p[ro]missio facta cu[m] determinatione
temporis certu[m] h[ab]et p[ro]missio e[st] p[ro]missio de durano tate
sp[er]e vite hominis s[er]vare e[st] p[ro]p[ri]a
Perpetua e[st] p[ro]missio facta in pena alicujus delicti
et q[ui]s q[ui] p[er] p[er]grinatione[m] facit ad limina s[an]c[t]i
petri p[ro] homicidio. Morale e[st] p[ro]missio de facta
ob exercitiu[m] virtutis v[er]o d[omi]ni v[er]o castitas p[ro]pter
servandam continentia[m] Composita e[st] p[ro]missio de
constans ex utroq[ue] v[er]o d[omi]ni p[er] pena imponit[ur] et t[er]m[in]at
aut[em] ultra se carere in virtutib[us] s[er]vare e[st] v[er]o
Voluntaria e[st] p[ro]missio de p[er]veniens a voluntate p[er]
receptoru[m] e[st] p[ro]missio de facta receptorio v[er]o q[ui] p[ro] v[er]o
voti suscipere Baptismu[m] Adhuc e[st] v[er]o
Reservata e[st] p[ro]missio de qua tantu[m] a summo Pontif[ice]
sive dispensari p[ot]est et talia vota sunt 5. s[an]c[t]i v[er]o
castitatis p[er]petua r[ati]o Religionis approbata s[an]c[t]i
Peregrinationis ad limina apostoloru[m] s[an]c[t]i ad Com
postella[m] s[an]c[t]i Jacobi s[an]c[t]i in terra sancta Non recu
vota e[st] p[ro]missio de a qua Episcopus v[er]o omnis va
cerdes h[ab]et legitima[m] potestate[m] obdare p[ot]est.

Illi vovere p[ot]erunt
 Omnis h[ab]et v[er]o qui C[on]suetudo p[ro]p[ri]a e[st] h[ab]et usu[m] rati[on]is
 S[an]c[t]i qui in termino s[an]c[t]i, et op[er]a qui p[er] se amplias m[er]it
 viri p[ot]erunt furiosi, infames, mancipia, servi,
 qui illa v[er]o ab eo cuius potestate[m] s[an]c[t]i ib[er]ari p[ot]erunt
 filius p[ro]p[ri]e ante 24 annu[m] vovere Religionem
 Non p[ot]erunt et si vovent tale votu[m] nullu[m] e[st] p[ot]est

Filius potest ne votum orationes & jejunia
 potest quia in tali casu nulli eos subditus
 Quae requirunt ad Valorem Voti
 De parte Materie tria sunt ut sit res de materia pos-
 sibili edo ut sit de bono licito honesto & Deo grato scilicet
 ut sit Deo bono meliori de parte voluntatis & homo ut habe-
 at state operante & usum rationis ad peccatum mortale
 sufficiens alias qui vovet ante se tenet illud
 velle & invalidum edo ut vovendo cognoscatur obligatio
 esse & gravitate voti. Scilicet requiruntur libertas volun-
 tatis plene & perfecta quae illi tantum possunt esse
 de re velle qui est sui juris & in potestate alterius
 esse intentione quae quid agant hinc intentionis iudicatio
 omnes sunt deliberatio quae vota facta cogitatio respectat
 ad obligationem. Quid est Materia Voti
 Est omne id quod populus promittit in dilectum vel est
 res aliqua licita honesta & possibilis & est res
 proxima materia Voti & proprie sic se qua res omnes
 & actiones Deo aut offerunt. Comoda & promissa
 se qua res omnes bona licita honesta Deo in ho-
 nore offerri possunt. Res autem vota sunt res quae
 Temporalis sunt & divites & spirituales ut sunt fructus
 Quae requiruntur ut vota sit legitimum
 Quae conditiones requiruntur Legibiles, non vana, bona me-
 licitae & contraria. Quid est conditio possibilis Voti
 Est actus qui promittit talis res quae ad se fieri potest
 Est adus ille qui respicit ad Dei honorem neque ad salutem
 animae ordinat. Levit & Caritas Voti.
Genus Materialis est res & actus voluntatis
Comodus vovendi sive solemniter sive simpliciter
Efficiens est ipsa persona vovens. Finalis est Honor
 Dei cui offeruntur vota. Quid est effectus Voti
 Est obligatio Conscientiae. Quid est subiectum Voti
 Est omnis homo homo usque ad perfectum
Quid est obligatio voti
 Est id quo obstringitur aliquis ad executionem eius
 Quomodo obligat Votum

Imo juxta quatenus materia q̄ promittit et juxta inter
 licite voluntatis, et si sit materia gravis promissa graviter
 obligat, si levis leviter edo in q̄ obligat sub pec
 cato mortali adimplere votu b peccato mortali
 tenet q̄ b veniali tunc q̄ veniali tenet si in p
 petuum tunc in perpetuum tenet

Quomodo Tollit, Obligatio, Voto
 Irrogatione, Commutatione, Absolutione et Dispens

Quid est irritatio Voti
 Est annihilatio quaedam facta a superiore infuso
 in persona q̄ facit ut votu n̄ sit obligatoriu vel est
 n̄ persio obligatoris abderig ab habente legit
 ma potestate in votente et re vota inquit illa vo
 li obligatio ē iniqua et p̄dicata sui juris

In irritatione Voti requiritur aliqua causa
 Non requiritur hoc quia sufficit sola voluntas irritata

Qui possunt irritare Votum
 Pater filium superior suam Religiosam, maritus
 uxoris Dominus servum

Quoties ē irritatio Voti
 rec. Directa ē quado voluntas votentis potestati
 dominativa subest indirecta quado n̄ voluntas vo
 ventis ē materia voti potestati dominativa ē b juxta
 de Religiosis vocat peregrinatione q̄ quid simile
 quid p̄ hoc vdu irritare

Volens superior nisi semel hoc votu approbaverit
 est votu anteriori religionis quia hoc votu irritare
 superior si semel approbaverit votu cui Religio
 asi potest ne illud irritare.

Potes̄ esse illicita cū gravissime peccat.

Quid est Commutatio Voti
 Est substitutio alterius operis honesti loco eius
 quid voto promissa erat sub eadem obligatione
 vel Commutatio voti propter auctoritate in id quid ma
 nifeste Deo gratulante e.g. Voti peregrinationis in
 votu Religiosis conversio

Qui habent potestate Commutandi Vota
 Illi qui et dispensandi non tamen ē contra

Quod dupliciter potest commutari Votum
 Et si materia voti fuit impossibilis commutetur
 ad aliud votum redire obligatio non est quia si continetur
 ad si commutatio alicui non placet aut est difficilis potest ad
 aliud redire. Quod causa debet esse ut promittitur. Optat
 quod quod scilicet ex eo ad implendum non potest votum et a modo
 quod vocat tunc enim Deus de sua sua misericordia et de
 clementia una re pro alia suscipit

Quid debet Episcopus attendere in Commutatione Voti
 Rem illa in qua votum promittitur et illa res sit similior
 voto promissa ut si quis promissit ieiunia faciat
 ab abstinentia. Quid est absolutio Voti.

Est sublatio obligationis Voti
 Absolutio in genere dicitur sic.
 Est autem judicialis et potestas quiddam ligatorum dicitur.

Quibus sacerdos approbatus et voti obligatio manet
 et si quis continentia vocat et tandem fornicat
 absolvit a Confessaris sed voti continentia manet obli-
 gatio. Quid est dispensatio Voti.

Est condonatio obligationis voti a superioribus habente
 ad id potestate in die facta

Quo differat dispensatio ab irrogatione Voti
 Quia dispensatio causa legitima requirit irritatio.
 vero spectat ad potestatem dominativam.
 Ceterum dispensandi a votis a quo datus est Episcopus
 et summis Pontificibus tanquam datus gubernatoribus
 Ecclesie Romanae.

DE DEO DDO Praecepto Decalogi.

Quod est Tertium Praeceptum Decalogi
 Memento ut diem sabbatum honorifices.

Quid significat sabbatum.

Cepationem ab omni opere servili

Quare hoc est Praeceptum
 Partim morale quia ratio ratio debet ut hoc depu-
 tet aliquod tempus vite suae ad vacandum diuinis
 laudibus ceremoniale quo ad determinationem certae
 diei. Quid hoc Praeceptum Praecipit

Observatio aliquorū festorū in q̄bz celebrandū ē ab opere
servili & vana dicitur devotioni

Quare dies sabbathi mutata ē in die Dominica
Ob. memoria Resurrectionis Xpi Xpi & die unice fest

Est ne antiqua observatio diei Dominica
Et plane ab apostolo nā Joan. Apoc. 2. dicit se sūper opta die Do

minico
Quare etiam observant die sabbati iudei vo die sabbathi.

Idea q̄a iudei celebrant die sabbathi in memoria creationis
hujus mundi Xiani am celebrant die unice ob benefici
ū resurrectionis et Resurrectionis Xpi q̄ qua mors decipit
interitus et vita in vita q̄ ē magis creatione

Quomodo sanctificatur dies Dominica.
Imo gratiorū actione et oratione, eto auditione missa
etia Panis pinguis Eucharistia reumptione eto caritatis
piorū acborū opera

Hae sunt opera servilia
Hae sunt opera servilia ut studere scribere, docere,
etia opera corporalia ut venari, iter facere et con
tare, etia opera servilia ut fabricare aram se

Quis potest instituerē dies festos in honore sanctorū
et hujus Pontificis et Concilii legem Congregata

In q̄bz casibus potest quis laborare debet festis
In pluribus tunc in servitiis dei ut pulsare campanas por
tare crucem etia servitiis quotidianū et nec paritū homi
nibus ut curare imprimas, etia in receptis corporale at
si quis sit ita pauper ut nō possit sibi s̄bere cibū et sua
familia nisi sic festis laborat, etia proprii communē ne
cep̄tate ut tempore mensis aut quatuor colligendo fructū
tamā annuū perituros etia ad sup̄enda p̄ri p̄ri
datione temporalit ut tempore belli oblatione magna tem
pestatū incedit, fluxorū impetus de etia sine pie
tatis ut sepelire mortuos, tunc in beneficiis publicis
Reipublicis ut in publicis spectaculis facere theatra
et hunc potest, si hoc aliis vobis fieri nō poterat.

Qui peccant contra hoc Preceptum
Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

Hi sunt qui peccant contra hoc Preceptum
honorē s̄p̄te etia qui missa nō audiant aut notabili illi
no parte sine rationabili causa negligunt etia qui nō ta
tal missa aut jure illis parte curare solent attendunt
etia qui missa neglecta veneratione dant opera et audita
missa reliquis reponis huius impediunt etia marcatōis
et suo operibus maxima p̄ter diei vendunt etia etia

ficus q uo operi suo u cbruitate cu omni plebe in festis va:
cant horreo muerit.

DE QUARTO Praecepto Decalogi

Quod e quartu Praeceptu Decalogi

Honora Patre et Matrem tuam

Honor Quid. hoc praepceptu
insistentiasne et spiritualis in obedientia et reuerentia.

Quid Momine Parentu intelligit
amici se eia Ecclesia pates ut Pastore sacerdotio 3tes
illi pines quoe e potestas gubernandi Lepi. yta Piores
Curalong Pedagogi Magistri.

In que consistit honor Parentibz debitus

In reuerentia et sustentatione
Quomodo impedit Parentibus Reuerentia
Amendo illos, obediendo honorando la corrigendo et opere
solatio, seruitia, operu et demonstratione temporalium
quid parentes et in necessitate.

Cur reliqua ea praepceptu praepceptu de honore ad Parentibz antecedit
Pater qd illis Praetere sumu debent ut pote qui post dea et no
tra praepceptu.

Quid hec duo velle praepceptu filii tenent exhibere Parentibus.
Genent amu habere reuerentia amori obedientia sustentatione
tionem se necesse qd hae omnia Parentibz Puberum in iux
ta Philosophi dicitur diu Parentibz et Praeceptis equalis
fuisse reddere r populum. Primum itaq et praepceptu debet
ing amori qui cordibz nostris naturaliter inuictus erga parente
tes qui tota amore et psecute adq: ut sumo labore et cura
ra a bigra infantia ad matrem usq etate nos puerant.

Quale amoron filii debent Parentibz
Geno scilicet interiori et exteriori, nec sufficit Parentibz
interior amor et operat illu amoru signo exteriori ma
nifestare Nam quid filii benedicunt qui Parentes honorant
Promittunt illis sequentia dno longa vita hoc comu m
nicipio aqua et congrua illis qui Parentibz grati sunt
pro recepta vita illos honorando. eia benedictio honor
Parentibz Parentes talis gratia dicitur 3. iuandabant
in filio qui se ipos exhibent Parentibz liberos dno in
se pios reperient. etia benedictio promissa honorantibz
Parentes in opibz ta temporalibz qui spiritualibz yta

Benedictio promittit novissima Ecclesiastici 3. honora Patrem tuum et superveniat tibi benedictio a Deo et benedictio illius in novissimo muniat

Quid filii debent Parentes
Ut a filio honor debet Parentibus ita Parentes filio debent postulare ea quae ad Dei honorem et eorum salutem pertinent debent ergo parentes liberis postulare amorem modestiam et disciplinam.

Quid faciendum cum Liberis dum incipiunt adulescere
Non nimium illis indulgere debent sed comprimere in bonis erudiant, magis quod in eis abrohetur virga studi-ose castigando erigent.
Quid debent facere Parentes dum proles ad usum rationis pervenit
Ante omnia debent pietate illos docere facere crucis oratione Unica symboli Apostolice ecclesiae precepta inculcant ei timorem Dei et diu peccati intiment sapere, sermone instillent de inferni de malorum supplicio de beatitudine et bonorum premio, illa cum tenera aetas confusi-secundum se recipere potest contra peccata recordatione habere.

Ad quid Parentes obligantur Parentes erga sua Prole
Primum ja ad usum rationis pervenit proles, cum docere mandata Dei et usum sacramentorum et per se et per alium tenent ea docere instruere in bonis moribus, debent cavere eam liberalibus instruere artibus et si omnino ad haec media non pervenerint de honesto illi possint obtulisse, ut tota subsequente vita sibi et Reipublice sint utiles. Non debent ad haereticas loca proles mittere ut domi sua devagantur proava societate adjungant. Parentes debent Parentes iuxta statum vestrum proles, ordinata persequi omnia bona exemplo vivere, malum cere vitare. Qui peccant contra haec precepta.

Filii Parentibus amore et obedientia obsequentes
Prole et mali illis obsequentes
operum in adversis iisdem Parentes volentem comitatum non implentes et differentes, ad eorum suffragia juvare negligentibus illis in vivis irredentes contra morientes conbilio affidentes, percutientes mormurantes Discipuli praceptoribus inferiores superioribus et clientibus benefactoribus in obsequentes mormurantes contra contentientes contra eorum mormurantes ca

innocis multo magis verbis afflicta beneficia sibi p
stata n agnoscentes e gentes in nocente n flexantes into
primas odia et inimicitias exstantes, offensas q denantes
deinfortunio primi gaudentes, ad peccata alios d. Pa
ceres, caritate impentes exponentes filio indigni
tibz alimenta denegantes illas in maribz doctrina
necessaria d salute m n instruentes peccare pmit
tentes et n corripientes.

De Quinto Praecepto Decalogi

Quod e Quintu Praeceptu Decalogi.

Non occides.

Omne homicidium per hoc praeccepto prohibet
sive dicitur sive factu sive facto sive con
silio sive dicto sive suscepto factu.

Quid est homicidium

Est corporis humani animalis percussio vel e hominis
per hominem interfecio. Homicidium e 2or.

Voluntariu e interfecio de qua dolo malo d animo scilicet
si quis cum modo sive morte aperto, sive per insidias si
ve veneficio sive pharmacia adfectu Melipariu est inter
fectio de qua comonetur ad necessaria sui defensionem et
haec si fiat cu moderamine inculpata timida est sine
culpa et reprehensione. Caes e ha vir vi repellere occi
leges omniaq iura amittunt. Causale e interfecio secum
facta et propter occidibile intentione ta ut nec in re ne
in sua causa sit volita.

Quid est moderamine inculpata timida.

Est sui ipsiq intra limites defensionis contentia q tunc
fit qudo quis n ad vindicta d solum ad propulsanda in
juria d vim occidit utiq defensionis

Quo modis homines occidit contingere pot

5 modis facto pmissoria, mandata, consilio, permissio
ne et auxilio homini.

Quot et quae causae requirant ad iusta occisionem.

exor dicitur et fiat auctoritate publica nemini eum aucto
ritate privata licet occidera hinc tunc nocent pingu riori
se defendend. et sua. eda ut fiat ex causa gravi facti
si parva proportione culpa glia ut servet iuris ordo
et ut sit recta iudicis aut ministri exequutio intentio
licet ex postula dolo. Co ex ira aut alia inordinata
papiore

Quomodo ponit homicidium voluntarie

De jure civili pena mortis & alia pro qualitate personae
 ceceptus de jure Regni smuni Poloniae variis de variis, de
 jure vo Canonico pena excommunicationis
 Quae debent considerari à iudice in imponenda para delicto
 homicidii
 Leontelas et qualitas delicti, etas, scientia neq. conditio dei
 linquentis laeq, tempq, dignitas personarum occisari et
 occidentis p. cupae an quis fuerit occisus ca industria p
 insidias post nulla reflexione attendit, et de occasio
 et causa pugnae
 Ut clericus homicidii populo aliquando tradi curis soven
 tari pro pena dignenda.
 Lotez quib. ruinari e incurrigibilis ne monitq ab homi
 cidis decet, ut per sententia curia secularis mas eius
 et conuictudo p. prima tanqm pestis de medio reip tollat
 Clerici alter carbo voluntarie occidendi hanc q. pena perit
 Non sicut pena mortis et soli p. uationis officii et bene
 fieri et incurrit irregularitate tan quo ad ordinem. vi
 recipiendos quo quo ad receptores executione à summo
 Pontifice absoluerant.
 In quibz casibz pt. si quis exponere occidente periculo vite
 et sine re se occidi sine peccato
 In 6. casibz dno causas propria salutis consentiendo
 ut sibi abscondat membrum edo gratia de penamio iudi
 catholica pro quo se tenemur mori otis in utilitate
 Reipublicae. Et pro suo amico maximo Et in bello
 iusto. Et si quis iudicis sententia condemnatus de mor
 tem cande patiente ferat et singt se occidere quia
 iusto actu meret venia peccatori.
 Lotez ne aliquis seipsum occidere
 Directe n. pt. seipsum occidere ne debet hanc q. nem o
 E. Doming. vita sua & membrum.
 licet ne desperare morte.
 Ob desideriu sperandi cu illo aut et outandas de offe
 siones licet, desiderare se morte ex desperatione aut
 ex impatentia n. licet.
 Illicita et omniq. maxime Otanis phibent que sunt
 fabricante diabolo introducta ita Con. p. d. des. et de rap. ag.
 Licit ne comparari provocato in duellu.

Non licet et peccat uterq; gravissime tm provocans qui peccato
si componat, uterq; em e' communicatq; et quicunq; induit
lo occulte in loco sacro n'nt expeliri

Licet ne saltem adipe duellatibq;

Non licet Bas e' ga die absent spectatores plerunq; magis
ad mutua' cella' duellantes inkitant;

Qui peccant contra hoc preceptu'
Hi qui alio' solit' craty volente optant morte' ca'na' & sic
qui procurant abortu' & herbas alio'q; medicinas & ad hoc
consilium & auxilium dant qui mortale' s'cu' gerunt in corde
volente occidi' primo.

De Sexto Precepto Decalogi.

Quod est. Scilicet Sextum Decalogi.

Non blasphemus eris. Dat' n' blasphemabis.

Quod prohibent hoc verba' Sexto Decalogi

Non solum adpteritium & etiam omnia illicite concubitus & immo
boni illoz q'libet usus.

Omnia verba' veneris e' peccatu' mortale.

Omnia cecepto matrimonialis et in casibus speciebus suis si va
luntas consentit. Quot sunt species alter' veneris.

Septem. Amo simplex fornicatio 2do stuprum, 3to adulteriu'
4to incestus, 5to rapto, 6to cogitus in noniali & persona per
vota castitatis deo dicata, 7mo peccatu' contra natura' que
species de luxuria patiebunt.

Quot sunt species peccati contra natura'
2 quor' e' pollutio voluntaria 2da concubitus in non naturalis,
3tio sodomitia, si vir in viro mulier in muliere. p'cepto. 4to
bestialitas

Qui peccant contra hoc Preceptu'.
Non solum illi qui fornicant adulterant ac & etiam hi omnes
qui cogitabuntibus in honesta', libertinosis adven'centr
delectant' cantilenas lascivas cantant & audiant.

De Septimo Precepto Decalogi

Quod est. Septimum Preceptu' Decalogi

Non eris furus est non furta paries. ^{alona} ^{ad ad rei}

Omne furu', rapina, fraud solus et omnia illicita ac
quaslibet rei aliena' invito Dozino.

Genera furtoza sunt. Duo.

Manifesta quando quis deprehendit cu' furto & jurano d' tunc
impletury pt intrinseca. Non manifesta quando nec roq'pi
fuit ante nec i p'be jurans comprehendit

Quibz modis potest quis retinere re aliena' contra vdu'
tate Domini absq; furto et peccato

Quinq; Amo si jacobus quis abscondat 2do si ratione pa
ra aliquid contentu' auferat a' reo aliquid 3tio si bona
p'ra

bono fine res auferat ut ad evitandum damnum, ut si quis auferat vineam ab hinc qui ira commotus vult aliquem occidere et e in extrema necessitate vita et hominis bono cui quis accipit id quod ipsi iusto debet, et quod alio modo recipere non potest.

Sacrilegium & ablatio rei sacrae est profana in loco sacro, plusquam de privilegio videtur superius Ablatio & ablatio ad piscum & araria publici pertinentis. Plagium est subreptio servilicium et etiam hinc liberi. Ablegiatio est abductio alienorum pecorum. Quid est Rapina

Est rei alienae usurpatis iniusta et violenta et facta presentis et in vita Domini hinc eius detentore peccato.

Rapina a furto differt inquam Genes 4. species si quis parva paucis pluribus ut cubus est re peccatum si offerat est peccatum mortale in ordine peranda plura et si desumendo plures perati sunt summa notabile singuli in per parva furta peccant ne mortaliter

si omnes uniter et collective conspirare et ad furandum peccant omnes mortaliter quia sic constituitur una causa totale gravis damni, si vero si vero singuli divisione non peccant mortaliter hanc quia illa unio plurium fuit causa solis et grave damni a nullo parte intentum et de colora tunc de singulis tantum ad sua portione respexerint.

Excusatio quoniam in causa necessaria omnia sunt communia Quot et quae homini indigent ad partem.

Quatuor duo persona ad partem a natura inclinatio est prava societate 3tio discordia horrente in corripiondis liberis de partem ne domus asportant 4to malum poverum exemplum. An licet uti occulta compensatione Non licet officialibus Republica opificibus operariis famularum mulieribus et ancillis aliquid subripere eo quod putent se pondium de quo convenerunt esse iusto minus

Quot et quae sunt conditiones iuste et licite compensationis bonis debite certitudo aequitas et gravis difficultas recipiendi id quod alicuius iustitia debetur est

Qui peccant contra hoc preceptum duo Republica ministrantes qui eius bona in propria utilitate convertunt 3do procuratores et advocati in iusta causa dependentes. 3tio parentes qui una proli pro alia sine iusta causa notabiliter detraunt 4to filii qui in

vident parentes vicinos ad arca currunt qui subtrahunt ac
parentes testamenta n̄ obimplent, de fraudant fratres sorores
p̄sentem peniones, seruos. Et famule et anallid dū exudenta
et p̄sentia in notabili quantitate present Et quiddecimas
n̄ solvant aut fraudulenter circa eas se gerunt Et mo qui frau
debus et imperiis ac impostitiis in emptione ac venditione
utunt, in p̄pudicium proximi

Quod est Reuindium parte comipi.
Est compensatio = restitutio quae debet ee terita et aequalis
ut sit valida. Quid est Restitutio
Est redditio rei alienae domino ad op̄e spectat vel est actus
p̄stitutio commutativa q̄ unicuiq̄ reddit q̄ ab alio est. A

Ex quibz causis orit obligatio restituendi
Ex dulatione t̄m̄ ex ratione rei acceptae v̄z habet Petrus
re aliena ad tempus, quā tempus advenit ja reddendi tenet
restituere idē ratione iniuste acceptationis & actionis v̄z
cū Petrus alique dampnificat nihil sibi recuperando ut cum
idē Petrus comburit domū Et ratione utriusq̄ quā
scilicet quōpiā re aliena iniuste detinet comburi com
do ut in p̄to accidit q̄to ratione contractus

Quae sunt pertinentiae ad restitutionē perfectā
Et de omnia quae in his versibus continent

Quis quid restituit cui quibz quomodo quando
Ordine quōse loco quā causa occidit iniqui
Quibz modis quibz re aliena detinet
Quibz aut p̄ iniusta acceptatione ut cū quis furatus ē vi
tollit aut p̄ iusta acceptatione ut cū quis accipit mutuo
& ex censu & per contractus alios

Quibz modis dicit quis p̄cipere re aliena
Quibz hmo bona fide ut cū quis emit equū in latrone
venditorē executionans n̄ latrone epi Et mala fide ut
cū quis furat re & emit ab eo quē sut in latrone.

Quae differentia quae ad restituendum inter p̄cipere bona &
mala fide
Haec hmo quia p̄cipere bona fide v̄z quā emit vendi
derit & illi p̄cipit durante bona fide ut eū equus n̄ tenet
ad restitutionē. Secus v̄z p̄cipere mala fide idē lapsa
per mala fide p̄ solū tenet restituere re & dampnū
p̄sentem et fructus, secus p̄cipere bona fide Et

Restitutio dicitur mala ad q̄ re aliena accipit bona fide idē p̄cipere
et n̄. Et ablatio vera re aliena mala fide, idē bene p̄cipere n̄ p̄cipere.

De Restitutio dicitur Realis & n̄ voluntaria, ad q̄d dicitur restituere dicitur Realis & voluntaria quod q̄d sponte & voluntarie n̄ aliquid restituat. Non realis & voluntaria

Loq̄tur bona fidei n̄ p̄sonarum rem t̄pore p̄requisito.
Loq̄tur mala fidei nunquā est loq̄tur bona fidei n̄ restit
tenere n̄ venditori & recuperare p̄tatis loq̄tur mala fidei
in p̄na p̄ccato restituit & n̄ recuperat p̄tatis
Quare loq̄tur bona fidei n̄ tenet restituere fructus.
Idem quia dicitur bona fidei iuste tituluq̄ fecit suoz.
Quando quis tenet rem multatim deposita & conducta n̄ re
tinet. In isto t̄pore mutui depositi & conducti.

In quatuor duplici differentia sunt fructus rei.
In triplici Alij sunt mere naturales ut portus pecorum
fructus vinearum sunt mixti. Alii mere industriales. Et lu
cru ludo acquisitu cu pecunia aliena. P̄tatione

Qui cu enumeratis p̄tibus obligant ad restitutione
Naturales & mixti subtrahit cu pensio flumē qui per aliu
suo aures quibz lucratur alios s̄o n̄ restituere hos s̄o
luero acquisito & tamen debet restituere s̄o p̄tate ablato.

Quotupliciter aspiunt culpa cu quis nascit obligatio restituendi
Lata dicitur illa quā omnimoda tenes sup̄na negligentia
committunt Levis ē dū homo n̄ facit diligentia
quā hunc medicenter diligentes facient. Lata culpa
exemplū ē qui in porta domus & extra domū librū sibi
commodū reliquit Levis exemplū ē ejus qui in cubicu
to librū reliquit sed ostis aperto. Levis p̄tatis ē dū
homo n̄ facit diligentia quā homines suis rebus bene
invigilantes facient v̄ si quis in cubiculo librū re
liquit clauso sed n̄ observat cubiculo.

Quando fieri debet restitutio.
Debet fieri statim si commoda n̄ n̄q̄ differenda est
ad mortem & heredibz & amicis relinquenda.

Quibus fieri debet restitutio
Iis quibz ablata ē res restitui debet si scitur & p̄p̄bi
libe, si vo restituit absq̄ lesione honoris fieri neq̄it
tenere & in pauperes distribuere, & in pias causas ut o
gare & per consp̄ariū aut alio modo restituere neq̄i

Quis n̄ restituere tenet.
Omnis homo cu p̄p̄sūq̄ status aut conditionis re
tinere n̄ alicū contra voluntate Domini

Qui ad huc tenent ad restituere et compensatione p̄tami
operantes ad p̄tami qui his verbis continent.
Restituat capiens aliena quicq̄ minus tr.

ad q̄d n̄ sit unum restituit re, & sit bonu utiam quanto quis restituere.

Juris consilia consensu palpe recessu
Participans multos si obstat si manifestans.

Capiens aliena id est qui per se cepit et rapit et iniuste da-
mnis infert. Si autem multi concurrant ad unum eandem
effectum omnes tenent ad restitutionem. Sed si unus in talibus
stiterat pro omnibus illi ad restitutionem libere si hoc ad
debetate concurrant ad damnum tunc quis si illorum tenet
ad propriam quota restituenda Capiens movet qui
instrumenta executionis ex motu aut auctoritate proprio
agente si ad restitutionem tenet, mixto usurario qui
ex mandato sui Principalis usurarios contractus facit
est securus extorquet. Per recessu intelligit mandans
si cuius mandato sive expresso sive tacite alteri
infert proximo damnum et talis tenet sive ad restituere
sive Per consilium intelligit consiliarius sive is qui
consilio et pibus membris inducit alium ad damnum
inferendum et talis tenet ad restitutionem. Per consilium
suum intelligit consentiens quo nomine intelligit etiam
approbans favore suffragium ferens talis tenet ad restituere
sive Per palpare intelligit etiam adulator laudator qui ad
laudatione laudatione vituperis inducit alterum ad damnum
inferendum Per recessu intelligit receptator qui recessu
dei et non ad resarcendum Per participante homo qui
solum participat in parte et talis tenet restituere tantum
partem etiam qui participat in actione damnosa sive in
silio opera instrumenta et qui vitata deinde in parte
multa intelligit is qui tacet nihil dicendo ubi maxime
dicendum est et talis et sine presente per ducit equum
et ego taceo Per si obstat intelligit is qui non manifestans
et ad invasionem iniuste actiois si tenet ad restituere
sive damnum castrobes vincam sive vasa de quibus ex depina
tatione coram proximo patet damnum.

An singuli hanc tenent ad restitutionem?

Si unus principalis damnum illata restituerit si te
nerit singuli si autem nulli restituerit tenent omnes.
Si quis ad restitutionem plerisque debitis est obstrictus et non ha
beret quantitate bonorum ad restitutionem quo ordine restituere
debet.

restituere debet
 Ino debet restituere res certas que specificè habent certu
 Dominu 2do debitas que licite contraxit / 3tio debet reuocari
 in reliquis sua anterioritate secundu leges illig regni
 2te restituere debita que contraxit de usu
 Iudex qui pecunia accepit ut det sententia in fauore ali
 cuius an tenet eam restituere
 Iudex idem tenet ad restituenda se accepta pauperibus
 si vs illi qui male dando perdidit adione talis rei.

Valor amissa res debet restitui.
 Ipse res numerus & specie q̄ ablata e nisi sit amissa
 deteriorata & si per restitutione peccati restituenda
 manifestet q̄ tunc sufficit restituere valore.

Quo caueant a restitutione
 Condonatio creditoris potentia Ethica et moralis
 ignorantia juris et facti, ius sui, sententia iudicis com
 pensatio, ingreſſus religionis post proſſione grauis
 et extrema necessitas.

DE CONTRACTIBUS IN GE

Quod dupliciter sumit contractus
 1o Late & deuote & pluri in idem placiter consensus
 obligatione pariens & in utraq; parte ut ex parte & in una
 ut promissio gratuita acceptata et stricte e pactu obligatio
 ne mutua pariens & est deuote & pluri pro idem placiter
 consensus ac consentio obligatione mutua pariens.

Qua nam requirunt ad Valore Contractibus.
 Ita quatuor lmo habitas personarum ad contrahendum
 unde impuberes contrahere n̄ possunt 2do capacitas ut
 ut contractui subiciat, 3tio consensus mutuo signo cetero
 no expressus 4to forma substantialis a iure prescripta

Quatuor hae Contractus
 1 expressus formalis - expressus e pactu de quo duo & plures con
 ueniunt de cetero de se mutua obligatione expressus ex
 tra dat Ludo equu hoc pacto ut si aliquis opus fecerit
 in eo iter aliquod absolbat. Verbalis & tacitus e pactu
 de quo tacite suscipit obligatio verbalis ex facto aliquo licet
 loqz Ludo equu suscipiens officiu aliquod publicu eo ipso
 e obligat ad procurandu bene rei publice Contractus dicitur

2 nomenatus qui nomen propria habet ut emptio localis
 ac in nomenatus qui nomen genericu habet seu commune
 ut pactu contractu huius it quatuor do et des, do ut facit
 factu ut des factu ut parias. Item e rex Contractus.

Bona fidei & pacti de quo dicitur in pluribus personis de propria
licitate & possibile servata obligatione mutuo sibi traduntur in
comprehensio locacione de Mala fidei & pacti de quo dicitur & pluribus
personis & rem propria de illicita & licita ut in proprio aut
impossibile servata obligatione mutuo sibi tradunt. Mem 2 plex 24

Nudus est vera conventio carere firmamento qd pariat obliga
tionem in foro externo, talis est contractus omnis inordinatus ante
quod sit in altera parte, impletus nisi accedat formula spec
ulationis et juramentum ex doctores. Veritas est conventio inai
xa aliqua firmamento ut cujuz pariat actione civili qualis
et servituras, testis, juramentum. Mem 2 plex

Abolutus cui nullus accedens advenit ut in processu Petrus
Petrus dat librum sine ulla obligatione conditionis qui habet
aliqua annexa obligatione sibi et conditione ut dicitur quia
et iter aliquod absolvat. Mem 2 plex Contractus

Initus est pacti ea qui desunt conditiones requiritur ad effectum
valoris contractus. Initandus est pacti ea qui habet omnes condi
tiones requisitas. Mem 2 plex Contractus

Onerosus est in quo intercedit aliquod pretium ut emptio, lo
cacio. Gratuitus in quo nullum intercedit pretium mutuum.

Contractus in pureis & conditionatus est 2 plex.
Immo deo ad die dicitur pignus, dies antequam oriat obligatio vol:
vendi & tradendi. Stipulatio sub modo cu addit modus e quo
contractus obliget ut dono tibi hunc equum cu hac obliga
tione ut locus cu libro. Stipulatio ad cauda cu fit ab aliqua
causa dicitur 2 plex ad demonstratione cu apponit aliquid signum
ad se p d personam extendendam. Stipulatio sub conditione cu
apponit aliqua conditio.

Omnia bona separata quorum quis dominium et administratio
ne habet. Quod est subiectum contractus

Omni homo vator capax contractus
Effectus contractus est obligatio. Quid est obligatio
Est juris vinculum quo adstringitur ad aliquid dandum et pa
rendum et non. Obligatio est 2 plex.

Mere naturalis que nascitur ex sola pure naturali respectu obli
gat in conscientia. Mere civilis pariat actionem in foro externo
et obligat in conscientia ut carnis prescripte in personis. Mere
ta que obligat in conscientia et pariat actionem in foro externo
ut pignus. An omnis Contractus legat Conscientiam
Contractus cu solemnitate o pure requisitis facti circa non

licita et possibile legat, circa rem illicita et impossibile n legat
quoniam p[er] se p[ro]hibetur et impossibile

Quid sunt solemnitates
sunt quaedam ritus conditiones que servantur in contractibus
ut ex consuetudine memoratis testatur

Qualis consensus requiritur ad valorem contractuum.
Requiritur consensus tam internus quam externus et n[on] sufficit s[ed] et
hoc e[st] tantum externus 2do lib[er] 3do debet esse signo aliquo ex
terno manifestato

An qui habent animum contrahendi sine expressa voluntate
se obligandi manent obligati.

Si voluntas contrahendi maior sit voluntate obligandi
sic obligat, quia tunc e[st] verus contractus, si autem voluntas
se obligandi sit maior voluntate contrahendi tunc n[on] obliga-
tur quia dicitur effectus contrahendi.

An contractus conditionatus inducit obligationem.
Si contractus sit de presenti et de re honesta et possibili obligat
si vero de futuro, iuxta omnes n[on] obligat.

Qui contrahere solent
Omnes ratione praediti Domini habentes rem circa quam
fit contractus

Amplius in parte n[on] potest
Filius et infans, et puer anulus habens pupillus n[on] potest
parte in parte iure

A quo dependet contractus stricti iuris
A parte vero quia parte id e[st] quod promittit licet quia contractus
parit mutua obligatione licet pupillus et non.

Quid est tacitus consensus ex una parte
Et de una et plura in idem plures consensus ex una parte
obligatione pariens. Tacitus e[st] eod.

Personale quod procedit voluntate personae, ut si dicitur quod
mihi debet mihi vel tunc deale quod fit supra se et reddo
tibi lib[er]a et h[ab]it sit contractus reliqua divisiones tales
fit ut contractus

Contractus invalidi quomodo validati.
Per consensum superioris qui ratificatio rebus habet et monita
eo comparat

Contractus in recipiendo beneficio per pecuniam et ne validus
Ne non quia est synchronus de qua alibi.

Contractus in praesens et futurum valet ne.
Non valet hoc e[st] quod obligat in aliqua re quod p[ro]p[ri]a causa

Contractus in impossibili valet ne.
Non valet quod impossibile est legat.
Quid est impossibilitas.
Et inabilis ad hoc et illud facerem. et e[st] eod.

Perio ut si dicit Clericus Laico unquam tibi subdiaconatum
facit ut si laicus dicit Clerico absolva viginti nullatenus illa in
tua intentione.

De Contractibus in specie.

Sunt viginti sept. species Contractuum,
sunt Viginti octo. Mutuus, Donatio, Commodum, Pro
carium, Depositum, Mutuum, Usura, Emptio, Venditio,
Monopolium, Negotium, Census, Cambium, Locatio, Ser
vitus, Emphyteusis, Fideiussio, Tabellio, Sponsio, Solutio
votum, Procuratio, Fideiussio, Lignus, Hypotheca,
Furtum, Curatela et Testamentum.

Quid est Promissio.

Est spontanea ac libera fidei obligatio in alio virtute
exteriori expressa.

Qua non requiruntur et promissio valeat et obliget
ista septem. scilicet voluntas obligandi et operta deliber
ratio et advertentia plena ad id quod patitur obligatio et obicit
error circa substantiam rei et causam finalem aliquam de
est consensus substantialis et sic ut sit spontanea
ita ut sit de re licita et probabili et ab illo cui ma
stat accepta. Item ut promissio exteriori significet

ad quid obligat promissio facta alicui.
Obligat ad procurandum finem et per se de facto alteri.
Haec tres sunt promissiones et sunt per se et irrita
de reo promissiones quibus dicitur potestas operari
de rebus suis et de Beneficium Ecclesiarum et de rebus
vacantibus promissio quovis modo facta est licita et nulla.

Ob qua causa promissio acceptata est valida dicitur obli
gatione
Imo si res promissa sit inutilis et inane promissa
re. et sic iniqua facta omnia est, respicitur et
tunc cadit iudicio et sic tollit obligationem promissionis
et sic quando est facta contra naturam promissio facta
est irrita. et sic si talis res sit promissa ita mutuo
ut promissio facta sit sine pretio et non sit obligatio
gane servituti et ventum.

Quid est Donatio.

Est donatio liberalis, sive gratuita doni collatio et est
collatio rei licita nullo iure cogente nec liberali
tate facta.

Realis Donatio est res Verbalis & Realis collatio de facta cum traditione doni et translatio domini in donatarium Verbalis est collatio de facta solis verbis absq[ue] traditione doni et hoc solus pars res d[omi]ni

Realis est res Liberata & perpetua & remuneratoria gratitudinis obligatione nulla supponit l[icet] de q[ui]bus supponit obligatione remuneratoria est collatio de q[ui]bus supponit beneficia et obsequia gratis collata.

Realis est res licita et illicita licita est collatio de qua q[ui]s donat se propria Menta est collatio de qua quis donat se aliena et qua donat aliqd qd donari potest quia h[ic] est juris sui ut res q[ui]s monarchica. Realis est res intra vivos et extra vivos intra vivos est collatio de qua q[ui]s donat aliqd cu[m] hac intentione ut res se vivo sit donatarium intra vivos

est res magis caesa est collatio de qua q[ui]s si donat ut n[on] sit nisi post morte donatarii sua se ut quis Petrus Paulo done tibi equum post morte mea.

Realis est res perpetua pura et perpetua et perpetua pura est collatio de qua pura et perpetua restituitur in q[ui]bus si t[er]renis tradit. Realis est res conditionalis est collatio de qua donat aliqd cu[m] conditione et modo ut donat tibi equum si mihi iter absolvo hoc

Donatio ad suscipiendos ordines et ad aliqd habet Pa-
est collatio facta Patri et alio ut aliqd habet Pa-

trimonii et congrua sustentatione ad suscipiendos ordines. Realis est res Revocabilis et Irrevocabilis

Irrevocabilis est collatio simplex procedens a solo voluntate donantis facta sine iusta causa. Irrevocabilis est collatio facta intra vivos cu[m] aliqua iusta causa in qua exprimit q[uo]d sit irrevocabilis

Debet et quibus conditiones requirunt a donante. Realis est res ut qui donat sit capax ad donandum et alio ut donat liberet h[ic] coacte. Realis est res ut donat se sua est ut innovat donacione si accedat guttelle p[er] lege

posita et ut ille cui donat acceptet donationem.

Quot s't species donationis caa mortis?

Tres s'nt. 1. qd donat mortis futura metu licet sit sanz. rda. cu qd donat metu mortis statim futura qm n' h't opem revocandi. 2. ha cu qd donat deo ga vult magis habere talia bona, donataria qm se ipsum

Ob quas eas pot' revocari donatio inter vivos?

Hor s'nt illi qui h' valide strahere n' pot. rdo rdo q pot' committi civitati, bus, monasterio, valide donare n' pot' eam tutores ex bonis Pappillon & munda 3. hic marit' ex bonis immuni' invita utore sine legitima causa

Qui pot' valide donare?

Illi soli qui h'nt administracionem liberi bono'

Quid donationes s't invalidae jure civili?

Amo. Donatio quingenta solidos nisi insumat' excedens rdo invalida cum bono' donatio tal' futuram qm p' sen. ad. vivos, ga q' n' est homo testandi p'co testate, qd leges rep'bant. 3. hic q' n' ga' bonis lego. liberand' liberos, 4. te. Patris facta donatione filio non dum emancipato, ga qm dicitur test' filij p' testat' Patris censet' ee una Persona u' Pare.

An in donatione caa mortis possit cessare obligatio?

Potes' in 3. casibz. Amo. si donat' moriat'. si cesset' periculum mortis 3. hic ob crimem Donatarii.

Uf tenent' ad compensationem illi qui accipere p' modu' donat' aliqd?

In tribz casibz tenent'. Amo. cu' q' fingit honorem sibi aliqm u' solitionem q' qualitem, quod requirit' ut admittat' gratis ad collegiu' u' hospitale. Edo cu' quis aliqd accipit ob causam iustam. 3. hic cu' q' de fingit se ee pauperem tenet' ad restit' talere accepto titulo elemosin'. 3. hic

Quid est Commodatum?

Est contractus quo res mobilis u' immobilis ad solu' usum gratuitu' s'cedit usq' ad designatu' temp'z ante qd repeli' n' pot' ut res calc' n'ca u' opes reddat.

Ad gratia. ad diff'ram strahit' onerosu'. ut s't venditio Eccl' ad solu' ad usu'. ga differt' p' ex imo datu' a mutuo, in hoc em' tm' dominium utri'q' transfert.

Quid s't obligationes imo datantis?

Amo. si aperire vi libru' illi rei imo dat' s'ced' periculum, alia tenent' ad r' pensam. Damnu' inde illatu' h' secutu'. rda tenet' ad impensas extraordinarias 3. hic tenet' n' repere n' repere ante temp'z p' factu'.

Quid s't obligationes Commodatarii?

1. Primi tenet' ex Felicitia. n' d' nire imo data, nisi ad usu' concedit. rdo tenet' rem imo datam restituere, eam n' rep'at. 3. hic tenet' ad impensas ordinarias & modicas necessariasq' ad rei imo dat' c'nservationem p' quo p'bulu'. Hic diligentia & cura ad rem imo datam in bono exhibenda rda s'ervana. Secz tenent' ad restitutionem.

An res aliqua comodat' deposita, soluta d' p'ferri p'pria Res s't n' p'ferri p'pria s't p'ferri aliena imo data soluta d' p'pos.

du da; Et rati ga rei aliend ea debet custodia qm ggg prudentis in suis adhibet
bus.

Quid est precarium?

Est gratuita volius usq rei concessio ad nudu revocabilis. V. Est stratz quo
aliquas res y rei usq tradit ad p'ces sine determinatione temporis.

Quo differt imodatu a precario?

Co. ga precaria pot quocumq tempore repeti. imodatu vò certo & det'mto.

Quando extinguit & solvit precarium?
Primo virtute dantis d'ci. voluntate heredis & morte dantis, 3ho. v'g' aliena-
rit rem, qm precarij obtinuit ut ipsa d'at.

Quid est depositum?

Est Contratz quo aliqd alteri ad custodiend tradit & ad hoc suscipit, ide du
res tradit a deponente ut suscipiat a Dep. d'ario. 3o Contratz quo res aliq
cui tradit in custodia cu obligatione cam nro l' op'ce restituendi.

Quid e' depositarius?

Est Persona Fidelis apud qm deponit res aliqua custodienda?

Contraria att'ctio depositi e' r'px. Directa & Contraria?

Directa. qud op'cti ei apud qm e' res deposita ut p'at'at expensas.

Directa. qud op'cti ei qui rem depositavit ut illam repetat

Contra qm strahit obligatio in Deposito?

Contra Depositariu ut illud qd ipsi tradit custodiat e' servet usq tempore det.

Quid nam e' obligatio in Deposito?

Ami tenet rem deposita servare ac custodire. ea cura qm homines
libigentes adhibere volent in rebz suis 2do. n' tenent uti re deposita
sine exp'cto y tanto Domini ofensu. 3ho tenet depositu reddere ad manz Do-
mi cui e' voluntis rep'ere. 4to nil ut retinere y exigere qd custodia nisi
Domini ei mercedem exp'ctose gemiserit.

In qua differentia e' Depositi?

In rei tone qui aliqd accipiunt qd custodia i' h' tenent dolo & culpa.
2do qui nil accipiunt pro custodia, & n' tenent de culpa levissima 2tm dolo.

Quot est objm depositi?

Res omne mobiles.

Quid est sequestrum?

Est Contratz quo res de qua e' controversia, alteri 3to custodienda tra-
dit eo fine ut postea reddat ei cui adjudicabit.

Quo differt sequestrum a deposito?

1a depositarij tenet rem tradere illi qui depositavit. ille vò depositarij qui
tenet rem in sequestro n' ut restituere certe possit 2 qui vice versa.

Quando dat sequestrum?

Tunc qndo timet ne ille qui obt' rem depositavit et tunc n' habeat ut solvat.

Quid requirit ut equestrum recepto
 ut cautio separata & sufficienter offerat, expensamque factam solvant usque ad diem
 dade cautionis. Quid est mandatum?
 Est officium gratis susceptum in gratiam alterius. Est obligatio aliquid agentis in
 in commodum alterius gratis suscepta.

Quidnam obligationes mandatarii?
 Mandatarius tenet primo alterius negotium diligenter & utile & gerere tamquam proprium
 nam ad hoc se obligavit acceptando mandatum 2do negotium susceptum offici-
 cere 3tio beneficium de dolo & culpa lata si mandatum in solius mandantis
 utilitatem gratis susceperit 4to si per fines mandati sui transire. Unde non potest
 aliquid plus vendere aut emere quam ei scriptum est 5to si per mercedem exi-
 gere nisi contra fuerit.

Quid nam obligatio mandantis?
 Mandans non tenet mandatarium sibi solum necessaria ad
 mandatum executionem et solvere sumptus, sed tenet providere man-
 datarius negotium alterius diligentem administrare. Ergo si
 et resoritur damno absente illata ex culpa.

Quid est Mutuum?
 Est contractus quo rei mobilis transferatur dominium in mutua-
 torum in obligatione, in eadem specie numerus & pondere
 ac bonitate & lapsa tempore restituenda 1o contractus loci
 generis per transferendum dominium per quod sufficit a commoda-
 to et deposito 2o rei per quod designat mutui objectum
 sive dicitur in eadem specie & bonitate per hoc fit obligatio
 restituendi. Uel alia de mutuo Mutui. Mutuum est con-
 tractus quo res numerum pondere & mensura constantem
 tradit committens ut statim sibi accipientis cui obliga-
 tione reddendi simile in specie & bonitate post lapsum
 tempus. Quis nam est obligator Mutuarius?

Mutuarius homo tenet mutuum de cetero rei
 si aliquid est 1do non repellere mutuantem 2o si per
 alio non plus exigere quam res valeat mutuari.

Quis nam est obligator Mutuarius?
 Mutuarius tenet 1do reddere mutuum tempore sibi
2do si ex culpa non reddat tempore debito tenet respon-
 dere mutuantem dominium 3tio tenet de rei casu potest
 ita ut non liberet nisi cum mutuat recipiam mutuum ac-
 cepit et per se ipsam & aliam se designat. 4to tenet
 reddere de eadem specie & bonitate.

In qua specie & bonitate res mutuata reddi debet.
Sed ubi omni conventione potest reddi eadem in valore que habet
in tempore mutui sive valor monetae auctus fuerit sive im-
minutus.

Quid est Usura.

Est voluntas recipiendi aliquo lucri pecunia estorabilis ultra
sortem principalis & mutui.

Usura est sumitur Late & Strictes
Usura late sumitur est quilibet lucri sive licite sive illicite & pro-
prie ex re aliqua percepta Usura Strictes sumitur est lucri im-
mediate ex mutuo proveniens sive est lucri temporale sive
ex ratione mutui percipitur & quod dicitur in lucro temporale
est pecuniae & quodlibet alio estorabile pro uno mutuo id est
sive explicito sive implicito & aliter dicitur usura est con-
tractus quo lucri committitur ex mutuo ultra sumam ca-
pitalem percipitur Usura est res Mentales & Reales

Mentales est contractus quo quod est animo mutuat et lucri
ex mutuo recipiat ultra conventionem expressam & tacitam in
mutuatorio de tali lucri percipiendo Reales est contractus

quo quod mutuatur cum pacto expresso & tacito de lucri commi-
tendo percipiendo ultra sortem sive est res aperta & latente

Aperta est contractus quo quod immediate ex mutuo percipitur
latente est contractus quo quod immediate ex mutuo percipitur
latente est alio contractus expenditur

onio depositi unde est usura & velata aliquid potest.

Meritum est res Formalis & Virtualis

Formales est contractus in quo intervenit formaliter mutuum
cum lucri ex eo proveniente, ut in lucro mutui est 100 annos
ex fine ut post annum recipiat alio Virtualis est con-
tractus in quo intervenit mutuum implicitum ut intervenit
res velata in venditione rei ultra sortem alio.

Meritum est res Conventionalis & Executionalis

Conventionalis quod pacto aliquo intervenit nec actu vel
vultu executionalis quod actu solvit

Meritum est duplex Lucrativa Remittoria & Compensatoria
Lucrativa est contractus continens aliquo lucri temporale
omni mutui principaliter ex causa Remittoria est contractus
continens aliquo partem pro mutuatorem solvenda propter

mora in mutuo solvente. sive reddendo. Compensatio est contra
ty exigens p mutuo sive p iuste interese & sive periculi; la
boris & etiam damni emergentis & lucrisceptantis

Quid est Damnum emergens.
Est detrimentum qd qd patitur in bonis suis quia tunc mutui uti
fit in parte vel quibus pecunia accepit casu designata pnt q re
parari debent q si in pte ablata in pte majus damnum
qa hoc ipa pecunia reparavit ea?

Quid est lucrisceptans.
Est emolumentum qd qd cepit picipere sicut sive mutuo
An usura aliquando sit licita
Nunquam est peccata pccatales ex genere. nec ut pnt ex sacra
scriptura mutui date nil in operantes. Luc 6.

An sive periculi sit aliquid accipi ex mutuo
Secundum aliquos pnt q ptabileq nil ppe accipi. Hoc est qd per
culu n pnt separari ab ipso mutuo & sive stat periculum
cu re mutuata pnt qd qd accipi tunc mutui

An sive dilatoris sit aliquid accipi
Prociore tunc dilatoris n pnt aliquid licite accipi qd hoc
est pmodum usurae & eo ipso est usura.
An sive pars signata pnt dilatoris ultra tempus licite
aliquid accipi pnt. Potes. Hoc est qui dilatoris est pnta.

Usura qd pnt prohibita
Omnia naturalia qnt positiva la Canonico prohibita
An licet tutoribus exigere p pecunie pupilloru mu
tualis auctanum, eo qd p leges cogant bona nre egra n
debet ex eis lucra facere?

Non licet hoc est qd in usura sit intrinsecum malum et ad hoc
absolute prohibita Deo n licet tutoribus exigere p pec
nie pupilloru mutualis auctanum.

An aliquando licet in mutuo auctanum exigere
In duobus casibus licet dmo damnum emergens cu
qnt bonis acquisitis pcedura pnt qd mutui est qd
si pecunia q reparatio. An mutui pnt anti
duo est lucrisceptans cu repemutans ob mutui
pnt qd lucro pnt qd certe est dnter q prohibita n pnt
nt si q mutuanet

Sub conditiones requirunt ut ultra sive te licite

accipiat ab omnibus emergens.
 donec ut mutui sit vera causa. damni si dicitur est usu
 gra ede ut damni spondit. Mutoria na liberu commo
 tione ob obobit illa compensatione. Etia ut autorem
 si sit major damno ante ex mutuo na acciperit
 ratione mutui et sine pro te tutela qta sit com
 pensatio exigat ante tempus qd damnum certum fore
 sit. Etia ut alter n cogat ad aliq solvendu qd pve
 nit si velit se obligare ad solvendu totu damnu
 emergens qd contigerit.

hinc condicione negat ut pte ppet exigat aliq ab
 qtu cepons.
 donec ut mutui sit vera caa cur licet cepons eda ut
 fuerit sit certu aut pabile. Etia ut manca mutua
 bonu deluers cepons et in illis compensatione
 consentiat. qta ut n cogat totu luca qd pve dicit
 qtu spca p dicitu p dicitu abeat. Etia ut fuerit
 santes cogensatis n cogat. Adm. Date mutuo p
 cu pro te p se quo fuerit ppsit
 Ap lict aliq ultra solv cogere one periculij
 pventis.

ut licet exigere qd pauperib; ex condonapia qria
 tale periculu dicitur hinc mutuo individuo
 p dicitur accipere; qd si nihil licet exigere p mutuo
 licet necesse periculi qd dicitur. Has p dicitur
 cu hantia obligat ut neceitate compendat
 ita etur obligat ut n pat cu coru gravamine
 si dicit aliq agri pro pignore dicitur neusura
 Non est et licet percipiant fructus ea copro
 p onuo matrimoniu usq; ad restitutione totu
 si dicit Camosio pccantia dicitur ut accipiat argente
 est neusura.

Non est qd talis contractu n mutuo qd p mutuo
 unig n; pro qria
 dicitur e contractus usurarij
 donec quid n dicitur de pignori non pte qd certa sel
 entia qd repone mepi. Etia mensura plus valetur

plus valebit qm semiseptem florens, 2do. qndo emptor certo scit qd vendi-
tor vendit illi viticu minori pretio aliqua necessitate adactus.

Potest ne quis facere usuras ad redimendos captivos?
Non potest qd potestas libertatis impediens n e imittenda. Unde Usurarii ad foru
pietatis spectantis spiritualis.

Quel Conditiones requirunt ad usurarium pena licite imponi posse?
Res. 1mo qd n ostendat intentione habendi aliqd ultra sortem principale 2do
qd qui pcedam imponit mutuo, nesciat qd habiliter mutuatariu impotentem solvo-
ret tempore statuto, 3tio qd sciat mutuatariu posse solvere mutui t nolle. qd si n fit unde
reddat pena n e exhibenda.

Si usurarius sit in articulo mortis quid faciem e Confessario?
Accepta declaratione e remissione de solvendi usuris manifeste tam hys ego
3ti vivat eundem. si moriatur heredes eoru ad solutione eoru qd spella.

Si usarius sit in articulo mortis quid agendum?
Si dederit signa Conditionis sit absolvi e iuramentis muniti, qd maior e Dei mi-
sericordia peccato usura.

Quid est Pena?

Est obligas deferendi molestias orta ex aliquo delicto. Pena e 3pox. Legali
quod ex lege est statuta; iudicialis, quod presententia iudicis assignata e. Contente-
nalis quod ex mutuo cum Consensu Decreta est.

Quot sit pceda in genere usurarioru?

Tredecern. 1mo qd sit infames infamia iuris, tam Civili qm canonico iure 2da
n admittunt ad Communionem altaris. 3tio qd Ecclesiastica sepultura n ad oblationes
referendas. 4to ad Confessionem suam pcedat 5to Testamenta eoru evertunt.
6mo n valit Testamentis eoru qnig qm usuras restituerint. 7to nulli sit eos fovere
in suis terris, nec eis domos locare. 8to si usurarii de alieni usuras, eas n pot respere
nisi qnig restituerit has, quas ipse ab aliis accepit 9mo. si usurarii qd ter usuras
deberet cedere bonis, in illis n fereverit congrua sustentatio, qm admi aliis 10mo Clerici
e Religiosi scies, usurarium e in loco sacro. illu sepeliunt ipso facto sit excommunicati.
11mo Capitanei iudices e alii officiales de n solvendi usuris statuta idendes sit ex-
communicati ipso iure. 12to heredes qd tinaid. usuras n ee peccatu sit hereditiu.

Estne usura vendibilis rei cu pacto retrovendendi. Est usura palliata, qd retro-
vendibilis talis, sit tempore usura iustu gntiu. Quid est emptio?

Est pactio pretii determinati dandi qd merce. E e 3tra dty quo vendens tradit merces
pro pretio. Quid est mercu? Est res quavis pretio temporali estimabilis

Quid e poretium? Est pecunia e quavis rei pretio estimabilis. Pretiu e 3pox
Iustu: qd exequat valore rei vendibilis, Legitimu: qd constituit a lege punitivois e magi

3tra: vulgare: qd constituit a vulgari hominu estimarene
Pretiu vulgare e 3pox: infimu e novem decem medii: e viginti florenoni. Sur-
premu: viginti unig florenorum.

Compositio e constitutio iuris dif qua dny pcedit e
Venditio e pactio meritis habet qd pcedit estimatio.

Amē vñ rei in immobilem & mobile. Mobilis ̄ et pecunia verbi. vdo vñ Persona per
se & per aliud dicit vñ Justitia. In Justa & Injusta. Justa ē in qua servat valor pretii
ad invicē. Injusta ē in qua n̄ servat valor pretii ad invicē. Itē vñ finis. Unde dicitur
vator in Justitia utriusq; itaq; in equali valore mercis & pretii.

Unde requirunt ad emptionem perfectam?

Consensus emptoris ac venditoris, ut ambo conveniant de pretio. Emptor ē ipse
boni fidei & mali fidei. Emptor boni fidei ē ille qui emi v̄ & excipit ad eū illig in
quo emi. & habere maximā facultatē eam vendendi. Emptor mali fidei ē ille. qui emi
v̄ a latrone & Parricida qm̄ v̄ n̄ potest vendere tale rem.

Si q̄ vendat rē, in quibz n̄ tenebit de cvectione. In 369 Amō si emptor n̄ mōna
ad venditorem de licet, vdo si emptor adfud v̄sumat. tempore libi et vendidit ita ut
v̄ per sua absentiam h̄ q̄eret. Itē si per injuria & injustitia q̄ dicit, sententia
libi fud v̄tra emptorem. An licet vendere ita Justa pretii valli extraneos. Emere
Non licet. vdo ē q̄ in omni Contractu equitas Justitiae fure nati servari d̄.

22

An v̄sit aliquis cad ob quas licet res pluris emere v̄ minoris emere qm̄ v̄ d̄.
Ex omni sententia pluris vendendi cad ob h̄c. Amā. dicitur c̄frans & d̄mni et
mergens ut si merces quas in aliud tempus servare decreveris, quoz plus q̄batit v̄ali
lura it̄ vendas in grām alteri v̄da ē affezy rationalis d̄ni v̄tra rem d̄tia ē copia
emptori & carentia merca ita Pericula, expensā, labores, in istis acquirendis
servandis. Itā modū vendendi, ut cū res vendit in parva q̄titate & minutim, tunc q̄
poter labores pot̄ pluris vendi.

De omni sententia Causa minoris emendi v̄ h̄c qm̄ valent? Amā d̄ res
res emptori q̄ari v̄ utilis nec eam emi nisi in grām venditoris. vdo ob empto
n̄ paucit̄ emi ob merca copiam v̄servari v̄ d̄. Itā. cū merces in magna q̄titate
si simul emunt tunc minoris emi q̄nd̄ b̄. cū vendunt auctione & b̄ pasta, tunc pot̄ minoris
& pluris vendi. An licet pluris vendere rē eo qd̄ v̄ emptori grāta & utilis?
Non licet. Rac. h̄c gratitudo & utilitas n̄ ē aliq̄d̄ ementi vendentis d̄ lex emende.

Si venditor ignoret valorem mercis vud ad qd̄ tenet emptor?
Tenet illum instruere si rogat aliqui injuste deipere, si n̄ rogat pretii Justo valli ins
fimo emere. An licet emi pretio Communi agrum sciens eē ibi thesauri?
Affirmat quidā D̄os q̄ Amō Lt̄g Math̄ v̄. in n̄id h̄c licere. vdo Thesauri n̄ ē
q̄ pars nec h̄g fructu q̄ ibi n̄ n̄dy & q̄ p̄t̄ fuerit, aliud ē de venis metallicis v̄ a
lio minerali q̄d̄ it̄ partes fundi. (emere ob anticipatam

An licet Juste pluris vendere ob dilata solutio pretii v̄ minoris
Non licet nisi ad v̄d̄ t̄t̄ly aliq̄ Justo ut licent̄ cessant v̄ emergens v̄da q̄ res n̄ vende
ret ad emerit pretio Justo, n̄a q̄retur Justo d̄ illud. qd̄ aut fage d̄t omni d̄t̄tatione
v̄t̄tute ē. It̄ quid tenet vendens res defectuosas.
It̄ restitutorum tenet & peccat v̄tra Justitiam.

Unde est Monopolio?

Est conventio plurimū de vendenda & emenda merce v̄ de pretio valoris.

Quid monopolia sūt licita & quid illicita? Monopolia facta auctoritate publica sūt licita facta vero auctoritate privata sūt illicita & prohibita, nisi quibus voluit lege humana & eam divina.

Quare monopolia facta auctoritate sūt prohibita & illicita?

Nam sūt Imo. contra libertatem & antem, ne quod impediat ius ad aliorum & officia ad gratiam magis corrigi emat, 2do cum bonum commune cum multis noceant. 3tio contra iustitiam immutativa de iis obligant ad restitutionem.

Quid nam vendere nō licet?

Imo Per spirituales & spiritualesque annexas quae ad vimonia 2do ea quae iuxta legem prohibentur, illa quibus emptor non potest uti sine peccato, hinc peccata mortalia, qui vendit obscenas imagines & libros contra religionem, aut bonos mores aut famam proximi.

Præter superius aliquid tenet emptor solvere pro tenui gemis & venditor tradere mercem.

Est species stragis quae quod est animo sibi sperare res ut carum vendat & providendo lucrif. & est frequens contractus Pecuniarum & aliorum lucrari rei causa facta. Negociatio est species licita & illi dicitur licita & pro. Illa per se ad vimonia alia per accidens, & tunc finis & bono.

Est ne pro Rubrica Clericis negociatio?

Est. Quod quae negociatio est, quod obnoxium multorum peccatorum, ac & valde abstractio de decemque statu Clericalem Clericus negociator an gaudet privilegio Fori?

In bonis Patrimonialibus gaudet.

An Clericus potest negociari sui beneficii & Patrimonii sine pœna?

Pl. si forte de loco in loco vendit & olea.

Quid est Censura?

Est Contractus quo quis emittit sibi ius ex re aliena & Persona percipiendi annua pensionem. Dicitur Contractus quia per hoc venit in alius. Dicitur quod emittit sibi ius. Per hoc dicitur factus a contractibus abstractis. Dicitur ex re aliena & Persona. Per quod ostendit effectus & finis censuræ percipiendi annua pensionem. Per quod ostendit effectus & finis censuræ.

Censura est vendens Censuaria dicitur illa quae aliquid emittit iniuste. Res censura dicitur illa ex qua percipit censuræ & annua pensionem. Quotupliciter censuræ spectat.

1to sicut pro annua Pensione, 2do pro ipso iure 3tio pro abstracto.

Censuræ est species Reservatio, & consignatio.

Reservatio est stragis quo quis transferat dominium vel ius directum & utile resolvable sibi iure, annua pensionis super eam re. Consignatio est Contractus quo quis emittit sibi ius percipiendi annua pensionem et re & Persona alterius & stragis.

Censuræ Consignatio est triplex scilicet Personalis & mixta.

Realis est Contractus quo quis emittit sibi ius percipiendi annua Pensionem ex re & Persona Personalis. & Contractus quo quis emittit sibi ius percipiendi annua Pensionem, ex persona alterius obligando eam immediate bona & ipso modo dicitur mixta. & Contractus quo quis emittit sibi ius percipiendi annua Pensionem tam ex Persona alterius quam ex re.

Census est species Perpetuus & Temporalis?

Perpetuus est Contractus quo quis emittit sibi ius ad mortem percipiendi annua pensionem ex re alterius. Temporalis est stragis quo quis emittit sibi ius ex re & Persona alterius percipiendi annua Pensionem sed tempore.

Census est triplex scilicet vitalis & inordinabilis.

Vitalis est Contractus quo quis emittit sibi ius & emittit a dicitur unicus & solutus percipiendi

en di annuam pensionem ex re u Persona alterig. Reimibilis e Contractus quo qd emid
 u vendit jus ad tempus percipiendi ex re sua annuam pensionem. Iure Distributis. e o
 trady quo qd vendit suo in respectu percipiendi annuam Pensionem;

Sub d duot Conditiones requirunt ad censu licitu?
 Tres s'm a u res cenida id Determinada. Ita qd Censualista emid suo d delinada
 rei. Ita u id fructifera dca. qd censuata b' e' si n acciperet ex re fructifera
 Pensionem. Ita u id p'ntu id taxatu id estimatorem p'ceden' e' publica autoritate.

Taxatio census est quintus app.

Primo qd re irradiabili tanta pensio pot dari qntu e' p'ntu Ita ex censu re-
 demibili servanda e' oportio. 3to. Conditione Pensio id major qm summa Capitalis
 Itandi res cenida p'cedat sine culpa p'ced' simul censu censuario. Ita qd cu res
 p'ced' Domino ut eam p'cedere censuatale. Ita definiti tempore

Quid est Cambium?

Est Contractus quo p'cedat pecunia in lucro legitimo d' quo
 p'cedat pecunia q' pecunia p'ced' designat. s'm Cambij. d' cum lucro
 legitimo p'ced' qd differt ab alio Contractibz.

Quid est Permutatio?

Est actio reciproca rei qd re. Quis e' Camptor e' Luis Camptarij
Camptarij d' ille qui accepit. Camptor v' ille qui dat.

Quo differt permutatio a Cambio?

Co. qd in Cambio dat pecunia q' pecunia. in permutacione v' pot res unig
 speciei re alterig speciei. v' vinum q' frumentu. Cambi e' p'cedale e' re-
 ra Permutat' p'cedat v'ceda aequalite ind' datu e' acceptu. Sicu est fi-
 eta p'cedat pecuniaru q' e' actu Cambij v' q' cu fingit solutio alt'it' facienda
 e' in eod loco cu lucro. Cambi v'cale e' p'ced' manuali. e' permutat' mo-
 neda d'ced' e' v'ced' v'ced' aurora q' argentea Locale v' p'ced' v'ced' e' p'cedat
 pecuniaru p'cedat cu abente d' v'ced' q' des tu h'ctio pecuniaru v'ced' v'ced' e'
 v'ced' literas Cambij q'ced' v'ced' v'ced' v'ced' e'ced' domd

An in Cambio reali licitum sit lucrum?

licitu mo d' pot moderati e' leges id v'ced' d'ced' locoru e' immanem p'ced'
 v'ced' hominu d'ced' estimationem. Quid est Locatum.

Est Contractus quo rei usq' u fructu u Personae opera p'cedo p'cedo ad certu
 tempus e'ced' d'ced' Quid est Conductus.

Est Contractus quo rei usq' u fructu aut Personae opera p'cedo accipit q'

conveniunt in hoc qd id v'ced' Contractu. differunt v'ced' ind' v'ced' hoc qd in locatione
 ad tempus res e'ced' d'ced' d'ced' Conductione v'ced' jam accipit.

Quidnam sit obligationes locatoris?

Locador tenet d'ced' app. d'ced' v'ced' rei locand' v'ced' tenet ad impensas medicas necessa-
 rias tu d'ced' reparacionem rei locada tu ad d'ced' v'ced' usum ad qm locatu 3to tenet d'ced' mit-
 tere p'ced' locand' q' ce tempore quo d'ced' v'ced' n' pot'ced' ut v'ced' locada u opera. It' d'ced' locada
 rem, d'ced' vendit eam ea legal' d'ced' d'ced' id conductor apud emptorem maneat.

• Certamen duorum & plurius ob relaxationem animi susceptum in victori res exposita ad
 ludum & conditiones requirunt ut ludus sit licitus.
 hic novem dicitur ludos esse vitiosos Domini, res expositas ad id ut sit liberum ut in modis & co-
 adq. 3to ut non sit occasio mali aut scandali 4to ut aliquid omnino fraudis mendacium 5to ut mo-
 do debitis circumstantiis servet. 6to ut summa exposita ludo sit modica summa. 7to nec ve-
 gis nec diutius ludant quam exigua necessitas, 8to ut non ludant principalem ob lucrum quo. 9to ut
 aequalitas moralis quo ad omnes quo ad quos in spe lucrando est periculo periculi.

Qui namque quo iure ludi sit prohibiti.
 Iure naturali prohibetur simpliciter et mali ac turpes, indecori & ad luxuriam provocantes
 2do qui sit occasio peccati ad alios scandalum. Iure autem humano talis iuri legem ea
 novitas prohibet & omnibus eam laicis ludis frequens ratio prohibitoria est periculum & occasio
 multorum peccatorum & malorum ut videlicet risandi, blasphemandi & perjurii &c.

Ludum namque mittit peccatum mortale in ludis.
 Et omni sententia dicitur si ludus sit per se graviter peccatum ac turpis. Iure positivo
 vetitum. 2do si ludenti & aliis sit occasio peccati mortalis ut blasphemia &c. 3to
 si negligant officia sui status & muneris aut mittant opera graviter prohibita 4to
 si magna summa exponat ludo ut non sufficiat sustentando familia detentis
 filiis 5to si de injuria & damno grave alteri inferat fraudibus violentis attractioni-
 bus ad ludum 6to si ad ludum graviter inordinatus.

In quibus casibus lusor, videtur, tenet ad restitutionem?
 Iure dicitur si videtur non habeat rei dominium & liberam dispositionem 2do si videtur vimini, sicut
 cui inducit alterum ad ludum 3to si de fraude aliqua sit ludo leges usque ad 4to si videtur
 suum se notabiliter excellere & omnino de victoria certum esse non videtur ludentes de
 aequalitas 5to si videtur eo animo lucrere ut repetat ludum.

Item qui ludo vetito aliquid lucratus est tenet restituere & qui perdidit restituere?
 Si modicum perdidit tenet solvere. res est quae stratum ludi. Sicut quilibet si cum magna pecunia
 summa ludo vetito acquirit & evadit custodiae per eam retinere ad usum infortuna donec
 per sententiam iudicis solvat & restituit. Vel 2do si alia ludo sit notabilem pecuniam
 summa perdidit tenet solvere. Quid est societas?

Est contractus quo duo & plures associantur & conveniunt ut tribuant aliquid ad
 munus quoddam & usum & consentio duorum plurium tribuendi ad munus quoddam
 & usum & iustitiam. Immo dampnum.
 Dicitur autem hic de strato. Item dicitur sine fine 2do sine lucris 3to sine usque 4to sine pecuniis

Quid est societas requirunt ut hic strato sit licitus.
 1° sine ut negotiatus sit ludo, alias societas & nulla 2^a ut iniqui socii aliquid apti ad
 crum faciendum sperant in omni sine pecunia sine operibus sine industria sine a-
 nimalia 3to ut lucrum dividatur sociis 4to dum proportionem rei sibi videtur 5to ut im-
 pensum & dampnum ac periculum sit omnium 6to ut res & pecunia collata sit per se utra-
 culpa ludo & levem socii per se qui stultus sit. ut ad certum tempus in ea societas in-
 te quod repetere, quod in eam collata est non licet.

Qui namque de funda societate vult reddi.
 Dominos lucrum ut dicitur in 1° socii.
 Quid est trigonum societatis stratum?

Est ille quo pecuniam in societatem offerens paratissimè in altero vocis id quod dicitur vici-
 si sua pars integra reddat, cum suo lucro & minore eo quod probabiliter sperare potuit
 De v. triplex galea societas dividit se in gerimus dem, apecuratioe & venditionem lu-
 cri majoris. Contra dicitur societas principalis e qua respicit pecunia in societate dem. Contra
 et galea dicitur apecuratioe pro qua cedit pars, magnopere lucri ut si ad spes lucrandi ex-
 centu flare: triplex Contra dicitur societas venditionis majoris e qua galea operat lucre in com-
 tu pro certo & minori

Est ne hic dicitur triplex societas licita.
 Illud e: Quod na omni in illo exigat aliqd ultra sorte atqz titulu qd e injustu. 2da galea tota
 ius lucranti in societate omne opere laborez fundat in periculo ai qd sua pecunia d
 mittit in negociatione sua qd violat equalitas in societate servanda si qd subest e
 participat de lucro & nil de damnis & periculo vix certz de sorte & lucro.

Quid est Tranactio?

Est pactio utroqz onerosa de re dubia et licite incerta sive ma-
 le sive movenda

Quid et quide conditiones requirunt, ut rancantia sit licita et justa
 pro ut res supra qua transigit sit dubia, scilicet qd probabili caristi-
 matione utriusqz partis ada ut conventus sit cu aliqua onere
 utriusqz partis alio donatio est in transactio glia ut p ca lio
 coponit & dicitur na ad haec notata e.

Quid est Apecuratio

Est contractus qd qd rei valens periculu in se suscipit obli-
 gando se q gratis & certa pta ad solvendi eij pta si perierit

Quid et quide conditiones requirunt, ut apecuratio ad justa & licita e
 Lex. Prima in periculo hoc scilicet qd probabili & ab utroqz iudicet e ad ada dicitur qd qd
 proportionat periculo sua in n. nemo excipiant usqz cu pro animo apecuratioe
 ut sta dicitur in illud de periculo secundis sta dicitur qd certz de amissione rei
 hujz interroget. sta dicitur sufficiens ad solvendam omnina.

Quid est Fidejussio?

Est Contractus quo qd alienam obligationem suscipit impendam in defectu debito-
 ris principalis, quot & quid sit obligationes Fidejussio

Prima. si obligatio debitoris principalis sit valida & extinguitur astat cum
 obly alio fidejussio defectu mali 2da Fidejussiores n qm obligari potus dare
 qm pro qua fidejussio sua fidejussor sit qd iudicet ad solvendi nisi qd qd
 a debitoris fuerit respectu debiti & contulerit cu n e solven. Ita fidejussor
 nis obligatio transit ad heredes. Ita. Peca gravi? qui certz de sua impossibilitate
 ad solvendi qd alio qd fidejussorem solvit. qd abis fieri qd p e u debitor n d
 solvendo sta Principalis debitor tenet n m respondere qua fidejussor qd eo
 solvit & eam resarcire sa damna orta ex eo

Fidejussio dicitur verbo & scripta.
 Utroqz modo dicitur perigata cum qd solvit qd alio p e u cu qd
 qd omittit ad solvendum qd alio eora testibz qui faciunt fidem. Quibz p e
 habita p da fidejussore. De Clericus dicitur hie: ne qd mittant in p e u dem

ca sine consensu debitoris et cum furtivo. Ita pignus ex pignore pcc
 ritas et conceptos in sorte oportuna? Deinde expensis. Ita si pignus de
 re pignori nisi debitor debet se pignori non solvendo. Ita si pignus pcc
 ca debitorum et si non solvat solvendo se pignori non solvendo. Ita si pignus pcc
 Ita tenet solvendo integre debet solvendo re solvendo pignori natura
 cepit solvendo et si illud retineri

Qua res possunt oppignorari.
 Ita omnia quae possunt vendi etiam vendi non potest ut ecclesia bene
 ctoria et oppignorari nequeunt nisi in extrema necessitate.

Quid est Contractus Antichresis?
 Est ille cum quis in tractu pignoris convenit ad creditor datur pignori et agro,
 fructus inde etiam sine lucreti donec debita rei solvantur qui.

Qui Contractus est usurarius?
 omnis in quo exigit supra iustitiam.

Si fructus ex pignore excepti non sufficiunt pro ratione quae sit forma de consensu et
 iura. Quid est Curatela?

Est quasi Contractus qui curatorem ad procurandum bona tutorum minus videlicet ex
 iustitia obligat.

Quid est Tutella?
 Est quasi Contractus quo tutor ad procurandum spiritualia bona obligat et tenet in moribus vita et
 disciplina erudire.

Quis dicitur Curator et Tutor?
 Quis tutor datur impuberibus principalem provisionem. Curator vero non tam honoris de eam bonis est

Ad quid tenet Tutor et Curator?
 Tenet servare fidei et veritatis super exercere officium et bona integre et meliora restituenda deo

Tenent bona administrare de cura, quoniam diligens debet familiam adhibere, tam in possessione de
 damna quoniam procurantur commoda. Tutorem non debet eorum bona alienare. Ita Curator et Tutor vinctus

his annis administratione nisi tenent reddere. Ita tenent per omnia populi tutori eamque bonis
 moribus imbuere. Quid debet Tutori dari?
 Debet illis premium honor et reverentia a Pupillis. Pupilli sine consensu Tutoris et Curato
 ris nil concedere et ad ipsam agere possunt.

Quid est Testamentum?
 Est Testatio et declaratio mentis et voluntatis nostrae declaratio etiam secretaria de eo
 quod post mortem sua fieri vult. Quare dicitur Testamentum?

Quod est gratia Testamentum et quomodo nominantur in iure?
 De decem nominibus Testamentum in quibus videlicet. pro amicitia. Item per se et libere. Item de

iure non scriptum iuris. Item de iure praetorio. Item nuncupatione. Item holographum. Item
 scriptum. Item non scriptum. Item militis. Item per signa. Item irritum. Item brevis. Item in beneficiis.

Testamentum in quibus est testatio et declaratio in actibus quibus antiquum appellabatur catasus comitibus
 a nonne quod est talis haec est quae.

Testamentum per actum est testatio et declaratio mentis bellica, quae fit tempore periculi in quibus
 Testamentum per actum est libere. Est hoc facta per quendam in agnitione venditionem in qua rego

nuntio quibus testos et praesentia testamoris honorum.

Testamentum de iure civili. Est hoc ad exprimendas mentes, videlicet in qua testos et dicitur.

Testamentum de iure gentium. Est hoc ad probandum in iustitia, in qua testos et vigilat eo dicitur
 Testamentum nuncupatione est hoc in qua requiruntur testes et nominantur libere.

Testamentum holographicum est hoc: tota scripta manu testatoris
 Testamentum scriptum est declaratio testatoris in scriptis sua veritate
 Testamentum in scriptis est hoc: voce coram tabellione & testibus facta.

Testamentum militis est hoc: confecta à milite tempore belli & in castris manentibus ab eo qui ob gravitatem infirmitatis loquelam gereret.

Testamentum virile est hoc: declaratio mentis, quae ex defectu sonandi & ex defectu solemnium
 Testamentum improbatum est testata et declaratio mentis facta in fraude haeculi liberorum & legatorum & qui non palam placet

Testamentum infirmorum est hoc: declaratio mentis facta sine officio notario natis
 Testamentum Solemne & scriptum legatum Solemne est declaratio mentis in qua servantur omnes solemnitates à Jure prescriptae
 Privilegiatum est hoc: in qua unius vel aliquod solemnitates.

Qui testari possunt
 Omnes liberi avarum rerum Dominium habentes. Non potest vero testari stultus qui caret usu rationis. Filii Familias. 3tes servi. 4tes Religiosi solemniter professi. 5tes pro virginitate post interdicta Administrationem, qui aliquid imbecerunt crimen manifestum. 6tes Clerici de bonis Ecclesiasticis, nisi in prioribus casibus disponant.

Quale Testamentum est in validum?
 Testamentum rari in testali causa, tempore est invalidum

Quid requirunt ad scriptum testamentum solemniter?
 hinc una ut heredes avarum rerum instituat, pro propria manu testamentum scribat. 2da ut sint 3 testes, non rejecti à Jure, 3tes ut omnia sua verba scribant propria manu & sigilla. Quibus ponant sigilla ut in uno loco peragant.

Propter quas causas testator qui primus est heredes post mortem patris exhereditarij possit?

Una si in latere manus interfuerit ad id in cuo de aliquo crimine accusavit & iniquitatis idcirco fecit. 2ta si maleficia deest & ipsa si veneno voluit latere interficere. 3ta si prohibuit latere non facere. Testamentum contra si laetioris avarum. una si sit hereditate hereditatis. An omnis tutor et successor tenet adimplere pro testamentum. Tenet et quidem edicere populo si non in toto saltem in parte. Quia in peccatis aliis sentire et quidem mortales et hereditatis debent omnino fieri reventatio.

Quid est hereditatio
 Est spontanea oblatio & capis juris proprii
 hereditatio est vel tacita et expressa
 Tacita quae fit sine verbis et sine ullo signo externo ut cum fit per ingressum & per ademptionem beneficii inopabilem. Expressa fit verbis et signo aliquo manifestat.

Quid est Codicillus.
 Est scriptura continens ultimam voluntatis dispositionem circa ea quae post mortem fieri.

Ad quid est necessarius Codicillus
 Ad legata et fidei commissa.

Et ultima voluntas ^{Quid e Legatus} propositio qd testator particulare denuciat
ab hereditate aliena ^{propositio} hereditas pro his alicui relinquit

Qua na notanda st circa legata
Ano legata subiciuntur ex iusticia saltem post accepta hanc
date qd legata non obligat ad heredes legatarii stia legata
sub modo facta obligat ad modu illu observantia si modus sit in
utilitate sti & legantia qd si legatum ad certa pia causa factu
obligat ad modu illu observantia si nequeat illi applicari de
bet ab herede dari in alia pia causa sedis impendenda qd
propi sti qmvis testamentu ad causa si pia sedes valeat
d alio cel uno alida in utroq foro tamen legata pia in eo con
suetu valida st. Quid est ^{Quid est} fidei Compe

Est ultima voluntas qd testator fidei heredis committit
aliquid alteri tradendi Et e Lex Universale et Particularis
Universale e in quo tota hereditas committit danda est Partic
ularis e in quotantu pars hereditatis committit

De Decepto & Decalogi

Quid nam e Octavi ^{Quid nam e} scriptu Decalogi
Non loquaris contra proximu tuum falsu testimoniu
Quid hgc prescriptu prohibet
Omne peccatu lingua vq falsu testimoniu mendaciu, detractio
contumelia squaloratio, derisio, stia her prohibet aliter coope
ratur ad fidei committu, suspicio, infamia, improprietate, et
libellu famosu atq calumnia.
Testimoniu falsu qd aperte falsu in testificatu tentu
Detractio e denigratio alteriq p verba in eiq absentia
Contumelia qd injuria oblatio fama alteriq in presentia Vel Cin
honoratio alicujus p verba aut signa denotantia malu
Murmuratio qd querela cu impatentia in his q hoo putentur
perferre debet.

Suboratio. qd peccatu lingua nocentis defectus proxiimi
ad excusandas rixas et querelas inter omi eos.
Derisio Est dishonoratio proximi p verba & gestus contententis
vne confundendi Difert derisio a Detractione eo qd derisio ve
rit circa aliu & de pte Detractio vo circa fama & honori
honor Est quada estimatio et reverentia q alicui debet & me
quitate & officii & virtutes & generis & naturalis.
Fama est qda conceptus, opinio bona & mala qua aliquis
habet apud hunc Detractio multipliciter peripit.
Ano imponendo falsu, augendo peccatu stia revelando occulta

quo dicendo bonum malum malum intentione factum? Sic negando bonum
alterius. Ita mendum et mo frigide laudando dignum qui modi huius
requebantur exprimentur versibus.

Imponens, augens, manifestans, in mala vertens,
nisi negat aut minuit tacuit laudatque semper.

De materia gravi mortali in levi veniale et tunc veniale
quod quis imponit alteri crimen ex indeliberatione et quod necesse
est vitia naturalia communia ut delectio non potest nocere proximo.

Quales nam res solent de his fieri?
Inductus sit casus alterius mortis tunc cum periculo suscitatus
statuere est prima

Maledictio et imprecatio alicui facta cum desiderio inferendi alicui
quod male
Iudicium perversum est si aperius firmum sine ulla habet ratione
de culpa primi fundatum in operibus levis et peccatis.

Suspicio est opinio mali orta ex levis iudicium sine operibus firmo
et cum formidatione opposita. Differat ab opinione hoc quod opinio potest
in utraque parte suspicio vero indeliberatione
Parricidium est boni nominis ex parte currentis amplexus et bonum parricidium

Calumnia est falsi criminis obiectio alicui
Improprie dicitur exprobratio contra primam diuinae sapientiae exigentiam
Abusus famosus est scriptura quae infamia alicuius continet
sed non est adhuc publicata.

De nono et de Precepto Decalogi.

Quot est nonum et de preceptis Decalogi.
Non concupiscis uxorem proximi tui non desiderabis domum
neque alienam nec bovem nec asinum eius.

Quid hoc preceptum prohibet
Omnia concupiscentias, omnia peccata morosa quae omnia videntur
amplius in authoribus.
Concupiscentia in cogitatione morosa ree peccata et simpliciter
Explicitus quidem voluntas positive acceptat peccata rationem
simpliciter quidem voluntas necesse non habet nec dependit sed
permittit et perire cogitatione et peccata morosa
in hac materia plura videntur scire lege authoris.

De Preceptis Ecclesiae

Quot et quae sunt precepta Ecclesiae
Quinque sunt et desunt deo huius celebrata.
Quid hoc preceptum et quid prohibetur
quod est de auctoritate quae est antiqua nam a temporibus moysi est instituta.
Prohibent omnia opera servilia.
Quid dicuntur opera servilia
In dei et differentia amplexus animi ut studere legere scribere docere, etc.

opera Corporalia ut venari, de facere & canere. 3^{tu} d. St. fabricare arars Eco
 Qui por dicitur dnt observare hoc pordceptum?
 omni fideles b' eccl' fideles potestati Ecclesiastice d' p'p't. Vos estis templu' Dei.
 ob quam causa Dies Festivi st' instituti.
 Ad placendam Divinam Majestatem qd defectib' huius & qd bonis ta' tempo: qm d' p'p't
 duo tempore Dies Festivi ad obligationem & obligant ad rationem.
 omni tempore se d. Ambrosii pordcupit in ante m'ri. si em.
Secundum Præceptum. Sciri m'rib' of m' dieb' festis reverent' audi' t'p'o.

Quid vult hoc Præceptum?
 Vult nos dignos per auditionem missæ sine distractionib' qd omissionib' st' h'i
 Nomine orib' id intelligit per Bernardinum m'ris & obliis precu' d' d'p'm. plura in
 hac m'ra lege v' in Sacramento Eucharistia. pag: 147.
Tertium Præceptum. Jejunia in dista ab Ecclesia certis temporib' servata

Quid Jejunium?
 Est abstinentia certis dieb' ab iis quib' ut ab Ecclesia prohibita & interdita.
 Jejunium e' d'p't naturale spirituale & Ecclesiasticu'.
 naturale e' abstinentia a cibo & potu a media nocte. spirituale e' virtuale e' abstinen
 tia a cibo & potu q'da mensuram temperantia & si s'nt a peccatis Ecclesiasticis e'
 abstinentia a quib'q'dam cibis ab ecclesia vetitis servata guttule & qualite.

Quæ Conditiones requirunt ad hoc Jejunium?
 Unica comestio de die abstinentia ab usu vitæ m'ris & carnal' & certa hora
 inestonis. Quot mo dis servari d' Jejunium?
 2obg. Intrinsicè qui consistit in b'nta ciboru' a quib' abstinet' extrinsecè qui consistit in
 guttule, & h'ia q'nta sumat' pro Cena a guttule p'vandu'.

Quæ s'nt ead' excusantes a Jejunio?
 Sequentes, d'ns, infirmas quib' e' languis, eum quis morbo laborat' & p'p'tio
 nig' cu' q' ex talib' p'rtib' facite latet in morbo & d'ntionis ut multo p'p'tio
 videt' d'ntos, officium habentes ut d'ntos quatuor labor, d' rusticu' agru'
 colit qui nisi ad qualidam obligant' Pauperes, d'ntos charitas p'p'tio dum q'nta ut
 d'ntos comedat' p'nt' d'ntos, & facultas dat' a summo Pontifice.

Quis pot' a jejunio dispensari?
 Et Jejunia q'nta d'ntos d'ntos, a jejunio particulari Episcopi P'p'tio
 quotiescuq' nulla h'nt excusationem t'ntionabilem tempore Jejunii comedit' car
 nos, toties peccat' mortaliter. d'ntos d'ntos d'ntos.

Quartu' Præceptu'. Peccata propria corâ sacerdotu' tuis singulis annis of' d'ntos.
Quid hoc Præceptu' vult?
 In singulis annis circa Pascha confiteamur, q' p' d'ntos v' d'ntos, nec corâ
 sacerdotu' ab' d'ntos, nisi cu' d'ntos p'p'tio d'ntos. plura vide' d'ntos

Quintu' Præceptu'. Sacrosanda Eucharistia administ' semel in anno circa Pascha
 reverent' sumito. Præceptu' hoc vult, ut cu' omni p'p'tio d'ntos, Euc
 charistia, plura de Sacramento Eucharistia v' d'ntos.
 vel. 2da alio 5tu' p'ceptu' id d'ntos fideles reddat'

Quid est Decimatio?
 Est quiddam p'rtis & quot' fructuum terræ, d'ntos Deo tam Divino qm
 humanu' Jure ad sustentationem minist'ru' Ecclesiæ.
 Decima est vox Pecuniaria & manicularis?

Quid est status Clericorum?
Est quidam regula ad honesta modeste de quibus ab Ecclia instituta.

Qui vocantur Clerici?
Omnes majoribus minoribus & vultum prima tonsura iniuncti.

Solum viri dicitur Baptizati legitimi non monstruosi dicitur habiles.
Propter quod adinvenio e hic status?

Propter officium spirituale, & propter hoc officium dicitur Beneficium?

Quid est Beneficium?

Est ius perpetuum sicut percipiendi de beneficiis Ecclesiarum auctoritate ipsius in
stabilitate vigore officii dicitur ius perpetuum sed dicitur Vicarius & dicitur beneficium quod
est temporale. dicitur ab Ecclesia institutum, quia beneficia viri consentiente Ecclesia
Redere exiunt.

Beneficium est rursus Regulare & secularare?
Regulare est ius huius monasterii annexum. Seculare est ius huius fundationis in eadem
Ecclia & rursus secularibus Clericis institutum.

Beneficium est rursus Curatum & curatum?
Curatum est ius huius curam animarum & alius officii & dignitas est in eadem a papa, Episcopo, & huius
Curatum est ius huius curam animarum & alius officii & dignitas est in eadem a papa, Episcopo, & huius

Beneficium Curatum est rursus manuale & non manuale?
manuale est quod dicitur & gladius sicut revocari non manuale quod adiri non potest nisi obierit morte huius
Beneficium est rursus Collatum, Patronatum & electivum?

Collatum est quod dicitur per velle dicitur absolute dicitur & huiusmodi quod dicitur ad Episcopum, Patronatum, & dicitur
ab ordinario ad possessionem per Patronum facta dicitur & suffragia electioni adhibere &
confirmationem dicitur.

Item est rursus Patrimoniale & non Patrimoniale?
Patrimoniale est illud quod dicitur fundationem institutionem, nulli potest transferri nisi Clerico ex
tali Patria & loco oriundo, non Patrimoniale quod dicitur unumquodque digne undecumque oriundo dicitur
re dicitur. Item est rursus Compatibile et Incompatibile

Compatibile quod personale residentia non requirit. Incompatibile quod huiusmodi annexa
cura dicitur et quod personalis residentia requirit ut Episcopus dicitur.

Item est rursus Commendatum et Titulare.
Commendatum quod eadem solum administratio dicitur Titulare quod plenitudine iuris
ad vitam conferunt.

In quibus consistit Beneficium Curatum et Simplex?
Curatum consistit in dicitur in administratione Sacramentorum in Predicatione
Verbi Divini in vita quippe exemplari. Simplex consistit solum in
solis. fundendis precibus et aliis officiis obsequiis.

Quae requiruntur in Intrantibus ad Beneficia Ecclesiarum?
Imo dicitur aetate maturitas. Ideo modus optas. Ita Liberae naturae, et hoc pro
galitiae omnino et Beneficium.

Quot modis acquiritur Beneficium?
Titulis, Libera Collatione, Presentatione, Institutione, & Electione, Postulatione,
Resignatione et Permutatione approbata.

Titulus est certa Sedes & locus Clerico assignatus in quo sibi munus exerceat et indez vritum et amictum habere.

Collatio est Cesis juris realis in Beneficium procedens ad mere arbitrio con-
suetudine & iusticia et gratuita Beneficium vacantis Concilio, Jus eo Colla-
tionis hnt Pp in sua Diocesi, Capitulu et Fundatorib.

Presentatio est exhibitio Personae iure habilis ad Beneficium & Patronum
Pp aut alteri cui competit. Jus Patronatus vo est, potestas presentandi
Clericuro ad Beneficium vacans. Et est 2ple.

Ecclasiasticu q competit Proslato vne Beneficium a se ppepi. Seculare
q competit kelico ex-dotatione v exstructione Ecclesie. Primus debet presen-
tare intra sed mens. Secundus intra quatuor

Jus presentandi argunt. Epliciter vno Fundatione du Eccles dat fundus
vno Dotatione qudo Eccles dat v villa. Uto Extractione dum extruit Eccles
Uto Devolutione dum plures Successores uniu suoru eligunt ut habeat Jus
presentandi. Uto Consuetudine Pp qudo dat aliu potestatem presentandi.

Institutio est Collatio ipsius Beneficium et illy Junuro. V est translatio
Juris Beneficium ad presentationem Patroni legitimi a Superiori Ecclesiastico
in Clericum presentatum facta. Institutio fit semp p Personam Ecclesiasticam
& Electio e Personae iure habilis in Dignitatem Ecclesiasticam vacanti vocatio
authoritate Superioris conformanda.

Electio a Presentatione differt co: qia Electio a pluribz, Presentatio vo ab una
Personae et quidem Laica fit

Postulatio est precatio Superiori facta ut ille quem Patronus & Electio
res presentant in Beneficium eligat

Resignatio est voluntaria Beneficium cesis facta iura legitimo eam acce-
ptante. Et est eadem Absoluta et Conditionata.

Ut sit licita Resignatio, ha conditiones requirunt sequentes.

Debilis, ignarus, male conscius, irregularis,

quem mala plebs odit, dano scandala edere possit.

Permutatio est Resignatio sui Beneficium in manus Ordinarii alteri
facta ut ab eodem iurisper conferat aliud. Et e 2ple absoluta et Condi-
nata.

Sua requirunt, ut sit quis capax obtinendi Beneficium?

Uto ut sit Clericus, vto ut sit immunis ab omni censura et irregularitate

Uto mor pbitas. Uto scientia ad munia obeunda & optanda Ecclesiastica.

Uto vera intentio pverendi in hoc statu.

An licet plura Beneficia tenere?

Beneficia curata non licet ob multas rones, detrahit em honor et com-
moditas Ecclesiarum annuunt, niua n levant, praecipue cura curans
negligitur. Quibus modis Beneficia amittuntur?

Per mortem Beneficiati, per liberam Praesentationem alterius, & sententiam
Iudicis & Episcopi Censura, & Professione religiosa vel matrimonium.

Quid est Pensis?

Est jus percipiendi fructus ex alieno Beneficio. Pensis est duplex
spiritualis quae fundatur in titulo more spirituali ut per Censuram. Temporalis quae
datur per ministeria & Cantoris scilicet. Mixta quae in utroque fundatur ut dicitur de Clerico
pauperi.

Utrum Pensis iuste et valide percipiat quid requiritur?
Sicut ut sit Clericus impetrans in virtute. Ideo ut habeat dispensationem
Papae nam Episcopi instituerent non possunt nisi in aliquibus casibus. Illa causa
iusta & pro pauperibus. Utrum debet esse moderata ita ne educat ultra partem
fructus beneficii.

Ad quid tenetur Pensionarius?

Tenet ex Institutione Pii V. ad veritatem officii B. Virginis Mariae

Quomodo extinguitur Pensis?

Morte naturali & civili & degradatione, & Matrimonio & Professione religiosa
per vana delicta ut & Heresim, laesa maiestas & Sedit apostolica.

DE HORIS CANONICIS.

Quid sunt Horae Canonicae?

Sunt Orationes vocales auctoritate Ecclesiae institutae ut Deus quotidi-
ne a Personis spiritualibus centis horis laudetur. Dicuntur ab Oratoribus

Quam primum sunt institutae?

In temporibus Apostolorum et servantur usque ad nos recitanda. Dividuntur in
his versibus expressas. Horae septem sunt quibus praedictis horis.

Matutina ligat, Christum qui crimina purgat,
Prima respicit sputis causam dat tertia mortis
Sexta Crucis necem, Latius Christus nona bipertit,
Vespera deponit, tumulo Completa reponit.

Descunt Horae Canonicae quasi regulares quia a Superioribus regule observantur.

Qui obligantur ad Horas recitandas?

Per se loquendo nemo nisi Clericus & sine laici Ordinis & Professionis religio-
sa vel Beneficiarius.

Quanta obligatio recitandi Horas?

Tanta ut si aliquis horam omittat quis ex negligentia deest fructus illic dici
restituere debet pauperibus, et peccat mortaliter, et quamvis deest horas non
decem, non tot sed unum peccatum committit.

Quomodo recitari debent Horae

Sic per alphabetum A. D. C. D. E. Hoc est. Attente, Bene, clare, Distin-
cte, Devoto et Exacte.

Quae reguntur ad certandas distractiones in recitatione.

Summum officium in hunc modum dicitur...

Hae sunt operatio animi, continua Diurna presentia memoria, jaculatio in affectus ad Deum et Sanctos ubique, post Horas brevis edamem cum oppositis attentis, eas legendi. Quae reguntur ad debita recitationem Horarum.

Amo Brevarium edo recitare officium proprium decem alias in satio faceret precepto. Hoc tempus servare in recitatione secundum consuetudinem. Hoc non invidere ordine Horarum. Ita recitare quamlibet horam continue. Ita pronuntiare voce articulata sensibili et attentione interna.

Quae Causae educant a recitatione Horarum Curiam?

Hae: Impotentia Physica et Laei, non habentes Brevarium. Moralis propter metum gravem sibi, vel alteri inferendum, et versantes inter Hereticos non possunt recitare. Infirmitas gravis, ita ut sine novermento recitare non possit. Legitima dispensatio Papae, ut Episcopus de parte dispensare ob varia negotia publica. Studium tamen non educit a recitatione precum, quia Glossa dicit maledictum Studium propter quod Divinum officium relinquuntur.

DE BREVIARIO

Quid est Brevarium?

Est Compendium totius Sacrae Scripturae, tum et usque tunc et Scripturae Sancto-rum Patrum selectiorum Divino officio accommodatum.

Quot sunt Partes Brevarii?

O. In una et Dulla Summo Pontifici, Computus Ecclesiasticus, Calendarium Rubricae generales. In eadem Psalterium, in 3ta Proprium de tempore in 4ta Proprium Sanctorum in 5ta Commune Sanctorum, in 6ta officium de B. V. Mariae. Defunctorum Psalmi Penitentiales et Graduales, Litaniae de Sanctorum et Adversariorum.

Quid est Officium Divinum?

Est laus Dei voce et organo, a peccatis et actualibus quotidianis certis horis ablati, quibus et defunctorum horis regulariter dicitur.

Quid est Causa educant a recitatione Divini officii?

1. hoc Verbum continente Docibum. D. scilicet Dispensatione Summi Pontificis. A. occupatio gravis, et si sit necessitas exigenda de corpor. mor. C. scilicet Cautione. I. Intermittere graves. B. Brevarium confusionem et carentiam. U. scilicet violentiam, et inde gis ab infidelibus violentiam rapit, et in carcere tradit. M. modestiam magnam, et cum gis, febrem petit.

Quid servandum est inchoantibus Officium?

Quae antiphona Hymni de Servant, et componi, Feste et quae postea nunt et quae opponunt. Hymnus scilicet laude Dei et Sanctorum.

Quare in nocturnis Hymnus post Psalmos ponit, in Diurnis vero antiphona. Idem quia dies scilicet pure consuetudo horum, non mala et rubescit, Psalmi scilicet bona opera, Hymnus exultationem, unde illam induit exultatio est.

Quid scilicet Lektionen?

Lektionen nocturnales sunt vna de qua per omnia ad imitandum vitam Sanctorum exultationem. Cantica viginti adiones et dicunt post Psalmum, quae post bona operationem scilicet gratia...

peccatum operio...

operationem ista vobis p[ro] operationem oportet venire ad edultationem.

Unde solum tritium sumunt Hymni?

Imo a Sancto Hieronimo Ep[iscop]o. Ideo a S. Ambrosio, unde etiam Hymni dicuntur
Brouani.

Quid significat Antiphona?

Charitas vinculum mutua[m] dilectionem cuius Inventor S. Ambrosius.

Quare Antiphona conuincunt ante Psalmos?

Idcirco quia Psalmus scilicet bonum opus Antiphona scilicet copula charitatis sine
qua opus in quod est et p[ro] quam opus inquit esse moriturus.

Quare Antiphona n[on] semp[er] dicuntur integrae?

Quia Charitas inuisa imperfecta habet, et hic inicitur in Patria v[er]o p[ro] bona
opera ad hic est charitate sunt proficiet, in alius v[er]o Festivitatibus integrae
et profecta dicuntur ad denotandu[m] quod in illis profectiores in bonis operibus
nos capere debemus.

De Sacra Scriptura

Quid est Sacra Scriptura?

Est Verbum Dei per Homines pios sanctos dictante Spiritu S. in charta
scriptum, et ab his haec charta vocantur Libri Canonici.

Quotuplex sit Libri S. Scripturae?

Ep[iscop]o Novi et Veteris Testamenti. Veteris Testamenti sunt Histor
Amus Moysis edus Regum, Itius Prophetarum maior[um] Itius Prophe
taru[m] minoru[m]. Libri Moysis sunt 6. Genesis Exodus Leviticus Nu
meri, Deuteronomii, Josue, Judicum et Ruth, Libri Regum Itius
Paralipomenon. Est dicitur de. Amos et 299 dr Nemias, Tobias, Judith, Esther
Job. Psalterium Davidis 150. Psalmorum, Parabola, Ecclesiastes, San
ctiu[m] Cantu[m] Sapientiu[m], Ecclesiasticus Isaias, Jeremias cum
Baruch, Ezechiel et Daniel. Libri Prophetaru[m] maioru[m] Isaias
Jeremias, Ezechiel et Daniel. Libri Prophetaru[m] minoru[m] Osea, Jos
amos Abias Jonas Michas Nahon Habacuc, Sophonias Agge
Lacharias Nabachias Duo Machabaeorum Novi Testa
menti Itius Evangelista Matthaeus Marcus Luceus Joannes
Luceus am[en] a[ut]em a[ut]em apostoloru[m] descripsit, Epistola S. Pauli ad Romanos
14. ad Corinthios 2. ad Galatas ad Ephesios ad Philippenses ad
Colosenses 2. ad Thyralonicenses ad Thymotheum 2. ad Titum
ad Philemonem ad Hebreos. Epistola Petri ap[osto]li 2. quod ap[osto]li 1.
Judei ap[osto]li 1. Joannis ap[osto]li 3. et Apocalypsis ep[iscop]o

De Jure et Justitia

Ad hunc in d[omi]no e[st] v[er]ba Pauli quia voces sancti et spiritualis vo
ces scate p[ro] voces alius scant. v[er]o circumfissio Baptismi. It[em] H. S.
spiritualis

105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Materiale proximum e jus remote, res de qua fit dispensio trale
e ipsa aequalitas in qua voluntas tendit

Quo differt iustitia a virtutibus theologice
Eo qd virtus theologice habet pro objecto immediate suu iustitia eo per

Quo sunt species iuris in re
Dominium Proprie et Descriptio

Quo est Dominium

Est ius gubernandi & disponendi de re aliqua in quo sua. Ut
est ius reale disponendi de re bona in consuetudine baronum
& de ipso subditis. et e res feuditiana et Proprietatis.
Feuditiana e potestas gubernandi subditos in illorum comu
di occupando prohibendo peducendo puniendo Proprietatis
e ius disponendi de re propria.

Dominium Proprietatis est perfectum et imperfectum
Perfectum e ius reale in re propria & absolute in illig rei

Imperfectum e ius & tantu in re & tantu in consuetudine rei.
Imperfectum e res directu et utile.

Directum e ius in ipsa re propria nam consuetudine utile e
ius in sola consuetudine rei disponendi

Dominium adhuc e res altu et humile

Altu e qd habet respectu ad principem disponendi de bonis
actionibus mercatorum ad bona commune. Humile e quicq qua
tus habet disponendi de suis bonis in ipsa consuetudine

Res e res plenu et non plenu

Res plenu e ius disponendi de re et proprietatis e ius tanquam usui
non plenu. e ius disponendi & ad sola re & ad sola consuetudine

Res e res secularis et ecclesiastica

Secularis e potestas gubernandi subditos in rebus temporalibus
qualis e in regibus Principibus Ecclesiastica e potestas ga
bernandi subditos in ordine ad bona & pertinet ad clericos
Papa & Episcopi.

Dominium in rebus & mancipia qd modo acquirunt

bona iura belli iustis eto naturalitate ita ut qui nascitur liber
vult servus fiat alio iure condempnatus ut cu qd e cri
men servitute carnalis peccat eto consuetudine na iuris
est dominium sub libertatis ut se ipse vendere.

Ubi potest spectari ut pro non iuris et pro non facta

Ubi iuris e pro re et ut e iuris re aliena et revocabile ad
autem ipsius domini pro non iuris e ius nato ut e iuris
re aliena reservata in sig substantia. Et iuris

Ubi iuris eto spectare potest

bona qd legis dispositione eto qd conservantur quia veniunt in re
Quatuor modis amittit autem iuris

hi 3^{is} servitium & Titulum.
Quid e' servitij?

Est Jus vendi re v Personam aliena in servitium. Servitij e' ipse actus
& Passiva, Activa e' Jus ipsam impediendi alij & faciendi ac vendi re v Per-
sone aliena. Passiva e' Ipsa res v Personam impedita & obnoxia alteri.

Activa e' Ipsa realis Personam alij & mixta?
Realis e' Jus ipsam impeditam & obnoxiam alteri, Personalis e' Jus Personam in
ipsam impeditam & obnoxiam alteri. mixta e' Jus tu in ipsa Personam tuam
rem obnoxiam alteri. Quid e' occupatio?

Est apprehensio rei Corporalis vive Parve vive per aliu' cui species occu-
pationis vt colures, Venatio. quid e' res licita & nisi ob hoc casus pot
prohiberi. Anno 1° me Personam y Clerici 2do me temporis, 3^{io} me Loci 4to
me prohibitionis. Thesauri vel species hie vt occupatio.

Est Conversio verus rei generis destinabilis amplius Dominium n' hui.

Est quid per flumem accipit aliqd uni & alteri dat.
Altru vis.

Quando res aliqua advenit alicui, dicitur alterius, quid potest ee propria.
Hecce vis?

Est qd 1° ex natura, quid ex re sua sua fructificat & industrialis quid ex
sola industria fructificat. Injor m'atio.

Est tunc quid ex aliqua re alterius qd aliqd dicitur species & formas indu-
at. Conditio.

Est mixta quid res aliquid vt mixta da vt faciunt totu qd vultum mo-
rator dignoscatur. Quid e' Prescriptio?

Est regulatio Domini per possessionem iternata certo tempore legibus de-
finita. Sed Prescriptionem hoc solutioes requirunt. Prima e' posses-
sio qd idem 3^{iam} Regula Juris sine possessione Prescriptio n' potest.

2da. Bona fides qd 2da Regula Juris possessor male fidei nullo tempore
prescribit 3^{ia} Titulu' publicu' presumptu'. 4ta. Continuatia certo tempore
legibus definita. Quid oppositum?

Justitia e' Injustitia, Dolu', error, & injuria; Injustitia est peccati pot
dare & vtriusq. dicitur e' transgressio iurium legis. Injustitia e' quoniam opposita
virtuti Justitie & hinc operari pot vt ad adq & d habitu', Justitia v adq e' adq
quo violat Jus alienum v omnia illig Justitia v habitus e' qualitas & voluntas
Jus alterius violandi. Quid est Dolu'?

Est adhibitio astutia ad executionem alicujus rei. 2°
Anno v e' occasio vtriusq. & confirmat. 2° v accidit videri advenit Contra
ctui. Quid est Error?

Est adq intellectus existimantis ee veru' qd a parte rei e' falsu'. 2° e' ista
Error e' ipse vicia vltra am & qualitates.

Circa totam e' quid res aliqua vltra alia & nro b' titulu' circa qualiter

e' quid res quid e' eadem spes & nra d' deest ei qualitas illay qua moty habere existimad.

Nota. Error circa totam iure natu' e' invalidus. Haec uo' errantis nullus e' vs

Nota 2da Error in ca qualitem ordinariu' n' invalidus & abstractus. Dixi ordinariu' qd' aliquo pot' invalidare v' qd' ille qualitas e' motiva & caa' Contractu

Est illud qd' n' f' i' iure qd' injuria qd' talis res caret iure & iustitia.

Quot modis videtur Injuria?
1. dmi sumis pro culpa. 2da iniquitas & Injustitia 3ta qd' iusticia h' p' i' i' iusticia & qd' iniquitates iudicialis

Qui bus in o' dis f' Injuria?
Dixi Verbis, re, & libris. Verbis in q' ipse verbis injuriosis offendit. re: cum qd' percutit alium, Libris cum qd' iura alium dicit famosis libellis.

Injuria e' 3p'ie Levis atrocis, & atrocissima.
Levis. hu' qd' levis verber percutit aliu'. Atrocis cu' ferro hu' ligno aut eare a

atrocis qd' percutit aliu'. atrocissima d' cu' superiore inferib' percutend' & ei parare' injuria & insidias.

Quid nam gerd' ipse ad jus p' pertinentia?
Iudex, advocat' no' tary, referens, Secretarius Procurator, reg & testij.

Iudex e' Persona Publica h' habens potestatem discutendi casus litigandi

Quid requirunt in iudice?
Jurisdictio, red' p' officio, & intentio, scilicet iuri veniens, forma & vis executionis.

Scia. Et e' sufficiens ad cognoscendas causas & lites.

Jurisdictio. Est potestas de Publico introducta in Bonu' Reipublice & publicam utilitatem. Est qd' h'.

Arbitraria qm' qd' h' ex eo qd' super aliqua ab alio in iudice eligit

& coepsonal qm' qd' ab aliis cu' qui licet n' illy postulat. h' in delictis i' iudice

loci aliter ill' qd' p' quincul. Ordinaris e' delegata.

Quid e' Scia in iudice?
Est cognitio casu' & dnm' iurium ce. est qd' qd' red' e' d' fusa.

Forma. Est Regula Juris qm' iudex servare h' in iudicando in

ferend' sententiam iniquitate & qualitate delicti sive peccati.

vis executio nis. Est executio p' dnm' delicto debita a Lege

imposita. Quid iudici servare circa Inquisitionem?
Tres modi ut servandi. Contra crimen, via accusationis via denuntiacionis, & via inquisitionis. Denunciatio qd' e'

Est delatio flagy criminis facta a iudice legitime.

h' denuntiatio alim' cura iudice quid requiritur?
ut proced' ad mortis horribila & angustia aliis denunciatio h' et admitti; Inquisitio Quid est?

Notandum videtur quod aliter

Est investigatio alicujus criminis inferioris facta per superiores. Et est duplex. Generalis quoad in genere gerit. Specialis quoad de certa persona et certo crimine interrogat. Justa cura de utroque gerit.

Quod servandum iudici ad impositionem p[on]e. Si lex p[on]e imponit tenet iudex facta sufficiente probatione de crimine declarare et executionem curare, n[on] debet minuere p[on]a nisi ob atten- v[er]e delinquendi modum ob circumstantias etiam debet augere v[er]e minuere. Reus tenet sortis n[on] debet iterum torqueri si nihil confiteatur nisi adveniente circumstantia.

Quod est Officiarius iudicis?

Custodia legum, executio eor[um] puni[ti]o criminu[m], pacificatio litium, quoniam am[er]itus est iustitiae.

Quid est Advocatus?

Est persona habens potestatem causas suas principaliter in iudicio p[ro]movere et defendere. duas conditiones debet servare?

Ut habeat sciam convenientem, iustitiam et veritatem causa, conscientiam timoratum et fidelitatem.

Quae sunt obligationes Advocati?

Huius Ima debet clienti suo prestare diligentiam et galitatem causa. Rela non debet diffugere advenire in damnum adversa partis. Sta n[on] accipere iuramentum procius t[er]m[in]i, sed spectata galitatem causa et negotii. Ha n[on] debet talem causam gerere sicut injustam. Sta pauperibus debet gratis patrocinari sine solutione. Sta tenet examinare causam. Ima n[on] licet convenire de pretio post inchoatam litem sed vel post finita[m] v[el] ante inchoatam causam factiens aliter peccat mortaliter.

Quoties peccat Advocatus contra suum officium?

Si non est idoneus et si ob eius malitiam clientis causa cadat si eandem cum damno clientis differat si fundamenta causa detegit fraudulentem si falsa crimina parte adversa objiciat si plures causas suscipiat, et una n[on] finiat, si injusto relationibus adversam partem vocet.

Quid est Referens?

Est Persona referens causas ad iudicium.

Quae debet Referens?

Scientiam competentem, nam peccat qui aliquid subdole permittit et male referat, si sententiam alterutrius partis manifestet antequam promulgat.

Quid est Secretarius?

Est Persona publicae iuri arcana iudiciorum committunt.

Quod est Officium eius?

Testimonia fideliter transcribere, sententiam n[on] manifestare nemini.

publicatans et Processu custodire

Quid est Notarius & Actuarius?

Est Persona publica Cass et controversias partium et ipsa Decretum
Judicis ad Acta connotare.

Qua requirunt in Notario?

Ut sit legitime creatus in spiritualibus ab Epopo p sua Diocesi, in saecularibus a Principe et ut suam debita bonamq famam habeat.

Quae sunt Notarii Obligationes?

Imo connotare omnia p tenentia ad Prothocollum. Dea Fidei ex-
fradere Decreta hoc est ne plus addat y ommittat. Itra expeditiones Caeni-
returere y ultra jura cancellaria citari non debet. Ita jura solemn-
itates servare. Ita debet revelare secreta sibi commissa. Ita debet com-
ficere testamenta usurarior publicor. Imo n falsificabit jura y odio
y timore y amore

Procurator est idem cum Advocato eademq habet Officio.

Quis est Reus?

Est Persona crimine notata quae ab Actore citat et a Jure judicatur

Quae sunt obligationes Reo?

Respondere fideliter Jurei, manifestare delictum. Non tenet autem
Jurei si sit illegitimus si non judicialiter hoc e n pna accusatione
si non sit p probabilis causa.

Quando licet Reo appellare?

Si non prudenter judicet Caam injustam, si sit innocens y nocens et non
damnatus ad poenam

Quid agendum est Confessario cum Reo?

Debet ipse psuadere ut veritatem dicat ne plus Tormentor pateat debet in-
terrogare an consortes fiderit y consortes ea materia de peccatis mortalibus
in genere et pceptis actus Jurei elicere pceptat tandem y damnatus in-
juste intercedere. Quid est Testis?

Est Persona ad judicium pertinet ad comprobendam veritatem sup aliquid
dictum.

Quid requirit in Teste ut vere dicat Testis?

Ut sciat et intelligat id de quo testatur, ut sit legitimus, ut de eodem crimi-
ne et circumstantiis testetur, ut habeat has dotes verisq expressas.

Ordinis, Sedes atq diocesis, fama

Et fortuna sedes ha in Testibus requiruntur.

An et quando tenet quis testari?

Imo tenet testari tunc quando ita necessarium est, ut grande malum pxiimi
y Republicae sequatur, Reo punitio Superioris. Non tenet im si habet ex
Confessione y accipit l secreto. Ita ex testificatione pxiimi et consanguineis
in Reo damnatum, si n defecto rem se se habere sciat, quando ignorat y dubitat
num sit factus

De Peccatis in Genere

Quid est Peccatum

Est dictu & factu v Concupitu contra Legem Dei sternans. Dr dictu factu
v concupitur ad designandum Ep lex peccatum cordis, oris et operis. vel est
pruvaricatio Legis Divinae. vel est libera aversio a Creatore ad credendum
conversio. v est actus libere factus contra Legem Dei.

1 Peccatum est eplex. Originale et Personale.
Originale e transgressio Legis aeterna Imuni voluntate hominu in Adam facta. Personale est dictu de: ppria voluntate Personae peccantis commissum

2 Item est eplex.
Actuale e actus malus et / distortus regulis moru ac in sola actione consistens
Habituale e actus otiteris malis v qdam macula quae in anima relinquitur
ca peccato actuali et in ea remanet donec p penitentia delet.

3 Item est eplex.
Commissio e qd committit contra Praecepta negativa dum voluit prohibetur
actus qui non debebat poni. Omissio e qd committit contra Praecepta affirmativa
maliva. v 4. Item est eplex e dicitur in quo v porificatio v dicitur in quo

Carnale qd externa carnis vlectatione perficit ut gula luxuria ac
Spirituale qd interna mentis vlectatione perficit ut superbia avaritia ac

Et hoc est eplex.
Alienurus qd quidem ab alio committit nobis tamen imputat v sine con
siliu, scandali activi. Proprius qd ab ipso operante committit.

Et hoc est eplex.
Contra Deum dum Deo quis detrahit id qd ei debet v tribuit id illi qd
ei non convenit. Contra Proximu cu qdms qmddocumqz laedit v in honore fa
ma vita ac: Contra seipsum dum contra regulam bonoru moru quis procedit
v in nimio cibo v potu.

5 Item est eplex.
Cordis qd interiorius consumit ut hercus. Oris qd ore pfect ut mendacium
Operis dum opere completur ut homicidium

6 Item est eplex.
Ex infirmitate v passione v illud qd ex vehementia appetitu s caritvi
et tentatione committit. Ex Malitia qd plena voluntate malitose fit
et cum cognitione finis. Ex Ignorantia vincibili qd ex nulla quia ad
versantia committit.

7 Item est eplex.
Per Excessum qd quis plus facit quam expedet. Per Defectu du minus
agit quam requiritur.
8. Item est eplex.

Deus
cordis
actualis
cordis
cordis
cordis
vultu

ad
Divis
aetio

Mortale e gravis offensio Dei privans graa Sanctificante et causans mortem moralem. Veniale est levis offensio Dei minuens fervorem charitatis. Et hoc est epiteta

Per se e ex genere suo est qd semper tam ex parte maad, quam ex pte objecti est mortale et in quo dat malitia ac aliquid repugnat Lei aternae vq blasphemia. Per accidens in cujus maad datur grave repugnans Lei aternae d pot ee vq forturo

Quid requiruntur ad rationem peccati?

Imo ut sit res v actus graviter malus, rde ut sit in plena advertentia. Seco ut sit consensus.

Quid est ratio formalis peccati?

Est privatio illig rectitudinis vris quam homo ex precepto Legis aeternae et libertamine recte vris inducere tenet, ad actu suum.

Quid est Distinctio?

Est negatio Identitatis in pluribus ejusdem vris

Distinctio est 3 pte Inerica, numerica, et specifica.

Generica e negatio Identitatis in pluribus ejusd. vris. Specificica e ec. in pluribus speciebus. Specificica numerica e negatio Identitatis in pluribus vris distincta. Inerica distingunt peccata in mortale et veniale: Specificica d Superbia, avaritia, Numero d vris peccati

Unde nam peccata specie distincta sumunt distinctionem?

Ca malicia per qm differt unu ab alio peccato, si e peccatu mortale, si e leve et ob inconsiderationem et inadvertentiam e peccatu veniale.

Distinctio numerica fit quatuor modis.

Imo interruptione vris q cogit furari, postea dormiat et cu surrexit veniat ad intentionem furandi, volox objecti dicitur, id furtu e Petrus et Paulus factu. Seco ab obio totali, ut q uno actu plures vris occidat. Ita celebratio ab opere vris

Per furtu Seco plures e postea statuit in furari tamd, dario gidentit et hoc illi portat

Unde peccata distincta sumunt distinctione.

Est id qd dicitur ab obio facti, ad id in pluribus peccata vris et tunc pot ee illud re dicitur, furtu vq catius e furtu, qud latet vris dicitur obio in m ad unu reduci qnd vci servit qui est ex virtute vris dicitur, cum ee pluribus peccata unu virtute exponant vris stuprum adulteriu, caritati. Unde dicitur q gravitas peccatorum ab obio, fine, instantia, qnd dicitur in vris, nat, malo e Legib.

Quod est obio peccatorum?

Est id omne in qd voluntas malis fert pro actu illicito.

Maliale e typore actus diformis regulis moru. Formale e applicatio actus ad vtra hanc vltimam virtutem. Quid est gravitas peccati? Est qdas e mensura malitiae peccati magis aut minus disconsensuens Lei

Quid sit spectanda in peccato Commisiori s.
 Tri a. 1. mo entitas adq. realis id. privatis recluditinis 2. tio. Pas. voluntatis
 3. ubi. 1. mo. n. volens advertentia. ex re. mortale transit in veniale.
 2. mo. ex pte voluntatis 3. tio. sine parvitas mat.

Quot modis peccatum veniale transit in mortale.
 1. mo. sine finis. 2. mo. sine finis ultimi 3. tio. sine scandalis 4. tio. sine pe
 riculi. 5. mo. invidendi in peccatum. 6. mo. sine tempore. 7. mo. sine certis erroribus
 visibilibus. Differt ne peccatum a vitio.
 Differt q. peccatu e. adq. vitii v. habitus, perseverans in hne quifa
 ad hinc p. ducit ad exidandos similes adq.

Quid sit circumstantia.
 Et accidentia hinc adui adjacentia minuentia & augmentia mali
 ciam & bonitatem. Circumstantia s. hinc.

Quis quid ubi quibus auxiliis cur, quo modo q. do
 Circumstantia s. triplex s. peccatum minuens, & aggravans.
 Minuens s. peccatum cu. una specie peccati transit in aliam id. Partu. in dicitur
 Minuens s. species peccati trudi. et aliqua ignoracia v. q. q. obli. fuerit peccati
 a. meo. carnes. Aggravans. Dum actui malicia augetur major ac major.

Quid sit Causa.
 Et Principiu per se influens in aliud. Et i. q. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Quid sit interna Causa.
 Tres. 1. mo. Passio, malitia & ignorantia vincibilis
 Passio. Est motus appetitus, resistivi in bonum sensu apprehensum vni o
 trarium. Malitia. Est peccata tendentia in objm mali v. in malum. Ignor
 antia e. carentia notibilis in hjo. Capaci.

Causa Peccatorum moralis est q. peccata per se & per accidens.
 Per se. quib. alit ad peccatu. Per accidens quib. n. q. se per remotio
 nem conditionis inq. ad peccatum.

Quid sit Peccata Contra Deum Patrem Filium & Spiritu S.
 Peccata ex intermissione s. contra Deu. Patrem. et ignorantia contra Filium et
 malitia contra Spiritu S. Passio q. Deo Patri in impotentia. Filio sapientia.
 Spiritu S. Bonitas tribulatio.

Quomodo Diabolus & homo e. causa peccati.
 Diabolus. e. causa in directe peccatorum, na. homo h. se per modum vni
 dentis appetibile exteri. q. peccati. Idem de peccatu Phantasia
 & appetitum sensitivum inducentis. homo. Est causa peccati per
 suggestionem. Idem illud in Perverso perperleris per scandalum.

old
Diva

accidit

Mortale e gravis offensio Dei privata grãa sanctificante et causans mortem morale. Veniale est levis offensio Dei minuens fervorem charitatis. Est hoc est peccat

Per se e ex genere suo est qd semper tam ex parte ma, qm ex pte objecti est mortale et in quodam malitia ac aliqd repugnat Lei eterna v.g. blasphemia. Per accidens in ayus ma in datur grave repugnans Lei eterna q pot ee v.g. fornicatio

Quid requiruntur ad rationem peccati?

Imo ut sit res q actus graviter malus, et ut sit in plena advertentia. Sto ut sit consensus.

Quid est ratio formalis peccati?

Est privatio illius rectitudinis inis qm homo ex precepto Legis eterna et dictamine recte inis inducere tenet, ad actu suum.

Quid est Distinctio?

Est negatio identitatis in pluribus ejusdem inis

Distinctio est 3px generica, numerica, & specifica.

Generica e negatio identitatis in pluribus e.g. qm inis. Specifica: e ec. in pluribus speciebus diversis. Specifica numerica: e negatio identitatis in pluribus inis distincta. Generica distingunt peccata ex mortale & veniale: specifica d. superbia, avaritia, numeros d. v. v. v.

Unde nam peccata spec distincta sumunt distinctioem?

Ca malicia per qm differunt unum ab alio peccato, vi e peccatu mortale, vi e leve & ob inconsiderationem & inadvertentiam e peccatu veniale.

Distinctio numerica fit quatuor modis.

Imo interruptione ut vi q cogit furari, postea dormiat & cu sur reverti veniat indictionem furandi, et ex obiecti diversitate, ut furatu a Petro & Paulo factu. Sto ab obje totali, ut vi q uno actu plures lines occidit. Ita celebratione ab opere qd perit, furat qd fluvios & postea utat in furari tam. deniq videtur e hoc qd potat

Quid e peccata distinctio qd e unum distinctioem?

Ex obiecto totali, ab obje totali, ad qd in pluribus peccata speciebus sunt ad illud reducta, sicut ut calix & tabula, quod habet unum diversum obiectum ad unum reducti sunt ut sicut qui est ex virtutibus specie diversis, cum qd pluribus peccata unum virtuti opponantur, ut stuprum adulterium, carnalitate. Unde e peccata qd gravitas peccatorum

ab obje, fine, circumstantiis, quod dicitur in omnibus, nat, malo & Legis.

Quid est obiectum peccatorum?

Est id in se in qd voluntas malit fert per actu illicitu. Obiectum peccatorum est qd in genere e formale & locale. Male e respectu ad qd differunt de quibus morte. Formale e applicatio ad qd tra hanc illam virtutem. Quid est gravitas peccati? Est qd a se & mensura malit qd peccatu magis, aut minus discrepans est qd a virtute.

Quid sit speculanda in peccato Com. in inferiori s.
Tria sunt entia ad q. realit. id. privatio recluditur & tunc dicitur voluntatis
Tria sunt modis peccatum ex se mortale transit in veniale.
Tria sunt modis ad q. voluntatis tunc sine peccatis mat.

Quot modis peccatum veniale transit in mortale.
1. Tunc sine finis ad q. sine finis ultimi tunc sine scandali tunc sine peccati
2. Tunc sine finis ad q. sine finis ultimi tunc sine scandali tunc sine peccati
3. Tunc sine finis ad q. sine finis ultimi tunc sine scandali tunc sine peccati
Differt q. peccatum e. ad q. vitium v. habitus, perseverans in hunc qui fa-
cit hunc q. peccatum ad excusandos similes ad q.

Quid sit circumstantia.
Et accidentia hinc ad q. adjacentia minuenda & augentia mali-
ciam & bonitatem. Circumstantia tunc hinc.

Quis quid ubi quibus accidit cur, quomodo q. d. d.
Circumstantia tunc triplex d. speciem mutantes minuentes, & aggravantes.
Mutantes speciem tunc una speciem peccati transit in aliam id. Partu. in dicitur q. d.
Minuentes d. speciem peccati transit ex aliqua ignorantia v. q. d. q. obliquo, fuerit, q. d. q. d.
a modo carnes. q. d. q. d. actus malicia angel. major ac major.

Quid est causa.
Est principium per se influens in aliud. Et i. q. d. moralis & physica.
moralis quae moralis v. q. d. influens in effectum: Physica quae realiter
physica influens in effectum. Causa est q. d. interna quae supra v. q. d. q. d.
dicit v. voluntas e. causa cogitationis. Causa quae externa v. dicit aliud v. d. d. hinc
Causa interna peccatorum. Est voluntas q. n. e. peccatum ubi n. e. voluntas
Causa externa peccatorum est mundus & Diabolus ac caro.

Quot sit interna peccatorum causa.
Tres sunt passio, malitia & ignorantia vincibilis
Passio. Est motus appetitus, resistitur in bonum sensu apprehensum v. i. d.
trarium. Malitia. Est appetitus tendentia in obij. mali v. malum. Ignorantia
e. carentia notitia in q. d. capax.

Causa peccatorum moralis est q. d. Per se & per accidens.
Per se. quae alit. ad peccatum Per accidens quae n. q. d. q. d. q. d. q. d.
nem cognitionis movet ad peccatum.

Quid sit peccata contra Deum Patrem Filium & Spiritum S.
Peccata ex infirmitate tunc contra Deum Patrem. ex ignorantia contra Filium ex
malitia contra Spiritum S. Quae q. d. Deo Patri ob iniquitatem filii sapientia.
Spiritui S. Bonitas tribuit.

Quomodo d. Diabolus & homo e. causa peccati.
Diabolus e. causa in dicitur peccatorum n. tunc hinc v. q. d. q. d. q. d. q. d. q. d.
denti appetibile exteriori q. d. q. d. Peccati Phantasia
& appetitum sensitivum inducentis. homo. Est causa peccati per
suggestionem. Quomodo illud in Perverso q. d. q. d. q. d. q. d. q. d. q. d.

ad illud ut mundo à scandalis

Quis est effectus peccati primarius?

Est privatio gratiae quae per peccatum originale
Non privatur, quia istae virtutes antecedunt charitatem & disponunt ad gratiam
sanctificationem. Effectus peccati est privatio
Pars boni, dum peccatum vellet aut minuit bonum. quod est bonum boni
de essentia naturae & privatio ex quibus natura constituitur. ut homo ex Corpore
& anima & tale bonum minuit nec tolli potest, quia eadem sunt immutabiles. In
bonum est inclinatio ad virtutes & hoc bonum peccatum minuit. In bonum est
originalis sustulit & hoc est jam ab lata per originale peccatum.

Quid est macula?
Est spiritualis privatio rationis in anima. V. est turpitudine animi inherens
quae nisi per poenitentiam deletur.

Quid est reatus peccati?
Est obligatio ad poenitentiam quam adhibet peccatum proprium. e. tractat. Plene est
Dicitur: Proportio licita quae debet tali & tali peccato satisfactoria
que satisfaciunt peccatis. Mediana quae vivit in exercitio vir
tutum. Item est reatus Damni est carentia visionis Be
atificae; Senilis est crudelitas, cum sensum.

Ad dignitatem peccatum mortale veniale quod irregulariter?
Prima quod in aetate voluntate dat, repugnans aliquid Legi divinae
et in futuro vero in sacra scriptura alicui delicto minatur mortem aeternam
et in mundo à scandalis. Alia quod aliquid prohibet & poena ex
communicationis quod dicitur Ecclesia dicitur esse mortale si vis ut differat
suo tutior pars eligenda.

De Peccatis in Speciali.

Quot sunt peccata?
Septem hoc vocabulo ex propria. Saligia. scilicet Superbia, Inve
ritia Luxuria, Invidia, Gula Ira Accidia. & haec vocantur capitalia.
quae ab illis tribus à Fontibus fluvii alia peccata sumunt originem ho
rum omnium maximum est luxuria, quae dicitur dicitur S. et gratia suo
est mortale, alia vero per accidentia.

Quid est Superbia?

Est inordinatus appetitus propriae excellentiae et celestiadinis. F.

Quae Superbia sunt?

1. Inobedientia, quae est obsequium quod renuit facere quod iubet.

2. Contemptus, est vilipensio Legis aut ipsius Legislatoris.

3. Presumptio, est vana opinio ad efficiendum quod propriis viribus, quae assequi non possunt.

4. Ambitio, est inordinatus appetitus alicuius honoris aut dignitatis.

5. **Vana gloria**, e inordinatq appetitq eland opinionis et laudis apud alios.
6. **Hypocrisis**, e simulac virtutis atq sanitatis quam homo non habet.
7. **Fastantia**, e status sui ipsiq verbis super illud god e o qd honores opinant de ea.
8. **Discordia**, e voluntariu stranitas circa aliqd uniu du aliam uniu placet, alteri non.
9. **Cunoscitas**, e inordinatu decedenti sciendi sive p intellu sive p sensu ea qd ad se n ptingent
Inventio horratuon e ellogitao univertatib admiracionem pari chituro.
10. **Pertinacia**, e persistencia in suo iudicio et ppeveracione plusquam oportet.
11. **Contentio**, e forma strang alteri veritatem impugnans n animo disputandi q oia dicendi.
12. **Inpudelitq**, qd e exclusio fidei de In fidelitate inde suspensio
Superbia quot modis contingit?

Hicor amo qndo qis iudicat bonu god debet habere ea se p a se. 2do qndo iudicat bonum qd debet habere a Deo tr et ex suis meritis. 3tes qndo iudicat se habere qd n habet. 4to qndo qis singulis despectis vult videri iugubantior se habere god habet. **Superbia** opponitur st humilitati. Et defenit sic: Est annihilatio scli ipsius coram hominibz et Deo qd e virtz inclinans homine ad sui vilitate dictis et factis ingenue profiterendam.

Quid est Avaritia?

Est appetitq inordinatq habendi divitias aliasve res temporales exteriores.
Filia Avaritiae sunt septem.

1. **Prodicio**, e manifestao alicujus occulte imminis illativa noverenti
2. **Fallacia**, e deceptio alicujus in verbis illativa noverenti
3. **Perjurium**, e mendaciu juramento firmate illativa noverenti.
4. **Inquietudo**, e inordinata temporalium sollicitudo
5. **Fraud**, e deceptio alteriq in aliquo facto illativa noverenti.
6. **Violentia**, e rapina s extorsio bonorum.
7. **Obduratio**, e immisericordia, e duritia in pauperes denegando elemosinas

Avaritiae opponitur liberalitas. Et defenit sic: Est virtz ea moderat amore divitiarum et reddat nos faciles et promptos ad eas impendendas tantum et quando recta ratio dicit.

Quid est Luvuria?

Est inordinatq appetitq venercorum.
Species Luvurie st qcu peccato stria naam

- Species Simplex** fornicas, e illicitq concubitz solati cu soluta n virgine in vase naturali.
2. **Suppuras**, e deplorao Purgis p fractione claustru Regularis.
  3. **Adulteriu**, e illicitq concubitz conjugati cu conjugata v conjugati cu libera v e contra.
  4. **Incestu**, e illicitq concubitz cu consanguinea v affine usq ad 4. gradus inclusive.
  5. **Raptu**, e abductio femina a Domo Parentu v cor p part curat, aut a Domo ppria si sit sui juris ipsa marta de fornicatib cu illa aut matris nomen contra habens.
  6. **Peccatu stria naam**, e vid. atq libidinosq alio vas aut stria movu a nat instituturo

Peccata contra naturam Species St tres.

1. Amor Mollities & pollutio. e voluntaria effusio seminis extra vas.

2. Eda. Bestialitas. e coitus cu Bestia.

3. Stis Sodomia, e illicitu comubitq y masculi cu masulo y Femina cu femina

Felis Luxurie sunt octo.

1. Caecitas mentis. e impeditio hominis ne cogitet de Celestibz aut nec saoras Conciones nec pia monita intelligat.
2. Incondueratio. e inadvertentia qe hoo soepe agit ea qe iij statu Todent cu leri aliqsd scandalu.
3. Inceptatio. e impeditio viliu de mediis necessariis ad actu bonu
4. Inconstantia. e coactio hominis ad n servandu ppositu de vita emendatione.
5. Amor sui. e dilectio ppter se ipso sui ipsius quam Dei.
6. Odiu Dei. e aversio voluntatis expresse a Deo qe vult e aliqsd malum.
7. Horror futuri seculi. e reclusa memoria qe facit ut hoo cogitet de morte et ea nimis timeat
8. Desideriu pntis vite. e volitio qe homo cupit in hoc mundo semper vivere.

Luxurie opponitur Castitas. Et definetur sic:
Est virtus qua moderatur venereas voluptates.

Castitas est duplex.

Conjugalis. e abstinentia ab omni actu venereis extra matrimonium

Virginalis e abstinentia ab omni actu venereis stanti veriditate. Virginalis e abstinentia ab omni actu venereis sa licito in matrimonii qum illicito extra matrimonium.

Quid est Invidia

Est tristitia de alieno bono eo qd impedit aut diminuit y obscurat iudicium exultantem

Felis Invidie St quatuor.

Odiu, Susurratio, Murmuratio Detractio. De quibus supra dict

Invidie opponit Benignitas. Et est.

Familiaris et temperata cum omnibus conversatio et seruis colloctio.

Quid est Gula?

Est inordinatus cibi potusq appetitus.

Species Gule sunt quinque. 13.

1. Propore. Quidu qis ex impatientia pvenit tempu comedendi.
2. Laute. Quidu qis querit cibos Lautes ac pretiosos.
3. Nimis. Quidu multum bibit vel comedit.
4. Assenter. Quidu ante cibum sumit
5. Studiosa. Quidu nimis accurate cibos preparat y sic paratos desiderat.

Felis Gule sunt quinque.

1. Qui dicitur est Deus est, qui bibit homo, bestia qui tor

2. Quater est demon, qui quinguis est sua Mater.

1ma Inepta latitia e gaudiu in his que ex se nullam & salutem n̄ tardam faciunt de
tebationem
reanda & curiditas. e r̄sistentia in verbis ac gestibz inaverecundia.

2ta Inimicitia e turpis ac superflua humoru ex corpore emisio.

3ta Multiloquium e multitudo locutionis ad superfluitatem potes utilitatem & necessitatem.

4ta abeludo mentis e profectus intellectus qua hoi n̄ pot perstringere ad cognitione rei nisi
per nulla sit ei exposita. Guld. ooooo nitur Temperantia e e.
Est virtus que moderat dele satibiles Corpore maximo ex cibo potibz ac venere
provenientes. 2rid est Ira?

Est inordinata appetitibz vindicta. Estqz yst. dilila & illita. Liata vocat
lus. e appetitibz vehemens puniendi malum servando tñ r̄nis ordinem & de
gis dispoonem. Vitiosa & illita. Est quidam perturbatio animi cu actuali in
patientia. Filibz Ira e unū sc̄t.

1ma Indignatio Est mala opinio qua homo indignum reputat illu a quo mali
accepit dea affabile.

2da Tumor mentis e quo in r̄dne injuria versat ruminat, d̄qz exagerat cu repeti
one ead & interiori dispoora resp. dispoonione ex cogitatione mediocrū cogita
tione ad exercendam vindictam.

3ta odium Est displicentia de q̄o r̄ctimi bono e quo q̄o optat in aliu eibz.

4ta clamor e r̄fusa ac tumultuosa sub elata voce locutio.

5ta seditio e rebellis n̄ nulloru cordra superiorem reconmatio

6ta Factio Est modoru de inferendo damno rive temporalisive spiritali abinvenite.

Ird ooooo nitur Patientia e q̄d est.

Est istans in rebz adversis propter Deum tollerantia.

2rid est Accidia?
Est fastidium rerum spiritalium. e Torpor mentis bona inchoare & prosecu
negligentia. Filibz accidia e Leporem?

1ma Dignitas e negligentia & omisio facienda ea que ex gcepto & quasi gcepto
gto ghibit facere tenet ut Confiteri & communizare in p̄b̄h̄t.

2da Tedium e gopler q̄d aliq̄ inchoans bonu op̄g nauceat super illo t̄ngm
in suavis & deservere gopponit.

3ta vagatio mentis e error qua q̄o refuḡt san da e divertit se ad impertin
entia. 4ta Pusillanimitas e Desperat̄ de valde gñ homo n̄ auid aggre
Divina Conuicta, que perfectioinis st̄.

5ta arverria a Bono Divini. est tristitia aggravata hñem propter bo
num & beneficium a Deo exhibitum.

6ta clancor Est exasperatis gñdam animi impertans im̄tionem
cordra inducentes ad Bona 7ta Desperatio de qua viderup̄erig.

Accidia ooooo nitur Pietas e est.

Est virtus qua Deo Parentibz ac op̄n̄ detitu cultum & officiu exhibe
mus. 2rid e q̄o ecca a in spiritu sanctum

1ex Primum desperatio, e amissio spei in venia peccatoru

obtinenda & gloria eterna.
2^oum. Presumptio. e inordinata conata conata operi, qua qd expedit ea
ex virtute & meritis illi quod idem Legem ordinariam haberi n^o potest
q^o venia peccatorum vult Peccata.

3^oum Impugnatio agnita veritas e negas veritas Fidei & bonoru moru
D^{na} suscipit.

4^oum Invidia Præcordi grad. e tristitia de bono proximi diuult
Deo & huius placere, 5^oum Impudentia e propositu n^o dolendi
de peccatis usq^{ue} ad mortem 6^oum obstinatio e furoru propositu inhi
rendi peccato ppter deletionem q^ovis brevem.

Quid est delectatio in o^{ra}?

Est com^o placencia deo de opere male cognite sine voluntate ex
gendi. Differt a Desiderio q^{ia} delectatio e amor simp^l voluntate
his Desideriu v^o e adq^{ue} intendens ad id ut exequatur. De morosa
a mora n^o temporis d^{na} nam voluntas illi adhe^{re}.

Quid s^ut remedia contra h^{ec} peccata?

Sapientia intellectus, fortitudo consilium, Scia & Timor Domini
Sapientia, e Domi spirit^{us} e. disponens h^uem e habitum reddens id e spiritu
malo, vede de deo e illis perfectis quib^{us} e mediis ordinatis ad illu^m subiect.

Intellectus e cognitio e discussio veri t^{er}minarum.

e (statione.

Consilium. e iudicium de reb^{us} agem. ad fugien simul cu^m deliberatione Consult

Fortitudo. Est medicinas circa melum e institutionem. V^o est virt^{us} impor
tam firmitatem animi in sustinendis e repellendis quod p^{er}tinent ad bonu
virtutis.

Scientia est agnita certal^{iter} videns rerum per^{fect}as

Timor Domini e recessio h^uis a malo quod timet a deo ne vidam
aut fortunas amittat

Quid s^ut Peccata in Calu^m clamantia?

Quatuor. 1^oum voluntariu homicidiu. e injusta h^uis occisio. 2^oum
v^o e voluntariu facta, ab h^uis gonivato.

Secundu^m Sodomia. est violatio castitatis quod multis modis fit. ut cu^m
h^uis utriusq^{ue} sexus. e h^uis cu^m Bestia.

Tertiu^m q^osi respic^{it} Pauperu. Est afflictio quomodo curuq^{ue} i Superiori ve in
feriori illata

4^oum oneres operariorum detenta & defraudata. e negatio solutio nis
debita & detentio. Quare dicunt^{ur} in Calu^m clamantia?

2^a ob sui gravitatem velocem de Calo p^{er}cutunt ultionem.

Quod modis aliena peccata nobis imputant^{ur}?

Novem his verbis comm^o peccata nobis imputant^{ur}.

Inferio, Consilium, Consensus, Ratio recurrit.
Parti ipsius, minus n̄ obiens n̄ manifestans.

Gravitas maā ex parte objecti plena advertentia ex parte intellectus,
P̄sens consensus ex parte voluntatis. quoru si una desit conditio ē pec. veniale.

Unde scemumit gravitas maā?
Imo ex maā circa qm versant peccata 2do ex majori & minori deforme
mitte Regulis Consistentib. 3tia ex lege magis & minus obligante 4ta ex
majori & minori cogitatione maā, 5ta ex fine, qui ē magis & minus malus.
oper a Carnis q̄t s̄nd.

A. S. Paulo numerant. Fornicatio Immunditia, luxuria,
Dolorum curio, veneficia, iniuriantia, contentiones, simulationes, irae, irae,
dispensiones, reddi, invidia, homicidia, ebrietates, comminationes & his
similia quae potest dico vobis si ut q̄disti, quoniam qui talia agunt Re-
gnum Dei n̄ irrequant ad Galat. 5.

Quid quod cupit homine a peccato retrahit?
habe novissima quoru hinc recedem memoriam n̄ peccati.

Quot s̄t. Novissima?
Quatuor. 1mo mors ē separatio animae & corporis. 2do ultimum linearum.

Secundo. Iudicium extremum. Est sententia d̄i qua Justi vocantur
ad gaudia, iniusti ad poenas destinantur & exeat.

3tio. Interitum. Est locus terribilis ubi impii aeternis suppliciis affliguntur.

4tio. Calum. Est Regnum Dei & gloria aeterna vivens in visione & ser-
vitute. Dicunt novissima q̄a inter ea quae homini accidere possunt
ultima cum q̄sident.

De sacramentis in genere.

Quid s̄nt sacramenta Signa exteriora veris Religiosis

Quid s̄nt sacramenta?
Est signum visibile inordinabile quod ad nostram sanctificationem divinitus
institutum ē. Est signum visibile quod dicitur quibus dicitur peccatis ad te
3to institutum. Quod signum est sensibile et justificatio interiori significat
De sensibile q̄ habet re-sensibile corporale distinctum verbis ut
Baptisma. De practico q̄ grāa digne suscipiunt q̄ sub defectu et
sine ulla impedimento.

Quid ē signum?
Est id q̄ docerimus ad cognitionem veri.
Quid s̄nt signa?
Sunt Natio q̄ substantia n̄ dicit aliqd̄ q̄m creatur & q̄ ponit signū.
Et h̄c s̄nt

Et laudabile Institutione: ad placitū qd ex benivolentia alicujus in-
stituta ē qd per spcū qm ingentibus sensibus dicitur non ad cognitionem
alterius ab honestate

Subduplex ē adhuc signū:

Explicit Remotivū Capionis Christi. Demonstrativū qd sciat
grā p sacramenta causata. Prognosticū futurā gloriā.

Subduplex ē sacramenta:

Explicita. Veteris et Nova legis. Veteris legit sacramenta dē:
crucif. sic est signū rei scdā a Deo Nova legis sacramenta
dē crucif. sic est signū sensibile prattūm grās significantiā a
Christo dōi institutū. Sacramenta vel qd legi nūmerantur:
ab aliis plura ab aliis pauciora. ab Circūcisio dicitur agri da:
chalis. Uctū sacramentū. et dūmificatio peccatorū.

Inter quā Circūcisio fuit necessaria in Veteri lege. Necessitate
medii. idē ad remittendū peccatū. qd qd generationē ad pas-
teriorē erant transmissa. Et sic ad dūmitionē carnalis
concupiscentiā. Exiens dūm in deserto cor dūm aqua dē
petra fluxit. id ē sacramenta. qd dicitur signū p dē sacra
qd in suo usu dē significat vī scdā sē grā.

In lege Nova. Consideramus Sacramenta vōsdē dē sacramenta
qd dē ordinata ad sanctificandū hominē qd conformat
peccatū ab aliis hīs.

Quare Sacramenta dē signa sensibilia?

Quia hōi ab hīs mittit ad sapientia dūm et dēverit p dē nisi
p tēorem hōi familiaria. Et dē qd res sensibiles ad cognitionē
insensibilē dēverit qd dē. In Penitentia ē nōsensibilis. Confessio
dēverit dē ē remissio sē forma absolutiōis. In Matrimonio
traditū nūmū ē Matera acceptū dēverit.

Sacramenta dē univērsi sē quā significantiā. qd Nova
hāc dē dēverit dēverit. qd dē signa Remotivā. Demons-
trativa et Prognostica.

Quo differunt Sacramenta Veteris legis a Nova legis dēverit.
Explicita

5 Modis homo in causabat gratia ex opere operato, sicut sacramenta Novae legis. causant. Lex Veteris legis in introducebant in Gloria. Scio quod inspiciebant ex abnitate scribitur. 4to quod si habebant determinata forma. 5to quod illa veteris legis si si impleta, haec autem Nova legis si si impleta ut de majora, ut ut meliora actu faciliora. Numero pauciora.

Quos duplex erat status ante Legem Evangelicam?

3plex. 1o status. Innocentia in quo Adam creatus erat. 2o status. Nichilominus in quo peccavit ob hoc status duravit usque ad Moysen.

3o status. Legis scriptae scilicet Moysaicae, quae coepit a Moysa et duravit usque ad Christum.

An in statu Innocentiae Sacramenta erant?

Nella in statu Innocentiae Sacramenta fuisse. 1o quod ratio est Medicina opus Sacramenta ut sit Medicina quibusdam modis unde in statu Innocentiae non requirebatur civilis nullo morbus peccato fuit. 2o fuerat autem in statu nichilominus tunc ante Christum 3o non adventu Christi quod erat necessarium in remedio peccati et ad majora perfectione.

Quos differt Veteris testamenti a Novo?

2o quod veteris testamenti promittebat Christum Novum autem exhibet. 2o quod duplex est sacramenta.

Duplicia Veteris et Novae legis. Veteris legis significabant gratiam et causabant eam ex opere operato. 1o quod ex opere operato. 2o quod ex omni dispositione ut in eis 1o quod Novae legis obsequium 2o quod operantur gratiam et causant eam sicut ex opere operato. 3o quod ex merito Christi.

Quos differt Sacramenta Novae legis?

7plex. 1o quod Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Penitentia, Coenae Domini, Ordo et Matrimonium.

Quare ista sacramenta?

Idcirco quod ordinant ad explicanda culpa et applicanda gratia. 1o quod Baptismus 2o quod confirmatio 3o quod Eucharistia 4o quod Penitentia 5o quod Coenae Domini 6o quod Ordo 7o quod Matrimonium.

Extrema Unctio sra Veniale. Confirmatio sra Inpotentia. Eucha-
nistia sra Malitia. Ordo sra Incontinentia. Matrimonia sra Concupiscentia.

Quod duplicia sra Sacramenta Nova legis?
Replicia. Perabilia et Noniterabilia. Perabilia sra per. Cuch: Pars:
Matrim: et Extrema Unctio. Ideo dicuntur Perabilia qd si imprimant
Charactere. indelibile ob alioq. sacri: legi: iterari possunt. Non Perabilia
sra s. Baptismus. Confirmatio et Ordo. De Litoralita qd si impri-

mant Charactere indelibiter, ideo iterari non possunt. fol. 163
Quis e Character. De Gratia vid. fol. 163
Est signada in obli. qd etas marcus in da exsusceptione ali-
cujus sacri qd iterari non pot.

In duplici Character.
Baptismi qd tribuit potestate suscipiendi alia sacramenta,
qd e Matrimoniatu et Janua ad alia sacramenta.

Confirmatio sui Character e necessarius ad firmite restituti:
De Diabolo et ad firmite applicandi felle coram Tyrannis.

Ordinis Character necesse perius ad fortit. dimicanda. cu diabolo.
Quid e Opus Characteris?
Est aa que e sua potentia intellectus mediante tr. videtur.

Quare dicitur Character indelibilis?
Quia nihil hie extranea qd in ea dicitur.
Quomodo se differunt sancti Characteres?

Quia specierum se differunt. Sicut sra qd ab ipis sacramta
habent int se specificas differentias. Totu quia ad diversos
spare actus ordinantur.

Quid d'ponit Ordinis?
Hoc et me qd qd nos d'figurati Christo. Iuda que nos secret
calbui diorno. Etia quod distinguit servos verno. Etia d'vosi.
Ista que nos obligat ad lege Evangelicam servanda p'prie.

Quis e Causa Characteris?
Indelibilis qd quodtas spiritualis e p'prie nisi a Deo deo qd
p'prie

Minister dō sprens ordine ad pducendū Charactē illū ptingit insu-
mentalit. Quā diu manet Character in hōi?

Quē diu hōi vivit tō diu manet ante et post mortē. jactu illud Tu
es sacerdos in stnā rōi Melchisedech. Unde nō hōi resurgens mi-
raculose à mortuis nō debet rebaptisari aut rōdinem ut fiat Sacerdos.

Replicia Vivod et Mortuod. Vivod et 5. Confirmāo Euchar. Orb
Matrim. et Extr. Unctio

Quare dicunt Vivod.

Quia vivis sprens grāa s. illū q. n. amiserunt omē grāa p peccatū
augēt grāa hōi sprens grāa rōi. Mortuod hōi p Baptismū
et Penitentia.

De restitutōe omē grāa illi nō habenti si peccatori q. illi amittit
p peccatū, q. Baptismus dicit peccatū originale dicit.
Hortia Actuale.

Quare replicia adhuc et Sacramenta?

Replicia Necessitatis et Voluntatis. Necessitatis s. dicit Baptismus dicit
Dr. Necessit. q. sine illis salus aeterna nō habent p. Voluntatis
s. dicit. Confirm. Orb. Extr. Unctio Euchar. et Matrimonia.

Voluntatis dicit. q. sine illis saltem ignorabim nō contempnim
salus habent p.

Nota. Sacramenta hōi dicitur plicit. Alia Necessitatis
ut Baptismus Penitentia. Alia Voluntatis. ut Eucharistia Orb
Confirmat. alia Voluntatis. ut Matrimonia.

Quare dicitur instituta Sacramenta Novae legis?

Omnia Sacramenta hōi dicitur instituisse et Apostoli tradidisse.
Unde Apłi nō vocabant se institutores d. Ministrum et d. p. d. d. d.
res Sacramentorū.

Quare dicitur instituta Sacramenta?

Ut sint remedia contra peccatū et ut sint signa et causae
instrumentales gratiae Dei.

Unde vim habent Sacramenta?

Ex p. p. p. et merito Christi Dñi. Quare dicitur
sunt Materabilia

Fons vnde Crisma nō aeterna s. v. v. v.

Quid efficiunt Sacramenta?

Auferunt culpā & conferunt grā.

Quomodo fit Sacramentū?

Per debitā applicatiōem Māe et Formae.

In quo consistit vera rāo Sacramenti?

In 1^a In māe forma Intentione Ministri suscipientis et ef-
fectu causando p^{er} Sacramentū, si non sit deus.

Quod requiritur ad effectū sacra-
menti?

3^a Māe forma, et Intentiō.

Quid est Materia: Sacramenti?

Est pars illius habens significatiōem

Quod dicitur & materia 1^a in:

1^a Proxima et Remota. Remota est q^{ui} ob formā talis
mediat et talis & ipse res sensibilibus.

Quid est Forma Sacri?

Est pars alicui habens spē ad ob p^{er}fectū sanctificatiōem. Proxima
Intentiō ob formā nihil mediat ob talis & ipsa actiō quae exercef.

Quomodo fit Sacramentū rētib^{us} Māe et Formae?

Certe & ad Sacramenta utantur Māe et Formae q^{ui} ita compo-
sita ad effectū illud. Māe dicitur q^{ui} imperfectū ob incompletū
Forma vō completū et p^{er}fectū.

Quis ius habet ad Māe et Formae Sacramentalē?

Omnes Māe et Formae Sacramentalē sūt instituta a Deo.

Quid est materia?

Res quae dicitur & dicitur, q^{ui} dicitur p^{er} materiam

Quod dicitur materia illa magis & forma quae
dicitur materia est illa quae dicitur materia

2^a Proxima Substantia q^{ui} dicitur materia illa magis & forma quae
ad dēni ius habet. Et accidentalis quae dicitur materia illa magis & forma quae

speciē & aliquomodo materia. & dicitur aliqua accidentis.

Sciendū q^{ui} invalidat Sacramentū mutatio Māe et Formae
Substantialis & vō Accidentalis.

Quomodo fit mutatio Māe et Formae?

6 Modi. Additione, Diminutione, Idiomatica substitutione
velut.

verborum transpositione, Interpositione et Corruptione.

An simul applicari debet materia et forma?

In actione sacrae mentis simul materia et forma applicari debet ut patet
Verba censentur cadere in rem presentem illis in quibus scilicet in dicitur et
Matrimonium quia in illis inter materia et forma dicitur unire aliquid
spatium. Exemplum.

Quare de instituta in Verbis et Rebus?

Quia quod melius signa exprimentur per verba in rebus.

Idem est Minister sacrae mentis?

Est sacerdos et nonnulli quod etiam laicus potest esse Baptisma
in casu necessitatis. De Matrimonio Ministerii dicitur strahentes
Conferre Ordinis solus Episcopus caput.

Quid requiritur in ministro ad administrationem relicta?

Proutque quod ad verbum spectant nempe materia et forma et intentione
requiritur etiam quod sit in rebus ubi in rebus ministrans in re
peccata nihil peccat nisi quod indignum res sacras tangit ut
etiam, nec licet attentione cognitione in peccato ministrare nisi
in defectu Confessionis potest esse intentione et proposito de filendi.

Quare minister debet esse in rebus?

Ob tres causas. Prima est minister debet conformis suae
cui ministrat et quod Deus sacros, minister talis requiritur
et dicitur omnes suas in illa Sacramenta. In omnibus vita exem-
plari quascumque. Secunda qui dicit mundat ipse quoque sit
mundus.

Quod duplex est causa Sacramentalis?

4plex. Materialis quae significat rem. Secunda Formalis quae signi-
ficat verbum. Tercia Efficiens quae significat Christum
Prima in sacramentalis operantem. Quarta Finalis quae
quod significat effectum.

Quod duplex est causa Efficiens Sacramentalis?

3plex. Authentica ut est Deus. Secunda Excellentia ut est
Christus. Tercia Ministerialis ut est Sacerdos. Quod duplex

a Deo receptu in causis instrumentales dicitur qd pueni creator inflabit
vere agendi et influendo in causas huius in illis graa causabit in in-
grabitate sicut et verba qd tota vis et virtus sacramentalis pendet ex Mente
et Sapientia dei qd huius moralis in rebus et verbis ut h. elevata ab
homo h. producat effectus.

Quo modo sacramenta causant graa?

Omnia causant & ex proprio merito huius qd e opus operatio deo o-
perato, merito Christi dñi.

Quomodo sacramenta concurrunt ad graa?

Per virtutem et obedientiam potentiam eiusdem dei extrinsecam
suscipiunt ad productionem graa et in instanti eandem causant.

Cur in insensibilibus instituta sacra?

Sone ut sicut omnis homo e sensus participata et maa, sensus per
pial. et do ut facilius p sensibilia ad cognitionem insensibilium alen-
e supernaturali deveniamus.

Quo modo suscipiunt sacra?

Rebus hinc, in fatis et in voto. Iuxta alios dicitur sacramentaliter
h. ubi suscipiunt peccatorum. Spiritualiter h. ubi recipiunt effectus
sine sacramento. Sacramentaliter et spiritualiter simul. cu panis qd
cipiunt iusti, sive in graa manentis tunc simul suscipiunt.

Quis est Capax sacramentalis?

Aut hinc dicitur. e capax sacramentalis. et non in omnino.
Peccati em et de dubia sui potentia. Angelus in se profert
e capax, qd signat in rebus sensibilibus illius spiritualiter.

Quo requiritur ad sacramenta?

Requirunt dispositio que e iust. Ex parte intellectus et videri
sunt. Ex parte voluntatis desideria. Aliter est certitudo.

Quo differt sacramentalis a sancti mpe?

Et differt qd sacramentalis applicat vobis. sancti vero
Deo gloriosa. Sed qd sacramentalis est qd primum. sancti
eidem qd secundum. Sed qd sacramentalis ut primum
Euchariat. ordinat ad spiritualis et refectio. sancti vero
ad gloria.

De ad Cultu et gloria Dei.

Cere monia Bone Epectia sacramentor.

Quoniam dicitur de necessitate Obzies Casas. Soma quae in illis
de quibus Arana et Mentoria Dei. Uda ut ad illa Accedentes
Cultu interiori p rooveant. Etia in Ministris digni muer
sua obcast.

De Sacramentalibus.

Sacramentalis actio est u. etia res sacra ad collendi Dole.
adhibere publica instituta, u. quae ab ubi cert. in usu sacra men
tor et exortimus u. ordi nant ad sacra menba, qd nant di u. p.
cedendo ut Benedic. de partu baptis malis u. irribando Sacramenba
Imitant di p. uenda aligra scuntillora ut aqua benedicta
causa remissioe peccati venicilis u. cauendo qdri scuntillora
et herba benedicta, caueant ex patione gratia p. d.

- Sacramentalia numerantur 6 hoc distictio est a.
- Orans, timibus edens, s. p. s. d. u. s. benedi. cens, p. ta. h. d. b.
- Per ly orans, intelligit oras d. n. i. c. a. q. u. i. n. t. o. m. n. i. s. g. n. e. t. u. s. p. r. i. m. o.
- Per ly timbus, intelligit expensu aquae benedictae.
- Per ly edens, intelligit manducac panis benedicti. p. quator.
- Per ly confesio, intelligit confesio g. n. a. l. i. s. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m. i. n. d. e.
- Per ly d. n. i. c. a. intelligit d. e. r. i. s. i. o. n. a. u. a. l. i. q. u. o. r. u. m. g. r. a. t. i. a. c. o. n. d. i. d. i. t. u. r.
- Per ly benedictio, intelligit benedictio d. n. i. c. a. b. e. p. i. s. t. o. p. a. p. t. i. c. i.

Quid de sacramentalibus.

Est actus exterior religiois ad collendi Deu ordinatus
institutus et citans qd omnia ad gemit eade peccata venicilia.

Quid causant sacramentalia.

Causant remissioe peccati venicilis r. p. s. e. et radremi nec
et institutioe eadend. p. ingratia in gubis ad des contritionis
o Chariti. U. d. e. t. i. c. a. t. e. causant d. e. r. e. p. u. a. t. o. r. u. m. p. a. n. d. i. c. a.

Quo differunt sacramentalia sacramentalibus.

E. g. e. sacra menba causant q. d. a. et op. r. o. t. o. op. r. a. t. i.
u. d. e. g. e. sacra menba id instituta. Etia Sacramentalia
id est Cultoria illa.

Tractatus Iustus

3° fit Baptismus: Per aspersionem, immersionem & infusionem.
 Materia Periculi Baptismi est aqua naturalis Elementaris, Ideo omnis
 aqua naturalis elementaris est materia Baptismi, quod dicitur in aqua naturalis Baptismi.
 Materia Periculi Baptismi ablutio, Remota aqua naturalis.

Ablutio in duobus dicitur: Et per ministrum in alicuius, ex parte accipiens in Pas-
 sione auctoris Domini. Ablutio fit tribus modis:
 Tinguendo, abluendo & immergendo. Quos accipiens

Ad hanc eam Baptismi requiritur haec: materia & intentio ministeri qui
 accipiens Baptismum est. Infantis & adultus.

In adultis requiritur Fides, intentio & dolor de peccatis. In infante non
 quod supplet Patris & innocentia eius.

Sufficitne Baptismus in solo?

Sufficit in adultis de modo eliciant auctori satisfactionis pro peccatis, In
 infantibus non sufficit quia non potest dolere nec satisfactionem elidere pro peccatis in auctore
 Baptismus vellet culpam in originale quod actuale peccati.

Omnes ne poena delentur per Baptismum,
 Quod ad internam poenam poena oed quod ad externam non id est poena infligi potest

Et non statim admittentur adultis ad Baptismum.
 Non statim sed prius influentur est in fide Catholica.

Partes Baptismi solemniter sunt 3. Periculis, ablutio, & ablutio.
 Periculis & iuratio demonis id est ab aqua baptizandi recedat & de seipso
 optauit adueniendi. Ablutio est instructio ad credendum ea omnia quae Ecclesia
 ad credendum ponit. Baptismus habens ablutio est aqua successiva, quae
 aqua successiva est corpus hinc sanguis & ablutio.

Quae sunt de solemnitate Baptismi?

O. Signum Crucis, Sal, Oleum, Signum, Cereus, Signum, & alia. Status.
 Signum illud ponit in pedem & fronte id est sicut in Signum Baptismi
 in ea imprimi signum est, id est intellectus characteris, quo in die iudicii a-

graves et altius, *Id est* aperiri visus ad agnoscendum verum Deum.
 Val *benedictio* ad sequendum dat *ideo*. namque baptisandus a peccato
 & peccato cum peccatis liberat. *Id est* id verum & donum accipit & capiam in
 obus aeternis. *Unctio* ex oleo sanctificatio in pectore & scapulis
 fada designat athleta sibi ludenda sa Diabolo, mundo & carne.
 Ceruus ardens porrigit baptisato his verbis: accipe lampadem ardens
 quib designant 3. virtutes scilicet q baptisato infunduntur. Fides in lumine
 charitas in calore, spes in cerei recta altitudine.

Chrismate in vertice ungit baptisandus, id scia se septus s. gratiam in
 hoc fonte accipere, qui in spe columbe in flum baptisato descendit.
 Saliva tangunt a sacerdote baptisanda nares & aures baptisandi sibi
 verbis, *omne* ad dignandum qd tunc verum ac vivum officij sibi membris,
Id est qd aures aperiant id audiat vocem dñi
Chorismus fit ex sufflatione, qd sicut dicitur dicitur sufflatione, cum
 spiritum misisset in apostolos.

Quot requiruntur Patres?

Unus s. una, sed sufficit unus vel una.

Quid est officium Patris?

Ante pro profante respondere, mundo abrenunciare, fidem profiteri, &
 ut per eos susceptores infans loquenscat. *Id est* dñe se obligare ad instru-
 ctionem infantis infide.

Heretici sustine in Patres admittendi?

Non: Nam qd n. pot suas obligationes exsolvere, na in recta fide pueni
 instruere nequeunt qm negant.

Licet conferre Baptismum absq. Ceremoniis?

In Casu necessitatis licet, tamen pot debent expleri.

Quis est minister Baptismi?

Unus. *Solennitatis* Episcopus sacerdos dñi, n. dñi & Parochus in sua parochia & a:
 aliud cu consensu Parochi. aliter necessitas in qd hoc in necessitate minister
 bene gferat suam, & applicat manum simult.

Utrum Baptismus iterari?

Non: *Ante* qd imprimet charactere. *Id est* qd unus e Deo, una fides, una christiana.

Baptismi Finis & Graa sanctificans, y graa p Baptismu collata necessaria ad salutem.

Quo sunt Effectus Baptismi?

1us. Omnis remittere peccata tam originale qm actualia, qd donat d. Pater testant. 2us remittere oem penam peccatis debita. 3us e n solid peccata remittere, & n virtutes & dona ferre illis ament dormire. 4us Characteris impressio qd p suspensione Baptismi impri mit character qui e indelibilis.

Duplex est causa Baptismi.

Efficiens Spiritus Dni. Finalis Justificatio hominis interior.

Quo differunt Baptismus d. i. a Baptismo Joannis?

Co qd Baptismus Joannis n est sacramentum neq graam stabat baptisus d. i. Baptismus a d. i. institutus e d. i. Id qd Joannes baptisus d. i. aqua. 2do qd Baptismus d. i. copula d. i. abluendo, Joannis v. solid copul.

Quo differunt Baptismus a Penitentia?

Co: quia Baptismus consistit in ablutione, Penitentia in adibz penitentis Confessione & Satisfactione.

Nota Baptismice d. Latina Paucal Dubia & Aliqua

Latina Ego te baptizo & n. n. n. Baptizet servus d. i. f. Dubia si n es baptisatus Ego te baptizo &.

Nota Baptismi mutari pot. b. n. d. sub peccata mortali.

Mutatio For e 2as Substantialis & accidentalis

Substantialis in Baptismo fit mutatio accidit tunc, si ad baptisandum n. n. p. format, & Evellus baptismus est, rependendus. Accidentalit e in qua ad baptisandum exprimit d. i. omittit aliquid pronomen v. ego vel te.

Notandum omittat hoc pronomen Ego y n. d. i. amen validus e. Nota 2. si qd proferre v. d. i. Ego te baptizo in v. d. i. Filius Patris & Spiritus Sancti est validus Baptismus.

Nota 3. si transpositio fiat verbor id il. d. i. d. i. v. d. i. in d. i.

Patris de ego se baptizari e validum secundum Ita Holsensig. 119. vobis differt.
 Notandum. In adultis ad validam receptionem Baptismi requiruntur tres con-
 ditiones. Consensus, voluntas & Intentio

Notandum. Mater Baptismi e. Q. Aqua & aqua naturalis elementaris in
 epta in nulla eras qd. sicut aqua v. in liquore. Dubia Rosacea Liliaceae &c.

Notandum. Ad aqua si vesit ex parte pallido, nive, glacie & ex terra copiosa
 in casu necessitate valida e. Mater Baptismi. aqua artificialis v. de Rosacea &c.
 e. invalida qd. n. e. aqua elementaris.

Si Parentes Infidelis distent qual. a suis liberis an illis in otis pot. baptizari?
 Si vero separati sine injuria Parentu. pot. licite baptizari

An lice. baptizare pueru. si unus Infidelis vult alter non?

Lice. qd. licet unus Infidelis, In hie. casu e. in favor. Religionis Catholicae,
 qd. e. inutile parvuli qd. q. libe. Parentu. vendit sibi eund. Constitutione filio.

An de fili. servitute. Parentes qm. pueru. in bello an. licet baptizari?
 Licet qd. in tali servitute carent ei suo Dno, n. de Parentes qm. filii. servit.
 qd. Dno. illo tempore licite e. illos vendere.

An pueri pot. in bello baptizari?

Non qd. pot. redire a suis parentibus, qd. e. jus. gentiu. tale. qd. si baptizarent
 ad sua. Infidelitatem. darent. postea. v. ad. usum. nris. venerunt. pot. sine. q. su.
 Parentu. baptizari, qd. in. incipit. esse. sub. potestate.

An pueri in utero matris existentes licet baptizari?

Non qd. nemo. venaril. nisi. prius. nascat. Ita. D. Aug. 119. qd. corpus. d. aqua.
 tangi. donec. sit. in. utero. matris. existens. Infantis. corpus. n. pot. tangi.

An de. pregnantis. baptizat. pot. e. fetus. in. illa. baptizari?

Non. pot. qd. Infantis. hic. corpus. distum. a. corpore. matris. &. eund. ac. n. e. pars.
 corporis. matris. alimentu. &. collimadone. Ita. ob. D. res.

An in. partu. difficili. ex. quo. imminet. Infantis. periculu. mortis. licet. illu. baptizari?
 Licet. donec. corpus. si. apparuerit. &. aliqua. pars. corporis. &. si. prior. postmo.
 dum. viderit. sub. conditione. est. baptizandus.

Quotuplex est Materia Confirmationis?

1. Sacra Cinguntio Chismatis in fronte baptisati. Remota e
Grima dicitur ex oleo olivarum & Balsamo. p. Episcopus benedictus.

2. Ha confirmatio fit verbis Episcopi. Significatio fuit & forma Chismatis edulcorata.

Quis est minister Confirmationis?

Solus Episcopus sed de iure Ecclesiastico quod dicitur, quomodo in excois
& degradatus valide se illud administrare potest, dicitur, quia firmat eam
ordinis & jurisdictionis.

Christiana est sol. Baptisatorum confirmandos & ordinandos.

Subjuncta confirmatio est quilibet hoc baptisatus suis iudicis?

Quare datur crisma suscipienti Confirmationem?

ut recordetur suscepti sacramenti quod iterari non potest, sed id libentius & illo etiam laico possit.

Quis est effectus Confirmationis?

Robor & gratia spiritus s. ad fortis pugnandum & constantem tenendam fidem contra peccata.

Quis est finis Confirmationis?

ut augmentatio & perfectio spiritus sancti.

Sciendum est non posse confirmari nisi firmato. Quia non habet in se de se per se.

Sciendum est hoc sacramentum non suscipiens ex contemptu peccat mortaliter, sed si.

Quare Confirmatio non datur Infantibus?

Quia in infantibus & saepe peccata obliuiscuntur suscepti sacramenti.

Quid requiruntur ad Crisma Confirmationis?

1. Materiam crismi scilicet Chismatis & sua verba. 2. Plebani dignitas
Episcopalis & intentio, & plebis suscipientis intentio, in qua dicitur fieri confirmatio eiusdem id est confirmatio.

Quotupliciter fit Unctio Chismatis?

1. In Baptismo unctio fit in vertice capitis ad sanctanda fidei susceptionem
2. In Confirmatione in fronte ad profitendam auidam fidem.

Quo differunt unctio in fronte per Episcopum ab unctio in vertice per sacerdotem?

1. Quia haec est effectus de consuetudine baptismati ad habitandum deo servandum. Illa
2. Quia haec est effectus de septiformis gratia cum plenitudine sanctificationis, scilicet.

& virtutis in hominem venire declaratur.

An simplex Sacerdos possit ministrare Confirmationem?
Quod licet esse valide possit ministrare, sed solum ex Commensione cum
omni Pontificis, iam autem Episcopus n̄ pot illi dare facultatem.

Quot Nominibus appellat Eucharistia?

Scti. Sermo accipit pro sacrificio & Hostia. Pro sacrificio n̄ potu m̄ dicitur
ingitur & Immemorativu Sacramenti Dni. Hostia ingitur dicitur
quod se ipsum in ara facis Deo Patri obtulit. Tunc praesumpti ratio rei
sentis est ut dicitur in d̄cto, ubi p̄ usu hujus dicitur unum. Ideo, ad
ceteris fidelibus, ita ut ex his tantum membris unum corpus mysticu Eccl̄e
surget, cujus spiritus est caput, na sicut panis ex multis granis fit, sic
et ex multis unis fluidis, ita hoc Sacram̄ dicitur fidelium unum
& dilectionis sac̄. Hic presertim n̄ potu futuri q̄ est representativu fructus
nis Dei q̄ erit in Patria. Ut pro Bona gratia q̄ tribuit vita eterna
dom̄ illud. Qui manducat hunc panem vivet in eternum. Sicut p̄ nec
deposi hoc est assumptione, na sicut in unione qua n̄ dicitur unum, sed
illa n̄ dicitur hanc assumptione ad esse personale dicitur & dicitur illi n̄ dicitur,
ita ex hac unione dicitur q̄ q̄ dicitur Dominus qui est in hoc Sacramento unit
nobis assumit ad ad esse spirituale ipsius verbis & dicitur illi vita dicitur.
Quod id est sicut p̄ mysteriu Incarnationis Deus factus est Homo, ita p̄ n̄ dicitur.
Quod hanc hanc dicitur hoc participatib̄ Deo. Sicut p̄ n̄ dicitur pro
Bona Evangelica dicitur q̄ in Cena Eucharistia est instituta dicitur
q̄ ad dicitur dicitur Concoquunt.

Utrum Eucharistia nocte cenae est nominanda?

Non: Quia q̄ hoc n̄ dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
membris jejuniis celebrari & sicut potest, Eucharistia non.

Quid est Eucharistia?

Est Sacram̄ Panis & sanguinis d̄cti, sub speciebus panis & vini
consecratis ad dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

An Eucharistia sit veru Sac̄ Sacram̄?

Quod dicitur. Hanc ex terra accipite & manducate, hoc est enim corpus meum
An Eucharistia distinguitur ab aliis sermone?

Affirmative. Quia quia Eucharistia causat gratiam nutriente & servante in vita
spirituali per modum elementum, quare a nullo alio sermone causat gratiam.

An Eucharistia excellens sit aliis sermone?

Est. Quia quia realem dicitur ipsu dicitur. Quia 2da quia adorat cultu latris
Quia 3tia quia per consecratione dicitur permanent alia sermone n.

An sermone Eucharistia institutum fuerit si ista n peccato?

Non. Quia quia sermone est medicina de peccato, & quoniam tunc n peccatum
est, n fuerit peccatum meum, n fuerit sermone. Quia? ex D. Th. si hoc n
peccato alius n venisset, quare n sermone Eucharistie instituitur.

Nota. Quia quia sermone Eucharistia in speciebus consecratis dicitur, quia in corpore
& sanguine dicitur & illis existente. Ita D. Thomas in 4to Disp. de Corp. Trid.
Sep. 13. cap. operans in sermone Eucharistia vere dicitur corpus & sanguine
dicitur. Et de sermone Eucharistia consistit.

Notandum 2. Species consecrate dicitur corpus & sanguine dicitur intrinsece
speciebus sermone Eucharistia. Quia quia Corp. Trid. & plurimum dicitur. Quia
dicitur corpus dicitur dicitur. In Eucharistia sermone, & cum nihil dicitur dicitur
non in se ipso, brevis est sermone Eucharistia dicitur aliquid ultra corpus dicitur,
hoc in se ipso dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur.

Notandum 3. Non solum dicitur & speciebus consecrate dicitur, & in ipso dicitur
est adorandum cultu latris, multo magis quia tunc & in ipso dicitur. Quia quia
ista duo solum reverentiam dicitur obsequio dicitur, species dicitur consecrate dicitur
illud vere realem & dicitur presentem.

Notandum 4. In Eucharistia species consecrate dicitur corpus & sanguine
dicitur sermone dicitur, corpus & sanguine dicitur dicitur dicitur dicitur
sermone simul, ut vo sua est res sermone dicitur. Quia quia species consecrate
dicitur dicitur dicitur dicitur, corpus & sanguine dicitur dicitur dicitur
& gratiam dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
de & virtutibus dicitur dicitur.

An consistat Eucharistia sermone in ipsa actuali consecratione.
 Non consistit in actuali consecratione, ac proinde actualis consecratio sumpta
 active sive instrumentalis non est Sermone Eucharistica, sed quod extrinsecum
 sed de proximo requisitum. Passive vero sumpta pertinet ad ipsum Sermone
 Eucharisticae intrinsecum & in fieri non est ipsum Sermone. Quod tamen quod Sermone
 Eucharisticae esse permanens. Et sic consistere in aliqua re permanente est trans-
 seunte id est virtualis consecratio. Quod idem quod actualis consecratio sumpta active est
 causa efficiens Eucharisticae. Et hoc in Decreto Lugonis in Concilio. Hinc. Quod idem
 quod hoc passio. Tunc se ex parte papae ab eo denominatur, siud eius actio tunc
 se ex parte agentis ab eo denominatur, unde actio est extrinseca papae, passio
 vero est ipsi intrinseca. Et actualis consecratio pertinet quod intrinsece ad ipsum Sac-
 ramentum in fieri non est ipsum Sermone.

Estne Eucharistia Sermone ante suspensionem?

Est quod non statim sumitur post consecrandum in peccato existens per summumlibet
 tempore. Quod idem quod cibum antequam solvatur est cibum, Sermone est Eucharis-
 tia ut sit verus cibus per Joannem 6. Caro manducare est cibum, proinde Eucharistia
 ante suspensionem quod est caro ipsa & cibum ad hoc est Sermone.

Quid est Sumpcio?

Est actio sine qua non est applicata ad effectum submissis, id est augmentum gratiae.

Quare Sermone Eucharisticae est Sermone?

Quia alia Sermone hoc sunt rationes istae. Eucharistia est species panis & vini. Ideo, ut dicitur Joannem
 hoc est eundem de. Tria quod effectus. Quid id augmentum gratiae. Ita quod illud
 Domino est institutum.

Quae sunt in Sermone Eucharisticae Reverenda?

Haec species Panis & Vini, Consecratio Corporis & Sanguinis, Consumptio & Unus.
 In quo consistit Consecratio seu Genitio hujus Sermone.
 In quibus: Relatione quod ad Offensivam personae Majestati Iesu de, Confe-
 cratione & manducatione.

An peccat sacerdos a secrando una specie sine altera?
 Peccat quod transgressio Legis Divinae, Præter hos casus. An si post con-
 secrandum panis morietur, aut dignitate gravi impediat, ut si spe-
 hendat in calice venentis melle n. hbeat aliud vinum st. d. d. des. Itio
 si post consecrationem panis immineret periculum mortis tunc sumpta
 hostia potest fugere sine scilicet scandalo quod in tali casu tenet sacrificium stinguere.
 Si ergo sacerdoti morte minet an potest una specie secrare.

hoc est: Quod quod præceptum est negativum ne secrete species una sine altera
 quod præceptum obligat semper & pro semper.

An aliterminus Pontifex potest consecrare eodem una specie secrete?
 Non potest: Quod quod in iure naturali & Divino non potest dispensare, est vero ius
 Divinum in sub speciebus Panis & vini consecrator.

Quæ est materia speciei eucharistie & forma?

Panis triticeus & vinum de vite. Ita Hostia. Accipit. Calicis sic ecclesie
 An aqua est permiscenda vino in consecratione calicis?
 in panis hostia quod hoc determinatum institutum est in vino aqua permiscenda
 debet. Bibite vinum quod miscui vobis. Præterea quod aqua hinc populæ
 vinum est hinc. Quod hinc permiscenda aqua vera non est de necessitate
 de necessitate sed præceptum & committitur peccat.

Quæ est materia eucharistie materia?

Est proxima & species secrete & dicitur albedo & rotunditas. Re-
 mota Remota eucharistia Panis & vini

Duplex est materia secrete eucharistie. Permanens corpus
 Christi. Transiens est Panis in corpus Christi, Vinum in sanguinem.

Quare sacra sub una specie secrete eucharistie?
 Ad hoc causa: Quod ob periculum inveniendi huius obmitti. Utone rube-
 sponit & species Panis sola sponit sub specie vini sola sanguinem Christi
 dicitur ad repellendum errorem hæreticorum. Quod Christus solum in quale
 sed specie contineri.

Quis est Minister hujus Sacramenti?

Solus Sacerdos ritē & legitime ordinatus consecrationis, & Administrationis hujus Sacramenti hinc indiciam y delegatā potestatem ordinarij Minister, & transmissor, vō Diaconus ex commissione Parochi in necessitate.

Quae requiruntur Conditiones ad Sacramentum hujus Sacramenti

Ubi: *Ante id est materia potestatis. Ita vō sicca. Ita vō nō pōt qm qd puenit*

Materia Sacramenti Eucharistia est adhuc dī:

omnia In fieri, q̄ existit in actione transiente Sacramenti Panis & Vini, In factis est Corpus Christi factum vi consecrationis permanens.

Ubi: *Ubi spebus manet ita diu qm diu audentia n̄ corrumpitur.*

Quae requiruntur ad valorem Consecrationis?

Ubi: *Potestas, Materia debita, Forma integra, Intentio actualis y valde virtualis.*

Quot modis sumitur Eucharistia?

Ubi: *uno carnali & spirituali, ut ad op̄s justas recipi Eucharistia dī sumere dīctum, qd n̄ talis recipit Sacramentum dī effectū Sacramenti. Ubi Sacramenti dīcti, quādo qd dīcti peccati mortalis suscipit Eucharistia dī Sacramenti manente dīctum, quādo recipit Sacramentum dī effectū Sacramenti. Ita spirituali dīcti quādo n̄ potest sumi ore corporis suscipit Eucharistia, & in se ardeat desiderium y suspensio illius recipiendi ex- ita & talis recipit re Sacramenti dī gratiam sine Sacramento. Ubi dīcti y manet dīcti, dīcti, quādo n̄ potest comedi. dīcti.*

Quot sunt Effectus Eucharistiae?

Q. Bonus ē, augmentū gratiae sanctificantis. Unde remissio peccatorū venialium docente Conc. vno. Sep. 1. Cap. 2. *Quis ē specialis a peccatis mor- talibus reservatō. Utq̄ sanas infirmis ma- etus auxiliū gratiae actualis speciale. Unde ē aē gloria y vita aeterna. Imus tribuit copiam resurrectionis re & glorificationem. Cuius unit nos dīcti secū hoc Sacramentum. Ubi dīcti hi sequentibus expressi versibus:*

Inflammat, memora sustenta, roborat, auge,
Hostia spem, purga, reficit, vita dāt & unit,
Confirmatq̄ fidem, manit fomitemq̄ repellit.

Finis Eucharistie est refectio spiritalis animae.

Quid sciat hoc Sacramentum?

hinc demonstrativum spiritualis alimentum, id est commemoratio
sterioris mortis & passionis Christi Domini. Item Prognosticum plenae
satietae, quae fuerit in gloria.

Non parvulis & infirmis danda est Eucharistia?

si parvuli non sint usque ad unum non est ipsi danda Eucharistia, & amentibus
non semper extra mensam sint.

Quare datus sub duabus speciebus hoc Sacramentum instituit?

ut ostenderet totam naturam unam assumptam panis cum corpore & vini
in sanguine carnis. Id est ostendit naturam unam de qua ad partem quod ad aliam.

Quid non frangit, quid autem frangit panis & vinum species huius Sacramenti?

quae requiruntur ad digne recipiendam Eucharistiam?

Abi a parte animae et a parte corporis sequentibus excepta verbis.

- Lotus, discretus, sanus, ieiunus & baptus,
- Contutus, sapiens, castus recteque paratus.

An simul cum corpore & sanguine Christi maneat substantia panis & vini?

Peracta consecratione tota substantia panis transiit in substantiam corporis Christi &
vini in sanguinem, ita ut nullo modo maneat substantia panis & vini.

Quare substantia panis & vini non annihilatur, sed quia verba consecrationis
ad substantiam efficiunt quae sunt anima corpus Christi & animam.

Quid est transsubstantiatio?

Est mutatio quae primo & per se tendit in nihil

Notandum 1. Post consecrationem in hoc Sacramento manent accidentia panis
& vini & omnes proprietates eorum.

Notandum 2. Totam substantiam panis & vini facta consecratione non manent.

Cause Eucharistiae sunt tres.

- Materialis panis & vini. Formalis Verba. Efficiens Sacerdos Divinus.
- Finalis cibus ad spirituales animae refectioem.

An Eucharistia differat a Sacrificio Missae?

Differunt. Quia quod Eucharistia hunc speciem est servatur. Sacrificium vero Missae recipit utriusque speciem consecratione. Ideo quod Eucharistia prima species solum est recipienti virtute cum illis speciebus gratiam servat. ex opere operato. In aliis sacrificiis vero species potest in re. sacerdoti sumenti, vendit in edulis propriis offert.

Unde dicitur Missa?

et dicitur Iacobus & Salvas Syrach quod oblatione dicitur & dicitur Missa quasi transmissa a populo ad Deum per ministrum. Sacerdotis, vel in dicitur a mittendo quod illa oratione immittitur.

Quid est Missa?

Est externa oblatio soli Deo facta, per quam a legitimo ministro res aliqua subtilis & permanens rite mystice offertur & transmittitur. Est oblatio, consecratio & sumptio Corporis & sanguinis Christi in memoriae presentis sacrificii in ara crucis. Verbi gratia. Offertur. Dicitur dicitur quod species verum corpus Christi & sanguis, & offert. Consecratur Deo a sacerdote legitime ordinato, sumitur & consecratione in recognitione speciei illius dominici & non suspectiois erga illum.

Explicatur definitio prima.

De oblatione externa id ab internis Religionis actibus distinguitur. De soli Deo facta, quod soli Deo offerri debet. De in sacrificio non sumitur dicitur & transmittitur, in quo sunt sacrificii offerri. De a legitimo ministro, si enim cuiusvis est offerre sacrificium. De res aliqua subtilis & permanens quod sacrificii proprie sumptio excludit actiones transientes, ut sunt. per modum peccati etc. De rite mystice offertur, id est dicitur cultui & honori dicitur. Quod transmittitur, nam ad verum & offerri dicitur sacrificium recipit, id est quod sacrificium ita transmittitur, ut desinat ad id quod ante erat. Et est carne & corpus etc.

Notandum. In missa verum & proprie dicitur novum legis sacrificium offerri. Res quod in celebratione missae omnia scilicet ad verum sacrificium, ad oblationem oblatione oblatam, oblatio Deo facta, consecratio & sumptio immutatio, res legitime sumptio. Missa a offerri dicitur & instituta in ultima voluntate dicitur. Hoc fuisse in memoria dicitur.

Quid in Missa offertur?

Id ipsum quod in cruce offerrebat, id est illud corpus qui in cruce offerrebat mortuus, in missa vero vivens.

Cuius offertur?

Ad recordanda Christi Passione gratia, actione, satisfactione, precibus & defensionibus in liberatione existentibus, ad impetrandam gratiam, remissionem peccatorum, atque ad evitanda omnia mala.

Quis offert?

Quis offert? dicitur Christus in ara crucis immensus, quod offertur quotidie in altari. Sacrificium est ad hunc modum. Propitiatorum, Satisfactorum, Propitiatorum & Propiatorum.

Non transmittitur a sacerdoti dicitur.

Propitiatorum quod habuit gratiam remissionis peccatorum & satisfactionem quod satisfactionem
in peccatis quod ad culpam remissionis. Propitiatorum quod impetramus nobis bona spiritualia
& temporalia. Propitiatorum quod delicta peccata venialia in eo qui est in gratia

Quot & quae in Missa sacrificio sunt praecipuae actiones?

Res: Oblatio panis & vini quod fit in offeritorio, Consecratio, Oblatio illagatio & statim post
consecrationem illius verbi: gloriosus placans maiestati suae. Fractio Hostiae & unius parti-
cularis in Calice mixturae, Sacramenti sumptio facta a sacerdote, sumptio communis a populo
immunicanti.

Non in sola consecratione consistat sacrificium Missae?

Res: Oblatio quod fit in solus sacerdos in Persona ipsius Domini & verborum virtute consecrationis
ratione Dei operis.

Notandum 1. Oblatio panis, Fractio Hostiae, & mixtura panis ad species vini, Oblatio
verbalis, sumptio & immunicatio celebrantis ad deum & presentia celebrantis. Sacrificii

Notandum 2. Sumptio Eucharistica proprie ad integritatem & perfectionem sacrificii ratiocinatio
ante altarem excepta consecratione. Oblatio autem Eucharistica in plenitudine ad rationem sacrificii
rata. Unde motus in sacerdote ante sanguinem recipere est et alter sacerdos qui rationem sacrificii
ne sit sacrificium impletum ad consecrationem sit ratio de parte Domini, alia ad rationem tantum
consecrationis sunt de parte celebrantis.

Notandum 3. In sacrificio Missae potest inducere effectus tres. Primum ex opere operantis quod ex
bonitate & devotione celebrantis. Secundum ex opere operato quod ex virtute illius sacrificii quod
est idem independentem a bonitate celebrantis & indignitate. Unde Conc. Trid. Sess. 22. Cap. 1. dicit
huius sacrificii oblationem ita esse mundam a nulla indignitate aut malitia indigni populi

Notandum 4. Sacerdos celebrans sacrificium Missae non videtur peccare. Quia in Personam
personam offerentis. Ideo ut offerente in Persona Ecclesiae. Ideo ut offerente in Persona
Christi.

Notandum 5. Sacrificium Missae offert remissionem peccatorum haereticis & infidelibus
in sacrificio. Quod offert donum penitentiae & auxilium gratiae actualis, quod peccator ad partem & partem
sacramenti vivendum, aut ad abluendum in duntaxat penitentia digne & fructuose recipientes ad purum.

Notandum 6. Sacrificium Missae remittit culpam sed mortales sunt veniales & penas illis
debitas. Et sacrificium Missae oblatum pro pluribus ita videtur singularibus in primo offerret.
Sacrificium Missae est & notatum & pluribus oblatum. Ideo quod deo aequale est singularibus
aut pro uno solum offerret, si quis vis disponere.

Notandum 7. Sacrificium Missae licet ad valentiam referatur quod ad sufficientiam, sed finitum est
tunc dicitur ad altare offerendum. Item dicitur in 2. pagina 17 ad eundem.

Notandum 8. In eo pluribus sacrificium Missae offerentes tunc illud non minus videtur singu-
lis proinde disponere uniuscuiusque illorum quod si unus solum est offerens.

Quot & quae sunt cauae sacrificii Missae?

Res: haec: populi calidum sacrificii Missae & illius Domini & ipsius offerens. Ideo videtur sacerdos

Aiunt offerentis sacrificium Missae.

Sed deo honoris tantum non quod dicitur in Regum in recognitione & supponit
Domini, & hoc debita erga illum subiectionis.

Subdisting. Oblat. diti ab oblatione sacerdotis?

Co. qd' est corpus & uis & sanguis oblati? Officius dicitur sed dicebat Oblat. & no' sacrificium. Sacerdos uo' offert sacrificium expressione oblationis offi.

Quare celebratur sacrificium missae?

pond. Propter memoria Lepionis p'p'li. Ideo p'pter augmentu de uicinis. Sic u' mitigand' fontis peccati. Ut p' augmentu uirtutum & remediu peccatorum uenialiu. Ita ad armandos nos ad potestatem diaboli.

Quae circums. tunc observanda s' in missa?

Sed: Humens, Ordo, locus, voluntas, Tempus & modus.

An extra festiuitatis uel p' plures celebrari missae?

In casu necessitatis papus dicit celebrari deus non.

Inda missae sacrificii e' 2d: Remota & Prima

Remota e' Lanis & uicini. Prima e' ipsa species Lanis & uicini.

Materia Remota e' 2d: Transiens & Permanens.

Transiens quid' corruptum uidetur, tunc efficitur offi. e' in illis, y quid' final' missae Permanens quid' offi. uel' ponitur in substantia deitate.

Quare missae supra hostiam e' solu. hoc e' d'c. supra calicem. Sic e' d'c.

Quare missae n' celebrat' die ueneris in maiori hebdomada?

2d' ipse dies in qua offi. papus iud' ipse Lepionis satis officiu' representat.

Quis est effectus missae?

quid' ille y placabile nobis reddit Deu. Uel' remissionem peccatorum implorat. Sic. Itaque mundu' deo gratissimu' offert y uicis alio de iudicis. Uel' p' p'p'liu' St.

Annus de g'ntis qui e' uel' intentu' applicare. Sed omnino fideles y p' uicis offerunt.

Sic. Uel' e' specialis opus ipsius sacerdotis. Quod e' magis y sic dicitur quibus p'p'liu' sacrificiu' offert. Admodu' sacrificiu' missae p'p'liu' p'p'liu' & p'p'liu'.

tradente ipse dicit y quod peccator dicitur ad Deu.

Quotuplex est ualor missae?

2d: Ex opere operato p' uicis ex merito offi. Ex opere operantis p' uicis ex uoluntate p'p'liu'.

Item e' 2d: Infinitus quid' r'ne rei oblati & r'ne offerentis. Sic dicitur uicis sacerdotis offerentis, sibe sit g'ntis uicis specialis.

Notam. In absentibus e' communicatio sacrificiu' n' licet celebrare, bene t' p' p'p'liu' conuersione infidelium id a contemptu respiciant.

Prodest ne missa a peccato sacerdote?

Prodest ex opere operato, qd' ex opere operato eligit e' efficacia uicis a bono uicis.

à malo sacerdotis offert. Quod operantis vō sūmmentia deservies celebrantis
Notam 2. Fructus sacrificii missæ incapax & indigenti applicat, reponit in thesauro
Cælesti aut in precepto ipsi operanti.

Quomodo dicitur stipendium pro missis est accipiendum.
Stipendium pro missa accipiendum est tanquam pro pretio rei spiritualis, & tanquam sustentandæ vitæ.

Subduplex est finis sacrificii missæ.

Optati: Propitiatorius qui est semper autem peccator, nam eodem modo quo in omni
Satisfactorius est semper persona operantis debita, quod ad culpam remittit. Propetratorius est
remediū ad obtinenda bona sūt spiritualia quā corporalia. Copiatorius est Dolens peccator
venialiter in eo qui est in grā. Laureticus est Honor & Cultus Dei. Eucharisticus est
gratiarum altis pro Beneficiis.

Notam 3. Ad sacrificium missæ dicitur propitiatorius & satisfactorius offerri de peccatis
sacerdotis vivi & defuncti, sicut etiam de peccatis hæreticis, iudeis & infidelibus.

Notam 4. In determinata & violata Cæcilia nō licet celebrare, si autem casus sit quibus
potest Cæcilia committi per voluntarium homicidium. Idem per effusionem sanguinis vel
gravi percussione. Status Episcopi nāc intra Cæciliam. Nullus autem potest excommunicatus
veluti de sepelit alius infidelis. Idem si ptes Cæciliæ servant.

Quotuplex castibiles in missa contingentes populo occurere
3. 1. Vel veniendo ne occurrat, & emendando si occurrat, & si post emendationem
punitam.

Quot sunt casus in missa contingentes?
Sæpe mendabiles sunt vō cū nō possit ee emendabilis & punitam venire. Itaq;
omnes nāciles sine culpa, ut si sacerdos ad altare morbo corripit & morietur,
unde si hoc accidit ante consecrationem nō excopte dicitur, & alius post consecra-
tionem Corporationem & in sanguine dicitur alius sacerdos nō sequat celebrare, si autem hæretic
tūc vnaq; sacerdos. Et dicitur si quilibet sacerdos celebrans sacerdoti punitam aut alio dicitur
venire, tūc veniat & punitam. Et si dicitur ee in altari quovis qd exaltatum dicitur. Quib;
namq; aut sacerdos in peccato existens nō tenet celebrare, ne sibi & iudicium & damnationem dicitur.

Nullus est sacerdos post consecrationem recordet se ee nō jejuna & in mortali peccato, si tunc
fuit de proposito quantitas sicut debet perficere. Nullus si arca, & musca
& aliud talia venientia incidit in calice, si hoc contingit ante consecrationem de fieri officio,
& aliud vniū cū aqua impundetur, & si vō post consecrationem hoc eveniat dicitur
trahi, bene lavari & dicitur cineres vō dicitur abluere in piscinā mittant, tale dicitur qd
naused causet, alias si parva musca dicitur deglutit, nisi vō sit veniens admixta
de suavi, qd in vasculo sacro servari donec spes corruptionis. Nullus quidem
negligentia ministri nō apponit aqua & qd nāciles vniū. Cū ante consecrationem dicitur
lat delectam, dicitur alius reficere post consecrationem. Aliter si dicitur infundit qd aquam dicitur
de necessitate consecrationis, & si vō ante assumptionem apponit ad vestem decem vniū dicitur in
fundi & consecrari, si post assumptionem Corporis nō. Nullus si sacerdos nō meminerit

se discipulo Verba Iherosolymis aut alia in celebratione huius sacrificii, tunc si contra illi sit illa omisio, si sit de eadem et repeti, si non de eadem sit permitti. Quid si ad frigus huius ita frangenda incidit in facie non est abstrahenda nec sit nova operari de calice prout appellatur. **Trud** si ex negligencia accidit sacerdoti sanguinis effusio aut commisit obsequium aut hostiam diu abominabile corruptio, hoc grande scelus ad non sit consecranda de hoc Penitentia singularis a dispensatione aspergenda. **Ch. de Missa sufficiens**

Penitentia sumit ut virtus & ut sacramentum.

Penitentia ut virtus dicitur sic: Est preterita peccata plangere & plangenda amplius reiterare. Vel. Est habitus supernaturalis inclinans hominem ad satisfaciendum Deo pro iniuria & offensa illi facta, & ad reparandum jus Domini lesi. **ut sacramentum** dicitur dicitur dicitur dicitur a Christo Domino institutum ad peccata post baptismum omnia remittenda virtute clavium dicitur in adibus penitentis & absolutione sacerdotis. **ut sacramentum** dicitur a Christo Domino institutum sicut ad standardem & habitum quam ex se, & remissionem peccatorum post baptismum omnia. **ut sacramentum** quo lapsis in peccata post baptismum, a sacerdote venia canonice tribuitur. **ut sacramentum** in quo peccata eadem bibe dolere dicta & signam sacerdotis absolutionem injuncta subdantur penitentia remittuntur.

Penitentia ut virtus, a Penitentia ut sacramentum differunt hoc:

Penitentia ut virtus consistit in actu interiori. **ut sacramentum** in actu exteriori, quod signum visibile. **ut virtus** sit se ipsum in parte, **Penitentia ut sacramentum** sit se in actu. **ut virtus** sit a peccata ut virtus sit, obita peccata actualia facta ante quam post baptismum omnia. **Penitentia ut sacramentum** sit post baptismum omnia. **ut virtus** in hoc quod **Penitentia ut virtus** & **ut sacramentum** procedunt ex motivo naturali.

Penitentia est ubi Interna & Exterior

Interna est tunc, quod penitens cum quiddam amaritudine cordis sternit peccata sua. **Externa** est, quod fit indicium exterioribus penitentis.

Materia Penitentiae est triplex.

(Defectu venialia)

Proxima sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia.

Proxima sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia.

Proxima sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia.

Proxima sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia. **Proxima** sunt tres reus penitentis. **Remota** sunt peccata mortalia, **media** sunt peccata venialia, **proxima** sunt peccata venialia.

Propterea dicitur De facultate quibus hoc ex procedenti notitia aduocales inclinatur ad bonum
habitu. **Objectum Penitentiae est Dei**

Male & peccatū dicitur mortale quod veniale. Tunc est satisfacere & resarcire injuriam illam Deo
& patri. Penitentia a Contritione differt hoc:
Quia Penitentia est habitus, Contritio vero actus.

Quot sunt partes constitutivae & essentialis Penitentiae?
Tres. Insuper, Dolor de peccatis & absolutio. Satisfactio vero est pars integralis.
Penitentia vocatur virtus quia tres sunt actus virtutis scilicet contritio, confessio & satisfactio.
Actus scilicet. Hinc dicitur dicitur, Ideo quia Deus offendit. Corde, ore & opere.

Quid est Contritio?
Est dolor animi & detestatio de peccato commisso & proposito amplius non peccandi.
Contritio in tribus consistit.
aliquo in dolore animi proveniente ex amore Dei. Ideo in odio peccatorum. Tunc in pro-
posito firmo de cetero non peccandi.

Contritio est tria. Perfecta & Imperfecta
Perfecta est dolor animi veniens ex motivo supernaturali scilicet detestatione peccati commi-
ssis & amore Dei. Imperfecta est autem dolor animi veniens ex timore Dei quod
dicitur infernalis & detestatio peccati commi-
ssis ad proposito firmo amplius non peccandi.

Contritio Perfecta est tria. Falsis & Virtualis
Falsis est quando advertens dicit peccata contra Deum aliquo modo scilicet, ut dicit Petrus
pennite hinc peccate. Virtualis est quando includit in dilectione deus per se, sed non
de nolle approbit. Quot sunt partes Contritionis?
Tres. Dolor, Detestatio & Propositum.

Dolor Est actus quidam spiritus qui causatur ex amore Dei de peccata commissa, & injuria illi illata.
Detestatio Est actus Penitentiae quo quis vult peccata detestari, perire, & evitare.

Propositum Est actus obedientiae quo quis vult legi domini obedire & amplius nullum deum peccare.

Contritio Imperfecta & Falsis est tria. Naturalis & Supernaturalis
Naturalis est quod procedit ex simplicitate peccati, & ex amore virtutis naturalis. Supernaturalis
que procedit ex timore peccati infernalis. Motivum terrenis spectat & amor Dei Imperfectus.
Timor Dei. Objectum Contritionis est peccatum actuale.

Obiectum terrenis est male & peccatum commissum & ad dimissum. Satisfactio est propter Deum.
Actus terrenis est remissio peccatorum seu remissio peccati temporalis.
Quoties potest justificari ab eo ulla detestatio & penitentia
Per absolutio Dei potest per modum detestatio actus peccati, deus non.

Satisfactio est vel voluntaria & servilis

Voluntaria quod sponte suscipit. Servilis quod servans in speione imponit.

Satisfactio est adhuc vel copulatoria & preservata.

Copulatoria quod peccata post baptismum dimissa expiat. Preservata quod servans peccatis servat.

Quae sunt bona Opera quibus satisfactio servilis fieri potest.

Ad Deum: Jejunium, oratio & elemosinae. Quae quod factis satisfactionis accipiunt. Valido de bonis

illis dicitur in honore Dei, bona autem nra ad Deum: de fortuna animi & corporis, unde

de elemosina & elemosina de bonis, fortuna, & jejunium de bono corporis delectabili, & oratio de bono

humano de bono terrenis cuiusmodi incommutabilis erat de quibus per bonum eleemosinas inquit in Deum.

Notandum quod peccator non potest Deo satisficere aliter quod illud quod boni dicitur de illis quod peccatoribus.

Ratio quod dicitur per accepta beneficia non possumus deinde Deo equivalere beneficiis, ita ut

debitum meritorium non dimittit peccati non possumus ad deum ad exultationem.

Notandum 2. Satisfactio servilis expiat poenam temporalem de peccatis quod opera bona quod sunt

ab hinc recedunt per gratiam Dei ab eis quod gratia quod non dimittit peccatum, id quod non

et meritoria vita aeterna de condigno, ita quod poenitentia de satisfactio de condigno

Notandum 3. Poena satisfactoria potest unius per alio implere, quod est quod non debet, si vero est quod non

est medicina. Ratio quod dicitur in d. c. p. quod non potest esse poenitentia de peccatis eorum

quod peccatis servat. Interdum vero de satisfactio inquit & medicina non potest ab alio impleri.

Quae sunt modi poenitentiae alienandi et poenitentiae alienae, ita ut non servans in poenitentia

non ad extinguendum ab eorum poenitentia, tunc dicitur per illos poenitentia, unde poenitentia in illis de poenitentia.

Notandum 4. Sicut poenitentia poenitentia nota de eorum, hoc est de peccatis mortalibus assignata

tenet illa poenitentia & reatu peccati mortalis adimpleri, si vero de tres poenitentia poenitentia

poenitentia venialibus tenet sub reatu peccati venialis.

Notandum 5. Quis tenet poenitentia indicta ab uno poenitentia non potest ab alio mutari.

Quidam quod poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

Quae requirunt in mixto poenitentiae?

Requirunt iurisdictionem iurisdictionem vel quod sumpta de se: & potestas regendi & ferendi

poenitentiam in felites. Notandum 6. In poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

potestas affluendi ligandi & obligandi felites poenitentia in poenitentia poenitentia.

In poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia poenitentia.

Notam 2. Qui h[ab]et potestatem delegatam n[on] pot[est] ed delegare, nisi hoc eis spectat. Regit ut
 quocumq[ue] n[on] p[otes]t delegantem nisi consensu delegare. De delegat[ur] ea p[otes]t[ate] p[otes]t[ate] h[ab]ere de q[ui] ei
 spectat ac benebit. Quid quo ad sua personam potestas exercendi jurisdictione, n[on] ita alieni
 committendi, nisi aliud exprimat, na[m] h[ab]et duas facultates diverse s[ecundu]m d[omi]n[u]m.

Ad absolvenda p[otes]t[ate]m de ordina[n]te regit Jurisdictione. Quia q[uo]d abluo
 e[st] sententia judicialia, cujus valor regit Jurisdictione in eo qui iudicat, & subjectione eo
 qui iudicatur. An p[otes]t[ate]m Ordinis & Jurisdictionis regit ap[ro]b[atio].
 Probatio in Hispania Regulari q[ui] n[on] Regulari n[on] h[ab]et beneficium, cui t[ame]n d[omi]n[u]s p[otes]t
 Regit approbatio. Q[uo]d de Approbatio s[ecundu]m. Est d[omi]n[u]s & facultas Ep[iscop]i, & p[otes]t[ate]m
 h[ab]ere in iudicis exercere, q[ui] ad ista d[omi]n[u]m iudicat. V[er]o publicis p[otes]t[ate]m de capitulana
 persona de audiendis p[ro]p[os]itione, regit ad Jurisdictione. V[er]o testonem ad authenticam
 ab Ep[iscop]o y officiali d[omi]n[u]m Sacerdotu[m] ad exco[m]municandas p[ro]p[os]itione datur.

Approbatio e[st] 2a. Unde Parochia & Limitata
 Unde e[st] q[ui] extendit se ad ea loca, ad eos Personas sub Diocesis. Parochia e[st] illa, q[ui] extendit
 se ad aliqua loca & personas alicujus Diocesis. Limitata e[st] illa q[ui] datur ad certu[m] temp[us]

Approbatio est 2a. Tacita & Expressa
 Tacita e[st] illa q[ui] sine ullo verbo & scripto datur, q[ui] Ep[iscop]us p[otes]t[ate]m datur in h[ab]ere
 approbationem & eum sibi eligit in Hispania, t[ame]n tacite illud approbat. Expressa e[st]
 illa q[ui] scripto vel verbo datur.

Quid requiruntur in ministro Confessionis?
 Potestas ordinis, Jurisdictionis, status gratis, Prudencia, Sincera, sigillu[m]. y non
 sequentib[us] viciis, & p[otes]t[ate]m. Ita probus & totus Confessor sita, p[otes]t[ate]m / De e[st] p[otes]t[ate]m
 Discretus, patiens multu[m], pius, aliu[m] p[otes]t[ate]m. p[otes]t[ate]m p[otes]t[ate]m

Quid est Potestas Ordinis & Jurisdictionis?
 Potestas est potestas salvandi fideles & absolvendi & vincendi & negandi. Jurisdictionis
 est facultas data ad iudicandas p[ro]p[os]itiones.

Potestas Ordinis e[st] 2a. Ordinaria & Delegata
 Ordinaria q[ui] datur om[n]i officij m[in]istro y Beneficij. Delegata q[ui] n[on] p[otes]t[ate]m vim
 n[on] h[ab]et & vi Ordinis.

Jurisdictionis e[st] 2a. Certa Probabilis & Dubia
 Certa e[st] illa q[ui] innitit fundamento probabili & sibi reportat incho[m] h[ab]itib[us] ordinariu[m]
 Probabilis q[ui] innitit fundamento probabili y colorato, & h[ab]et in his reportat q[ui] h[ab]et
 beneficia, & curata p[otes]t[ate]m. V[er]o p[otes]t[ate]m obtinuit Beneficij a sua p[otes]t[ate]m p[otes]t[ate]m
 oneraria. Dubia e[st] illa q[ui] innitit fundamento dubio, q[ui] p[otes]t[ate]m dubita[n]t u[bi]
 t[ame]n h[ab]et Jurisdictionem ordinariam

Potestas Clavium Solis Sacerdotibus data est.
 Clavis e[st] Thesaurus meritorum p[otes]t[ate]m.

Quo differat Clavis Christi à Clave Apostolorum?

Et quæ Clavis est extendebat se ad universum mundum. Idem Apostoli habebant Clavem
potestatem ad alias Dioceses. Clavis in Aplicis potestatem, quæ nunc in Sacramentibus.

Quid scientia q inveniatur in Confessione.

Est potestas imponendi poenitentiam & circumstantiam peccatorum in Somnis Penitentia

Quid est absolutio?

Est quædam sententia definitiva absolvens vel non. Vid. alia fol. 62. & sequentia.

Absolutio hec est.

Si vis creati in omnipotenti Deo se. Indulgentiam absolventi. Invis non Jesus affluente
absolutio. Deinde alia. Invis hinc absolvo de. Absolutio est est.

Sacramentalis a peccatis & non sacramentalis a Confessione.

Notandum Absolutio de presenti & preterito valet etiam de futuro si tu deluisti ego
te absolvo, de presenti ego si peccaveris ego te absolvo, de futuro non valet quæ effectus respondet. Et.

An Confessarius ab omni peccatis absolvere potest.

Reservatio Summi Pontificis non potest casibus absolvere.

Quid est Reservatio Casuum?

Est negatio jurisdictionis circa alios peccatos. Ut peccatum mortale excommunicandi. Hæretici
Falsarii
Homicidæ
ad casus absolventi inferioribus Sacramentibus jurisdictionis non est concessa. Et contra
potestatis absolventi a confessoris peccatis casus potestatis absolventi ab aliis.

Quoniam requirunt ut peccatum casus reservatus?

Primo si sit mortale, non veniale, non reservatur, sed non sicut materia inspectionis. Ut si
sit veniale, non de internis Casibus non iudicatur. Ita si peccatum sit veniale, nisi aliter
instata expiatur.

Casus reservati Summi Pontificis plerumque in Bulla Græcæ Dni sic dicta,
quæ eam Summus Pontifex singulis annis in die Ascensionis Dni promulgat.

In Bulla Græcæ Dni inveniuntur sequentes Casus:

Primo hæretici, usurarii, peccati, coram receptores, factores defensionis, coram, liberos hereticorum
contingentes, et de religione tradentes, sicut legentes, retinentes, committentes,
defensores, & schismatici. Ut appellantes ab ordinibus & mandatis Summi
Pontificis, ad futurum Consilium eorum, factores. Ita dicitur, cunctarum auctoritatum
inhabitiis discurrerent maxime Romani Pontificis, capere à monte Argenteo usque
ad Terracina de eorum factores. Ita Naves, quibus etiam non minus, quibus bebant,
in ipsis littoribus inventa surripientes. Ita imponentes nova pedagia & gabelles
& augere. Ita falsificantes litteras apertas ad falsas fabricandas. Ita Defensores
armis aut aliis illi bellis idoneis ad Turcas, Calios, Sarracenos, Turcos, & hereticos
& de sedis Sedeam exprobrata militiam declarandos. Ita Impedientes eos, & virtualiter

alia una Roma dicitur. Inq ad Sede Apostolicam venientes, y ab ea recedentes, y sine jurisdictione vexantes in Curia Romana morantes. **1111** Qui Romam per dies 4 peregrinos in in libere morantes aut abeunt. **1112** Qui Romam per dies 4 Cardinales, aut alios Prælatos offendunt. **1113** Qui tenent eos qui ad Romam revertuntur in via in suis negotiis y esse y palios. **1114** Qui a gravamine aut a feroce executione statim suam appelland ad Protectionem laicam. **1115** Qui impediunt, & prohibent agendum ad suam Apostolicam. **1116** Judices seculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad suam curiam, quibus Ecclesiasticis libertatem tollunt, aut in aliquo perturbant. **1117** Qui Prælatos impediunt ne sua jurisdictione utant, quibus illis delegatorum judicia claudentes, ad Curiam seculares legunt, & ad illos decernunt. **1118** Urgentes sedis Apostolicæ, y quævis Ecclesiam jurisdictiones, y in fructus sequestrantes. **1119** Invenientes Decimas Personis Ecclesiasticis, monasteriis aut eorum fructibus. **1120** Judices seculares qui se impediunt in causis capitalibus y fructibus ad Ecclesiasticas personas. **1121** Occupantes terras Ecclesie Romæ, & alius jurisdictiones usurpantes.

In Decretalibus Hereticis & Extravagantibus Sum. Ponti. Et. **1122** Perjurantes Hereticos. **1123** ad Hæreticos. **1124** ad inobedientiam sententiarum dæmonstrant. **1125** ad significantes Apostasiam suam. **1126** ad factores Hereticos. **1127** ad facientes participantes in donis ad Decimas a Papa. **1128** ad fructuarios. **1129** ad eos qui violentiam Ecclesiam impugnant, eamque spoliaverunt. **1130** ad absentantes a synodiis & conciliis ubi. **1131** ad hereticos & infideles laicos terras hoc est ad ad presertim inhiere, collectas Decimas y quocumque quota. **1132** ad inspectatores fardinalium. **1133** ad parantes eos qui sententiam dulerunt in magnos. **1134** ad Inquisitores in quibusdam casibus. **1135** ad Reges ministrantes Eucharistia aut Communionem, aut ministrum non valificantes sine licentia proprii sacerdotis. **1136** ad castigans iura capiunt y extorquunt aliquo opprobrio. **1137** ad Reges q quæpiam induunt ad revocand juramenta, ut apud eos Ecclesie sepulturas eligant & electi ne acceptis inveniend. **1138** ad revocantes in iudicio ut ad sequunt ad celebranda Dona in loco iudicte. **1139** ad revocantes recipientes aliquos ad Dona tempore iudicte.

Episcopis reservati casus sequentes:

1140 homicidium voluntarium, quicquid sit occulte, tu & reale affusio membrorum. **1141** homicidium cordis ad notandum. si reservat Episcopus. **1142** ad fructus in donis, fructus in dicitur & auxiliis ad id iudicte. **1143** ad fructus peccati enorme publici scandalosi & concubinari, notorii, blasphemia publica, ob id oia publica penitentia imponeret. **1144** peccatum falsarii hoc est falsitas admittenda in testi-

pluris in publicis instrumentis. Ita violata Ecclesiastica libertas in suspensio-
ne Censuræ officii & res earum aggravant. Ita Ecclesiastica immunitas violata, id est
q̄ in loca sacra pœnitentiæ offendi in personis ab in rebus, & de sacrolegionem.

Imo contra legem & magis exercitum eam modo se crimine grave.
Casus reservati Delictorum Superioribus et sequentia.
Abusum Beneficia, incantationes, sortilegia. Ideo Apostasia à Religione si venerit
sive abjecto habitu sive nocturna aut postea in monasterio ex proprio facta ad amonem
et apostatandi. Hæc proprietas ad votum paupertatis q̄ est peccatum mortale. Ita pœni-
tentiæ falsæ in iudicio regulari & sine suo pœnitentiæ, auxilium, aut spoliis ad abstinenda
actionem post aliam factam in effectu & decore. Imo falsificatio manuum & sigilli officialium
monasterii. Imo furtum de rebus monasterii in ea parte in qua peccatum mortale. Imo
duplex casus reservatus opere pœnitentiæ. Scilicet de gravi pœnitentiæ cupiditate, q̄ ad
sacramentum impedimentum in retardandis aut operibus hanc q̄ superioribus ad inferendam
et ad. Et.

Quid est sigillum Confessionis?

Est obligatio Juris Divini ad occultandum id q̄ fit a Sacerdote in Confessione sacra-
mentali debita. Et est religio obligatio servandi in quovis casu secretum circa ea q̄
ex Confessione sacramentali cognita sūt. Et est secretum silentium quod occultari debet ea
q̄ in Confessione in Confessione sunt confutata.

Sigillum est id Secreti Naturalis & Secreti Confessionis?

Differt Sigillum Confessionis à Secreti naturali. Quia hoc: q̄ si dixerit ordi-
natio hanc sigillum secreti hanc est ordinis supernaturalis ac Divini sigillum vō secreti hanc est or-
dinis naturalis. Ideo sigillum Confessionis à Sullenditionis ventis. Secretum vō secreti naturalis
q̄ pedit ad virtutem fidelitatis ac justitiae. Etia q̄ secretum hanc hanc videtur ligat q̄
q̄ potest de nuptiis videtur. Alia vō secretum hanc in casu potest violari.

Quid sigillum sit de necessitate Servandi Secretum?

Est de necessitate pœnitentiæ vō de necessitate Servandi, ita q̄ frangens illud grave peccatum
legis emittit. Quas penas incurrat sigilli fractor?

Nulla est pena præter Pœnitentiæ q̄ ipso facto incurrat, præter naturam damnationis ab ipso.
Et in pena ob fractum sigillum Confessionis ab utroq̄, tam de Regiminalibus de in-
truditis in monasterium arctuar.

Qui tenentur ad Sigillum Confessionis?

Omnes ad quoscunq̄ notitia quomodocunq̄ Servantis Confessionis pervenit donec
Confessione. Ideo Superior ad q̄ se pedit absolvenda a se servanda. Hæc
qui furtiva & casualiter audit licet inculpate. Ita oēs q̄ aliquid sacrilegè revelaverit

Quando de hoc nec int se colloqui pot. Ita laico q p sacerdotu e habit. Imo dicitur
quing' apponit scripta. Vix qm scriptu invenit de legi. Quo dicit aliquos in ipse punitur

Quomodo violat sigillum confessionis

Dicitur revelando aliqd expresse et sola confessione cognita. Dicitur aliqd dicendo tale,
a quo q cognoscere y suspicari possit peccatu y defectu penitentis.

Quid est materia sigilli

Secunda est materia qm venialia peccata y circumstantia y publica peccata qm de in
confessione cognita. Sed ad servand' sigilli dicitur dicitur tale, et dicitur

Quid est indulgentia

Est remissio pene temporalis peccati qm ad culpam remissio facta extra dicitur et
sacrificiu p applicatione satisfactionis apli et dicitur. U est remissio pene temporalis
debitae peccati actuali qm remissio huius in statu qm ad existenti dicitur. Dicitur ad
remissio pene. Dicitur pene temporalis qm pene aeterna remittit in peccato mor
tali. Et dicitur in temporalis p qua penitentia apignat satisfactio. Dicitur debite pec
cato actuali qm pene originalis peccati debita y mors dicitur p indulgentiam remittunt
Dicitur huius in statu existenti qm hoc sic in mortali e inordinis dicitur indigno remis
sionis pene. Unde habet originem indulgentiae

Indulgentia est dicitur Plenaria q Totales et n Plenaria q Partialis.

Plenaria remittit tota remissio pene. Partialis remittit pene peccati debite quo
ad culpam in mensura determinata. Ad huc e dicitur Perpetua et Limitata.

Perpetua q dat sine limitatione temporis. Temporalis q dat in certu tempore quo lapsa est

Indulgentia est dicitur Personalis Realis et Localis.
Realis dicitur aliquid rei ut Rosario, Imagini. Personalis q dicitur q pene dicitur
tueret in articulo mortis, y questus hoc y illud opus pili injunctu fuerit. Localis
q dicitur alicui loco nominu dicitur et altari y illis q hunc locu devota visitatio

Totalis est dicitur Plena Plenior Plenissima.

Plena indulgentia est tota remissio injuncta. Plenior q remittit tota remi
ssionem mente injuncta. Plenissima q remittit tota remissio peccati in iudicio
Dei debita.

Quid est capacitas indulgentiarum

Capacitas hoc dicitur n dicitur na infidelibus excois n dicitur capacitas indulgentiarum q dicitur
ablatu. Quot requirunt ad susceptionem indulgentiarum dicitur
q ante dicitur baptisimo. Sed dicitur qm dicitur dicitur dicitur prialis
indulgentia. Et dicitur in statu qm salute per tempore. Et dicitur plenissima
Indulgentia adimplet dicitur dicitur q dicitur dicitur injuncta.

Quid est Ordo?

Est signum ad id ad quod spiritualis potestas tradit ordinato. In signum quod in collatione capitulis ordinis dicitur aliquid signum quod unum ordo ab alio dicitur. In spirituali potestas ad bene faciendam diffamam in chara dicitur Baptismi qd in popo papivo, et chara dicitur ordinis qui est in loca dicitur.

Quae est differentia inter Ordinem & Ordinationem?

Inter qd Ordo dicitur gradu potestatis ad ministerij p ordinand collati. Ordinat ab est alia collatio huius potestatis.

Ordo e scriptura n. d. id loci. Tria. dicitur. Si qd Ordinand sive Ordine dicitur vere & sine scriptura a dicitur dno infirmitate anathema sit.

Ordo infirmitas est in ultima sententia illis verbis: Hoc facite in mea commemorationem. Ordo hinc dicitur chara dicitur potestatem non est sacramentum. Ratio quia effectus sacramenti non potest habere rem sacramenti.

Quae est materia Ordinis in coronatione?

Est res illa qd suscipienti aliquid ordinis tradit ab ipso sive de Remota, Traditio vero rei ipsius est materia proxima. Notandum tamen hanc materiam esse de esse dicitur in forma Ordinis sive verba ab ipso data ad expressionem potestatis dicitur.

Minister Ordinis est ille qd prius inter ordinandos & abbas respicitur suam monasterij quo administrat Ordinem. Hinc effectus dicitur scriptura Ordinis.

Annus

Ad hunc pertinet qd gratia facienda unde dicitur ordinis creatura gradus habitus dicitur. Cogitatio quae non reddit hominem ad dicitur corpus dicitur a dicitur a chara dicitur dicitur.

Quid est gratia?

Est donum supernale a deo nati gratia dicitur ad obtinendum fine dicitur dicitur. Cogitatio quae supernalis dicitur ad infusa, quae hoc dicitur gratia dicitur.

Gratia est dicitur creata & increata

Creata est qd comprehendit dona dicitur a deo ad obtinendum fine dicitur dicitur. Increata est dicitur dei dilectio, quae gratia dicitur nos inordinat ad dicitur & dicitur.

Gratia creata est dicitur interna & externa

Interna qd omnia hinc recipit, et inchoat potentia, & hinc dicitur hinc dicitur. Externa qd hinc ad dicitur hinc dicitur. Hinc dicitur hinc dicitur, media & dicitur qd hinc dicitur hinc dicitur.

Gratia interna est dicitur gratis data & gratia facienda

Gratis data qd ex sola velle dei dicitur hinc dicitur ad alios dicitur hinc dicitur. Gratia facienda est donum supernale gratis hinc dicitur ad beatitudinem dicitur.

Gratia est dicitur actualis & habitualis sive permanentis & transiens

Ad hunc pertinet qd gratia facienda dicitur.

7. **Ostiaratus, Lectoratus, Exorcistatus, Acoluthatus, Subdiaconatus, Diaconatus & Presbyteratus.**
 Et horum aliter nomen hoc: Et Officiatus de illis majores 3. D. subdiaconatus de Diaconatus ordinatus
 quod quod nomen hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem.

Quid est Ostiaratus? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Lectoratus?**

Quid est Exorcistatus? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Acoluthatus?**

Quid est Subdiaconatus? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Diaconatus?**

Quid est Presbyteratus? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Episcopatus?**

Quid est Pontifex? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Cardinalis?**

Quid est Archiepiscopus? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Patriarcha?**

Quid est Imperator? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Rex?**

Quid est Princeps? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Comes?**

Quid est Comes? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Comes?**

Quid est Comes? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Comes?**

Quid est Comes? *Remota* est hinc comenda sibi ditionem. Dicuntur fere quod fere hinc potestatem ad obsequia functiones Ecclesiasticas, et hinc comenda sibi
 quod velle potestatem. **Quid est Comes?**

Notandum quod Ordo noster dicitur, quod dicitur de se regere, si vero ordo sumatur presignatus
et ipsa ordinatio hoc tempore dicitur, quod ipsa ordinatio est ipsa actio dicitur.

Quid est Ordinatio

Est actio divina per quam imponitur Character, et dicitur potestas exercendi ea que sunt solum Ordinis.

In summo Ordine est 3. Dignitas ministerialis, potestas spiritualis et Administratio secularis.

Ordines Inferiores et superiores dicitur differri a propriis Episcopis.

Ordines solum in diebus temporibus anni et Sabbatis non temporibus dicitur differri. Minores vero
per singulos dies et festis. Ideo Ordines solum differunt in Sabbatho, quod Sabbathum dicitur re-
nunciare ad ordinandum et dicitur abstinerere ab operibus secularibus, et deo soli servare.

Ordines dicitur differri in Ecclesiis Cathedralibus quod de elevatione Episcoporum differunt ubi vult. ipsi solum.

Ordinandum per longioris se dicitur operari ad recipiendum ordinem, nisi in peccato mortali et dicitur.

Notandum 2. Episcopus potest familiariter suum dicitur ordinare modo ad ipsius Episcopi Curiam per tunc
nisi amore. Notandum 3. Subditatum Diocesanum fieri dicitur, dicitur in Origine, tunc
in hac Diocesi ordinari vel in qua natus est. Ut in die Dominicali et Parentibus dicitur
Diocesis, ad liberi Domus dicitur Parentum retinetur. Tunc in die Beneficij dicitur aliquis dicitur
essentia, dicitur in illa Beneficij Ecclesiasticum Canonice dicitur.

Notandum 4. Dimissoriales hinc debent dicitur ea justa causa et quia examine dicitur habilitatem
provenire ad Ordines. Concedit autem hinc Dimissoriales solum Episcopus. Et in Officio solum
sedere si ad hoc specialiter ab Ordinario habeat facultatem. solum in Capitulum sede
vacante per Administratorem solum potest sedere elapsi anni vacationis. Ita solum solum dicitur.

Notandum 5. Simplex Sacerdos potest solum Ordines et dispensatione solum Pontificis.

Quo ad hinc Minores Ordines subdiaconatus et Diaconatus et. Pariter quoque quod ab-
bates Regulares ex dispensatione solum Pontificis solum solum dicitur hinc Minores
Ordines Regularibus suis dicitur potest differri. Pars 2. quod solum dicitur III Abbatis dicitur
solum dicitur et dicitur. Regulares Monachis dicitur Ordines subdiaconatus dicitur
renata solum potest. solum in dicitur solum dicitur ea dicitur solum Pontificis potest
Presbyteratus solum nullatenus dicitur solum differri potest in solum dicitur dignitate
dicitur nisi solum solum.

Notandum 6. Quis ad ordinandum et differendum solum dicitur 3. Episcopi regunt, potest solum dicitur
solum Pontifex dispensatione dicitur solum attendit solum ordinare.

Quare in Ordinatione manet sacerdoti uirginitas

ut intelligat se accipere gratiam consecrandi corpus et sanguinem Christi.

Quid est Presbyter?

Est homo masculus sacris ordinibus initiatus hinc potest altarium supra corpus
et solum verum et mysticum.

De antecedentibus matrimonii & modo de sponsalibus & de

Quid sunt Sponsalia

Sunt mutua promissio futurarum nuptiarum. Et si promissio voluntaria, deliberata, et mutua, aliquo signo visibile expressa, futuri matrimonii in persona sine habili

Sponsalia strahunt 408 modis. De subarratione simul promissio y alterius rei dandae. Verbis si de futuro matrimonio in verba de muliere in verba de futuro matrimonii. Titulis ut p. hanc y p. nuptiarum y procuratorum in verba de futuro matrimonio posunt iuges, l. consensu in pubes y impubes p. verba de fidei in verba strahunt sponsalia de futuro matrimonio, & licet talis staty signet matrimonium, iuris in

impetatore in sponsalia de futuro resoluit. Et si am. Quia strahunt sponsalia in tolli ad matrimonium nisi ex coactione hoc fecerint. nam coactio diffinitio solent hinc exitus.

Sponsalia de futuro strahunt

Præ hoc est sine clausula y ordine. In die certio tempore strahendo & b. datione qd est honesta popibilibus, id est ut sit ad gratiam matrimonii.

Strahunt Pater y filio, Mater y filia, Avus y nepote, pot. strahere sponsalia & hoc tempore solentur effectus, quod in signa esse strahendi, nisi sponsalitate y expresso strahendi dantur huius matrimonii.

Sponsalia dissolvuntur in causis supervenientibus: alio p. morte sponsi ut sponsæ, y p. strahente ad ditione, si sponsalia fuerint conditionata. Ideo ppter impedimentum aliud dicitur de novo impetens, matrone p. sanguinitatem y affinitatem. Et p. mutua y libera strahentium dicensi, nam ois p. quascumq. causam nasci p. easse dissolvit. Hic p. opinionem aliquam nisi p. ea in matrimonium ratu qd p. vinculi sunt, dissolvit. Et p. accusationem ad unum sponsi de p. matrimonium cu

alia persona p. hinc illicite cu alia persona strahit. Imo per ditionem sponsi y sponsæ in testis persona p. sponsalia nisi iurata. Imo per notabilem intractabilem sponsi y sponsæ in strahendo matrimonio intra tempus solituti.

Et si p. unius sponsi y sponsæ in regionem longinquam sine assensu alterius. Et p. totu simplex castitatis quatenusq. p. sponsalia. Sed si ex matrimonio nulli exitus tuncant y q. grave scandalu p. hinc de. Si alius defectus in sponde y sponsæ post sponsalia inite inveniat y q. inibus sponde, paupertas, infirmitas.

Conditiones sponsalium validas. Et si bona voluntaria. Et si promissio signis carnis expressa. Et si libera nullo modo aut vi coacta. Ita ut et mutua et reciproca. Imo p. p. hinc Canonico septennium p. hinc regit. Et si sponsalia valida.

Et si sponsalia dissolvuntur. Regit auctoritas iudicis Ecclesiæ in his casibus. Imo si moratur in p. de sufficienti et dissolendi. Ideo si sponsalia sint publica casus aut occulta.

Notandum quod matrimonium initiat sponsione, ratificatione, & condonatione copulata. Ad effectum matrimonii Regis abnequeat inimus voluntatem uirginitatis & uiriditatis mulieris. Ideo signa exteriora quibus inimus & uiriditas manifestat. Sic ratiocinatio acceptationis ab utraque parte facta. Ut sunt vincula indissolubilia, quod est solvendi potestati omnino abstrahitur. Sic de hoc matrimonio & de hoc unione est in ecclesia.

Nota matrimonii est mutua solutio in uiriditate mulieris & copulationem. Ob illud nota est. Remota est copula & iure ipsi iudges. Remota est uiriditas utriusque, quod iniquiter sentiunt, & hoc uerbis exprimitur in mutua copulatione tradenda. Sic nota tradit copulatione uerbis & nudis & soluta inimus exprimentibus facta. Quod nota est uerba quae expriment mutua solutio deponendi & accipiendi in mutua uiriditate mulieris accipio in inuicem binam. Similiter huiusmodi, ut inimus & strahendos mutuo sibi inuicem & factum applicantes. Matrimonium inchoatum est in cordes de non applicata inuicem & factum in matrimonio postquam ipsi strahendos factum apud sicut Testis potest.

Notandum quod fieri matrimonium validum & procuratorum. Et in sollicitudine. Nota procurator habet speciale mandatum. Quod uir & uxor se ipsos non per alium habent. Nota uir & uxor tempore quibus matrimonium strahitur, si uxor tunc strahitur potestatem procuratori dedit. Proceat. Nota uir mandatum illud procuratoris si non strahendum ad contra & detrimata persona. Nota uir procurator sollicitus & laudabilis mandatis oppositas seruet.

Quot rationes requirunt ad valide contrahendum matrimonium. Nota. Nota uir strahentes abnequeat spiritum liberum de offenti, illumque aliquo signo exteriori manifestent & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum.

Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum.

Matrimonium est. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum. Nota. Nota uir & uxor manifestas ad contra & inchoatum & inchoatum.

Impedimenta dirimentia sequentibus versibus exprimitur

Error, Coercitio, Volunt, Cognatio, Crimen,
Cultus, Disparitas, Vis, Ordo, Ligamen Honestas
Nas affinis, si clandestinus & impos,
si Soroche & duplicis desit presentia Testis
Raptave si mulier, nec parti reddita tutela
Hæc socianda verunt, connubia fada retrahend.

U/ si forte coire neq. bis.

Quid est Error?

Est alius Intellectus existimantis rem esse veram que defecto n̄ est vera.

Error est tri. Personæ, Qualitatis. ac Fortune

Error Personæ ad unam personam p̄ aliam ei supponit. v.g. quōdo aliqui credens se strahere
ignota & strahit matrimonium ad p̄thorinā. Talis error dirimit Matrimonium
strahit, q̄ n̄ e' verū q̄d in p̄sonā certā, consentes v̄ officii Matrimonium. Error Per-
sonæ ab utroq. error circa h̄lām Personæ. Error circa saltem Personæ, ad q̄ existit q̄d
personā ei libent, q̄ defecto d̄ servilis, y d̄ vitia, q̄ d̄ p̄p̄er, & c. talis errore Matrimo-
nium d̄ nullū. Error circa altēd personā, ad alig credens se strahere Matrimonium
ad femina dona y pulchra, q̄ defecto talis n̄ e'. Error fortune ad q̄ putat ee dives
p̄p̄er. e'. Et si duo posteriores errores si invalidant Matrimonium q̄ p̄ndunt
bonitatem. Ad q̄ errores isti n̄ p̄lingunt circa strahend Matrimonium q̄ p̄ndunt q̄d ad ea.

Quid est Coercitio?

Est circumstantia discedit strahit, beta à cuius exitu voluntas dependere. v.g. dicitur tunc
Coercio, si ea n̄bit. Coercitio est tri. Intrinseca & Extrinseca.

Intrinseca e' illa, q̄ n̄bit regit de valore actus strahit, v.g. dicitur de q̄ p̄ntias, si n̄
t̄bit ea impedimentū dirimentū Extrinseca e' elicit p̄ter divitias sequentes.
Impedimentū dirimentū in Matrimonio t̄bit accidit, quōdo q̄ putat ee libet
q̄ p̄ntie servit. Quid itaq. servilis y servitus p̄ntie dicitur dirimit Matrimonium.
Volū solenne p̄ntis q̄ emittit in p̄fessione alius Religionis dirimit Matrimonium.

Cognatio del. de hac inferius patebit.

Quid est Crimen id Imped. Dirimentū?

Est rederata quid Conjuratio, qua maritus adhuc vivente sua uxore, ad alia
adhuc de Matrimonio strahendo ad dirimentū aliquo conspirat.

Crimen est Hæresis.

Annū si adulteri iuges sibi invicē p̄nterunt de Matrimonio strahendo p̄nt
mōdū attingit iugis. Sed si vir & femina p̄nterint ad oculos eorū iugis idem

de Strahone matrimonii, & eius impedimentis dirimens nullo modo aduulterio. Si
si unus occidat alterum quod uolens matrimonium Strahere. Et illa persona desolita.
Unde si aduulteri Straherunt uicentibus & uicentibus alterum quod in uita illigima
chinati fuerunt. Cultus disparitas si fidelis Strahat matrimonium
ad infideli, qd tunc ad Strahella Saluatoris caribitorum conjuges.

Unde qndo illig cogit ad Strahendum matrimonium, pmetu maledicti uerbentionis, qd
uultu substat ponde, na talis Strahus dirimit matrimonium qd excludit liberam
Strahonem.

Ordo Sacer subdiaconatus Ligtoner
qnd ad aliqz pncipus d matrimonio d rato licet n p pncipate. Non uicente sua
pona uicere qd p Strahere matrimonium ad alia pona nisi post morte prioris pntis.

Honestas huc ex sponsalibus de futuro ont, v g si aliqz respondet sibi pugillu nullo
ad de Sangvinitate illig, ut ducere in uxore, nec ipse alia de Sangvinitate sponsa
& huc pncipitas exontu str ad hunc gradu. Itad compesa amos

Quid est Affinitas
Est vinculu qd datur personae ad psona carnali ad pona alteri pncipi
pna Strahere. Et copula itaqz uicere ad hunc gradu ex illigita ad hunc gradu inllu
uive Strahit affinitas.

Quid est Impedimentu impotet
Est inhabilitas ad habendam pcedu copula conjugale. huc impod si d p pna d
rimu matrimonium.

Clandestinitas id e de pntis hupit hui pncipi
ad alteris ad illig licet, atqz duor Testes sicut dignos qd Clandestina matrimonium
p illigra, & non pure fori. Fid. inuolupa. Impos d e impoa de qua supond

Quid est Impedimentu Raptus
Est violenta haelle extrahio e dno pntis d poteste in ordine ad matrimo
nid Strahendum. Raptus dicitur matrimonium qd inrl raptus d raptu qnd d
e in poteste raptus n p e matrimonium ad hunc gradu. Uive Raptus
alii ausidiantes ei y pntes exmunicant & t pntes infames, qd pntis pntis
uici degradari dnt.

Genes Raptor dicitur dno raptu malice pntis hui
dicit, uive ad ducit in uxore raptu dicit d. Ita huc. Fid. huc. H. 6. 26.

De Triplici Cognatione.

Quid est Cognatio
Est vinculu qd datur qd y raptu y iure Sangvinitis, y iurisdispoone in uicentibus
Personas. Y Est vinculu qd datur dntentis d Sangvinitis uicentibus psonas ad matrimo
Cognatio.

Est vinculu psonar ab eod stipite descendenti carnali pncipi Strahit in uicentibus
uicentibus d pntis d pntis.

Est vinculu d dntentis ab aliis uicentibus pntibus d pntis
d e ab eod huc.

Est vinculu d dntentis e ipsa persona a qua alii pntis descendunt
& inrl de colligant. De carnali pncipi Strahit ad dntentis cognationis pntis

Est vinculu d dntentis a Patre dista uno gradu, Nepos ab awo dno. Pncipus e dno
Est vinculu d dntentis ab abawo huc. Pntis e mater est Stipes.

Quoq; ex administratione y susceptione Baptismi. N invenias lineas & gradus diffusus
Quamq; unitas distingvat p lineas & gradus.

Cognatio est 3i. Spiritualis, Naturalis, & Civilis seu legalis.
Species Cognationis defonari veniens ex administratione serviti y Professione ad
illud. Contrahit am hinc Cognat ex duob; servitiis ex Baptismo & Firmatione. Et hinc
p tunc contrahit Cognat ex Baptismo baptisati baptisatiq; Parentes, & in Levantes
pceptu Levatis Levatis Parentes. Et Firmatione contrahit Cognat spiritualis an firm
firmant illiusq; Parentes, atq; tenent. Nagne. Trib. Sep. 21. Cap. 2. de lictora. Quis p
res psona accipere ad levandu infantu de sacro fonte baptismi, n in de strahunt cognat:
ne optualem q unq; tunc, & una Levantes infantu Physice tangedes p tunc. Trib. loca
Nura utate iuxta hunc verbum:

Unus semper erit Compoer Spiritualis,
Alter carnalis, nec fallit Regula talis.

Cognatio Naturalis & Carnalis est illa q p sanguinitatem y affinitatem strahit.
Quid est Consanguinitas?
Est vinculu Personar ab eod stipite p parte descension carnali propagatione stratum.

Quid est Arbor Consanguinitatis?
Arbor Personar vive series ab eod sanguine descension distans q lineas & gradus
strata pntu stipite: qui vid tuncq; videt. Propter meliorem cognitionem naturalis p
liciam dat coordinat gradus in arbor Consanguinitatis expopos, in qua arbore q figura
Tria potissimum h consideranda se. Nipes, linea, & gradus que nomen denotant.

Quid est Linea?
Arbore Personar ab eod stipite descendens, dicitur q gradus pleneis numerat
duob; pntu. **Linea est 3i. Ascendentiu, Descendentiu & Collateralis**

Linea Ascendentiu est illa, in qua stentur psona, atq; nos origine duximus, id est, pntu, ma
tas, ab us Avia, Neavq, Proavla, ab avoc, ab avia, & Ascendentiu id in finitum
Linea Descendentiu est illa, in qua stentur Personar, q a nobis y aliis sanguine pntu
origine duximus, id est, nos Personar p rebula, struunt descendentes, ta p eod masculinu
pntu femininu, vq Filius, Filia, Neptos, Neptis, Proneptos, Proneptis, abnepos, abneptis &
alii descendentes in infinitu.

Linea Collateralis & transversalis est
illa, in qua stentur Personar q a dextere q ex transverso nobis h sanguine pntu, a q
sunt pntu q duximus origine, neq; illa a nobis ab una stipite ex sanguine pntu
sunt ut p vq Fratres, Fratru, Neptos, Proneptos, pntu, Proneptis, avunculu, avunculu,
matraru & cetera.

Notandum. Id in superiori linea in 1mo gradu
est Patru, mater, in inferiori Filius & Filia, ex transverso Frater & Soror. In 2do
gradu, id supra est Avia, infra Neptos, Neptis, ex transverso Proneptos y Proneptis,
in Filius aut Filia, Patru, Avunculu, Matraru, Frater carnalis, y avunculu,
neq; Frater carnalis, y avunculu & Consobrinus aut Consobrina. In 3tio gradu

linea in linea recta ascendens & descendens. ad 10 personas de qbz qm computatis in
 hereditate & una dempta tot h. fratres dicitur esse. Ubi si plures in li
 nea aequali quoto gradu qd distat a iur. sit. ite, e. duplicato ponit. distat imp. U
 diuisi vno quoto gradu de iure suili distat de iure a. pronote imp. nui. p. d. h. e.
 ad abau. a quo quilibet est distat 4th gradu. Ergo cum se distent 8 gradibus, n. d. om
 lege suile lenatq. persona quia n. d. gradus in collateralibz. Unde duo fratres de iu
 re suili duas efficiunt gradus. De iure uo qm qd fratres & frater uxor una distat
 uno gradu. Illa Papa collateralium in linea equali h. d. qd si plene dempta stipite
 tot est gradus. Hinc notari in ascendens & descendens quod amperi
 tas in infinitum extendit, ita in linea recta ascend & descend n. d. r. r. r. in infi
 nitum sit prohibita. Unde si ad simus hoc h. d. v. b. e. n. p. p. h. e. a. l. i. d. l. i. n. e.
 p. r. o. h. i. n. a. n. d. ab illis oes descendunt. I. Nuptia de Ritu Nuptial. In linea vna trans
 versa sicut matrimonialis copula prohibita fuit usq. ad 4m gradu cognationis in
 d. i. p. r. e. q. l. o. n. e. l. a. n. d. i. c. t. u. r. e. q. u. e. n. d. e. s. c. a. s. d. d. l. i. p. t. e. a. b. o. i. n. f. r. a. t. r. e. s. a. b. i. n. n. o. c. e. d.
 3. Papa h. d. h. i. b. i. t. o. g. r. a. d. u. m. s. a. n. g. u. i. n. i. t. i. s. r. e. t. i. n. e. n. d. a. d. 4. m. g. r. a. d. u. i. n. c. l. u. s. i. b. e. l. a. n.
 2. d. d. d. e. l. o. n. a. c. a. s. s. u. n. d. e. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m. i. n. t. e. 4. m. g. r. a. d. u. s. a. n. g. u. i. n. i. t. i. s.
 & a. f. f. i. n. i. t. i. s. s. e. n. t. e. d. i. s. p. e. n. s. a. t. i. o. n. i. s. p. o. n. t. i. f. i. c. i. s. t. r. a. h. i. n. d. i. c. t. a. n. s. i. n. d. e. l. l. a. n. d.
 d. i. s. p. e. n. s. a. t. i. o. n. e. f. r. i. d. s. e. p. t. u. l. c. a. p. 5. d. e. R. e. f. o. r. m. a. t. i. o. n. i. s. m. a. t. r. i. m. o. n. i. i.

Quid est Cognatio Legalis?

Est proximitas personarum que nascitur ex adoptione

Quid est Adoptio?

Est extranea Personae in filium y nepotem legitime y psumptio. que iure Pontifici
e instituta in solatium sterilitatis parentum, & ex hac adoptione d. m. d. s. i. t.
p. o. s. s. e. d. a. n. t. i. m. p. e. d. i. m. e. n. t. u. m. d. i. r. i. m. e. n. s. n. u. p. t. i. a. s.

Species legalis Cognationis h. d. d. u. e. Temporalis q. tempore imp
 diendi matrimonii cum s. i. n. e. t. E. p. p. e. t. u. a. q. i. n. a. d. o. p. t. a. t. u. s. & a. d. o. p. t. a. t. u. s. f. e.
 i. n. a. d. o. p. t. a. n. t. u. m. u. s. u. r. e. m. a. d. o. p. t. e. r. & i. n. a. d. o. p. t. a. t. u. m. u. s. u. r. e. m. a. d. o. p. t. a. n. t. i. s. q. u. i.
 d. i. g. n. i. t. i. n. f. i. g. u. r. a. c. o. g. n. a. t. i. o. n. i. s. l. e. g. a. l. i. s. P. e. r. T. e. m. p. o. r. a. l. e. a. d. o. p. t. a. t. i. o. n. e.
 a. c. q. u. i. s. i. t. a. c. o. g. n. a. t. i. o. n. e. u. s. q. n. u. p. t. i. a. s. i. m. p. e. d. i. t. q. u. o. n. i. a. d. u. r. a. d. l. a. p. s. u. m. d. e. l. e. g. a. l. e.
 P. e. p. e. t. u. a. a. m. c. o. g. n. a. t. i. o. n. e. l. e. g. a. l. i. s. n. o. n. i. m. p. e. d. i. t. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m. s. t. r. a. h. e. n.
 s. u. t. i. n. d. i. r. i. m. i. t. s. t. r. a. d. u. P. e. r. h. o. c. i. m. p. e. d. i. m. e. n. t. u. c. o. g. n. a. t. i. o. n. i. s. l. e. g. a. l. i. s. h. i. c. e. x.
 f. u. r. e. h. u. i. u. s. o. r. i. g. i. n. e. s. u. m. p. p. e. r. i. t. i. n. a. b. e. c. c. l. e. a. r. e. c. e. p. t. a. & a. p. p. r. o. b. a. t. u. s. q. u. i. d. e. j. u. d. a. s. a.
 p. r. a. d. i. c. t. u. l. a. n. u. n. d. d. e. l. e. g. a. l. e.

Notarij In Adoptatu & filios naturales adoptantis usq; ad 4to gradus inclusive prohibentur
pater, & hoc impedimentum ad diuidendum quia filij fuerint in testamento patris, & dicitur
postquam emancipari fuerint. Idem in adoptante delictum adoptati, dum pro eis cognati
usq; ad 4to gradum, & nec prohibita adoptione dicitur, quid sit Affinitas vide p. 175.

Affinitas dicitur Legitima & Illegitima

Legitima est qd nuptias legitime contrahit, Illegitima est qd per nuptias uenit prohibita nuptijs
Affinitas dicitur de qd affinitas cognata mariti & uxoris, & de cognatione
non de diuisione nuptias mariti & uxoris coniungunt, id est coniugis unius coniugis coniugis
alteri, & de Affinitate oritur. Unde maritus & uxor sicut et potius coniugis unius & Affi-
nitatis. Socer est uiri & uxoris mater, Pater uero dicitur, qd sibi associavit generum. So-
crus est uiri & uxoris mater. Vitricus uulgo accipitur dicitur mariti uxoris ma-
ter, & me generus, Noruca est uxor uxoris matris. Iner uero est uxor mariti filia
matris, dicitur gener, quasi generis propagator. Socrus uulgo dicitur uxor uxoris
Privignus uulgo dicitur filius & Privigna est mariti & uxoris filia & filia ex alio marito
& uxore suscepti. Leviter est mariti pater quasi leuiter uis appellatur. Sororia dicitur
uxor uxoris matris. Est autem Affinitas perpetuum impedimentum, & licet fallit
reponit cognatus, qd qd ortu est Affinitatis vinculum, nihilominus est sine superfluo ve-
niantibus Affinitas usq; ad extraneitatem uita sua. Confratellitatis dicitur. Con-
dit autem Consanguinitas ad 4to gradum, Ita est maritus in nulla sanguinea uxoris
sua deinde in ore populi matrimonium usq; ad 4to gradum inclusive, cuius uxor est
sua linea, id est de uxore dicendum. Hic autem Consanguinitas dicitur
habet ad sanguineis mariti & uxoris. Vg Petrus & Joannes si sibi in 2° gradu
sanguinei. Coram uxore Petri ad Joannem oritur in 2° gradu Affinitatis. Uxor consan-
guinei mariti sed tenent libere fraterne matrimonium ad quilibet sanguineis
uxoris quo, excepta illa sola est unice, sicut sanguinei uxoris unice est uxoris
mariti dicitur uxoris. Regula per quas gradus & intra Affinitatis cognoscuntur. Ita
Affinitas. Persona addita per carnalē copulam multo generi attinet, & per carnalē
Vg ego habeo fratrem, addat ei uxor per carnalē copulam, illa persona addita multo ge-
neri attinet. Organe inest sanguineos, qd affinitas mihi affinitas, maritus est
sanguineo fratre. Gradus autem in multo qd sicut frater meo attinet mihi in 2° gradu
Consanguinitatis, ita quo uxor attinet mihi in 2° gradu. Ita Regula Persona addita
sonat per carnalē copulatione multo gradu & in generi. Ita per 25 q. 5. in dicitur
sonat nuptias generis & generaliter gradu Vg Est maritus frater meo & uxoris
uxore eius per carnalē copulatione multo gradu & in generi. Ita per 25 q. 5. in dicitur
propagatione, hinc multo eorum gradu sanguinitatis & in generi attinet qd est mihi
in 2° gradu sanguinitatis & in Affinitatis, qd si frater temporis uxoris generis, fr-
ater meus est mihi in 2° gradu sanguineo & in Affinitatis. Ita quod gradus

Divortium Matrimonii quò ad vinculum fit dicitur p morte alterius conjugis
 Quod licet alter conjugum labatur in heresim & hæretic ad hæreticos, tunc potest hoc vin-
 culum non potest dissolvi. Ita bene dicitur de sep. M. Jan. ad dicitur. Sicut dicitur propter heresim aut
 maleficia cohabitatio dissolvi potest Matrimonium & vinculum illic anathema est. Vale
 Dissolvit Matrimonium & conjugium Religionis approbatae unius ex conjugibus, si ad hoc
 legitur in Matrimonium sit inter verum & spurium. Ita bene dicitur. Si autem Ma-
 trimonium sit spurium non potest maritus ingredi Religionem, si autem uxoris a se vel
 Religionem ingredi se votis castitatis emittit, tunc utroque & conjugium & conjugium
 Religionis in omni copula.

Matrimonii separatio quò ad thorum fit ob sequentes causas

1. ob mutuum consensus conjugum ad optulionem statuti.
 2. ob si alter conjugum ad alterum transierit. 3. ob si unus conjugum in heresim sic
 contumaciter incidit. 4. ob si maritus nimis severitatem exerceat in conjugem suam.
 5. ob si maritus in vita aliusque licet non fuerit secutus offerens.

Ad habendum Matrimonium in impedimentis dirimentibus
 requiritur dispensatio. Quod juris civilis relaxata facta ad ecclesiasticam ab hactenus
 hactenus potestatem dispensandi.

Notandum est Papa non potest dispensare in impedimentis iure naturali ac Divini Matrimo-
 nium dirimentibus, sed in dispensare in illis impedimentis solo iure Ecclesiæ illud di-
 rimentibus. Ita bene dicitur quia non potestatem relaxandi suo Regale aut Divinum non
 est inferior unde non potest dispensare in lege superioris. Ita bene dicitur quia Papa non potest
 nullum in potestatis de se habere potest dispensare.

Notandum est. Quod in impedimentis iure Ecclesiæ dirimentibus Matrimo-
 nium, in servatis his conditionibus potest dispensare quod impedimentum occultum. Id est quod
 Matrimonium dicitur publicum. Id est quod dicitur bona fide, hoc est ab eo qui dicitur
 dirimentibus. Ut ad eam potest dispensandi sive urgente necessitate, et quod conjugum se-
 parari non potest ab eo, etiam si non potest pauperem aut viduam loci, et magnum
 periculum imminere, potest recurrere ad Summum Pontificem. Et hæc de Matrimo-
 nio scripta sufficiant.

Traitatus ultimus De Consuetudinibus.

Quid est Censura?

est pena spiritualis medicinalis, qua hinc baptisato delinquenti & sturnari p. p. testam. Ecclesiastica auferit usque quorundam bonor. spiritualium donec a sturnaria recedat. **De pena spirituali** qd se n. ad corpus qd ad anim. affringenda ex vnde vel qd a mag. stratu Ecclesiastico infligit. **De medicinali** qd p. ea n. in vnde diff. vindicta peccati p. vnde qm respicit ad e. correde sturnari delinquentis. **De hinc baptisato** qd hinc censura e. solus hoc baptisato. **De delinquenti** n. sine delicto n. inelucta censura, e. qd ad censura sit pena gravis, et delictum de grane.

De sturnari hoc e. obediendi b. r. i. p. i. h. r. g. r. e. l. e. n. d. i. **De p. p. testam. Ecclesiastica** qd censura tanquam pena spirituali n. p. inflingeret. tunc, q. soli d. o. s. d. i. q. u. i. i. n. f. o. r. o. e. x. t. e. r. n. o. & i. n. t. e. r. n. o. h. i. n. t. j. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. e. c. c. l. e. s. i. a. e. m. o. r. d. i. n. a. m. a. u. t. d. e. l. e. g. a. t. a. s. u. t. p. a. p. a. e. p. i. e. s. t. v. i. c. a. r. i. i. n. v. o. a. r. c. h. i. d. i. a. c. o. n. i. a. r. c. h. i. p. r. e. s. b. i. d. e. c. a. n. i. n. i. s. i. e. a. d. e. u. s. s. p. e. c. i. a. l. i. e. x. i. m. p. i. s. i. o. n. e. e. p. i. s. i. p. i. d. i. a. g. i. s. i. d. u. d. i. c. i. o. n. e. **De p. p. testam. vnde** quorundam spiritualium bonor. qd est qd p. d. i. s. p. o. n. i. t. u. r. i. n. i. s. t. r. a. n. i. e. c. e. l. e. s. t. i. c. a. u. t. d. e. r. i. c. t. a. s. u. s. p. e. n. d. a. s. p. e. c. c. t. i. s. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. s. j. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. b. e. n. e. f. i. c. i. a. l. i. c. l. e. s. i. a. t. i. c. a. s. u. f. f. r. a. g. i. a. d. e. **Donis** ann. h. r. a. d. i. s. i. d. e. s. p. e. c. i. a. l. i. s. c. h. a. r. a. t. o. n. e. d. e. b. i. t. i. s. q. u. i. a. d. d. i. r. e. c. t. e. n. o. n. d. e. p. e. n. d. e. r. i. c. e. l. e. s. t. i. c. i. s. i. e. p. c. e. n. s. u. r. a. s. n. p. a. t. p. r. i. v. a. t. i. f. i. d. e. l. a. s. **De donec a sturnaria recedat** qd censura tunc soluit qndo hoc sturnari ce desinit. **Notan.** Irregularitas n. e. censura, qd n. e. d. i. r. e. c. t. i. r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. s. f. i. t. o. b. c. u. l. p. a. e. t. n. o. b. d. e. f. e. c. t. u. **Id. qd** irregularitas n. e. p. p. a. t. b. a. p. t. i. s. t. u. t. a. a. d. c. o. m. m. u. n. d. o. s. m. o. r. e. s. f. i. d. e. l. i. u. s. u. t. c. e. n. s. u. r. a. **Degradatio** Depo. n. i. s. p. e. c. i. a. l. i. s. c. e. n. s. u. r. a. qd censura p. relaxari & auferri p. t. e. r. d. e. l. i. n. q. u. e. n. t. i. s. r. e. s. p. i. c. i. e. n. t. i. s. h. i. e. o. o. n. i. s. p. e. r. e. l. a. x. a. t. i. o. n. i. s. & r. e. m. i. s. s. i. o. n. i. s. c. a. r. e. n. d. **Censura a Donis** n. e. censura qd imponit p. modu. medicinali ad tollendu. sturnaria, & ad p. p. u. l. t. i. m. a. d. i. g. n. a. r. i. a. e. c. c. l. e. s. t. i. c. a. f. a. c. t. a. **Exilium** Carcer, servitus n. e. censura, qd e. p. e. n. e. t. e. m. p. o. r. a. l. e. s. n. p. r. i. g. i. a. b. e. n. e. f. i. c. i. i. n. i. s. i. h. b. e. r. e. d. i. p. i. m. d. a. s. u. s. p. e. n. s. i. o. n. e. r. i.

Censura e. p. a. n. d. i. v. i. d. i. t. i. n. c. o. m. m. u. n. i. c. a. m. s. u. s. p. e. n. s. i. o. n. e. d. e. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. u. **Accidental** v. o. a. l. i. a. e. a. j. u. r. e. q. u. e. s. e. n. t. p. l. e. g. e. s. c. o. n. t. r. a. r. i. a. u. t. p. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. s. **Aplicat** i. n. i. t. i. a. u. t. q. u. i. q. u. e. p. e. c. c. p. e. n. t. s. e. m. e. l. i. s. d. e. **Alia** ab h. i. n. e. q. u. e. a. j. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. n. e. m. o. d. u. l. e. g. i. s. h. a. b. i. l. i. s. e. p. m. o. d. u. s. e. n. t. e. n. t. i. a. j. u. d. i. c. a. t. o. r. i. a. **Notan.** Censura e. d. i. f. f. e. r. e. n. d. e. l. i. t. e. r. e. d. u. j. u. d. e. x. p. e. n. t. e. n. t. i. a. m. a. f. f. l. i. g. i. t. a. l. l. o. r. u. **Satis** d. i. c. t. u. m. q. u. o. d. i. n. f. a. c. t. o. s. i. n. e. o. m. n. i. j. u. r. e. i. n. c. u. r. r. i. t. u. t. a. d. v. g. d. i. e. c. o. m. m. u. n. i. c. a. m. s. u. s. p. e. n. s. i. o. n. e. m. i. n. g. e. t.

Non e. quomodo Censura possit ferri invalida? **Censura** ad h. i. n. e. l. a. r. i. t. e. n. t. i. a. l. i. f. e. r. r. i. d. o. n. o. s. i. f. e. r. e. n. t. c. e. n. s. u. r. a. c. a. r. e. a. t. j. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. q. u. i. p. c. o. m. m. u. n. i. c. a. m. q. u. e. s. u. s. e. n. s. i. o. n. e. o. m. n. i. f. e. r. i. t. u. t. p. s. i. l. l. i. c. i. t. a. l. i. i. o. m. o. d. o. i. n. f. e. r. v. e. t. u. t. s. i. c. e. n. s. u. r. a. f. e. r. a. t. n. i. n. l. i. t. a. t. u. a. u. t. i. n. m. o. r. t. u. a. **Ita** s. i. c. e. n. s. u. r. a. t. e. r. i. a. d. v. e. r. e. i. n. n. o. c. e. n. d.

A censura gravi excludant ea, que & à peccato mortali.

Ob quam causam feruntur Censuræ.

Ob solius peccati effectum externum assumuntur & ob irrecipiscendum à peccato.

Quid est Excommunicatio.

Est censura Ecclesiæ privans inmem fideles à Ecclesiastica Communione. & Censura generalis privans & separans inmem à Communione Ecclesie.

Excommunicatio est tri: Major & Minor.

Major est illa, q̄ privat à Communione, usus & activos passivos & rituales & munitiones Ecclesie, suffragijs, Indulgentijs & nullis alijs. Minor q̄ solum privat usus passivos & rituales.

Excommunicati s̄ tri: Tolerati & non vitandi, si i quos vitare non tenemur. Non tolerati & vitandi, si i quos est precepto Ecclesie tenemur vitare. Tolerati & vitandi q̄ iniqui & invidiosi.

Excommunicatio est tri: Reservata & non Reservata

Reservata est illa, cujus appellatio Superiori, Papa, Episcopo, q̄ debet reservari in peccatis p̄t. non reservata à qua quilibet sacerdos rite ordinatus appellare pot.

Subiectum Excommunicationis

Est hoc vitator, baptizatus, in baptismo detentus, non tota vita ad p̄t excommunicatus.

Quoniam Excomito non tolerato in his casibus non sicut conversari.

Ut orare vale, Communio, mensa negatur.

Per ea intelligit q̄ colloquium. Per orare Communio in domo. Per mensa salutatio pas & p̄tra. Per omnia societas. Per mensa comestio.

In his casibus licet conversari. sive communicare.

Utile, Lex summissa, sed ignorata, necesse.

Utile in casu utilitatis sive spiritualis ipis excomito & sicut, sive utilitatis temporalis vel ut ab eo debitum restituant. Lex in casu legis in criminosis, sicut ad excomito mandato communicare pot. Summissa in casu subjectionis serviti, sicut Filijs Parentibus, servi Domi excomito communicare pot, si ante Excommunicationem fuerint in servitio. Lex ignorata in casu ignorat juris & facti. Necesse in casu necessitatis sive ut sive corporis.

Communio Fidelium est tri:

Pure innoxia q̄ consistit in fide & charitate. Menevanna q̄ consistit in fidelium civitate. Placis, multa q̄ spectat utramq̄.

Effectus Communis tri: Est privatio usus passivi & rituales, à qua quilibet sacerdos approbatus appellare pot. Est usus Communis sive amicus & privatio usus tã activi q̄ passivi & rituales.

in acceptus extra caput necessarius et omnia licite et recte non potest, ut dicitur in si sunt, quibus
monachis peccat excepto crimine heretico, quod invalidum est de iure jurisdictionis.
Deo Excomunicatio ad subducendos ordines et irregularis. Ita intolerantia privet de
suffragiis precibus, indulgentiis etc. Hic quod Excomunicatio publice non dicit inter se Dominus
officiis Ita prohibet communicationes laicis, spiritualibus et politicis. Et de pultura Ecclesiastica.

Laica de pultura privantur hi:

1. Oed Judaei Gentiles et Infantes sine Baptismo decedentes. 2. Oed oed in peccato mor.
tali ut furto ad ultionem, ebrietate, raptu, mortui, y occisi. Nisi foris talis aliqua
signa penitentiae dederint. Ita qui in offitio in loco nec in univertate tempore et spali,
hac foris pena recipiunt sententiam iudicis.

Ubi Excomunicatio inuenerit a hereticis velente gravis peccati peccati
offitio: quod huius pena est statuta. Ita in favore ipsius heretici, quod in favore, lo-
tus oboni heretico, cui favor remittitur et potest.

Ubi hereticus seipsum peccatens Excomunicatio inuenerit
si ex ira, y talis vita gravis peccati se vehementer inuenit Excomunicatio.
Quis a percussione Clerici potest absolueri?

De huius Excomunicatio est supra reservata, ut est in offitio y Epus Legatus ab ea
regulariter absolueri potest.

In quibus casibus percussorem hereticum potest ab Episcopo absolueri potest?

Episcopus quando percussio non est enormis. Percussio autem enormis est si notabiliter vulnere
notabiliter corporis inuadit. Si percussio persona indignitate et infamata
Percussio non est enormis, si fiat pugna palma, lapide, si in velum
vestigium, quibuslibet gutta sanguinis est notabiliter effusa. Ita est absolui
de huius offitio sunt impedimentum, quo minus ad Episcopo y Epus Vicarium
accedere possint. Hic ius non est sui iuris de filiis familiaribus, seruis, monachis etc.
Hic Episcopus ab ea percussione potest absolueri si nulla nec a foris externa debeat.

Qualis Excomunicatio est contra hereticos.

Excomunicatio in Bulla contra hereticos eorum fautores et defensores.

Quid requiritur ut Excomunicatio inuocetur?

Persistentia, et peccata et tenig manifestata, non de iniuria Ecclesiae non iudicatur.

Quid est Suspendio?

Est Confusio Ecclesiastica quae privat hereticos et peccatores culpa y offitio aut de
negitio Ecclesiastici in toto y in parte, in certis y in perpetuum tempore.

Suspensio est e^o in scriptis, q^uod si verbali & in p^resentia ferat n^o e^o p^rone Compen-
 satione medicinalis & vindictiva. Sic si fiat prius Beneficium & officium
 p^resentia verbali e^o Depo^s si fid^e reali scripto e^o Degradat^o q^uo^o multa privilegia
 p^rone, & h^occ seculari iudicio, n^o t^um ablati^o a^o servandis v^oltis & d^e d^ectione hor^um p^rone

Suspensio est dⁱ Totalis & Partialis

Totalis qu^o licetq^{ue} suspendit a Beneficio & officio, hoc e^o ab o^o exercitiis Ordinis
 & jurisdictionis Partialis e^o qua suspendit p^rone ab officio vel actu certo Ordinis. e^o
 & celebrandis missis. Suspendio ex p^rte temporis e^o dⁱ Perpetua & temporaria
 Perpetua e^o censura Ecclesiastica qua^o licet alicuius exercitium ministerii Eccl^e
 siastici p^rone in p^resentia. Temporalis e^o censura qua^o p^rone alicuius Eccl^e
 siastici ministerii exercitium ad tempus. v^oq^{ue} ad annum.

Item Suspendio est dⁱ

bona sententia q^uo^o ipso iure infligit delinquenti. Terenda sententia q^uo^o primus p^r
 sententiam iudicis ab omni p^rone debita p^rone infligit.

Suspendio a Depositione & Degradatione differunt hoc:

1^a Depo^s & degradat^o p^rone ministerio actu Eccl^esiastico in p^resentia
 & sine spe restitutoria. Suspendio autem ad tempus. Item

Suspendio & excommunicatio & interdictum differunt hoc:

1^a Excommunicatio & suspendio p^rone delictis infligit Interdictum v^o p^rone.

Suspendio ab Excommunicatione differunt hoc:

1^a Excommunicatio t^um spiritualis q^uo^o secularis. Suspendio v^o sola
 persona spiritualis.

Qui sunt effectus suspensionis?

Quo: Simus peccat^o mortal^o si celerat actu sive Ordinis sive jurisdictionis
 2° Suspendio fit irregularis si exercet Ordines p^rone p^rone.

In quibus casibus invenit Suspendio? N° 3° committat hoc
 q^uo^o e^o p^rone p^rone.

In his: Vnde si q^uo^o sacros Ordines suscipiat sine p^rone ille irregularis
 & si Ordines extra tempora n^o servatis interdictis. Sic si Ordines ab alieno
 p^rone sive dimissionalib^o. N^o si in actuali p^rone Ordines post matrimonium

rati. Si quis ipse ordinatus, & cruciatus ordines symoniacale ordinat.
 Reliquos communiter habent privilegia pro quibus absolveor ab omni
 suspensione Juris in hoc reservata proveniente ex delicto occulto.
 Si peccatum mortale audire in illa celebrante sacerdote suspensio vel
 communicare cum illo in Divinis?

Si sacerdos suspensus sit de peccato mortali, seu non.

Suspensionis Causa & Remota & Proxima.

Remota est persona quae suspendi potest & tales sunt tres species: primum Papa
 qui ex invidioso potest. Secunda est peccatum, ita, ut ille ligandi & gravandi non
 cogitur suspensione, qui non peccaverit.

Casus in quibus Episcopi incurrunt suspensionem.

Anno suspenduntur Episcopi Abbates, Monachi, Praelati, quia se de Italia, ponti ad
 ministrantibus, hunc Ecclesiam accipiunt sine quibusdam serie auctoritate
 2do suspendit electus in Episcopum, si intra tres menses sui spectandi non
 fuerit, & suspendit a receptione fructuum sui parochiae, si non propter se
 tuone tenet. 3to Episcopi accipiunt spectandi ab excomunicatis suspensio
 in divinis & suspendit a pontificali, & si innoxios de excomunicatis, quia
 haec pena lata est in obsequium Beati. 4to si sine licentia Episcopi sui ad locos
 alibi Diocesis sive piam sive seculari ignorat, suspendit a
 collatione Ordinis ad annum. 5to ordinarius indignus suspendit a collatione
 Ordinis illis quos indigno. 6to. 7to Conferens in hoc infanti 1. an
 nos in hunc. 8mo non collatis beneficis indignis personis. 9to
 incurrat sine dispensatione de bonis temporalibus. 10to in sibi addit,
 si aliqua in illis non fuerit vacante possessione & suspendit ab
 ingressu Ecclesiae donec restituerit. 11to incurrunt in excommunicatione
 Provincialium si a metropolitanis vocati Episcopi a Concilio Provinciali non fuerint
 ulla modo iusto mediante interimento, aut si venerint ad illud, & deservente sine
 ab illo distent. 12to suspendit a Tronone reliquos Episcopi donec in sequenti Concilio
 absoluti fuerint. 13to si in visitatione aliquis iniquus in visitatione
 non illi honores mittant, aut non visitant eum aperi, quibus visitant debent.
 14to incurrunt in excommunicatione in suo munere Episcopi, ad si Episcopi obis

et amore in modo temporalis si p[ro]cedat in heresim v[er]mine de aliquo adu[er]sus
quod p[ro]cedendum erit, aut si hoc crimen verone. Sic in triennio suspendit, ab
officio Ep[iscop]ali.

Suspensiones quas incurrunt capitula, verito collegia, et h[ab]it
Arno. Si capitulum bona p[ro]p[ri]a p[re]lato digne in usu Eccl[esi]e relicta, aut successori
tam relicta p[ro] demeritum rapiant, et im[mo] solvendant, ip[s]o facto suspendantur
ab officio & beneficio, donec p[ro]p[ri]a bona restituerint. Idem iudicis Eccl[esi]e
q[ui] in missa t[er]tia p[re]sente manib[us] sententiam excommunicat[ur] cordi solo
neis testibus, p[ro]m[er]ito suspenduntur, ab ingressu Eccl[esi]e. Item iudicis
qui sine scripto aut in scripto sententiam confert, ferit, p[ro] expressa ca[us]a
hoc q[ui] ferat, aut si p[ro]nti n[on] dant sententiam in t[er]tia p[re]sente, suspenduntur
ingressu Eccl[esi]e & a Divinis.

Suspensiones q[ue] trahunt a ser[vi]cio peccantib[us] in ip[s]a ordinatione
Arno. Si recipiat los ordines ab eo q[ui] renunciat Ep[iscop]atu, & q[ui] cepit & off
ficio & jurisdictioni ip[s]o facto suspendit. Idem si recipiat ab alieno Ep[iscop]o
sine licentia Ep[iscop]i p[ro]p[ri]i. Item si recipiat a p[ro]p[ri]o Ep[iscop]o in licentia d[omi]ni
licentia d[omi]ni. Item si recipiat q[ui] ordines ab Ep[iscop]o excommunicato & susp[en]so.
Item si ordinet ante t[er]m[in]um t[er]m[in]um p[ro]p[ri]am a quorib[us] nisi d[omi]n[u]m in ip[s]o suspen
satu sit. Item si recipiat ordines extra tempora sine dispensatione. Item
si ordinet ad servatis intervaltis temporis. Item si q[ui] fuit titulus sine
p[ro]visione sui sufficienti q[ui] fuit canonice. Item si q[ui] honore & ordinet
q[ui] q[ui] q[ui] h[ab]et p[ro]m[er]ito p[ro]p[ri]a d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
in p[ro]m[er]ito d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
q[ui] d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
ante Ep[iscop]atu, & n[on] d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
litens dimissionis a capitulo receptis q[ui] ordinet in sacris.

Suspensiones q[ue] incurrunt p[ro]pter ex[er]citiu[m] Ordinis.

Arno. Incurrunt suspensione q[ui] p[ro]pter modu[m] sine d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
tenente. Idem qui celebrant coram excommunicato, seu qui committunt ad d[omi]ni
& ad sepultura[m] Calceator. Item qui admittunt ad sepultura[m] & p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a.

Cessatio est 2. Generalis & Specialis.

Indis q' imponit Provincia, Civitate, Castro. Specialis q' tendens ad bonis impo

Cessatio a Divinis ab Interdicto differt hoc:

Interdictum q' prohibet in locale temp' officii aliquid. Respondet illud q' si a cuius culpa
facta est cessatio nulla detrahatur officii q' prohibet. Equae oes advenit a Divinis in
illo loco in quo imponit. Unde cessatio loco libere pot' Divinis celebrari a quo
liber' y celebrari. Idem videtur cessatio a Divinis licet gravis peccat' sit in
gularis, bene in Divinis interdicta. Etio deputatione in loco sacro tempore
laicis a Divinis p' stabilitione sententia obus e' degra, de modo fit sine officio
functio. Secus de Interdicto.

Advalida Cessatio a Divinis Conditiones requiruntur ha:

1. q' sit idis q' ad promulgat' habeat authentic' y a jure id Ep'is, y non sua dignitate id
facultate sede vacante. Idem ut oes s'nu' nullis demoto no absente q' venire pot'
2. ut consent' ad tractanda de Cessatione, aut eo negotio abominis. Ita d' ad cessatio
ma' d'ri & diligenter examinet. Illa id in hac deliberatione pot' pars Capituli
3. Reluctans. Ita id delicta oportet. q' fit cessatio id' d'notion' de manip'ato. Ita id
4. si ob cuius culpa fit cessatio moveat ad satisfactio, id in s'notionis p'risolati morte
id validitatem, id e' h'ic. Tria id in titenis patentibus, ad h'ic h'ic sigillo
manuibus sua Cessationis exprimat' d'va, id ha' h'ic d'notion' ea cuius d'ia parat'
Cessatio. q'na id ab eo q' injuria intulit & Cessationis occasionem dedit. q'esse
injuria q'asi favore recuperon' Cessatio id' id h'ic p'ua. Ad id utraq' pars sta
Cessatione qm' id qm' cessatio aut' p' se al' p' suos procuratores bene informada d'le
ap'cam' avert, de negotio Cessationis informata, se pot' id supra d'not' de v'nd'ia
de Cessatione in afflictione d'ic' emanata. Si v' d'notiones h'ic in fuerint servate,
nec Cessatio versanda d'nt' Doctores.

Cessationis a Divinis Tres s' effectus.

1. In tempore Cessationis se g'ntes qm' p'ntis abstinenda a Divinis
officiis publicis recitandis id ab h'ic h'ic q'ni' q'ni' p'na celebranda, nec
p'ntand' Campanae, ad sint signa Divini officij celebrandi, q' d'nt'
2. Campanae silere debent.

Nota 1. In ratione & salutaria Angelica licita & iustitia, cum
tunc in suis Divis Officia, nec a Jure prohibent. Ita Suarez.

Nota 2. Divites privationis Ecclesie, ut dicitur, sacerdotes beneficiorum
tenent ad revertendas horas canas. Licita & ad renovandum Cuthanistic
Sermone semel in septimana adhibito ministro celebrare
ob necessitatem infirmos, ne species putrescant.

Adus Offici Divis usus decantator, quod dicitur & illorum usus sive Officia
Dona. Item Sermone Ordinis, & extrema Urutionis, & adrimonium
Penus nec dicitur ab Heri. Ceteris Baptismus & Penitentia quod dicitur
hinc erit duo Sermone si Jure dicitur ad salute Fidelium, quod
perpetua Observance Ecclesie, fit ut nulla tempore negari possint. Licita
& ad Administratione Heri, quod hinc e Instrumente Perfetto Baptismus
Stilus effectus Privatis Sepultura Ecclesiastica.

Nota Duo hinc Sepultura: Dispositio Cadaveris in loco sacro & offer
Dignum, quod fieri debet ex spectatione Ecclesie. Itaque de Depositione & du
bitio de spirituali, & Decantatio publica & offer Solenne pro defunctis.
De oratione nulla, quod depono Cadaveris in loco sacro ad e p se Dignum
offer, Porus pietatis & misericordia, quod semp heriis & hinc dicitur
ab ali tenent e se.

Opatione vitiana gravissime peccat quod fieri ad prohibitione Ecclesie
In re gravi, & in iudicio Irregulariter, quod in Jure dicitur & expressa
Sepulchro, ad imponit a Jure & ab hinc. Unde ab imponente Jure
solli dicit.

Irregularitas dicitur a Regula, quod prout dicitur Regis in Jure
canonico.

Quid est Irregularitas?
Est Impedimentum omnium & Ecclesiasticum impediens susceptionem or
dinum, & susceptionem Electionem.

Irregularitas Sinaris & dicitur impedit laicos fideles a susceptione
ordinis. Et dicitur impedire impedit clericis in jurebus Offitiis sive
ordinatis, executione Ordinis, & Jurisdictione Ecclesiasticam. Et
hinc est effectus Irregularitatis.

Irregularitas formae Et omnis hoc ordinis capax & non formis velat
Irregularitas Pontifex nō d capax ad nō sī subjectus furi Canonico.

Irregularitas d dividit in irregularitatem ex delicto & ex defectu
Irregularitas ex delicto illa q adus, manet donec igne in ea dissipetur
Ex defectu quod desinit tollit sublato casu.

Irregularitas ex delicto s̄ quatuor species:

1^a ex recitatione Baptismi 2^a ex rebaptizatione qm̄ & rebaptizatio
3^a ex violatione confusio 4^a ex suspensio 5^a ex interdictio
6^a ex excommunicatione 7^a ex interdictio 8^a ex interdictio
9^a ex interdictio 10^a ex interdictio

11^a ex homicidio illicito pariter. Ita et adu iudicialiter & de re
12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a

16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a

Irregularitas ex delicto ut strahi & occulte p̄ actus externus qd
in foro iudicij p̄bati nō p̄t. Vg Occidens detrahitur clandestine & t̄
ante inuocand irregularitatem occulte, licet actus homicidii ad forum
deduci nec probari potest.

Irregularitas species ex defectu s̄ 59.

1^a 2^a 3^a 4^a 5^a 6^a 7^a 8^a 9^a 10^a 11^a 12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a

Quid est Bigamia

Est status conjugari, qui ad duas straxit matrimonium
& consumavit.

Bigamia est 3°.

Realis & vera, aliq. ad duobz Stracit & Spumavit matrimoniu
 Impedativa quod qd Stracit ad vidua. Similitudinamagnas
 qd ordine sacro irritatus Stracit matrimoniu ad aliquam Spumavit.

Tres sunt latende Irregularittis ex defectu & de aliter.
 Annus p. legitimab. rem, q. si fiat a Papa. Annus censet et, & in-
 nus factus ad ordines & beneficia, & alia, qd ad q. se est. Sed postea
 legitimittis, sed est illegitimittas autem, p. professione Religand, ita
 qd sit habilis ad ordines. Status p. Dispensab. qd dicit Irregulari-
 tas p. dispensatione introducitur, ita dispensatione illig. tolli pot.

Irregularittis q. onit ex defectu an. Irregularittis onit impediat.
 Irregularittis q. onit ex defectu, qm. se late habeat, si eod. defectu impedit
 usq. & exercitum unig. y. alterig. ad ordines, n. d. exfirmandum, qd
 inuara Irregularittis ad exercitum alteror. ordinu. Vg. siq. priuaty
 culo. hinc. hinc. y. digito. ad fractionem.ucharistia, n. tunc. hinc. quod ad
 alios ordines. dety. & habentis Irregularis, si ad. hinc. ad. hinc. ad.
 nisi ita se late habeat, id. inducat. quanda. in. ecclesiam. y. horribilitatem,
 & hoc. inhabilitatem. ad. ordines, se Irregularis.

Quid est Depositio.

Oratio, q. qm. aliq. deponit ad officio & dignitate Ecclesiastica, & ordo
 solo privilegio. Quid est Degradatio. ^{Canonici tunc. qd ad. omne}
 est actio qua. hinc. priuaty. omni. officio. & beneficio. Ecclesiastico. in
 perpetuum. ob. crimen. grave. & in. suburne. sacerdotij. dignittate. de-
 vultus. qd. degradat. & in. ordines. plebis. redigit. ^{in. hinc.}

Quis potest clericum deponere?

Vel Episcopus y. Vicarius, q. ab Episcopo ad hoc deputatus.

Degradatio est verbalis & actualis.

Verbalis q. fit verbo & pot. fieri ad absentem. actualis, ut re ipsa
 exercens. Verba degradantis in persona presentem.

Propter homicidium potest ne Clericus degradari?

Non pot. nisi adeq. id qualificationem ut transeat in aliam speciem criminis, hoc est homicidium sacerdotis.

Quis potest degradare.

Quilibet Ecclesiasticus sine privilegio fori & honore, proinde ad Clericum omnia tempora initiatus.

Quis potest dispensare depositos & degradatos?

Episcopus pot. dispensare depositos & degradatos a se debeat ob crimina minora, in aliquibus vero casibus dilectissime degradati soly papa pot. dispensare.

Degradatus verbatur in privatis moribus & characteris ordinis sequuntur id est obligat ad servandam castitatem, & ad recitandum horas sanctas, quod degradatus non infertur ad tollenda onera, & ad imponenda gravamina ad tollendos honores.

Degradatus non potest fructibus beneficii, quod pariter beneficiis seculo privatus.

Degradatus si aliquo actu ordinis sui exerceat ut si Episcopus deponatur, velus ordinis si validi ordinis, & Presbyter degradatus officium alibi exercit, valide exercet quod per degradandum non mittitur ordinis sui characterem.

Quid est Interdictum?

Interdictum est censura ^{et hactenus} quae prohibet participatio activa et passiva Divinorum Officiorum sct. Sacramentorum atq. ecclesiastica sepultura.

Triplex est Interdictum.

Triplex Locale Personale & Mixtum. Locale est quod directe fertur ad locum ut v.g. Regnum, Civitas, Ecclesiam in q. Interdicitur ne in Dna Officia ab incolis et extraneis audiant ne celebrent. Nihilominus Respondent illis loci abibi possunt audire Divina Officia. Personale est quo prohibet Populo v. abibi Respondent private particulariter audire aut celebrare. Dicitur Officia ubiq. locor extenderit. Mixtum est quo interdicitur locor et Persona et ut simul sit Personale et Locale.

Locale Indictum quadruplex.

Duplex Generale et Particulare. Generale e quando totus Locus indicitur ut Regnum Provincia Diocesis Civitas etc. Particulare e quo indicitur certus Locus Sacer vs Cemeteryum Capella.

Personale Indictum quadruplex.

Duplex Generale qd respicit aliqd corpus Collectivum ut Comunitatem aliquid Speciale qd determinatam Personam respicit excommunicatio Suspendio.

Ius differt Indictu ab excommunicacione et Susp.

Co quia Indictum privatur bonis spiritualibus inquantu habent rationem dispensationis qm Ecclia iustus causas mota per Indictum tollit excommunicacione v privat officio Dignitate et Sacramentis inquantum continet Sacram Comunionem cum fide Libus. Suspendio privat iisdem bonis inquantu a potestate Clericali procedunt.

Nota Si aliqui Civitas una Parochia indicitur ubi sunt plures Parochie v in Civitate aliquo Collegium Communitas n erit quantum ad Collegium personale d Speciale. Dum Indicitur Clerici Civitas populi sciam n in totis quales e Indictum Dum Populi Indicitur n Indicentur Civitas qd hoc n Clerici Populi Sumptus prolationem sciant Laicos a quibus Civitas sunt sustineti Ita hvarct.

Item aliquos Indicta Civitate si habitantes in Suburbio n sunt de populo Civitatis Indicta n subjacent illi qd n sunt Pars Populi Indicta

Item Venire Potestatem qd Indicta Civitate in Sub Urbis et Alij pccia extra muros ultra ubi Civitas sive contigua sive vicina consent. Indicta sive sint illa pccia alibi dno hactenus sive alibi dno pccia Curie sive Civitatis de Sen: Cacio in lto. 2o

si invidita Civitate Suburbia n̄ cens̄ invidita parvi penderent.

De particulari Indictio ab it̄ censendum nam in Canobis Regu
lanibus non p̄ potere. Epp̄us qū in eas n̄ habet jurisdictionem delectant
Indictum p̄ pt̄ ferre qui et Censuram ut de Censuris in Comune
se Lapa Superiori p̄ligiori Personale ferre possunt n̄ autem lo ca
le nam illor̄ Jurisdictione cadit in Personam n̄ in loca.

sa Materialis Indictio remota sunt certa Persona tum Communiter
tum Collegii s̄p̄ Maas propria e culpa q̄ Indictio p̄ pana h̄c an̄
supponit culpam et h̄c culpa p̄t̄ in sepe aliena q̄ ob contumacia
Oni sui p̄ Civitas ejus intelligi cui Indictio tam s̄ntes quam in
sentes subijciunt̄.

Nota Epp̄i Prulato Superiores n̄ subijciunt Indictio gnali Personali
nisi de illis specialis fiat mentio. Infantes usu rationis earen
tus amantur p̄riores n̄ p̄fuit Indictio et possunt in loco sacro
sepeliri Indictum Personale n̄ pt̄ in alium ferri nisi ob
p̄p̄iam culpam et si Indictum absolute et simpliciter
ferat Debet esse mortalis culpa q̄ pana proportionat culpa
am vo major bono p̄vaf Legitima se esse beneficium aut usum
spiritualium unde debet esse culpa mortalis.

Indictum gnale Personale ob culpam gravem fieri debet
Indictum gnale locale ut p̄ste ferat requirit ut ut gravi
culpa ubi private Legitima P. Principis aut gubernatoris
illius loci propt̄ quam totum Regnum aut Comunitas p̄vaf.

Indictum locale gnale incurrit. Imo propt̄ culpa d̄no tempor
ditis. s̄ Curiam. ad quos pertinet Regimen.

Indictum locale Personale incurrit
Imo Indictat Locum in quo Epp̄us per vim retinet
Locu Locu, in quem Clerici Seculares v̄ Regulares aliquos
inducunt

inducunt ad vivendam v. jurandum. ut in ecclia eor. sepeliant unde
 ecclia illor. sunt interdicta. 3to q^{do} hereticus suent tradit ecclie
 stice sepultura locus ille e. in perpetuum interdictus.

Interdictum generale Personale incurrit. 1mo p. Communicantes conceden-
 tes Usurarius alienis habitations. 2do incurrit Communiter concedentes
 pignora. & repressalia v. q^{do} unus pro alio exigit. 3to
 contrahunt Interdictum Communiter imponentes v. exigentes decimas
 ab ecclia bona eor. occupantes. 4to similiter incurrit Capituli
 si q. n. observabant constitutiones Joannis 22. circa fructus
 beneficior. vacantium. 5to Incurrit Communiter exigentes in
 bursa ab ecclia. 1mo q^{do} Capitulum Sede vacante infra Annu
 vacationis concedit literas demeritoriales illi Personae q. occasione
 beneficii recepti aut recipiendi arctante. Ovo Personaliter sunt in-
 terdicti q. ead. culpabiliter interdicto generali fuerunt.

Interdictum Personale speciale incurrit his casibus.

Primo iudex ecclesiasticus ferens excommunicationem nomine pro mul-
 ta injuriantia aut n. ex scripto aut sine causa expressa e. in-
 terdictus per mensem ab ingressu ecclie et a Divi officii suspen-
 dit. 1mo de sen. excom. 2do q. recipit dignitate spiritualis
 v. abbatiam v. aliud quicquid de manu Laici in Poitu ab in-
 gressu ecclie. 3to si seppus prelati alii sibi usurpent ex re-
 s. h. ecclie vacantis non restituerit donec restituerit. 4to si aliquis
 Prelati alienet bona ecclie in Poitu ab ingressu ecclie. 5to
 v. videntes Interdictum locute a jure v. ab humine interdi-
 cent ab ingressu ecclie. 1mo q. officiales Curie Romanae v.
 alios Clericos se Romam conferunt pro suis negotiis pri-
 vant Beneficiis ecclesiasticis vel ea conferunt aliis tales sunt
 in Poitu suspensi et excommunicati iuxta. 3to extra vagans
 de privilegiis. 1mo Clerici in S. Ordine constituti q. jacent
 b. venime fornicationis et Interdicti ab ingressu ecclie. Ovo
 p. in visitatione aut alio Superioris in sua visitatione aliquid
 accipiunt q. illis n. debet nisi ultra duas menses duplum restituerint.

Laici violantibus interdictionem personale peccant mortaliter ex suo genere quia sicut incommunicatus adhibendo divina officia peccat mortaliter ita interdictum violans quia tam interdictum quam incommunicatus privatus a usu officii dei. Laici si hoc agant adhibentes ad celebranda officia divina ubi locum habito et non invocaverint alios interdictos vel sint officii dei postquam admoniti fuerint a celebrantibus vel exirent in expostionem cationem.

Si Clerici violant interdictionem has incurrunt penas laici privant privilegio quod iam in loco sacro sepeliri non possunt. Si in originibus non possunt interdicti. Laici et Clerici personale est locale videlicet interdictum celebrando actum sui Ordinis sicut divina officia ab interdicto fit in eligibilis active et passive id est ad eligendum et ab eis admitti non debet. 3° Incurrunt Suspensionem ab officio et consequenter ab jurisdictione. 4° Clerici sicut violant interdictionem per excothufabimus Ordinis sacri irregularitate incurrunt. 5° Laici observantur hinc Diaconi, Canonici, Subdiaconi, Episcopi, Presbiteri, Sacerdotes in casibus volentibus in loco sacro interdicto fit irregularis. Similiter Sacerdos fit irregularis celebrans in loco interdicto et ministrans sacramenta quod per se interdicti non permittuntur. Idem fit Irregularis si in praesentia non sit cum verbis de regere, misse dicit aut si benedicit Calicem paramenta et Candelas in die Purificationis et Ramos in Pascha Palmis. 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100°

Interdictum promulgatum ad tempus sub certa conditione nonnulla voluntate et post elapso tempore et adimplata conditione.

Interdicta localia et personalia generalia quae iure communi sunt imposita non rescovata possunt ab Episcopo et a quoque habet jurisdictionem in communitate interdicti non solvere.

Parochi et alii confessorum ab interdicto locali non possunt absolvere quia in casibus quod interdictum bis per non man. fori pda ergo non spectat ad confessorum. Similiter Confessor non possunt absolvere ab interdicto personalia generalia quia similiter Confessorum interdictum non spectat ad fori pda in quibus de particulari Confessione proceditur.

Item Larochy & alij Confessarii pt ab intellectu personali particulari ab
vere qd n e reservatus qd ab alio Confessario n reservato pt absolvere
ergo ab intellectu tum qd nullam eandem in conversione loquuntur

De Ecclesia Libris Canonice & Traditionibus Quid est Ecclesia?

Est certus fidelium baptisatorum cetus ad veram Dei cognitionem & cultum
veramq; Religionis societatem divinitus evocatus.

Ecclesia sumpta e Dei Triumphans, Regans & Militans.

Triumphans e ceteris beatorum animarum in Angelorum virtute ad pacem regnantium
& Dei faciem intuentium a latitia. Militans q; fideles in genti veta ad hostiles
humani generis militantes prosequendit. Regans q; dicitur ad imperatorio.

Quid est Sacra Scriptura?

Est liber sanus infallibilis divinus verbum Dei & res a Deo revelatas Vel
e infallibilis fidei regula consistit e multis scriptis & est ea dicitur

Sacra Scriptura est Vol. veteris & Novi Testamenti.

Veteris Testamenti e illa q; spectat Libros sacros ante adventu xpi in lege
Mosaicis a Deo inspiratos. Novi Testamenti q; spectat Libros sacros post adventu
xpi dñi in lege sua scriptos ab authoribus xpi dñi afflatis. Scriptura sive
Veteris Testamenti e collectio librorum sacrorum q; emittuntur a summo ventura dñi
pceptis legis antiquae. Novi Testamenti e collectio librorum sacrorum exhibentium
librum presentem cum pceptis nove legis.

Quid est Liber Canonice?

Est illa qui continet normam & Regula quam in fide & moribus sequi debentur.

Libri Canonice sive Protocanonici & Deuterocanonici.

Protocanonici sive q; fidelium omnium sive in Ecclesia semp ab omnibus accepti sive d. d. d. d.
Deuterocanonici sive libri vere dñi, q; n n semp ab omnibus fidelibus ad veram dñi re
cepti sive, ita ut eorum eandem qd omnes fideles authoritatem obtineant, quoniam Li
bri Protocanonici.

Libri Protocanonici ex Veteri Testamento sive sequenti.

Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, liber Josue, liber Judicum, liber
Regum libri 40, Paralipomenon duo, Esdras duo, primus & secundus, liber Esth
mois 130, Proverbia, Ecclieastes, Canticum Canticum, Josias, Jeremias Czechicis

Daniel duodecim Propheta minores.

Libri Protocanonici ex Novo Testamento si sequentes:

Evangeliorum Libri sex: scilicet Matthaei, Marci, Lucae & Joannis, Acta Apostolorum, Epistola Pauli ad Romanos una, ad Corinthios duas, ad Galatas una, ad Ephesios una, ad Philippenses una, ad Colossenses una, ad Thessalonicenses duas, ad Timotheum duas, ad Titum una, ad Hebraeos una, Epistole Canonicae duae: prima Petri, & prima Joannis.

Libri Deuterocanonici ex Veteri Testamento sunt haec:

Job, Baruch, Danielis capita duodecim hymni trium puerorum, Susanna Hispanorum, & Historia Draconis a Daniele occisi, Tobias, Judith, Sapientia Ecclesiasticus, Libri Machabaeorum duo primus & secundus.

Libri Deuterocanonici ex Novo Testamento sunt haec:

Epistola ad Hebraeos, Epistola Jacobi, secunda Petri, secunda & tertia Joannis, Epistola Jude, & Apocalypsis, quibus addendum Caput ultimum scripturae, & Historia sudoris & sanguinis, & Apparitionis, ac Consolationis Angelicae in Evangelio Lucae.

Sacra Scriptura sensu est tri: Literalis & Mystica.

Literalis est, quae verba ipsa immediate scant, ut per Jeremiam scant Ierusalem desolatam, & Ierusalem desolata, qui non scant per verba immediata, & mediate scant, quia scant per res illas, quae verba immediate scant, sicut per Historiam agni Saphirae Lucae, cap. 24. Historia relatata sua res agni Saphirae a Iudeis non immolandi, & mystica est assumptum in ora filii immolati.

Sensus literalis s. sensus est tri: Proprius & Improprius

Proprius quem verba in propria sua sensu usurpata immediate scant, ut per David & Rex. Improprius & figuratus, qui est per quandam metaphoram, ut per Regem & per ipsum sensum ut oia videre oculis & per Omnipotentem.

Sensus spiritualis sacrae Scripturae est tri:

Allegoricus correspondet fidei, qui habet tunc quae verba s. sensu praeter sensum literalem quem habent, scant aliquid pertinet ad fidem. Anagogicus correspondet spei, habet quae verba praeter sensum literalem quem continent scant aliquid pertinet ad vitam aeternam quem speramus. Tropologicus & moralis correspondet caritati, & habet quae per sensum literalem verborum scant aliquid pertinet ad instructionem morum & opera Charitatis exercenda.

Accomplish horum sensuum ostendit in hoc nomine Tercium adem.

inā sibi vox Literali significat Urbem Palestinē, Allegoricē Ecclesiam militantē, & dō-
 goicē Ecclesiam triumphantem, Tropologicē & moralē Universam Animam Fidelem.

Cuiusmodi s. Scriē sunt tribuendi ex Doctoribus Ecclesie.

Omnibus quatuor videlicet; Literalis Hieronymo, Allegoricus Ambrosio, Tropologicus
 & Augustino, Tropologicus & moralis Gregoria.

Sensus hi s. Scriē q̄ p̄mittuntur p̄mittit Allegorē demonstrat sūo vosp̄

Litera q̄ ostendit: quid credas Allegoria,
 Moralia, quid agas; quid tendas allegoria.

Quid est Traditio.

Est Dnā q̄ ad Religionem spectans, quæ tamen expressè in s. Scriptura
 non habetur, neq; ex illa clarè deducitur, sive de in huiusmodi Doctrina in li-
 bris clauitorum Patrum scripta reperitur sive non.

Traditio est sumis Late & stricte.

Late sumpta est ois Dnā ab uno alteri communicata sive scripte sive voce ut p̄
 Act. illo Apostoli 2. Theps. cap. 2. Tenete Traditiones quas didicistis sive per sermo-
 nem sive Epistolam nostram. Strictè sumpta est Dnā q̄ deus supra.

Traditio est 3a. Divina Apostolica & Ecclesiastica.

Divina est verbum Dei in scriptura. Seu est illa cuius author est Deus. Apostolica q̄ ab
 Apostolis instituta est cum apostolice spiritus s. hinc tr̄ in s. Scriptura reperit exp̄t.
 In s. scriptura instituta ab Apostolis certis temporibus instituta. Ecclesiastica
 est consuetudo quedam antiqua ab Episcopis & populo fidei in Ecclesia introducta.

Traditio Divina r̄e diversorum Naturā dividit. Est

In Traditiones Legis naie, q̄ si ille quas hinc ante Legē Moysaica a Deo acci-
 perunt per Adamum, & Abrahamum aliosve Patriarchas. In Traditiones
Legis Moysaice q̄ si ille, quas Israelite a Moysen aliosve Prophetas accepe-
 runt & inveniunt in veteri Testamento scripte. In Traditiones Legis Evange-
licæ, q̄ si ea, quas X̄p̄s Ecclesie & Deo & Apostolos recepit, hoc est de ipso ore &
 factis ea q̄ spectant ad regimen Ecclesie ad maiorem & formam sacramentorum, q̄
 factis inveniunt Traditiones scripte in Novo Testamento.

Traditiones Apostolicæ h̄ duo Tempores & Perpetuas.

Perpetuas est ea q̄ ab Apostolis instituta est, & semper & ubiq; ad finem mundi perve-
 rent, ut est s. scriptura Quadragesimæ. Alie temporales q̄ ab Apostolis ad certum dum.

taxat tempus instituta et ubi abstinere debuerat et sanguine servanda usq; ad p[er]n
nd Evangelii promulgationem.

Item Traditiones alie Universales & Particulares.

Universales que pro universa Ecclesia instituta s[un]t in Jejunio Quadragesimali. Alie
partes q[ue] instituta s[un]t p[er] unam Ecclesiam y aliquibus partibus Ecclesie, que s[un]t Jejunia
S. Augustini a Petro Ap[osto]lo q[ue] Ecclesia p[er] h[oc] h[ab]et statuta.

Item Alie s[un]t vnic[us] & obligatorie alie Libere

Obligatorie q[ue] vnic[us] q[ue] instituta s[un]t p[er] modu[m] precepti & cu[m] obligatione eas servandi in Jeju-
nio Quadragesimali. Libere q[ue] instituta s[un]t p[er] modu[m] s[er]vati, & aspersio aque benedi-
ctis repta singulorum fidelium.

Traditiones Ecclesie s[un]t vices s[er]vate & Practice

s[er]vate s[un]t q[ue] vnic[us] & vnic[us] aliam p[er] vnic[us] fidelibus ab Ecclesia tradita s[un]t s[er]vate. s[er]vate
s[un]t vnic[us] p[er] vnic[us] s[er]vate s[un]t a Deo revalate applicationes y extensiones ad que-
dam particularia sub illis vere contenta, facte ab Ecclesia directa a p[ro]p[ri]o, id est
p[er] Consilium fuerit Economicon, quod Leo Magnus fuerit legitimum p[er]
clerice Casiti & verus offitio Vicarius de. Practice s[un]t illa, que continent ali-
quam veritatem practica fidelibus tradita ab Ecclesia. s[er]vate s[un]t vnic[us] p[er] vnic[us] p[er] vnic[us]
practiarum in scriptura sacra y Traditionibus Apostolicis contentorum applica-
tiones y extensiones facte ab Ecclesia, id est, quod scriptum est Laurentii Mactynis
sic celebrandum. Practice de s[er]vate Traditionibus vid. de h[is] q[ue] p[er] vnic[us] s[er]vate

De Immunitate Ecclesiastica

Quid est Immunitas Ecclesiastica?

Est exemptio sive Jus quo Ecclesie & res ei[us] p[er]sona Ecclesiastica a publicis mu-
neribus & oneribus secularibus liberantur.

Immunitas Ecclesiastica est tri: Realis Localis & Personalis.

Localis est q[ue] spectat Ecclesie aliaq[ue] locis Ecclesiasticis. Realis que competit rebus
Ecclesiasticis, hoc est: bonis ad Ecclesiam y personas Ecclesiasticas pertinentibus. Per-
sonalis que debetur personis Ecclesiasticis.

Immunitas Localis in duobus consistit.

scilicet actus p[ro]p[ri]i & seculares ab Ecclesia arceantur. Ita ut malefactores ad Ec-
clesias confugiendo, ibidem in vita & membris protegantur, neq[ue] visibiles inde
extrahi possint

Item incitum est in Ecclesia Disputationes habere?

Cicutionem quia scientia est Donum Dei ac res sancta
 Notandum ob immunitatem Ecclesiasticam pertinere etiam, nequis ei violenter in-
 ferat, infringendo Ecclesiam fore, & ipsos spolians suos bonis, aut bonis quospiam
 attendendo.

Immunitas Realis & Personalis in quo consistit?

Generatim consistit in hoc, quod res atq; Personae Ecclesiasticae, a Jurisdictione se-
 cularium Magistratuum eorumq; exactionibus & oneribus immunes fiunt &
 liberantur.

Bona Ecclesiarum & Personarum Ecclesiarum et Scilicet quibus:

Omni generis et ipsorum Ecclesie mediantes una cum Clericis, et vasa sacra,
 vestes, & quaevis consecrata sive benedicta sit, tamquam Divini cultus instrumenta. Et
 de his certum est atq; ab omnibus concessum ea jure Divino exempta esse a Jurisdi-
 ctione, & quibusvis exactionibus Magistratuum secularium nullam enim temporari-
 am utilitatem habent, quae in estimationem venire possit, & potest cum ad Divini
 Cultus ministerium specialiter adiecta, nullis aliis nisi usibus applicari possint.
 Idem genus comprehendit bona Ecclesiarum tam mobilia quam immobilia, quae sive
 a Fundatoribus, sive ab aliis fidelibus ad honorem Dei oblata sive donata fuerint,
 ut per Prelatos Ecclesiam in pios usus, et in ornatum Ecclesiae, ac Ministerium ejus
 sive pauperum sustentationem convertantur. Et de hinc bonis praedictis Decretale
 Non minus de Immuni. Ecc. definitum in Concilio Lateranensi sub Alexandro
 tertio in canonibus de sum. sanctorum datum, eo quod sunt Deo oblata, atq; ad reli-
 gionem ipsius specialiter destinata, siquid minus in pios usus convertenda. Quod, cum
 foret si per actiones secularium gravarentur atq; diminuerentur, ad introitus Qui-
 de sanctum gloriosum Domino c. Nulli Al. quest. 2. & alibi.

Unde bonum est eorum aequum, quae ad Ecclesiam aut Personas Ecclesiasticas pervenerint
 alio titulo sive causa, ut emptione, hereditate, arte, labore manuali, aut alio quo-
 piam titulo temporali. Et de his, praecipue vero de bonis patrimonialibus peni-
 corum, potest non nulla morari difficultas.

Notandum Non solum bona Ecclesie quocumq; jure titulo acquisita, & bona
 patrimonialia penicorum gaudent immunitate ab extraneis collectis & Ju-
 risdictione seculari, atq; patiuntur privilegio fori. Ita communiter doctores. Quod
 quia magistratus secularis nihil potest bona Ecclesie quocumq; titulo jure acqui-
 sita ac in patrimonialia penicorum, nisi obligando simul ipsarum Personarum, has
 vero in ipso obligare cum gaudeant immunitate Ecclesiastica. Unde omnia bona
 Ecclesiastica sunt immunita & libera a Jurisdictione seculari, praeter ab eadem Jurisdic-
 ctione non possunt violari.

Notandum est quod in communibus necessitatibus & utilitatibus Reipublice potestatum est laicus sub pena excommunicationis novas exactiones & collectas Ecclesiis aut Personis imponere. Ita clarissime habet in Bulla pene Domini ubi dicitur imponentes collectas Ecclesiis vel Personis Ecclesiasticis ipso facto excommunicantur.

Notandum est In casu omnium necessitatum & utilitatum Ecclesie sicut Senatus contribuere presentem in his casibus. Sed necessitas vel utilitas sit publica & ut Episcopus & Clerus super hoc deliberent. Item ut dicta necessitas vel utilitas sit communis tam Laicorum quam Clericorum. Ut id ad eas revelandas non sufficiant facultates Laicorum. Sed ut contributio ab Ecclesiasticis fiat sponte, & sine aliqua exactione seu compulsione laicali, unde talis contributio & collecta non debet imponi auctoritate Magistratus secularis sed Ecclesiastica simul; ad eam solvendam Clerici non sunt compellendi per judicium secularium sed per Ecclesiasticum. Sed videri periculum in mora fuerit Resuper Romanus Pontifex consulatur.

Et hinc ad Theologiam Moralem pertinentia scripta sufficiant

Paragaphus

De Rubrica

Quid est Rubrica

Est regula seu norma prescribens modum ad recte ordinandum & ordinate recitandum Divinum officium vel. Est ordo disponendi & recitandi Divinum officium.

Rubrica est tri Generalis & specialis Generalis quae concernit officium in genere & specialis & Particularis, quae in particulari ulumquod officium concernit.

De Concordia Missae regulariter ad officio

Quenam Missa dicenda & qualis

Est ea dicenda & talis, quae est conformis Divino officio eadem recitatio. Si vero recitatio de hoc vel illo orando, Missam similiter celebrabit de hoc, ille orando de quo officium dixit, unde officium dixit de foris in Missam absolvet de foris. Item si officium quod dixit fuit sub ritu duplici, Missa quoque celebrabit sub ritu duplici. Si officium fuit simpliciter aut simplex, Missa in sub ritu simplici & simplici perficiet. Sed regulariter tamen aliquando contingit Missam differre ab officio recitato.

In quibus casibus Missa discrepat ab Officio

In diebus sequentibus: scilicet quando datur Missa Octava de qua infra. Ideo in vigiliis quae celebrantur infra aliquam Octavam, Missa fit de die infra Octavam, Missa in fine de die vigiliae cum commemoratione Octavae, Eisdem dicendum de Feria quatuor Temporum & Feria Ida Rogationum, si occurrat infra aliquam Octavam, Missa de recitari de tali Feria cum Missa Octavae.

Accipiuntur tamen a Rubrica Octava Sanctissimi Corporis Christi, infra quam occurrente vigiliae s. Joannis Baptistae & Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli Missa est conformis Officio. Si de die infra Octavam cum commemoratione supradicta. Item in Adventu, si occurrat Octava, Missa fit de die infra Octavam. Feria tempore Adventus nec in hoc parte s. Missa Feriae adventuales Feriae quatuor Temporum & Feriae Idae Rogationum. Quia Feriae Adventus nec Missa nec Evangelium suum habent proprium, & mutata sunt a Dominicis, cuius Missa reperitur & tota declarata. Feriae quatuor Temporum & Idae Rogationum habent Evangelium, si eo die non dicitur, tunc anno omittitur. Item in Rogationibus & Festo s. Marci Missa Processionis debet esse de Rogationibus, in saltem ubi plures sunt sacerdotes, ubi vero unus sacerdos est, dicitur Missa Processionis de Rogationibus & tenet in ea commemorationem Festi simplicis, non autem si occurrat in duplici & semidupli, quia talis Missa non admittit commemorationem. Duplicium ut declaravit Sanctorum Rituum Congregatio. In Festo s. Marci Processiones, Missa cantandi de s. Marci in de Rogationibus, ut declaravit Sanctorum Rituum Congregatio 23. Martij 1668.

Item quando s. speciales conveniunt ad aliquam Ecclesiam in qua celebratur Festum de quo non recitavimus Officium, si ibi celebravimus in tali Ecclesia, tunc etiam nos recitare debemus illi; etiam si nostrum Festum fuerit duplex de quo recitavimus Officium, sine ulla Officij illius tam in privatibus quam in solemnibus Missis commemoratione, ut declaravit Sanctorum Rituum Congregatio 9. Junij Anno Domini 1668. Sed circa hoc observandum quod in hujusmodi solemnitatibus, quamvis possimus in Ecclesia Regularium celebrare Missam de illo de quo celebrant Regulares, non tamen oportet celebrare illam Missam quae solis Regularibus concessa est in loco seculari, in tali casu sumenda erit Missa ex Missali Romano sive de proprio Missae sancti in Decretum Congregationis 14. Martij. Si apud nos dixerit non fieri Officium de s. Francisco sed transferri potest, in Ecclesia Ordinis minorum dicitur de illa quod dicitur minoris, non habet in Missali Anno de s. Francisco 14. Martij. Item in Ecclesia Patrum Dominicanorum Missa celebranda de Rosario, quod ad propter dedicationis Octavam Ecclesiae occurrente hoc die Officium

dicij; quocumq; tempore, & à privatis personis pro arbitrio legit. Quò ad conventualem
 status missa in Decretis in quibus est obligatio quotidie audiendi missam, tunc plerum potest
 esse votiva quando in officio de feria non est. Ida missa Dominicalis precedentis quod fuit
 impedita, illi extra tempus aduentus, Quadragesimalis, Quatuor temporum, Rogationis
 & Vigiliarum, uno verbo dicendo, quòd officium de feria majore missa conventualis vo-
 tiva potest esse, jam secundum ordinem feriarum in fine missalis prescripturarum, ita
 ut feria Ida possit celebrari. Conventualis missa de sanctissima Trinitate, feria 3^a de
 de Angelis, feria 4^a de Apostolis, feria 5^a de Spiritu S^co y Sacramento, feria 6^a
 de cruce y Populone Domini, Sabbatho vò de missa de Beata, & hec non est obnoxio votiva
 cum sit conformis officio, supposito etiam quòd Sabbathum nullo excoctis officijs sit
 impeditum, quòd verò specto ad missa privatas possunt dici votivæ quocumq; die
 extra diem Dominicum quando officium non est duplex; nam tale tempus quò
 prohibent à Rubrica missa votiva.

An pot dici missa private eod die quò fit officium de Trinitate anticipative
 Rubrica permittit tales votivas quocumq; die infra hebdomada si ille die non sit officium duplex.

Quæ sunt tempora in quibus prohibent celebrari missa votiva?
 His quæ: Imò admittit duplex in vigilia natiuitatis Dni. Idè per Octavam
 Epiphaniæ. Illò feria 4ª Anserum. Illò à Dominica Labarum usq; ad Dominicam
 in altis. Illò à sabbatho Pentecostes usq; ad Dominicam Trinitatis, quæ intelligi debet
 quòd cum presens intentus, non etiam hui nobis opus est enumerare exalte
 ea omnia in quibus non admittitur. Septem duplex his idè tribus capitibus
 per consequens non possunt fieri votiva.

Quæ s^t tempora in quibus s^o prohibent missa votiva?

Sequentia: Imò vigilia Epiphaniæ ut decrevit S.R.C. 20. Aprilis. 1692.
 Idè infra Octavam Corporis Christi a decreto Quenonij 28 Junij 1690. In
 his enim casibus quavis non prohibeatur fieri officium de duplici, prohibent
 tamen missa votiva. Hinc extra casus enumeratos licite fieri votiva missa privatis.

An in his privatis missis sit observandus ille feriarum ordo qui supra de
 missis conventualibus dictus?

Ita è non aliter, ut in feria 2ª non possit alia dici votiva nisi de sancta Trinitate.

Quoniam: Ratio, quia hui ordo concernit solum Conventuales.

Quid extra privatas votivas generaliter observandum?

Sequentia Imò quòd in illis debeat fieri commemoratio de illa de qua est votiva.

tatum Officium. Item Feste Simplicis aut fene Majoris occurrentis. Ideo quod regulariter in illis dicitur Gloria, exceptis votivis de Angelis, semper dicit E de B. V. M. si celebrentur in Sabbatho, & si tunc de illa nō Officium Gloria dicitur.

Notandum qd in Regno Potens tempore Adventus ob antiquam consuetudinem missa votiva recitari omni die ad Gloria. Credo aut in predicta Missa dicente tunc tantum dicit, ad vel Dominica, y illo die quo cadit aliquod Festum hinc in Missa Credo, nō dicit, idq; ex eadem immemorabili consuetudine in hoc Regno. Ideo in Missis votivis regulariter nō dicit Credo, qm̄ ultimū Evangelium. Joan. In principio facti De quo possit dici Missa votiva propter illas votivas que in Missali in ordine votivarum reperiuntur.

Potesse dici de quovis sancto ad canonizato, etiamsi de illo nunquam fiat Officium accipiendo Missam illi sancto congruentem sive ex Communi aut Propria.

Utrum de Beato adhuc nō canonizato possit haberi votiva?

Posse aliqui affirmant tamen Javard & Lacroix negant. Et hoc verius esse videt. Nam si id liceret authoritate propria non esset necessarium privilegium quoddam a summo Pontifice, uti & nobis datur ad faciendam missa votiva de B. Agathe.

Intra aliquam Octavam utrum possit celebrari votiva de illo sancto vel sancta cujus Octava illa?

Si dies Octave non sit impedita aliquo Feste Semiduplici incidente eam, dicitur missa votiva de eo cujus est Octava, sed dicit Missa que e conversionis officio. Si aut sit impedita tali Semiduplici tunc dici potest.

Ubi infra Octavam de B. V. M. sed extra Sabbathum, tunc dicit sine Gloria & Credo, item fiat de sanctis in votivis infra Octavam. Quod si aliquando petat missa de optu S. y de B. V. M. que est inter votivas circa finem Missalis, ad id potest legi de Feste aut Fene. aut de Assump. B. V. M. Id modo mutant verba votis illis diebus Feste competentia vq; loco Ly. Assump. dicit Commemorationis & sic de ceteris.

Utrum potest dici votiva de Fene y Passione Dni infra Annam Passionis Introitus & Lavabo cu ita declinavit. R. C. 10 Febr. 1547.

Notandum In votivis si que dicunt infra Octavam Nativitatis Dni Prefat dicat de Nativitate. Javard. J. L. A. & L. A. e a fortiori. Si enim Festum S. Joannis Apostoli infra Octava hanc, propria defert Prefatione de Apostolis,

De Commemorationibus in Missis.

Quid dicendum de Translatione Fessorum?

In dicendis Missis servandus est Ordo Brevisiarum de Translatione Fessorum, quando aliquis Fests majori aut Dominica impediuntur, ubi concubus vel studus adest ad celebrandum Festum quod transferri debet, possunt cantari dua Missae una de die altera de Fests translata Offici.

De quo & quando facienda e Commemoratio in Missa?

In Missa quae est conformis officio recitata, facienda est commemoratio de eo, de quo facta est in laudibus. Celebrante vero quando in festo idae Capite fit commemoratio de sti simplicis occurrentis in solis laudibus, hanc eadem commemoratio simplicis habet in Missis privatis si vero in solemnibus. Vnde in idae Missa Nativitatis Domini fit commemoratio Anaphasae quamvis in laudibus reficit. Idem quando quis celebrat in aliqua Ecclesia de festo, aliquo populo ad dictam Ecclesiam, succedente non debet facere Commemorationem. Cuius de quo recitavit Officiam, nisi Officiam recitaverit de feria majore perfecta, tunc etiam debet facere Commemorationem illius feriae in quodam Missa.

In Missis votivis debentne fieri aliquae Commemorationes?

In votivis privatis debet fieri semper & quidam ordo de eo de quo dicit Officiam, Tandem de quo habuit Commemorationem in dicto officio. Idem in votivis hanc officium inter votivas non numero Missas de requiem, in illis enim nunquam fiunt Commemorationes. Vnde in Missis privatis, quae in Missis solemnibus quae cantant pro re gravi nulla fit commemoratio.

Vnde servandus e in Missa iura Commemorationis facti, qualis servat in officio.

Commemoratio facienda de feria 4ta temporum quae sit plures ordines sicut de Capitulis absumentia est et illa omnia de diversis, ita praesentibus in Missis quae praesentibus officio sine accipi commemoratio praesentibus cum non celebrat in Missa capilla.

Potest & tunc est ponenda penultimo loco, in Missa autem Praesentibus non debet fieri commemoratio, etiam si oratio eius est pro vivis & defunctis.

Quis modus servandus in cōnibus Orationum?

Soli modo celebrandi sicut, quali modo in Missis praesentibus, si vero in Missis non ita clare reperiant, tunc notandum e, si oratio dirigat ad Latronem concluditur per

Cum dicitur ad Deum Filium Reddit Quisquam vivit etc. si mentis in oratione fiat
de spiritu s. Reddit, in unitate quidem spiritus sancti loquitur.

De Missa Partibus.

Quando omittit Gloria Judicame Deo cum Gloria Patri?

Omittitur est omnino in Missis de tempore à Inica Paschonis usq; ad Teriam Sta-
landi Domini. Nulli de tempore, qm si eo tempore Missa de Festo aut Vestiva de-
qua nō in colore violaceo, postmodum solutus dicens est. Idē omittitur semper in Mis-
sa Determinatorum.

Notandum Tunc in Missa dicenda ea Gloria in Ecclesia, quando e formis Officio in
illis dictum fuerit Te Deum Laudamus. Si vero Te Deum Laudamus dictū nō fuerit in
in Missa conformi Officio Gloria omittitur.

Notandum 2. Excipit ab hac Regulari Missa per Feriā, Sicut in Letia Domini, in
ius Officio sicut nō dicit Te Deum Laudamus. Et Dominica Septuagesimae usq; ad Do-
minicā Palmarum. Item in Dominica Adventus & Feriis currentibus extra
tempus Paschale. Item in Festo Innocentium si extra Dominicā stringat illud
celebrari Unde his diebus omittit Gloria in Ecclesia in Missis conformibus Of-
ficio recitato.

Idē in Missis votivis privatis nō dā Gloria praeterquam in Vestiva de Ange-
lis & B. V. M. in solo Sabbatho. In votivis vero quae celebrant pro re grave obli-
gatorum Gloria dicitur quavis in colore violaceo. 3tio in Missis quae cele-
brantur propter concussum populi sicut sint ad Officio conformes dicitur Gloria
utin Missis Rorate.

Quot orationes dicende sunt in duplici?

Unica nisi facienda sit aliqua Commemoratio.

Quot orationes faciende in Missa semiduplici?

Regulariter tres orationes dici debent, postquam autem fuerint tres orationes
non attendit deinceps 4 numerus sit par vel impar, hoc enim debet offer-
vari in Missis de simplicibus. De regulariter tres orationes propter ve-
gentes exceptiones. 1mo excipit Caput sequentem quando nimirum in Of-
ficio facte fuerunt plures quam duae orationes, tunc in Missa totidem de-
bent dici. 2do Dominica Paschonis infra Octavam aliquorum, infra Octa-

vam Pasche de Pentecostes, que licet sint ritus Semiduplicis duas tantum habent in Missa orationes, nisi aliquae commemorationes faciente sint, que in laudibus facte fuerunt, aut nisi ex mandato superioris adita sit aliqua collecta.

Quot orationes dicendi sunt in Semiduplici.

Ad minimum tres libenter tamen ont dicere plures modo servetur numerus imper sine va dicendel sunt 3. 1. 9. 3, nunquam vero 1, 2, 8, 10. Item die de votivis nisi sint mediocri solemnitate. Excipe fene tempus Pasionis que sunt infra Dominicam Pasionis, in quorum tempore due tantum dicuntur orationes.

Missal de Festis & votivis de tempore Pasionis celebrande tot habere debent orationes, quot habent si extra tempus celebrantur.

In Missis votivis quoniam orationes dicende sunt in quod loco?

Secundo loco de Offiis recitate Secundo loco dicatur illa, que iuxta divinitatem temporum assignata est pro Semiduplicibus. Excipe in quibus officiis oratio de spiritu santo cedit ei. Secundo loco nisi velis 5 orationes in ali votiva dicere tunc poteris 4 loco ponere de spiritu santo. Secundo loco ad libitum orationes recipiendo votivam Petri & Pauli quibus non congruit oratio occurrentis, cum in illa fiat predictorum Apostolorum, hinc qui loco recipitur oratio de P. P. M.

De Symbolo Apostolorum

Quandomam huius credo in Missis formibus Offiis?

Cura hanc materiam alie Regule generales exactiones dari non possunt sequentibus. Primo tunc dicendum est credo quando in Missis in festis angelis alieu is Missis ponitur haec vox credo. Ida in Missis Festis quorum Officium in aliqua Dominica recitat in eorundem Missis di credo ratiore Dominica. Ita in Missis Dominicis dicatur credo. Ita in Deursu Octave cujus Festum principale habet per se credo, si si occurat aliquod Festum n hinc sub credo, di sed in Ejus Missis credo in Octave occurrentis. Ita in Missis Festis Sancti P. P. M. Apostolorum, Doctorum, Patronorum Principalium Intellendum di credo. In Missis Patronorum Regni locus n di credo, hic adde Sancti Innocentii, Festis St. Margalenti, St. M. De Decanis Cathed, Festis Principalia Religiosorum in eorundem Cathed omittit. Item Festum aliquis l cujus corpus in Missis relig habet in Cathed, in Missis omittit di credo.

Quid de Missis votivis in hac materia dicendum?

In votiva q̄ dicit Credo, nisi solemniter pro re gravi celebret, ut supra de votivis dictum. In missa Pontificale tempore adventus quādo dicit debet dicitur superius de votivis, In missis de Feria s̄ter Dominica Credo non dicitur.

De Secretis Oracionibus in Missa

Quot sunt dicende Oraciones Secretae?

Solidem si dicenda, quot dicte sunt ante Eucharistiam. Recipit missas 107 temporum in quibus huiusmodi plures, in his in scriptis tunc tot dicunt oraciones secretae quot fuerant immediate ante ultimam Eucharistiam

De Praefationibus & Communionibus.

Quae Praefatio dicenda?

Propria missae si habet, sive ista sit conformis officio sive non.

Recipit Octava Nativitatis Domini, infra quam in omnibus missis tam votivis quam festivis occurrentibus dicit de Nativitate Praefatio. Si vero missa non habeat Praefationem propriam, tunc mutanda est ea tempore praefatio accens vel si nulla ueritatē specialis, dicenda erit communis.

Notandum Quod licet missa S. Hieronymi ex ea quod dicit Amicus Clavi in Polonia non admittat Commemorationem de Octava Assumpt. B. V. M. infra quam ueritate dicit, tamen cum non habeat propriam Praefationem dicit Praefatio de Assumpt. quia ex hypothese infra illam celebrat, in ijs circumstantiis

Quando dicendum sit missa est.

In missa conformi officio tunc dicendum quando in officio dictum fuerit de Deum laudamus. In missis autem votivis & alijs differens officio tunc saltem dicendum erit cum fuerit dictum Gloria

Quodnam Evangelium in fine missae dicendum?

Ordinatio de S. Joannis. De ordinari q̄ quando per nona dictione In matutino legit Evangelium cum Homilia, tunc in missa conformi officio fuerit dicta ultimum illud Evangelium etiam quod in officio fuerit

libet Nocturni in matutino duplicari soleat & debet. *Accipe* Nocturnum *clausula*
ascensionis & Pentecostes, in quo postquam libet Psalmum duplicari soleat.

Quoniam competant Officia duplici?

Hic Anno h^{ic} integrum officium incipiendo a primis Vesperis usq; ad secun-
 dadas inclusivè, accepto in hac Regula. Anno officium Defunctorum in die
 Commemorationis Omnium fidelium celebrari solitum, qd tamen habet pri-
 mas Vesperas Matutinas & Laudes. *Idem* officium in Cena Domini & Parasce-
 & Sabbathis, que officia licet sint duplicia, tamen habent utraq; Vesperas
 3as convenit antiphonas duplicare in matutino.

Idem quod habet ordinariè novem lectiones in officio.

3as quod duplicet antiphonas.

4to quod excludat suffragia

5to quod non admittat preces non tantum feriales sed & Dominicales.

Quid est officium semiduplex?

Est officium ordinarium novem lectionum duplicans antiphonas, admit-
 tens preces Dominicales, excludens vero feriales.

Quid est simplex?

Est officium ordinarium novem lectionum non duplicans antiphonas, at
 mittens preces tam Dominicales quam feriales pro ratione simplici.

In *2°* convenient hec tria officia & in que differant.
Facile colligitur ex eorum definitionibus quomodo differant & convenient.

Quotplex est duplex?

4^{plex} duplex prime classis, duplex secunde classis, duplex major, Du-
 plex minor seu per annum.

Notandum officium duplex prime classis nullam admittit Commemora-
 tionem festorum occurrentium, sed transferribilium tantum.

Quot sunt dupliabone classis?

Quoddecim his versibus expressè exceptis in dimissis prime classis.

Status, Res, surgit, scandi, cum flammine, corpus.

Vos, caput, apsumit, scandi, dedicati, Patronus.

Positio horum Versuum.

Per natus intelligit natiuitas Domini, Per dies Epiphania, Per surgit Resurrexio Christi cum duobus sequentibus diebus. Per secundi Ascensio Domini. Per unum flammis Pentecostes Spiritus. Per corpus festum Corporis Christi. Per vox festum S. Joannis Baptiste. Per lapid festum Abandonum Petri & Pauli. Per affluens festum S. Petri B. V. M. Per sancti festum Omnium Sanctorum. Per dedicati, Dedicatio Ecclesie. Per Patronus festa Patronorum Regni, Orbis, Italiamque Ecclesie sed in Altarium

Notandum. Dicitur est duodecim ope officia duplicia prima Classis illis versibus contenta: Natus, Rex etc. Cetera ^{in Notitia} non sunt. Festum S. Floriani 12. S. Adalberti 13. S. Stanislai 15. S. Venesii 16. S. Stanislai Rest. ka. 17. S. Cunegundis 18. S. Hyacinthi 19. S. Casimiri 20.

Notandum 2. Festum secundae Classis a ceteris festis duplicibus quae sunt prima Classis differunt Commemoratione.

Quoties est Semiduplex?

Abbas. Simples de Feria maiore, de sanctis, de Officio B. V. Mariae in Sabbatho & de feria minore.

U in toto Officio duplici fiat Commemoratio Feriae primae & secundae? Feriae maioris perfecte fit Commemoratio in toto Officio duplici prima Classis. Hoc est in laudibus & secundis Vesperis. Feriae in nonis tunc in laudibus. Excepta Vigilia quae licet sit Feria minor perfecta, tamen huius nec quidem in laudibus habet Commemorationem in festo prima Classis.

Quid est Feria maior Perfecta?

Est illa quae incipit a matutino & terminatur ad Completorium

Quid est Feria minor Perfecta?

Est illa quae incipit a matutino & terminatur ad Nonam, quales sunt etc. Tempora, Feria secunda Rogationum & Vigilia, sed intellige Commemorationem feriae perfectae eo tempore quod habeat Commemorationem in die Vesperis

Quas admitti Commemorationes supra tunc Classis in Occurrentia antecedenti

Primo de duplici Sine Clavis minus mobili. Ideo de quolibet duplici Ideo Clavis
 Secundo de Dominica Sine & Ideo Clavis. Ideo de Feria Majori. Ideo de Octava
 Ascensionis, Nativitatis, Epiphaniae, Corporis Christi, Laetiae & Dominicæ per Annum
 si in illa occurrat Festum primæ Clavis.

Quas Imemorabiles admittit & Sine Clavis in Occurrentia subsequenti
 Omnes supradictas, & insuper de duplici quavis. Item de diebus infra Octavas Nat-
 ivitytatis Domini, Epiphaniae & Corporis Christi. Item de Dominica quavis. Item
 de Simplicibus si quos officium sequenti die celebretur.

De Duplici Ideo Clavis.

Quid est duplex Ideo Clavis?

Est illud Festum quod in Occurrentia non admittit Commemorationem Sople-
 rum transferribilium, propter Festi Simplicis ad Laudes tractum.

Quas admittit Commemorationes?

Admittit Festum primæ Clavis, insuper admittit Semiduplex Laetiae Sine
 per Annum, si in illa Sine Ideo Clavis occurrat, quod nondum de duplici
 ibidem dictum est. Ideo quod protulimus in Occurrentia. Ad Commemorationem est.
 Recipe ab hac Regula Festum Circumcisionis Domini quod licet sit Ideo Clavis
 non tamen gaudet tamen privilegio Festorum primæ Clavis.

Quot sunt Officia Sine Ideo Clavis?

Ex his versibus patet exceptis Dominicis viginti tribus
 Mariae, Sacrae Virginitatis, Crucis, Josephi, Immaculatae
 Mariae, Patris ad Ave, Gabrielis Purificatae,
 Nativitatis scriptores, Michaelis, Laurentius, etc.
 Cum Stephanus in omnes numerant Clavis Ideo.

Explicatio horum Versuum.

Per Mariam intelligit Festum Circumcisionis, quia Christo impositum est
 nomen in Circumcisione. Per Virginitatem Festum Sine Similitudinis. Per Crucem Inven-
 tio Sine Crucis. Per Josephum Festum S. Josephi. Per Immaculatam Festum

Inceptionis S. V. M. Per Purificata Festa Purificationis quod. Per Leonis de Ave An
nuntiatione S. V. M. Per nova Nativitas quodam. Per Michael ad vocum S. S. S. S.
Apostolorum. Per scriptores Festa Evangelistarum. Per Michael Dedicatio S. Michael
elis. Per Laurentius Festa quod. Per ad Stephano festum S. Stephani. Per in
tes festum Innocentium

Notam officium secundum festum secunde classis in Occurrentia admittit
omnes commemoraciones, exiungendo dies infra octavas non privilegiatas
Et quod commemoraciones admittit festum de de classis in Occurrentia ad
hinc de Dominica prime & secunde classis. Idem de duplici majori Coninori tamen
excludit festum promissionis Domini S. de diebus privilegiatas. Hic de Fe
ris majoribus. S. de Dominica per annum.

Notam festum secunde classis in occurrentia consequenti seu in secundi
vespere admittit commemoraciones omnes, siam dierum infra octavas &
privilegiatas, sive de illis officium celebrandum sit sive non.

De Duplici majori.

Quaeque sunt Festa duplicia Majora?

Sunt que duplicibus majoribus preferuntur tam in Occurrentia quam Con
currentia, & haec ex his versibus colliguntur.

- Mons, Labor, ad Nives cum nomine Rosae vatum,
- Visita, exaltat, Crux, Petra, Catharina bina
- Vincula Pontificum, Michael, Concordia Pauli,
- Barnabam in ardenti delis venenosae Joannem,
- Octavas Regum, scandentis Corporis ade,
- Matris Solonos ea Religione Minores.

Ultra Festa his versibus contenta adde festum S. Margarethae,
Magdalene, Annae, Martini, Catharinae, Nicolai, & Dominicae in Albis.

Capitulum horum vespere.

Per Mons Labor intelligit Transfiguratio Christi. Per Nives B.V.M. ad
 Nives. Per eum nomine Festum nominis B.V.M. Per Refas Festum
 Refarii. Per votum Presentatio, Per visita Visitatio. Per Chalot Festum
 Salsatoris & Guis. Per Petri Cathedra bina. Roma & Antiochie. Per Vinula
 Festum Petri ad vinula. Per Michael Apparitio S. Michaelis ad Marij
 Per Swoyche Conventio S. Pauli 25 Januarij. Per Barnabam Festum S. Barnabe
 Abona filii. Per inardenti oleo venerare Joannem Festum Joannis ante
 Portam Latinam. NB. adde Festum Divisionis Apollodorum in Polonia. Per Octava
 Festum Regis & Cyprionis. Per Scandentis Festum Assumptionis Dni. Per sponis Fe-
 stum sponis diti. Per Ave Beata maris B.V.M. Per Petros & Reliqui-
 one minores et Patroni minus principales ut in Polonia Festum S. Lad-
 vige. Item Festum Gratianum adionis ex ducis.

Scion Inter festa etnae & Ideo Papis ac inder duplicia majora gradus
 esse octo. In primo Festa Dni. In Secundo Festa B.V.M. In Tertio Dedicatio Cede
 Troopie. In quarto ob: Angelorum. In quinto S. Joannis Baptiste. In sexto
 Apollodorum In septimo Festa Regni Poloniae In octavo Festa Antallonis Salsatoris

Quid est Officium de Ritibus duplicis majoris?

Est Officium Divinum quod tam in Occurrentia quam concurrentia praestatur
 duplici minori. Unde minus transferatur seuque dum off. eod. duplici
 solo in Occurrentia utraque duplicis majoris una duplici minori integrum
 vel de duplici majori cum commemoratione tantum duplicis minori.

Quid faciendum si occurrant aut concurrant Teia majora?

In Concurrentia Officium dicet de eo quod est dignius & minus dignius
 transferatur. In Occurrentia autem utraque respondeat integrum cum
 commemoratione minus digni.

Inferes quod prolatio duplici majoris respectu duplici mini-
 ris major minus dignum attendat penes solemnitatis di-
 gnitatem jam autem duplicis majoris pro duplici non pro-
 latio tam in Concurrentia quam in Occurrentia attendat penes

majoritatem & altioritatem tam in breuioritate qm in breuioritate ritus
 Unde cognoscenda qm unig officij, valla mē ritus, & prolatio unius de
 munitatis sed alia?

Prolationem officij ratione ritus cognoscit ex supra data Divini officij in 2do d^o mē
 & 2do d^o d^o d^o duplex majus & minus. Prolatio dignitatis & munitatis cogno-
 scitur ex gradibus dignitatum de quibus supra.

De Duplici minore.

Quid est duplex minor?

Est illud quod nihil speciale habet, prout id quod habet duplex in genere. Sed
 quod sit minorum, novum sectionum, quod excludat Supplicia, quod duplici
 Antiphonas, quod n^o excludat preces tam Dominicatas quam feriales & 2°
 integrum officium

Quid & quid duplicia minora seu per annum?

Duplex minus est ut Festum aliquis dandi non contenti in prioribus vel di-
 ei Octavae, festi solemnitas ab Octavis superioribus, paucis memorantibus & his
 versibus exprimeretur:

Vox, Petrus, Landi, Templum, Titulusq; Patronus,

Post Nativitas, Tribus, Festum Laurentius addit

Aplicatio horum versuum.

Per Vox intelligit Octava s. Joannis. Per Petrus Octava s. Petri & Pauli,
 Apostolorum, Per Landi Octava Anthonii Sandorum, Per Templum O-
 ctava Dedicationis Basilicę, Per Titulum Octava Titularis Ecclesie, Per Patronus
 Octava Patroni sui. Per Post Nativitas Octava Nativitatis Domini. Per Tribus
 Octava s. Joannis, Stephani & Sacerdotum Innocentium. Per Laurentius
 addit, Octava s. Laurentii.

Per quid differat duplex minus a ceteris Eplicibus?

Per id qd duplex minus n^o admittit Commemorationes Festorum tran-
 ferribiliu. Festum v^o id d^o d^o admittit comm. simplicis in audibus.

Item Festum duplex majus proferat alio duplicibus minoribus tam in ad-
 ditione quam concorrentia, juxta vero duplex minus admittit hanc
 innovationem transferribilius.

De officio Semiduplex

Quid est officium Semiduplex?

Est officium ordinarium novem lectionum non duplicans Antiphonas ad-
 mittens preces Dominicales minime feriales.

Secundum Semiduplex partem continet cum duplici presentem cum simplicibus
 & ideo dicit Semiduplex veluti medium inter duplex & semiduplex partem
 pat cum duplici. Quia sicut duplex est ordinarium novem lectionum, sicut
 duplex excludit preces feriales, ita Semiduplex habet novem lectiones or-
 dinarie & excludit preces feriales. Participat ad simplicem quod sicut simplex
 duplicat Antiphonas admittit preces Dominicales & Supplicia excludit ad
 feriales, ita & ista Semiduplex facit.

Semiduplex quinq; habet privilegia.

Primum ut Solem officium, id est primas & duas Vesperas, Vela, & Offitium
 dum nocturnorum & 9 lectionum. Sic non duplicat Antiphonas. Hoc dicitur Supplicia
 proferri si occurrat tempore Adventus, Lupinis & Pasche. Tempore Pasche
 non fit de hunc tamen & si occurrat in octava. Sic dicitur preces Dominicales, Cat-
 chizantes & si occurrat in octava. Per hoc dicitur intelligunt dies infra octavam
 recurrentes.

Semiduplex est 2^a.

Item Semiduplex y de Trinitate y de Septo semiduplex y de die infra Octavam ali-
 cuius s. Quod officium Semiduplex sic fit quando hec vox Semiduplex
 ponitur in Gloriano, ad de sancto cuius non habetur insignis Reliquia sicut
 cedetur officium tunc est semiduplex. Item si Translationes & Inventiones
 colenda ferent in semiduplex ad differentiam Festorum Principalium, nisi
 sit Translatio Patroni Regni y loci aliquo in Polonia, ut translatio
 s. Stanislawi Veaceslavi.

De officio

Quid est obligatio Clericorum

Est affectio personae specialis ad adimplenda ea, quae ejus status decorant.
Clericis prohibita est, sacro ordine initiati & beneficiati sequi:
1. Seculari amorem gestus, nisi necessitas exigat ad defensionem vite, c. 2. de vita & ho-
nestate. Clerici arma portanda & uenarij excommunicantur. De venat. canonica
ad carne accipitres, & uenarij idem id uenatib. peccent si frequent. sic venent. in
c. 1. de clerico vendore. Episcopus Presbiterum aut Diaconum de carnis accipitres ad uenandum
habere dicitur. & Rabalis quae uenat. a gravibus occupacionibus uenat. de crim. &
a Deo ipso abstrahit, populo scandalu. qd. Religiosa maxima uenat. prohibet.
Clericis licita uenatio & quicquid ea necessitas & recreationis moderata. Et
militia. Res qd. cum Clericis odiosa uidentur ad altaris ministerium, in quo
& sermo representat papie diti, uero non oportet eis studere & magis se paratos ad
officiandum in quocumq. parte, ut imitentur opere qd. gerunt ministerio. Ut
Gregorius hinc emptio rei cui in laico ea in laico & non mutata & uenandi & qd.
mutandi in laico. Ideo de Clericis prohibet qd. exponit. Penitus peccati &
iniusticia fraudu. de al. omnium secularibus uiribus implicat & a spiritualibus avertit.
Et habitas ad femina de qua suspicio potest. Et penitus prius & parat. dicitur.
Et lucrus alicuius in chancariis, taxillis. Res qd. talis status est status inde
corus & multis malis ac peccatis obnoxius. Et peccant magis si uidentur
ad iactura notabili temporis & scandalorum magna pecunia dumtaxat. Et
Secularia negotia. Si Clerici non possunt exercere officium advocati coram iudice
Seculari nisi in propria causa ecclesie aut miserabilium inuicem. Et
Et liturgica exercitium quo aduictio & iniuria inest. Sententiam sanguinis
Terre uindicta exerceat quod ubi exerceat in ore. Quae repetit in
propus nisi necessitas eam in itinere. Et sic luxus compositus ex
uicibus obiectis Chores.

Cardinales Archiepiscopi &c. & dicuntur Clerici in diocesi & in fauorabilibus.
Statu Cas. ca. dicitur de Clericis in statu Clericis & in laicis qd. in Clericis
comprehenduntur. Clerici. Precepit illi.

Et sic Clerici in presenti sacro ordine initiati & beneficiati libere tenentur &
quoniam. ex Conc. qui Lateran. si qd. ex Clericis omnia relaxata erit anathema. Et
Iste habitus gestus Clericali sub ordine uenerunt. Ut qd. Clerici sunt
ordine in alio modo seruare assistentem spectat. Et sic Clerici non sunt in Clerico & in Clerico
obeam qd. peccat dicit Episcopus in iis, qd. spectant ad honestam vitam & reformandam morum

ad correctionem & penas pro peccatis impositas ad Divinum cultu[m] & honoru[m]
ad iura Episcopalia, & ad Jurisdictionem Ecclesiasticam. **Ms.** Beneficenti Ecclesiarum
rentas ordine sacro tenent ex iustis horis canonicis recitare quatuordecim imperpetuum
eas omiserint culpabili peccato mortali & tenent ad restitutionem fructu[m] eorum
Tenentur. Beneficium non excuset a recitatione horu[m]. Tenent etiam ad
promulcandum suis Parochianis.

Obligaciones Parochi hanc terram tenet administrare Curiam
Eius Pascere oves suas pabulo verbi Domini, ducendo & catechizando
singulis diebus ac festis diebus pascere & alium. **Itis** orare pro populo
& celebrare, id est populo audire Missam quoniam in eis applicate salutem animarum
& festis diebus, imò saepius si pingues possideat redditus. **Itis** Rapere pro
firmos & cum miserabilium personarum genere unum. **Itis** Inquirere
publicas in sua Parochia peccantes eorum corrigere & ad Episcopum deferre
scire denique utrum oves ipsi semel in anno & in vicariarum in Ecclesia, vel
tempore Paschali, ^{aut} in Missa Domini & festis diebus, &c. hisq[ue] aliis op-
portuna adhibere remedia.

Quid est Absolutionis Clavis?

Est potestas ligandi & solvendi quae Ecclesiae datur dignos recipere & indignos
a Regno excludere etc. **Clavis** hanc est etc.

Auctoritatis est illa, quam obitus Dei habet. Recedit quoniam habet a Deo. **mi-**
nisterialis quoniam habet solus sacerdos. **Clavis ministerialis** est etc.

Ordinis Presentis, cuius actus est discernere Penitentem & Clavis cuius
ius actus & determinare causam, ligando vel solvendo.

Claves haec dante sunt solus sacerdotibus a Deo.

Impod Clausans ab integritate Confessionis v.g. in periculo constituti penitentia
in beate ingravi morbo, & hinc de **morali** **Physica** Impod quanda peni-
tens de repente destituitur morbo. **Sigillum** Confessionis non frangit si
non denominetur Persona & peccatum non exprimitur v.g. si Confessarius
dicat quod hunc audiivi Confessionem & specifica peccata v.g. talia, talia.

244.

De Officio Dominicali

Quid est Dominical

Est dies Domini, quia quilibet Dominica dedicata est ipsi in Deo.

Dominica dividit in 3a membra.

Vel est Dominica major vel minor seu per annum. vel Dominica infra octavam, vel Dominica pasce. Dominica major prima Clavis, & secunda Clavis. Dominica major est, q̄ habet privilegium transferendi festa infra pasce. Dominica major vel Clavis est, q̄ habet privilegium transferendi festa vel Clavis.

Privilegia Dominicali & 3a

Simil Dominica nunquam transferit. Unde qd in Dominica semper fieri debet in duplici commemoratio. Ita quando concurrunt Dominica habet integras Vesperas secundas, & sequenti factum fit commemoratio. Unde quod habet Palmos, octiduum. Item quod ad summa symbolum Ithacarii & Patrum profitemini, vel loco Confiteamini Dominus regnavit.

Quot sunt Duodecim dies domine Clavis?

3a Dominica Anna, & 4a Dominica prime Quadragesime, Dominica Palmorum, Dominica Ascensionis & Dominica in Albis, jam vero Dominica Pentecostes, & Pentecosten, quando recitentur sub ritu duplici, prima Clavis, non recitentur tamen ratione Dominicalis, sed tantum ratione festi.

Quot sunt Duodecim dies velle Clavis?

Dominica secunda, tertia, quarta & adventus, Dominica Septuagesime, Sexagesime, Nonagesime, sub ritu duplici secunda Clavis non ratione Dominicalis sed ratione festi celebrantur.

Quot sunt Privilegia Dominicalia jordan?

Hic dicitur Quia Dominica jordan si in domo Clavis transferunt, non Clavis ante Clavis festa. Unde quod in Dominica velle Clavis transferunt de Deo laudamus, sed loco illius Antiphona. Unde qd in Dominica jordan sive illa fit domo Clavis sive velle Clavis leguntur 9. Lectiones de festa simplici occurrere.

tes, sed tantum fit commemoratio simplicis. Unde quod commemoratio
recitatur in semiduplici exceptis Dominicis Resurrexerit, Pentecostae & Tri-
nitatis quae numerantur inter Dominicas majores non ratione Domini-
ca sed ratione festi.

De fatione si occurrat festum diei oblati ad Divina jura tenentur id est. & de quo non
vespere ordinari sunt ex Galterio sabbati a capitulo ad Capitulum de
Dominica & commemoratione tantum Octavae ut in prioris Vesperis, siquidem
jam de Octava non erit Officium sequendi die, si vero in talibus sabbatis
acciderit festum duplex habet primas Vesperas usque ad Capitulum, a Ca-
pitulo vero de Dominica, deinde commemorationis sabbati de semiduplici, quae
habet primam. Item secunda de Octava. In idem Vesperis dicitur
Dominica cum commemoratione Octavae sive sequatur duplex, Vesperae
de duplici cum commemoratione. Similiter deinde de Octava Octavae, modo fe-
stum non est simul habet, in quo casu fuerit tantum commemora-
tio de Dominica majori & de Octava nihil, quia habet solum concur-
rentia sive feria secunda post de semiduplici, De Dominica cum com-
memoratione Octavae & semiduplici Vesperae erant, non enim missae,
& jam dicitur ratio quare designavimus primas Vesperas, quod se habet
bueno medium post Vesperas, & consequens quae cum non debet post
poni Octavae.

Scien dictum fuisse has Dominicas majores praeformi in occur-
rentia nam de concurrentia aliud, nam dicitur vel duplici post occur-
rentiam, si exipiat Dominicae in multis quae praeformi erit
duplici majori & Dominicae seu festum Similiter Trinitate quae
praeformi auctoritate de Clavis. Ceterum in concurrentia in
quolibet festo inter Divina jura habet commemorationem.

De Dominica infra Octavam

Quid est Dominica infra Octavam

Est una dies ex numero dierum deventium infra Octavam alioquin sancti
Et talis Dominica est duplex. Privilegiata que est illa que habet officium
Dominicale sed Octave, & tales Dominice sunt quatuor: infra Octavam natiuitatis
Domini, Epiphaniæ, Ascensionis Domini, Corporis Christi.

Quare his Dominicis Officiu n̄ Dominicale competit?

Quia officium commendat celebranti Dominicam quod Dominice infra Octavas sunt
summe solemnitatis, quia ipsæ non debent correspondere officium summe solemnita-
tis. Quod ita quia ideo Dominice infra Octavas natiuitatis, Epiphaniæ officium
& plurimum recitatur extra diem Dominicum, itaq; vel Dominice debent habere
officium proprium, quia Dominice prædicte diei Dominice est assignatum. Unde
ita ut officium Dominice infra Octavam natiuitatis Domini recitet extra diem
Dominicum, ideo quia officium Dominice infra Octavam natiuitatis Domini de-
bet celebrari non immediate sed sequenti festo sancti Thomæ, quod annis multa
formas in dies Dominice infra Octavam natiuitatis Domini, tot immediate
sequens festum sancti Thomæ mutabit festiua.

Quid in Dominica infra Octavam Epiphaniæ Inca habet officiu aliq; aliq;?

Contingit hoc unice tantum quando festum Epiphaniæ cadit in Dominicam
et tunc concedunt dici deus in alba octavam Dominicam.

Non privilegiata Dominica est illa, que si uis unice dies ex numero decur-
rentium horum infra Octavam non habet, habet tamen officium Octave seu
Dominicale. Et ratio huius est: quare non habet officium Octave seu Domi-
nicale, quia officium infra Octavam recitatur sub ritu semiduplici, & habet
relationes super omnia officia semiduplicia, sed he Dominice nil am-
plius habent, ea eo quod sint Dominice infra Octavam.

De Dominica per Annum

Quid est Dominica p Annum

Est ea, que nihil habet speciale potior ea, que habet Dominice.

Sicut numerum Dominicanorum assignatum presentem post Epiphaniam

de Pentecostes non esse ineffabiliter certum, quia post Epiphaniam saepe sunt pauciores quam sex, post Pentecosten vero plus quam vigintiquatuor, aliquando vero pauciores, & hoc contingit propter festa mobilia, quibus utitur & tardius in Anno conveniunt secundum exigentiam Alondarj.

Dominicæ Ordinarie super Annum sunt duplices: Vel Dominicæ per Annum extra Tempus Paschale vel intra Tempus Paschale. Dominicæ extra Tempus Paschale sunt sex post Epiphaniam, & vigintiquatuor post Pentecosten. Dominicæ per Annum intra Tempus Paschale sunt viginti tres & quarta post Pascha.

Sciendum est hanc subdivisionem intelligendam esse, nisi incidant aliquæ ex enumeratis Dominicis per Annum infra Octavam que tantum fiunt de Dominicis infra Octavam Privilegiatam.

Sciendum est hæc alia Dominicæ id sunt Adventus Quadragesimæ, cum illi pertineant ad aliud genus Dominicarum.

Quid differat Trice per Annum à Trice extra Tempus Paschale. Obiit anno quia Dominica per Annum extra Tempus Paschale desinit in Offragia post Vesperas. Dominica vero per Annum intra Tempus Paschale excludit hanc Offragia, & solum admittit commemorationem de qua septima feria dicitur post Dominicam in albis. Ita quod ad primam horam in Dominicis extra Tempus Paschale dicitur Patrus fuisse comitatus Domino, in Dominicis vero intra Tempus Paschale omittitur. Itaque quia Dominica per Annum extra Tempus Paschale in Antiphona ad Versus Alleluja, intra Tempus Paschale quatuor dicitur Alleluja. Itaque quia Vesperas in Dominicis per Annum extra Tempus Paschale dicitur sub quinque Antiphonis, extra Tempus vero Paschale sub una que est 3a Alleluja.

De Dominica Vacante.

Quid est Dominica vacans?

Et illa in qua nihil fit de Dominica sed tantum de festo vel officio occurrente
Et tales Dominicae sunt: Prima Dominica occurrens Vigiliae vel festo Natalis
Domini, ac diebus sequentibus festis S. Stephani, Joannis, Innocentium, et
Oavis eorum. Secunda Dominica occurrens Vigiliae vel festo vel die Epipha-
niae post Epiphaniae, ut sunt duae Dominicae vacantes.

De officio Simplicii

Quid est officium simplex

Est officium ordinarium trium Lectionum non duplicans Antiphonas,
admittens tam Dominicales quam Feriales preces & rationes simplicis.

Privilegia officii simplicis et illi.

Primum unicum habet Nocturnum trium Lectionum Idem admit-
tit Supragia nisi venerit temporibus quo cessat. Trium dicitur, quia
res Dominicales feriales pro ratione simplicis. Ut simplex nunc
quam est transferibile, sed vel fit officium de ipso vel commemoratio vel
absolute ornabitur.

Simplex officium est illi. Idem officium simplex de Feria
maiori. Idem de Beata in Sabbato de festo simplicis. Trium illi de Feria.

Lectionum In Divisione simplicis primo loco ponimus officium de
Feria, quod debet intelligi de Feria majori, quod officium simplex Feriale ma-
jori occurrens Sabbato cui oniam praefertur. Quod etiam officium de Be. & illi
praefertur officio simplicis de festo alicujus Sancti e abb. dno occurrentis.

De officio Feriale

Quid est officium Feriale?

Est officium diei hebdomadae extra diem Dominicum post nullum
festum Christi aut alicujus Sancti habentis, & tale officium Feriale
dicitur Domini.

Quare Feria non dies vocatur?

Quia ut ait Tertulianus, homines vocant dies; horrebant antiqui fideles ne videantur denominari à Dijs Gentium, sicut antea gentes faciebant dicendo: Dies Jovis, dies martis &c. vel ut distingueretur à nomine Judaeo à Sabbatho ceteros dies nominare, quia Judaei non dicunt secundam, tertiam sed secundam, Sabbathi; tertiam Sabbathi.

Utendo in Sabbatho loci ferie septimae itaq; vacante de ab aliquo Christi vel sanctorum festo fit de feria, quod officium Domini ut quibus intelligitur de Deo vacare debere. Antiqui officium feriale, appellabant officium Responsoriorum finium.

Quotuplex est officium de feria?

Duplex: Sanctorum de feria magiore. Curia de feria minore.

Officium ferie minoris est officium minimi ordinis, quod non potest simplex, ita excluditur ut nec diem commemorationem habeat.

Hoc subdividitur in officium ferie minoris extra tempus Paschale, & intra tempus Paschale.

Quid sunt ferie maiores extra tempus Paschale?

Sunt omnes ferie currentes à Dominica prima post Epiphaniam usq; ad feriam quartam Anorum exclusive. Item à Dominica prima post Pentecosten usque ad Dominicam primam Adventus, nisi in illis occurrat aliquod festum novem vel finium delectationum, vel officium B. V. Mariae in Sabbatho, vel Vigilia, vel dies infra Octavam.

Nota Lex ferias non intelligi debere. Dies Dominicales, quia habent officium suum semiduplex Dominicale, non vero feriale.

Quid sunt ferie intra tempus Paschale?

Omnes ferie currentes à Dominica in albis usq; ad Ascensionem Domini, excepta feria secunda Rogationum quae est feria maior.

Quo differunt Feriae minores extra Tempus Paschale à Feriis minoribus intra Tempus Paschale?

Respondetur quia in Officio Feriae minoris extra Tempus Paschale omittitur Te Deum Laudamus & loco illius dicuntur tria Responsoria, scilicet etiam in Officio intra Tempus Paschale. Ideo quia in Officio Feriae minoris extra Tempus Paschale Laudes sursumuntur lex Feriae decurrente et in Psalterio, in Officio vero minoris Feriae intra Tempus Paschale Laudes sursumuntur ex Dominica non ex Feria. Etiam quia Feria minor extra Tempus Paschale habet de Ieronem Troverm ad Primam & Capitula, Responsoria, versus, ad Horas parvas, alia vero à Capitulo Responsoria & versus Feriae minoris intra Tempus Paschale.

Privilegia Feriae minoris.

Haec sunt omnia quae conveniunt Officio Simplicium sicut, ut habet vicarium nocturnum & tres lectiones. Ideo admittit Suffragia nisi aliunde nisi aliunde censetur ut Tempore Paschale, quod tamen non habet Commemorationem de sancta Cruce. Etiam dicuntur Preces Dominicales non feriales quae insuper competunt Feriae minori. Ut quod aut de illa per Officium aut nihil. Etiam quod illius Officium ibi incipiat ubi aliud desinit ut si praecipit Officium.

Haec omnia scripta cedant

Ad

M. D. I. O. M. E. P. V. M. H. O. C. S. ac praecipue Beato Joanni Cantio Patriarchae meo Cultum & Venerationem.

I N D E X
Variarum
In hoc libello

C O N T E N T A R U M
materiarum
contentarum.

A A A.	no	A A A.	no
Actus quid & quotuplex	8.	Abrogatio Legis quid	25.
Actus virtutum qd & qdpla.	28.	Appetitus quid & qdpla.	29.
Actus Spei quid & qdpla.	37.	Amor quid & quotuplex.	38.
Acedia quid & quotuplex	119.	Attentio quid & qdpla.	40.
Adoratio quid & qdpla.	40.	Atheismus quid.	55.
Adjuratio quid	60.	Antichristos strag qd	95.
Administratio Sacerdotis quid	100.	Arts magica quid	50.
Adoptio quid	117.	Articulus Fidei quid	30.
Acolythatus quid	166.	Assecratio quid	93.
Annihilatio quid	143.	Absolutio Voti quid	65.
Absolutio quid & qdpla.	155.	Auctoritas Domini qd	30.
Absolutionis Sacris qd & qdpla.	213.	Augustinus quid	49.
Affinitas quid & quotuplex	175.	Arbor Confanguini-	
Apostasia quid & quotuplex	34.	latis qd & quotuplex	176.
Apprehensio quid	8.	Aversio à Bono Divi qd	119.

A. A. A.	no	B. B. B.	no
Absolutionis (avis) qd & qd p l.	213.	Baptismus quid & qd p l.	235.
Approbatio quid & quadruplex	154.	Bigamia quid & quadruplex.	194.
Ambitio quid - - -	110.	Sarnel quid - - -	170.
Avaritia quid - - -	117.	Benignitas quid -	118.
Adulterium quid - - -	117.	Bonitas quid & quadruplex	20.
Alluvio quid - - -	109.	Bonum morale qd & qd p l.	20.
Acceptio quid & quadruplex.	109.	Beneficentia quid -	40.
Advocatus quid - - -	111.	Bellum quid & quot.	44.
Actuarius quid - - -	112.	Beatitudo qd & quot	37.
		Blasphemia qd & quot.	35.
		Beneficium quid & quot	111.
		Breviarium quid & quot.	104.
		Bestialitas quid	111.

C.C.C.

Castitas quid & quatuorplex -
 Celum quid -
 Character quid & quatuorplex -
 Confirmatio quid -
 Contortio quid & quatuorplex -
 Clericus quid -
 Clamor quid -
 Creditio quid & quatuorplex -
 Crimen quid ut imp. Divimeas.
 Cognatio quid & quatuorplex -
 Crisangvinitas quid -
 Censura quid & quatuorplex
 Copatio à divinis quid & quatuorplex
 Consilium quid -
 Conscientia quid & quatuorplex
 Certitudo quid & quatuorplex -
 Circumstantia quid & qd
 Consensus quid -
 Conspicentia quid & quatuorplex
 Novatio Legis qd & qdplex -
 Caritas quid & quatuorplex

no

CCC.

no

Contentio quid 49
 Conceptio fratna qd & qdplex 46
 Clericorum status qd 111
 Collatio Beneficii quid 102
 Corona & Conspira qd 100
 Causa quid & quatuorplex 105
 Conspicitas quid 107
 Civitas videntis quid 108
 Contemptus quid 100
 Contractus qd & qdplex 76
 Commodatio Voti quid 84
 Concordia quid 90
 Conditum quid 90
 Conditum quid & quatuorplex 90
 Census quid & quatuorplex 89
 Commodatum quid 80
 Curatela quid 95
 Curatella quid 96
 Contumelia quid 97
 Confessio quid & qdplex 150
 Contractus obligatio quid & qdplex 77

110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500

C C C

no

F F F

no

Excellentia Divina quid
 Emphyteusis quid
 Emptio quid
 Ectio ad Benef. quid.
 Ecclesia quid & quadruplex
 Executionis vis quid
 Error quid & quadruplex
 Ectio. quid
 Epikia quid
 Evidentia quid
 Eromosynus & quadruplex
 Evagatio mentis quid
 Fama. Celestis & naturalis
 Exequi status quid
 Eucharistia quid
 Evangelium quid
 Excommunicatio & quadruplex

48.
 98.
 87.
 102.
 199.
 110.
 109.
 12.
 25.
 32.
 43.
 119.
 161.
 166.
 129.
 166.
 183.

Factio quid
 Forstutudo quid
 Forma sacramenti
 Fornicatio simplex quid
 Fallacia quid
 Furtum quid & quadruplex
 Secudum quid
 Fidei ius quid
 Fidei commissus & quadruplex
 Fama quid
 Formido quid & quadruplex
 Finis quid & quadruplex
 Furtio quid
 Fuga quid
 Fides quid & quadruplex
 Forma quid in iudicio
 Foriatio tempus quid

109.
 120.
 126.
 117.
 117.
 101.
 98.
 93.
 97.
 97.
 0.
 12.
 111.
 119.
 29.
 170.
 173.

P. P. P.	No	H. H. H.	no
Fandium quid	45	Habetudo mentis qd	119
Favitas peccati quid	49	Heresis quid & qd	33
Fula quid	111	Hypotheca qd & qd	94
Floria Plestes quid	159	Honor quid	97
Gradus consanguinitatis quid	177	Hypocrisis quid	117
Gratia quid & quatuorplex	163	Horror pavoris quid	118
		Homocidium qd & qd	69
		Humilitas quid	117
		Honestas quid & qd	163

I I I	No	I I I I	No
Idololatria quid & quadrupla.	44	Incontinentia quid	del 7
Irreligiositas quid	55	Involuntarium qd & qpla	12.
Juramentum qd & qpla	57	Intentio quid	12.
Juristatio voti quid & qpla	64	Ignorantia qd & qpla	15.
Improperium quid	90	Ira quid & quadruplex	19 &
Judicium temerarium qd	90	Indignitas qd & qplex.	119.
Infamia quid	90	Interpretatio legis qd & qpla	24.
Impossibilitas qd & qpla	79	Impotentia qd & qplex?	27.
Jejunium quid & qplex?	99	Infidelitas qd & qpla	32
Jus Patronatus qd & qpla	102	Infidelis quid	32.
Institutio quid	102	Judaismus quid	33.
Immunitas Ecclesiastica qd & qplex	202	Invidia qd	44 & 110.
Jus quid & quadruplex.	106	Inepta letitia quid	119.
Justitia quid & quadruplex	106	Immunditia quid	119.
Injuria quid & quadruplex	110	Ira quid & quot.	119.
Jurisdictio quid & qplex	del 10	Indignatio quid	119.
Inquisitio quid & quadruplex	110	Intellectus quid	120.
Inconsideratio quid	111	Judicium extremum qd	121
Inconstancia quid	111	Infernus qd	121.
Inedustus quid	117	Indulgentia qd & qpla	139.
Inquietudo quid	117		

III	no	L L L.	no
Interdictu qd & quotuplex	193	Liberu qd & qplex	13
Impedimentu quid & qplex	172	Libertas qd & qplex	14
Imped. omnia qd & qd	188	Laud qd	18
Irregularitas qd & qplex	190	Lex quid & qplex	21
Iubildus quid	166	Locatum quid	90
Jurisdictio in foro interno qd & qplex	153	Libellus famosus qd	98
		Ludus quid	91
		Legatum quid	97
		Liber famulus qd & qplex	199
		Liberalitas qd	117
		Luduvria qd	117
		Lectoratus quid	166
		Linea qd & quotuplex	176

N.M.M.	No	N.M.M.	No
Mauius quid	116	Malitia moralis qd	20
Magia qd & qpla	50.	Misericordia qd	49.
Maleficium quid	51.		
Mandatum qd & qpla	59.		
Maledictio quid	92.		
Mandatum quid	83.		
Mutuum quid	83.		
Mere quid	83.		
Monopolium quid	88.		
Murmuratio quid	91.		
Modus qd	172.		
Modimonium qd & qpla	170.		
Misa quid & quadruplex	144.		
Materia sermone qd & qpla	126.		
Mors quid	121.		
Multiloquium quid	119.		
Motus quid & qpla	16.		
Mortuus qd qpla	18.		
Medium quid	19.		
Morales & moralitas qd	20.		
Mors quid	20.		

N N N	No	O O O	No
Necessitas qd & opta	14 & 15	Opinio quid & opta	7.
Necessarium qd & opta	15	Objectum qd	10.
Negotiatio quid & quotuplex	89	Ordin qd & opta 196	42.
		Oratio quid & opta	39.
		Officium Divinum qd	104.
		Occupatio qd & opta	109.
		Obduratio cordis quid	117.
		Obligatio voti quid	63.
		Oppressio pauperum qd	120.
		Ordinis potestas qd & opta	154.
		Obligatio Coniugii qd & opta	212.
		Ordo quid	103.
		Ostracatus quid	166.
		Ordinatio quid	168.
		p p p	24
		Popescio qd & opta	100
		Privilegium qd & opta	100
		Peccatum qd & opta	113.
		Precipitatio qd	110.
		Pollutio quid	110.
		Proditio qd & opta	117.
		Prinipium quid	19.
		Pria praetula quid	3.

	no	PPP	no
S. S. S.			
Patientia quid	119	Indemptio qd & qpx	39
Pignora quid	119	Paq qd	43
Puella heremita quid	119	Peritrua quid	33
Pietas quid	119	Paganismus	33
Potestas Jurisdictionis qd & qpx	144	Promulgatio Legis qd	24
Propositum quid	149	Perpetuitas Legis qd & qpx	25
Penitentia quid & qpx	140	S. S. S.	no
Purgatorium quid	100	Synodialis quid	3
Perseverantia qd & qpx	105	Strupulus quid	3
Presbyteratus quid	107	Sponsione quid	13
Presbyter quid	100	Societas quid	45
Perjurium quid	00	Scandalum qd & qpx	44
Permutatio quid	90	Spes qd & qpx	36
Pretium qd & qpx	07	Schisma quid	34
Penam qd & qpx	07	Schismaticus quid	34
Preclarium quid	02	Sacra Penitentiana qd	27
Promissio qd & qpx	77	S. Sora qd & qpx	105 & 199
Parthum quid & qpx	77	S. S. Sora qd & qpx	105 & 200
Pignus qd & qpx	94	Status qd & qpx	100
Pastorale qd	102	Perilla qd & qpx	109
Permutatio quid	102	Scia in iudice qd & qpx	140
Presentia ad Benef. qd	102	Secretarius qd	100
Preceptum qd & qpx	46	Sodomia qd	118
		Supra qd	117
		Superbia qd	110
		Superstitio qd	40
		Synonia qd	57
		Claustrum qd & qpx	55

Suspicio quid
 Sequesterium quid
 Sollemnitas contradiq
 Sponsio quid
 Susurratio quid
 Societas quid
 Sponsalia quid
 Suspensio quid & gplx
 Sodomitia quid
 Sapientia quid
 Scitio quid
 Scurrilitas quid
 Sacramentum quid & gplx
 Signum quid & quodlibet
 Sacramentale quid
 Subdiaconatus quid
 Sigillus confessionis quid
 Satisfactio qd & gplx
 Sumptio quid
 RRRRRRRRRRRR
 Regula morum qd
 Revelatio Divina & gplx
 Rixa quid
 Religio quid
 Relinquo quid & gplx
 Rapina quid

RRR
 70 Restitutio qd & gplx
 82 Renunciatio qd & gplx
 78 Rubrica quid & gplx
 91 Reus quid
 97 Rationis peccati quid
 92 Rebus pend qd & gplx
 100 Refrenans qd
 102 Raptus qd
 104 Rancore quid
 126 Reservatio bonorum qd
 120 R. T. T.
 119 Theologia quid
 119 Similes quod dicitur dicitur dicitur
 121 Taciturnitas qd
 122 Titulus ad ordinem spectans qd
 130 Traditio qd & gplx
 166 Titulus honoris qd
 138 Thesaurus qd
 152 Pentas Dei qd & gplx
 146 Testimonium factum qd
 70 Testamentum quid
 Tutela quid
 22 Tabellio quid
 31 Transactio quid
 45 Tedium qd
 47 Temperantia quid
 59 UUUU
 72 Volundarius qd & gplx

73
 96
 24
 112
 114
 116
 117
 117
 119
 120
 120
 20
 182
 201
 108
 119
 55
 94
 95
 95
 96
 97
 109
 10

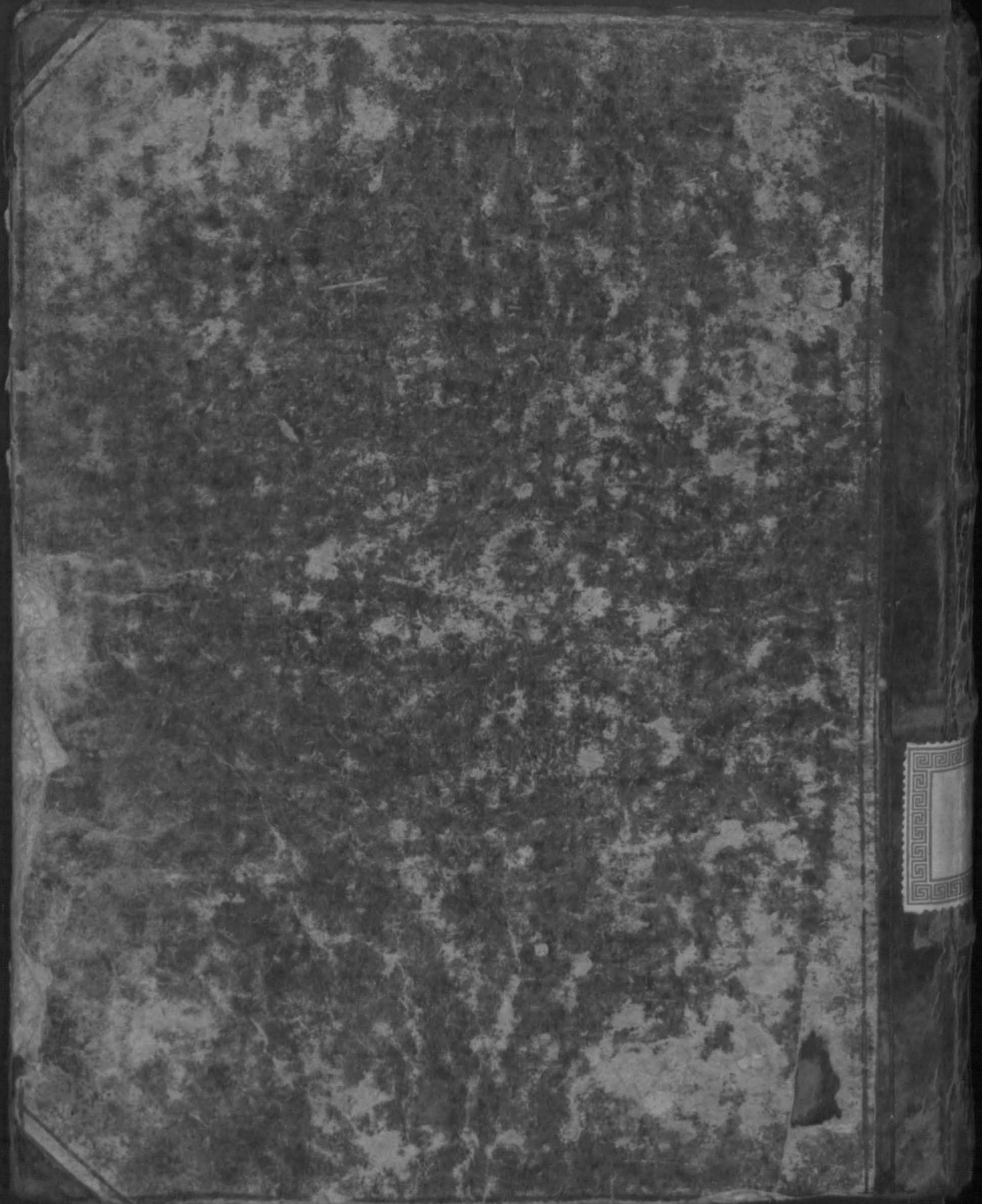
Voluntas quid	12
Voluntas quid	13.
Videntia qd de gpla	15
Virtus qd de gpla	27.
Veritas qd de gpla	32.
Vana gloria qd	117.
Vana observantia qd	50.
Veneficium qd	51.
Veritas qd de typex	57.
Virtus qd de gplex	54.
Venditio qd	53.
Vetitum Ecclesie qd	173.

Rkps. Nr. 360
 str. zapisany 229
 (paginacja oryginalna
 brzdzi po str. 154)
 oraz Indeksu
 str. I - XIII.

16
32
64
128
256

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.